

Bundel van de Commissie Ruimte van 10 maart 2020

Agenda bijlagen

Agenda Ruimte 10-03-2020

- 1 Opening en mededelingen voorzitter
- 2 Inspreker(s)
- 3 Vaststelling verslag vorige vergadering
BV20.0025 Verslag CIE Ruimte d.d. 4 februari 2020
- 4 Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
- 5 Bespreekpunten
- 5.a Tiny houses - ingebracht door L3B
Griffie

T20.01872 bespreekpunt cie ruimte tiny houses
- 5.b Afval en scholen - ingebracht door WIJ Lansingerland en D66
Griffie

T20.01833 bespreekpunt afval op scholen
- 5.c Procesgang Noordpolder Driehoek - ingebracht door D66
Griffie

T20.01811 Bespreekstuk: procesgang Noordpolder Driehoek
U20.01589 Procedure Driehoek Noordpolder, Berkel en Rodenrijs
T20.02561 oplegnotitie bij bespreekpunt driehoek noordpolder, cie ruimte 10 maart agendapunt 5c
- 6 Stukken ter advisering aan de raad
- 6.a Plan van aanpak raadpleging inwoners nieuw Afvalbeleid. Spreektijd eerste termijn 5 min en tweede termijn 3 min.
<P>Gevraagde beslissing</P>

Het plan van aanpak "Raadpleging inwoners over toekomstig afvalbeleid" vast te stellen.
Vast te stellen dat het adviesrapport naar aanleiding van de raadpleging richtinggevend is voor de vorming van het nieuwe Afvalbeleid en het daaraan gekoppelde voorkeursscenario en uitvoeringsplan.
Simon Fortuyn
RE

Voorstel Raad 14695
I20.04029 Enquête Lansingerland hoogbouw + laagbouw
T20.01104 Plan van aanpak raadpleging AfvalSpiegel
T20.02573 Aanpassing stukken raadpleging inwoners nieuw afvalbeleid
- 6.b Nota Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Omgevings-visie Lansingerland. Spreektijd eerste termijn 5 min en tweede termijn 3 min.
<P>De Nota van Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Omgevingsvisie Lansingerland (T20.01221) vast te stellen als basis voor het komen tot een (concept) Omgevingsvisie.</P>
Ankie van Tatenhove
RE

Voorstel Raad 14764
T20.01221 Nota Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Omgevingsvisie Lansingerland
U19.06915 Resultaten burgerpeiling ten behoeve van de omgevingsvisie Lansingerland
T19.13284 Rapport burgerpeiling Omgevingsvisie Lansingerland
U20.01706 Beantwoording technische vraag CDA commissie Ruimte 10 maart agendapunt 6b Nota van Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Omgevingsvisie
- 6.c (Woningbouw)ontwikkeling Bleiswijk
<P>Gevraagde beslissing</P>

een woningbouwprogrammering voor Bleiswijk vast te stellen, die is afgestemd op de specifieke behoeften van haar inwoners en een nader te bepalen instroom van jonge gezinnen.
de financiële consequenties voor de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om een woningbouw-locatie in ontwikkeling te brengen, te verwerken in de Zomerrapportage 2020.
Kathy Arends
RE

Voorstel Raad 14599

T20.00639 Notitie woonbehoefte bleiswijk

T20.01284 Woningbehoefte Bleiswijk 2019

- 7.a Actualiteiten uit het college, o.a. HSL geluidsoverlast, A13/16
U20.01912 Maandelijkse voortgangsrapportage V&V, RTHA, HSL, A16 Rotterdam
- 7.b Actualiteiten uit de commissie
- 7.c Verbonden partijen
- 8 Rondvraag en sluiting

Agenda

Aan de leden van de Commissie Ruimte
c.c. College van B&W, MT

Uw brief van/kenmerk	ons kenmerk/afdeling	Bijlage(n)	Lansingerland
	-- Griffie		20 februari 2020

Onderwerp	Doorkiesnummer
Agenda	010-8004391/4392
Commissie Ruimte	
d.d. 10 maart 2020	

Geachte commissieleden,

Hierbij ontvangt u de agenda voor de vergadering van de Commissie Ruimte, te houden op dinsdag 10 maart 2020 om 19.30 uur in de raadszaal van het gemeentehuis aan de Tobias Asserlaan 1 te Bergschenhoek.

U bent uitgenodigd deze vergadering bij te wonen.

De agenda voor de a.s. vergadering luidt als volgt:

1. Opening en mededelingen voorzitter
2. Inspreker(s)
3. Vaststelling verslag vorige vergadering
4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
5. Besprekpunten
 - 5.a. Tiny houses - ingebracht door L3B
 - 5.b. Afval en scholen - ingebracht door WIJ Lansingerland en D66
 - 5.c. Procesgang Noordpolder Driehoek - ingebracht door D66
6. Stukken ter advisering aan de raad
 - 6.a. Plan van aanpak raadpleging inwoners nieuw Afvalbeleid. Spreektijd eerste termijn 5 min en tweede termijn 3 min.
 - 6.b. Nota Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Omgevings-visie Lansingerland. Spreektijd eerste termijn 5 min en tweede termijn 3 min.
 - 6.c. (Woningbouw)ontwikkeling Bleiswijk
7. Actualiteiten uit het college, o.a. HSL geluidsoverlast, A13/16
 - 7.a. Actualiteiten uit het college, o.a. HSL geluidsoverlast, A13/16
 - 7.b. Actualiteiten uit de commissie
 - 7.c. Verbonden partijen
8. Rondvraag en sluiting

Hoogachtend,
de voorzitter,
Leon Hoek

Datum vergadering : 4 februari 2020

Aanwezig

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Jan Pieter Blonk
VVD : Eric Kampinga, Matthijs Machielse
CDA : Hans van der Stelt, Jaap Jan van Ingen
WIJ Lansingerland : Jan Jumelet, Jan Alsemgeest
CU : Jurjen Dieleman, Arjen Hofman
D66 : Ronald van der Stad, Eva Heijblom
GroenLinks : Ivana Citterbartová, Menno Duk
PvdA : Petra Verhoef, Valmir Xhemali

Voorzitter : Nelleke Bouman

Commissiegriffier : Lianne van den Houten

Wethouders : Simon Fortuyn en Kathy Arends

Afwezig

Leefbaar 3B : Henk Meester, Georgine Zwinkels
VVD : Mauriel van As
CDA : Charles van Harn
D66 : Michiel Muis
PvdA : Sam de Groot

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter, om 20.00 uur: Het is acht uur geweest, we hebben hier even wat technische problemen gehad, met stoom en kokend water hebben we dat kunnen oplossen. Het werkt weer. Analoog aan wat ik de vorige keer deed: eenieder die wil spreken steekt zijn vinger op en u hoeft dus niet te wachten tot ik u de gelegenheid geeft tot. Bericht van verhindering is ontvangen van de heer Meester, mevrouw Zwinkels, de heer Van Harn en hier is de heer Van Ingen voor, de heer Van As, de heer Muis en hier is mevrouw Heijblom voor aanwezig. Eenieder die hier voor het eerst is of voor de tweede keer: van harte welkom. Op de publieke tribune ook een paar mensen: ook hartelijk welkom. Een open systeem, dus we gaan het weer doen zoals de vorige keer.

2. Insprekers

De voorzitter: We hebben vanavond geen insprekers.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 14 januari 2020

De voorzitter: Ik kijk even naar links, geen reactie. Oké, dan is het bij deze vast gesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Kan iedereen ermee uit de voeten, zoals het nu is? Het is een korte agenda. Dan gaan we zo die agenda afwerken.

Inventarisatie rondvraag:

De heer Kampinga: Over de op Twitter en Facebook geplaatste flitspeiling over de wensen van inwoners van Bergschenhoek en Berkel. Daar wil ik een paar vragen over stellen.

5. Bespreekpunten:

Er zijn geen bespreekpunten.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Herziening Verordening Woonruimtebemiddeling Regio Rotterdam 2020

De heer Blonk: De intentie van L3B is om met het voorstel in te gaan stemmen met uitzondering van het niet bemiddelen bij woningen met een huur tussen de € 720 en € 900 per maand. De verordening woonruimtebemiddeling draagt bij aan sociale duurzaamheid, het huisvesten van mensen die met moeite zelf aan een woning kunnen komen. Dat geldt als er krapte is en dat geldt al jaren voor sociale huurwoningen. Nu zijn we in een tijd beland dat deze verordening woonruimtebemiddeling zeker ook soelaas zou moeten bieden voor mensen, gezinnen, die net teveel verdienen voor een sociale huurwoning en te weinig om van de bank een hypotheek te krijgen c.q. er überhaupt heel weinig en nauwelijks goedkope woningen zijn in het onderste segment van de vrije sector. Kortom, enorme krapte van woningen met een huur tussen die € 750 en pakweg € 900 per maand. L3B vindt dat in de verordening woonruimtebemiddeling een passage moet worden opgenomen om woningen met een huur tussen die € 720 en ongeveer € 900 te kunnen reguleren. Met name de gemeente Rotterdam toont zich tijdens de evaluatie in navolging van de woningmarkt van de regio's Den Haag, Haaglanden en Utrecht een voorstander van het reguleren van het zogenaamde middensegment tot een prijs van ongeveer € 850 tot € 900. Zeggen zij. Wij vinden dat dus ook. Vandaar dat L3B in de raad van 20 februari hierover een amendement zal indienen. Als je al een tijdje politieagent, verpleegkundige, brandweerman of basisschooldocent bent. Mevrouw Citterbartová: In de hoofdlijnennotitie is redelijk uitvoerig beargumenteerd waarom dat wat de heer Blonk vraagt niet is opgenomen, wat voor discussie is gevoerd en wat voor argumenten daarvoor zijn. Wat vindt de heer Blonk van die argumenten? De heer Blonk: Ik heb dat ook gelezen. Niet alleen ik vind die argumenten niet valide, ook in grote steden vinden ze dat niet. Het is zelfs zo dat in Den Haag wethouder Boudewijn Revis het journaal van 20.00 uur heeft gehaald een tijdje geleden. Hij heeft aangegeven dat hij met name voor deze groep, in de huurklasse van dat lage segment van de vrije markt, een voorrangsregeling of een regulatie wil hebben. Dat is ook precies wat ik wil en wat mijn fractie wil. Het onderzoek van RIGO geeft aan dat ze zullen kijken of dat eventueel mogelijk is en dat ze het later op willen nemen, afhankelijk van de reacties van gemeenten. Dus wij vinden dat wij in ieder geval deze reactie moeten opnemen in de verordening. Vandaar dat ik denk dat het heel belangrijk is om dat te doen. Ik denk dat dat een antwoord was op de vraag van mevrouw Citterbartová. De heer Kampinga: Ik meen mij te herinneren, dat wij eerder over de middenhuur gesproken hebben en dat dat ook aan het college is mee gegeven: zoek uit wat er kan. Dus ik weet niet beter dan dat er ook met 3B Wonen al gesprekken over geweest zijn. Daar bent u zich van bewust? De heer Blonk: U haalt twee dingen door elkaar, meneer Kampinga. Wil 3B Wonen dat gaan organiseren, gaan bouwen, gaan regelen? En dit gaat om het bemiddelen erin. Dat zijn twee verschillende. In die zin is het nu niet opgenomen in de verordening. Mijn fractie vindt dat je dat wel moet doen, zeker ook gezien de reactie van RIGO, die een beetje terughoudend daarover is. Terwijl heel grote delen van Nederland, met name de grote steden, vinden dat je dat ook naar die groep bewoners moet reguleren. Ik denk dat het wel duidelijk is, dat wij in ieder geval vinden, en daar komen we ook met een amendement voor, om dat er in op te nemen. Hoe dat dan verder loopt, dat zien we dan wel nadat al de gemeenten hebben gereageerd. Ik kan me niet voorstellen dat een heleboel andere gemeenten, zeker ook de grotere gemeenten, want wij zijn ook een grote gemeente, om dat op te nemen. Een ander punt tot slot. Heel goed dat in de verordening de passage is opgenomen over het lokale maatwerk. 25% van alle vrijkomende sociale huurwoningen in Lansingerland kan worden toegewezen aan Lansingerlanders. Dat blijft zo en dat houden we vast en daar zijn we heel blij om. Het aantal sociale huurwoningen dat in Lansingerland, we hebben dat bij de presentatie gezien in januari, dat in Lansingerland jaarlijks voor verhuur beschikbaar komt is zo'n 230-240 woningen. Dat betekent dus dat er jaarlijks iets minder dan 60 sociale huurwoningen sowieso kunnen worden toegewezen aan Lansingerlanders. De praktijk is zelfs dat het de afgelopen jaren het dubbele is. Dat is heel mooi, een compliment voor 3B Wonen. Als allerlaatste: dus een bespreekstuk voor ons vanwege het indienen van een amendement.

De heer Hofman, CU: In beginsel staan wij positief tegenover dit stuk. Woonruimtebemiddeling gaat vaak over mensen die zich in kwetsbare groepen bevinden. We stellen hier regels op hoe daarmee om te gaan. Waar wij eigenlijk vooral toe willen oproepen, is dat we zorg proberen te dragen voor de menselijke maat in het toepassen van deze regels. Bijvoorbeeld daar waar het gaat om urgentieverklaringen. Probeer binnen de regels naar oplossingen te zoeken voor het probleem achter de urgentie. Er wordt nu bijvoorbeeld een regel aangescherpt, dat er niet binnen twee jaar urgentie kan worden verleend. De definitie van urgentie is wat aan het verwateren als we dat doen, maar iemands leven kan in twee jaar volledig twee keer op zijn kop gezet worden. Laten we zoeken naar de menselijke maat daarin in de toepassing van de regels. We willen een oproep doen tot meer experimenten voor ruimtebemiddeling in deze woonruimtevisie. In de presentatie van RIGO kwam er een breed scala aan instrumenten naar voren die wij eigenlijk nog niet zozeer beet pakken. Het stuk beschrijft er wel iets over, over waarom we minder experimenten doen, maar wij willen de wethouder graag oproepen om dit soort experimenten juist mee te gaan nemen in de komende woonvisie. Wat betreft de middeldure huur willen we eigenlijk aansluiten bij het pleidooi van de heer Blonk. Wij zouden ook graag zien dat dit wordt meegenomen in de bemiddeling. We vroegen ons eigenlijk daarbij af of dit stuk daar nou de geëigende weg voor is of juist

die nog vast te stellen woonvisie. Wellicht kan de wethouder ons daar nog iets meer over vertellen. Dat was onze bijdrage. Dank u wel.

De heer Xhemaili, PvdA: Voor ons ligt een prima verordening wat de PvdA fractie betreft. In het voorstel staat: de beweging op de woningmarkt beperkt zich niet tot Lansingerland, we vormen samen met 14 andere gemeenten het samenwerkingsverband 'wonen in de regio Rotterdam'. Als regio moeten we samen optrekken om deze maatschappelijke verantwoordelijkheid op te pakken en elke gemeente moet daarin een steentje bijdragen en solidair zijn, ook als gemeente Lansingerland. Wij zijn van oudsher altijd een voorstander geweest om meer te bouwen om de woningsituatie in de regio te verbeteren. De structurele oplossing is: meer bouwen. Maar dat is een discussie an sich, die gaan we vandaag niet voeren. Een manier om ruimte te maken bij schaarste aan sociale huurwoningen is door mensen door te laten stromen naar het middenhuur segment. Als gemeenten moeten we daar van elkaar leren. Daarbij vraagt de PvdA fractie aan de wethouder: heeft de wethouder daarover overleg met andere gemeenten in de regio? Een aantal gemeenten wil ook het middensegment huur van € 720 tot € 900 van corporaties laten meedoen in de pool van betaalbare huurwoningen. Dan kan ook daar een eerlijke verdeling door bemiddeling op basis van inkomen plaats vinden. De huurdersvereniging in Lansingerland staat hier ook positief tegenover, zo begrepen wij uit de beeldvormende avond. Zou het college dit met 3B Wonen willen bespreken, of andere corporaties die het middelhuursegment in Lansingerland voor hun rekening nemen? Daarmee ondersteunen wij natuurlijk ook het pleidooi van L3B, de heer Blonk. Wat onze fractie betreft is het goed dat er rekening wordt gehouden met de urgenten, dat zij worden gestimuleerd om proactief een woning te zoeken. Echter, in het nieuwe voorstel staat dat men één keer per week moet reageren. Stel, een urgente woningzoeker reageert niet binnen de één week termijn om wat voor reden dan ook, wordt er dan naar redelijkheid en billijkheid gekeken waarom men niet reageert en wordt hij daarvoor niet gelijk gestraft? Daarvoor moeten wij waken, want die mensen zijn niet voor niets urgent. Hoe gaan we daar als gemeente of als corporatie mee om? Wat onze fractie ook een mooie toevoeging vindt, is het feit dat de woonwagenstandplaatsen ook worden meegenomen in het document. Dat kan de verhitte op de woningmarkt ietsje verminderen. Het is nog niet de ultieme oplossing, maar het draagt wel een klein steentje bij. Daarnaast is het ook goed om de leeftijd van inwonende kinderen is verhoogd van 18 naar 23 jaar. Ik kan me voorstellen, dat als een 18-jarige ineens een eigen woning moet gaan zoeken in een verhitte woningmarkt, dat het niet makkelijk is om dat te realiseren. Het is fijn dat zij tot hun 23^e kunnen inwonen bij hun ouders. Al met al, wat de PvdA fractie betreft, staan we best positief tegenover deze verordening. Daarom kijken we ook uit naar de reactie van de wethouder. Dank u wel.

Mevrouw Citterbartová, GL: Het lijkt alsof we iets heel nieuws bespreken vanavond, maar het is maar een lichte aanpassing van een bestaande verordening. Mijn insteek was: als hamerstuk. Want zoveel aanpassingen zijn er niet. Dat de hoofdlijnennotitie is opgesteld is al fijn, want daaruit blijkt dat de verordening nog klopt en dat het met lichte aanpassingen nog een aantal jaren vooruit kan. Ik luisterde goed naar wat de heer Blonk zei. Op zich vind ik zijn oproep om na te denken wat en hoe we kunnen reguleren, dat het middenhuursegment ook gereguleerd wordt, dat vind ik interessant. Maar ik attendeerde hem op de argumenten in de hoofdlijnennotitie, het is misschien niet geschikt om het met de verordening te regelen, omdat het voornamelijk woningen zijn uit de private sector. Wij hebben hier, zoals de heer Kampinga zei, inderdaad opgeroepen eerder om voor de woningbouwcorporaties ruimte te maken om die huizen te bouwen, die woningen in het middenhuursegment te bouwen en daar moeten we volgens mij op focussen. Volgens mij is de verordening daar niet de beste tool om dat te regelen. De heer Blonk: Mevrouw Citterbartová geeft aan, dat het amendement dat ik heb voorgesteld niet de juiste tool is omdat er ook andere mogelijkheden zijn. Dat ben ik het met haar eens, hoor. Er zijn wat dit betreft meerdere wegen die naar Rome leiden, dus waarom zou je er één uitsluiten van een aantal die er zijn? Mevrouw Citterbartová: Ik bedoelde dat de verordening niet de beste tool is om dit te regelen. Inderdaad, als L3B iets wil veranderen aan de verordening, moet dat met een amendement. Maar dan moet het ook door alle andere gemeenten nog geaccordeerd worden, dus dat wordt een hele dobber. Daarom zei ik dat we misschien op een andere manier dit kunnen gaan insteken om die ruimte en die mogelijkheden te creëren. Ik had eigenlijk maar twee procedurele opmerkingen. Eén is een vraag. Het raadsvoorstel is tweeledig. Het vraagt 1. om de verordening goed te keuren. Nou, dat is prima. Maar het vraagt ook om de notitie vast te stellen. Dan vraag ik me af: waarom eigenlijk? Het is een hoofdlijnennotitie van een onderzoeksbureau ter ondersteuning van het beleid. Het is niet ons beleid, het is niet het beleid van ons college. Ik vind niet dat ik daar iets aan moet vast stellen. Dat is mijn procedurele opmerking. Een andere opmerking, eigenlijk een vraag aan de wethouder. We hebben nu de ruimte om een eigen beleid te maken over splitsing en onttrekking en dat soort dingen. Er staat in het raadsvoorstel dat dat komt. Ik wilde graag van de wethouder weten wanneer. Wat is haar planning hierop? Dank u wel.

De heer Kampinga, VVD: In de eerste plaats even een vraag aan de heer Blonk, omdat hij iets voorstelt wat in een stad als Rotterdam al vigerend beleid is. Waarom staat het dan niet in deze verordening? Dit

gaat over de regio Rotterdam. Dat is mijn vraag, misschien dat u daar nu of later op wil antwoorden. De heer Blonk: Het zou me niets verbazen als dat in Rotterdam ook geamendeerd wordt. De heer Kampinga: Dank u, voor dat antwoord. De verordening woonruimtebemiddeling betreft uitsluitend de allocatie, het toewijzen, van de beschikbare voorraad. Het gaat niet over uitbreiding of wat dan ook. Misschien jammer genoeg, maar daar gaat het niet over. In zijn algemeenheid zijn wij content met de concept verordening, die kunnen wij steunen. Maar ik wil er wel graag iets aan toevoegen. De VVD kan zich goed vinden in de herziening. Op één punt hebben wij een principiële probleem. Let wel, een principiële probleem. Namelijk met het in bijlage 1, urgentie in huisvestingssysteem, art.4.4 gestelde. Ik citeer: vergunninghouders, dat zijn statushouders: een vergunninghouder wordt gelijk gesteld met de houder van een urgentieverklaring vanaf het moment waarop de vergunninghouder ingevolge de in art. 28 van de wet bedoelde taakstelling gehuisvest dient te worden door een regiegemeente tot het moment waarop de vergunninghouder gehuisvest is. Dus je krijgt tot je een huis hebt aangewezen directe bemiddeling. Daar kom ik zo op terug. Twee. Gedurende de termijn dat de vergunninghouder ingevolge het eerste lid gelijk gesteld is met de houder van een urgentieverklaring, geldt voor de vergunninghouder als zoekgebied de regiegemeente die de vergunninghouder dient te huisvesten. Ofwel, statushouders worden direct bemiddeld. De heer Xhemaili: Is dat een probleem? Volgens mij zijn statushouders juist de urgente mensen die direct een huis nodig hebben om hier te kunnen aarden in deze samenleving. Kunt u dat ook beamen? De heer Kampinga: Ik heb het even over de wetgeving op het gebied van huisvesting. Ik kom zo op het antwoord op uw vraag. Deze woningen gaan dus aan de neus van andere urgenten voorbij, ook aan reguliere woningzoekenden. Ze komen niet eens op het woonstelsel, ze komen direct. Het gaat mij om het principe: gelijke monniken, gelijke kappen. Daar gaat het eigenlijk om. De heer Hofman: De heer Kampinga begon zijn betoog met dat de VVD in principe wel voorstander is van dit stuk. Daarna een verhandeling over dat hij principiële punt wil aandragen. Als wij ergens principiële moeite mee hebben, dan stemmen we doorgaans tegen. Hoe ziet u dat? De heer Kampinga: Het ligt iets ingewikkelder, meneer Hofman. Wij gaan niet tegen die regeling als zodanig stemmen. In zijn algemeenheid vinden wij het een prima regeling, alleen, er zit één onderdeel in, en dat is al veel langer het geval, waar wij principiële tegen zijn, ook de landelijke politiek. Die voorrangregeling is namelijk al lang afgeschaft, maar wij passen het nog steeds gewoon toe. Het doet een beetje denken aan Eric Blair, beter bekend als George Orwell, die als overtuigd socialist de draak stak met de praktijk in de Sovjet Unie. U weet wel: All animals are equal but some animals are more equal than others. Waarom is de één meer waard, waarom wordt hij sneller en beter bediend dan een ander? Inderdaad, de wettelijke taakstelling van de gemeente verplicht haar om statushouders binnen korte termijn te huisvesten. No doubt, dat is gewoon zo. Maar het hoeft niet ten koste te gaan van andere woningzoekers. Maar als je het wil oplossen, is er één oplossing. Dat zal onze wiskundige de heer Markus beamen, dan moet je dus zorgen dat er meer woningen op de één of andere manier komen. Flexwoningen of hoe je ze noemen wilt. Je moet ze wel direct plaatsen. De heer Xhemaili: Begrijp ik van de heer Kampinga dat hij wil amenderen? Kan hij uitleggen hoe hij dat wil doen en ziet? De heer Kampinga: Aannemend dat de eerdere vraag van u inmiddels is beantwoord. Mijn vraag is ook: graag een reactie van de andere fracties: hoe kijkt u daar tegen aan? Eén: waarom zijn sommige mensen meer en sneller bediend dan bestaande bewoners en urgenten? Twee: zou je dan eventueel voor die mensen, voor die vergunninghouders, eventueel extra of tijdelijke woningen kunnen creëren? Je moet het aanbod van het aantal woningen natuurlijk wel uitbreiden, anders heeft het allemaal geen zin. Ik hoor graag van u en van het college wat daar de mening over is. De heer Blonk: Kunt u het artikel nummer noemen? Dat heb ik even gemist aan het begin van uw betoog. De heer Kampinga: In de bijlage 1, art. 4.4. Daar staat het klip en klaar.

De heer Van der Stelt, CDA: Complimenten voor het stuk dat voor ligt. Of misschien wel complimenten voor het onderzoek, dat bijzonder inzichtelijk maakt met de evaluatie wat de statistieken hebben gedaan het afgelopen jaar. Ik ben het met mevrouw Citterbartová eens, dat de aanpassingen overzichtelijk zijn. In die zin hoeven we er niet al te lang bij stil te staan. In ieder geval heeft het mij het nodige inzicht gegeven. Ik ben ook blij om te constateren dat het percentage woningzoekenden binnen Lansingerland eigenlijk heel netjes ligt. Dat zouden we ook moeten handhaven. Het punt dat meneer Blonk naar voren brengt, ja, dat puzzelt mij nog wel een beetje. Het lijkt mij wat te kort door de bocht, maar ik snap de achterliggende motivatie wel. Als ik hier naar kijk, even los van wat ik er zelf van vind, dan is dit door de projectgroep beoordeeld. Zij zegt: het is toch niet zo handig om die grens op te trekken. Je doorsnijdt ook het level plain field, dat er is. Dus het lijkt me wat te snel, los van eventuele procedurele overwegingen om dit nu wel of niet te amenderen, om dit nu zomaar eventjes mee te nemen. In ieder geval zie ik inhoudelijk niet de noodzaak om dit tot onderwerp van deze bemiddelingsregeling te maken, door die grens omhoog te trekken, maar daar kunnen we het verder nog over hebben. Het punt van de heer Kampinga. Ja, een terechte vraag, die daarachter schuil gaat. Hoe zit dat nou precies? Hoe tellen die aantallen vergunninghouders of statushouders nou mee in het geheel? Als ik naar het stuk kijk, naar de toekomst toe, dan gaat het erom dat die vergunninghouders in ieder geval regionaal een plek moeten vinden. Daar kan ik me iets bij voorstellen. Maar ik vind het wel even een

terechte vraag, waarbij ik benieuwd ben wat hier de reactie van het college op is. Voor het overige: overzichtelijke aanpassingen. Daar wilde ik het even bij laten in de eerste termijn. Dank u wel.

De heer Alsemgeest, WIJ: De fractie van WIJ kan zich eigenlijk prima vinden in het voorliggende raadsvoorstel betreffende de herziening voor de verordening woonruimtebemiddeling. Zoals blijkt uit de stukken, wat mevrouw Citterbartová ook al zei, zijn het eigenlijk maar heel kleine wijzigingen, die ons inziens goed zijn om deze verordening weer toekomstbestendig te maken en te houden. Het amendement, waar L3B mee wil komen, vinden we positief. We gaan straks wel horen van de wethouder wat zij daar voor antwoord op heeft. We gaan er ons binnen de fractie zeker over buigen. Dank u wel.

Mevrouw Heijblom, D66: De woningmarkt is een regionale markt. Iedereen moet kans maken om ergens te kunnen wonen in wat voor huis zij wil. Dat geldt voor mensen binnen Lansingerland, maar ook mensen vanuit onze omliggende gemeenten. De schaarse huurwoningen moeten daarom eerlijk, rechtvaardig en transparant worden verdeeld. Uit de evaluatie blijkt dat de wijze van aanbieden en bemiddelen naar tevredenheid loopt. Het zijn inderdaad een aantal kleine aanpassingen in de verordening. Wat ons betreft kan dat gewoon zijn doorgang vinden. Met betrekking tot dat middensegment ben ik een klein beetje de weg kwijt. Ik ben heel benieuwd hoe de wethouder daar naar kijkt en wat haar plannen zijn. Dat willen we zo graag even horen. Het punt van die statushouders, wat ik zo snel niet kan vinden: ik vind dat wel een lastig punt om dat nu ineens op te brengen. Ik zou in principe zeggen dat D66 het er gewoon mee eens is, zoals het er nu staat. Ik ben eigenlijk klaar. Ik zou zeggen: laten we daar nu niet inhoudelijk op in gaan, want het thema is veel te belangrijk om dat even zo te bespreken.

De voorzitter: Het regelen van het middensegment. De nodige vragen over de urgentie en de statushouders. Zomaar drie items en er zijn er nog een paar.

Beantwoording college

Wethouder Arends: Even checken of hij het doet. Het is voor mij de eerste keer dat ik aan deze tafel sta. Mijn collega's hebben het al eerder mogen ervaren, dus ik ben even aan het zoeken waar het knopje is. Dank jullie wel voor alle vragen, maar ook de waardering die jullie uitspreken over dit toch wel intensieve proces met 14 gemeenten, waar we willen staan voor een transparante en goede verdeling van de schaarste van ons sociale segment van woningen die ook maar al te belangrijk zijn, ook voor onze inwoners, maar ook van al die 14 gemeenten. Er is veel gesproken over het middensegment. De heer Blonk kondigt aan: is het een idee om daar een amendement voor in te dienen? Het wordt sowieso als mogelijkheid opgenomen in de definitieve versie. De situatie in Lansingerland is wel dermate anders dan bijvoorbeeld Rotterdam. In Rotterdam hebben woningcorporaties al een groot aantal in het middensegment. Ook in het particuliere segment. In Lansingerland is dat een heel klein aandeel. De afgelopen periode heb ik gesproken ook met de woningcorporatie om te vragen hoe zij daar tegenover staan. Ze staan er heel positief tegenover, omdat dat in de toekomst groter voor hun wordt. Maar het is wel complex. In eerste instantie geeft de wet aan, dat als het gaat over middeldure huur, dat het eerst aanbesteed moet worden. Dan moet er een markttoets komen. Mocht er uit die marktvraag niets komen, dan is het een mogelijkheid dat de woningcorporatie daar inspeelt op die vraag. Voor ons als gemeente maakt het niet uit wie het aanbiedt, wij vinden het belangrijk dat de middeldure huur aangeboden wordt. Een ander complex vraagstuk is wel voor de woningcorporatie, dat zij investeringsgeld moeten hebben om dat mogelijk te maken. Dat is een ander budget dan waar zij de financiering verzorgen voor het sociale segment. De woningcorporatie 3B Wonen heeft ons laten weten dat er op dit moment ruimte is voor 60 woningen voor het middensegment. Concluderend: het wordt in de definitieve versie opgenomen als mogelijkheid, dat gemeenten daar ruimte toe hebben. Voor Lansingerland doen we al het mogelijke, daar zijn we ook al mee in gesprek, dat daar waar de markttoets laat zien dat er geen partij vanuit de markt komt, dat de woningcorporatie die mag invullen. Het hangt natuurlijk af van de investeringskracht van de woningcorporatie, of ze dat ook daadwerkelijk kunnen ontwikkelen. In ieder geval lijkt het dat ze voor de eerste 60 woningen dat mogelijk kunnen maken. Ik hoop dat uw vraag voldoende is beantwoord. De heer Blonk: In de stukken staat: in maart/april wordt n.a.v. de reacties van de gemeenten nog onderzocht of het mogelijk is dit toch in de verordening op te nemen. Dat betekent dus dat wij in ieder geval dat kenbaar moeten maken, dat we iets dergelijks zouden willen. Dat kan ik toch niet anders dan met een amendement doen? Ik zou niet weten hoe het anders moet. Tenzij u een andere tip voor mij heeft. Mevrouw Citterbartová: Het klinkt alsof de tekst al klaar is. Misschien kan ze dat aanleveren voor de raad. Dan zijn we gelijk klaar. Wethouder Arends: Dit is de fase waarin alle inbreng mee genomen kan worden. Bij andere weten we al dat die vraag er ligt. Dus hij wordt sowieso als optie mee genomen. Dat is in de voorbereiding al aangegeven. Dit is de concept versie. Goed, dat u ook aangeeft, dat u dat ook als mogelijkheid ziet. Met de consequenties, wat het voor hier betekent, hoe beperkt die mogelijkheid is. In die zin krijgt u de definitieve tekst nog. Die komt in een latere fase. Dit is de ronde van alle raden. Dan komt de definitieve versie en die komt nog naar u toe, waarna u

uiteindelijk het besluit neemt. Dan staat die mogelijkheid erin. De heer Blonk: Ik ben het helemaal met u eens, maar wij moeten toch aangeven wat wij willen? Als we niks doen, dan geven we dat als raad niet aan. Dat is wat ik probeer aan te stippen. Wethouder Arends: Dank u wel, ik neem hem mee. Ik krijg straks nog even ambtelijk een goed advies daarover. Maar volgens mij wordt die er al in mee genomen. Ik kom erop terug. Ik ga even verder met de andere dingen die worden genoemd. De heer Hofman noemde de menselijke maat. Terecht. Juist bij urgentie gaat het om die menselijke maat. U schetst iets over die twee jaar. Natuurlijk, als daar een nieuwe situatie is of nieuwe informatie en het blijkt dat opnieuw urgentie nodig is op basis van nieuwe informatie, dan kijken we daar natuurlijk naar. De andere kant is, en dat leest u ook, is een bepaalde verantwoordelijkheid. Dat een urgente laat zien dat hij urgent is en dat hij dringend op zoek is naar die woning. Daarom vinden we het ook belangrijk dat ook de woningzoekende zelf daarin heel actief bezig is in het zoeken naar een woning om zo snel mogelijk een woning te kunnen krijgen. U stelde ook een vraag over de experimenten. De heer Xhemaili: Misschien komt mijn vraag nog. Ik vroeg ook naar het feit dat urgenten één keer per week moeten solliciteren of een huiszoeking doen op de website. De voorzitter: Ik ga u onderbreken, want volgens mij was de wethouder nog niet zo ver. Wethouder Arends: Mijn idee was even om de fracties langs te lopen, uw fractie kwam daarna, dus ik kom op uw vraag. De experimenten. Ja, die mogelijkheid is er. Dat komt ook in de woonvisie naar voren. Als er een goed idee is, pakken we dat ook op. Dan kijken we of we dat als experiment kunnen inzetten. Dan kom ik bij u. Over middeldure huur heb ik al het e.e.a. gezegd. De andere vraag gaat over: als ze nou niet reageren? Natuurlijk, als daar een plausibel verhaal bij is, iemand is opgenomen of iemand heeft een ongeluk gehad, natuurlijk houden we daar rekening mee. De andere kant is wel: het is ook belangrijk dat ze zelf laten zien dat ze zo snel mogelijk een woning willen. De heer Duk: Is er daadwerkelijk een gesprek? Altijd, op het moment dat iemand zijn urgentie verliest? Of is het standaard: hij heeft een week niet gereageerd, de computer zegt 'klik'. Wat is de procedure daarin? Wethouder Arends: Uiteraard is er een gesprek. Er wordt gekeken naar überhaupt of er urgentie is, wat iemands situatie is. Dan kan iemand wekelijks gaan reageren. Er is een aantal bepalingen. Soms is er een woning niet beschikbaar, die wel voor de persoon is. Zo zijn er allerlei redenen. Op het moment dat we denken dat de urgentie wordt ingetrokken, dan wordt die persoon daarvan in kennis gesteld. Dan kan er indien gewenst een gesprek gevoerd worden, mochten daar ideeën van de inwoner voor zijn, dat het niet terecht is. Hij kan dan aangeven: ik zie dat toch anders. Dan wordt opnieuw gekeken: wat zijn dan de regels en wat is de reden waarom iemand niet reageert. De heer Duk: Begrijp ik het dan goed, dat de urgentie is ingetrokken, standaard, en dat vervolgens de urgente kan zeggen: ik wil graag een gesprek hierover. En dus mogelijk er pas een maand later weer kan gaan reageren? Of is het zo dat de urgentie pas wordt ingetrokken op het moment dat het gesprek is gevoerd? Wethouder Arends: Iemand die urgentie heeft krijgt eerst drie maanden de tijd om te zoeken in zijn voorkeur. We gaan niet als hij de eerste week niet gereageerd heeft de knop om zetten. Dus naar alle billijkheid. Dat zal voor de een anders zijn dan voor de ander. We hebben algemene regels daarover. Iemand heeft 3 maanden de tijd voor zijn eigen woongebied of voorkeursgebied. Dan kan hij daar twaalf keer op reageren. Dan kijken we naar een groter gebied. Of we gaan met diegene in gesprek van: dit gebied is niets, maar in een ander gebied. Zo gaat dat. Het is niet dat we alle regels per persoon hier in kunnen doen. We houden het wel bij de algemene regels. Dus 3 maanden eerst hun voorkeur en dan wordt er daarbuiten gekeken. Lukt het dan nog niet, dan hebben we de urgentieregio's vast gesteld met elkaar, waar ook gekeken wordt voor de persoon die urgentie nodig heeft. De heer Duk: Ik vermoed dat de wethouder mijn vraag niet geheel begrijpt. Ik bedoelde te zeggen: een persoon heeft die 3 maanden gehad, hij heeft een keer een week niet kunnen reageren, omdat hij in het ziekenhuis lag of wat dan ook. Wat is dan de stap? Is dan de stap: de urgentie staat stil totdat er een gesprek is, waarin de persoon uitlegt waarom hij niet kon. En pas daarna kan je weer urgent worden? Of is het: wij zien dat u een week niet gereageerd hebt, kunnen wij even een gesprek voeren hoe dat komt? Wethouder Arends: Meneer Duk is erg op detailniveau, dus ik vind het heel lastig om daar het definitieve antwoord op te geven. Maar ik kan me zo voorstellen dat de inwoner in kennis wordt gesteld voor het intrekken van de urgentie en dat de urgente dan kan aangeven: er is een situatie en daar wil ik met u over in gesprek. Natuurlijk staan we dan open voor het gesprek. Dat is even mijn algemene uitleg. Het is zo op detail, dat kan ik nu niet voorzien. Mevrouw Citterbartová, u heeft natuurlijk helemaal gelijk t.a.v. de middeldure huur. Ik heb verder de aanvulling daarop gegeven. U zegt ook: het is tweeledig. Is het nou nodig dat die hoofdlijnennotitie wordt vast gesteld? Ja, dat is wel een vraag uit de regio, omdat er eventueel nog wijzigingen in mogelijk zouden kunnen zijn. Het kan zijn dat u zegt: dit staat in die hoofdlijnennotitie, wat echt niet klopt en waar ik me echt niet in kan vinden en ik wil dat toch als wijziging aanbrenge. Ik ga er zo even niet van uit, maar die mogelijkheid is er, dus vandaar dat die wordt aangeboden aan u. Ook die splitsing, onttrekken en kamerbewoning. Dat is allemaal al mogelijk. Dat doen wij al. Dat is al een uitzondering. De volgende komt ook naar u toe. Ik verwacht dat in een niet al te lange periode, ik denk voor de zomer, dat het opnieuw naar u toe zal komen. Maar dat is wel een aparte verordening per gemeente, of je dat wil of niet. Wij willen dat in de gemeente Lansingerland. De heer Kampinga stelde een vraag. U vindt het belangrijk t.a.v. de urgentie en de statushouders. Het is op dit moment echt noodzakelijk dat we voor statushouders een urgentieregeling hebben. Dat heeft te maken met de taakstelling vanuit het rijk, dat is voor elke

gemeente anders. Dat is niet een taakstelling voor de regio, maar per gemeente krijgen we een taakstelling. Om die taak te kunnen uitvoeren is het nodig om daar een urgentie aan te kunnen geven. Dat kan alleen als je op een andere manier aan je taakstelling kan voldoen en op dit moment kunnen wij dat niet. We hebben geen andere woonvormen om dat te doen, dus we hebben die urgentieregel hartstikke hard nodig om die taakuitvoering te kunnen doen. Die moeten we dus ook toepassen omdat we geen alternatief daartoe hebben om anders om te gaan met de woonvraag van de statushouders. De heer Kampinga: Dat is juist wat ik nadrukkelijk aangaf. Het kan pas zinvol doorgevoerd worden als je extra woningen, bijvoorbeeld flexwoningen, specifiek voor deze groep zou hebben. Wethouder Arends: Ja, u stelde die vraag ook aan de rest van de commissie, dus ik denk dat de rest van de commissie u in de tweede termijn van antwoord kan voorzien. Mogelijk kan ik na die tweede termijn daar ook iets over zeggen n.a.v. wat de rest aan u zal meegeven. De heer Van der Stelt vroeg: de taakstelling is per regio of per gemeente. Dat is echt per gemeente. Verder ging u in op de vraag van de heer Kampinga. De heer Alsemgeest is verder positief, maar u bent benieuwd naar het amendement van L3B. De heer Van der Stelt: U ging in op mijn vraag over taakstelling, maar dat kon ik me niet helemaal herinneren. Wethouder Arends: U noemde de taakstelling van de regio. Het is een taakstelling per gemeente. Dat is even de extra duiding daaraan. Al die gemeenten bij elkaar opgeteld heb je een regiotaakstelling, maar uiteindelijk moet je als gemeente zelf aan je taakstelling voldoen. Je kan niet zeggen: ik geef de burens wat. Of ik neem wat van de burens over. Dat is niet aan de orde. De heer Van der Stelt: Mijn buurman fluistert al dat de tekst op dit punt niet helemaal helder is. Wethouder Arends: Van D66 heb ik verder geen overige vragen, alleen de waardering voor het stuk gekregen. Dank u wel, dan ben ik voor de eerste termijn klaar.

De voorzitter: Dan de tweede termijn. Misschien wil de heer Blonk iets zeggen of hij wel of geen amendement gaat indienen. En even nog de vraagstelling van de heer Kampinga, misschien kan een ieder daar ook op reageren. Ga uw gang, maar ik kijk ook even naar de klok.

Tweede termijn

De heer Blonk, L3B: Ik stop er gewoon mee, want ik heb geen tijd meer, ik zit in het rood. Het amendement blijft erin.

De heer Hofman, CU: Om even in te gaan op de vraag van de heer Kampinga of alle dieren nou gelijk zijn aan elkaar. Dat sowieso niet, maar even specifiek inzoomend op de statushouders. Volgens mij staat in art. 4.4, als we het even goed lezen, dat de statushouders gelijk worden gesteld aan de urgenten en daarmee dus niet zozeer een aparte positie hebben. Sterker nog, ik heb de heer Kampinga horen suggereren, dat het misschien een goed idee is om aparte woningen voor statushouders te gaan realiseren. Beste mensen, als nou some animals more equal moeten zijn dan anderen, dan moeten we vooral geen aparte woningen voor ze gaan realiseren. De heer Kampinga: Eén: ik ben nog een antwoord schuldig. Wat wil je daar nou mee als VVD? Het gaat ons in eerste plaats om een principiële punt. Waar dus daadwerkelijk in de praktijk bij directe bemiddeling statushouders gewoon in één keer. Wij overwegen om een motie in te dienen, maar daar moet natuurlijk wel draagvlak voor zijn. Dat de CU ook landelijk al tegen gestemd heeft, dat weten we. De heer Hofman: Eigenlijk heb ik verder vrij weinig toe te voegen. Dank u wel.

De heer Xhemaili, PvdA: Ik wil graag gebruik maken van de tweede termijn om te reageren op de heer Kampinga. Wat statushouders betreft: ik ben zelf een ex-statushouder, jaren geleden weliswaar. Maar ik kan u vertellen: het is niet fijn om als jong kind in een jong gezin vijf keer in vijf jaar te verhuizen. Dat betekent dat een kind en een gezin niet kan aarden, niet kan meedoen in de maatschappij, waardoor ze heel veel achterstand oplopen in de ontwikkeling zoals school, sociaal leven, verenigingen, werk, inkomen. Dus het lijkt me niet verstandig om de urgentie te verminderen of hen niet een aparte status te geven. Het lijkt me ook zeker niet verstandig om tijdelijke woningen te realiseren voor die statushouders, omdat je juist dan niet die stabiliteit kan creëren voor een gezin. Oprecht, niemand vlucht voor plezier. Niemand laat huis en haard achter om ergens anders te beginnen. Dank u wel.

Mevrouw Citterbartová, GL: Eerst even de procedurele kwestie over de verordening voor onttrekking en samenstelling. Het is fijn dat dat snel komt. En ook splitsing. Grote huizen in kleine eenheden is belangrijk omdat daardoor meer ruimte ontstaat voor bijvoorbeeld starters. Ik ben blij dat het snel komt. Ik dacht eigenlijk dat de heer Kampinga zijn vraag retorisch bedoelde, want redenen voor voorrang voor statushouders zijn zo voor de hand liggend, dat ik me niet kan voorstellen dat hij deze vraag ernstig meent. Ik hoop dat hij mij laat uitpraten, dan kan ik het uitleggen. Statushouders zijn gewoon erkende vluchtelingen, die in een centrum moeten verblijven. Ze hebben geen sociale contacten, geen sociaal netwerk, geen lange inschrijfduur en zijn dus kansloos op deze woningmarkt. Daarom worden ze geholpen door directe bemiddeling. De heer Kampinga: Deze regeling is in 2017 door de landelijke

Tweede Kamer afgeschaft. Ik weet niet of GL wel of niet voor stemde. We willen gewoon een landelijke regeling uitvoeren. Mevrouw Citterbartová: Dat staat in de hoofdlijnennotitie ook duidelijk uitgezet. Het is inderdaad afgeschaft, maar omdat de gemeente geen andere mogelijkheid heeft om aan die taakstelling te voldoen, moeten we deze manier gebruiken.

De heer Kampinga, VVD: Ik was nog benieuwd, maar hij heeft geen tijd, hoe meneer Blonk hierop reageert. De voorzitter: U weet dat ik af en toe niet zo streng ben. Een kort antwoord op de heer Kampinga. De heer Blonk: Ik geef u het antwoord nu nog niet. Ik zal het zeker nog bespreken in mijn fractie.

De heer Van der Stelt, CDA: Dank aan de wethouder voor de toelichting. Het punt van de vergunninghouders vind ik toch wel iets om nader toelichting op te krijgen, hoe we geacht worden daarmee om te gaan, ook in het licht van de maximumpercentages, die we kunnen inzetten voor woningzoekenden binnen de gemeentegrenzen. Misschien kan de wethouder daar nog iets op reageren, anders moeten we daar een procedureafpraak over maken.

De heer Alsemgeest, WIJ: In de tweede termijn worden mijn gedachten eigenlijk niet veranderd. Wij wachten het amendement van L3B nog even af. Na de eerste termijn zag ik de heer Kampinga naar mij toekijken en hij zei met zijn gezicht: waarom krijg ik geen antwoord op de vraag die ik ook aan jullie gesteld heb. Ik wachtte eerst even het antwoord van de wethouder af. Ik denk dat dat antwoord klip en klaar was. Als de heer Kampinga met een motie komt, dan zullen wij die niet steunen.

Mevrouw Heijblom, D66: We zijn het met de heer Blonk eens, dat een amendement nodig is om dat stuk te regelen in die verordening. Dat is de enige manier. Dat begrijp ik ook een beetje van de wethouder. Om zeker te weten dat het goed geregeld gaat worden, gaan we met u mee daarin. Dus bij deze. M.b.t. de statushouders: volgens mij is het niet zo dat als we landelijk iets afspreken, dat we het dan ook maar klakkeloos lokaal moeten gaan doen. Wat ik wel zie, is dat er verschillen bestaan tussen gemeenten en dat gemeenten dat landelijke beleid gaan volgen. Daar doelt u, denk ik, op. Maar er zijn ook nog steeds gemeenten die daar niet voor kiezen. Wat dat betreft zou D66 zich aan willen sluiten bij het pleidooi van GL en de PvdA. Dat zou onze richting zijn. Wil je hier eigenlijk een thema van maken, dan moet je daar met elkaar nog eens heel goed over praten. Niet nu via een motie bij deze verordening.

Beantwoording college

Wethouder Arends: Over de statushouders. Ik kan u toezeggen dat ik dat gewoon mee neem en dat het komt in de definitieve versie. Daarvoor is een amendement niet nodig. Sorry, ik kijk naar de verkeerde kant, ik zeg twee verkeerde dingen. Mijn excuses. Even terug, terug, terug. Ik begin opnieuw. De vraag over het amendement over middeldure huur. Ik kan u toezeggen dat ik die mee kan nemen, ook naar de definitieve versie. Dat er een mogelijkheid is. Weet wel, dat het in Lansingerland nihil is. Het gaat over mogelijk tot 60 woningen, hun investeringskracht, maar die mogelijkheid is er en die zal dan ook voor onze gemeente mogelijk zijn. U hoeft daarvoor geen amendement in te dienen. Wilt u het toch dwingend afdwingen, dan kunt u dat alsnog indienen. Verder kreeg ik van de heer Van der Stelt nog een vraag. Ik kon alleen zijn vraag niet goed duiden, dus ik weet ook niet goed het antwoord op uw vraag. Ik vind dat nu een beetje lastig in te schatten. Ik hoorde iets over wat de relatie is met urgenten t.a.v. inwoners binnen de grenzen? De heer Van der Stelt: Ik zal een poging proberen te ondernemen. In de tekst staat dat voor vergunninghouders een regionale oplossing moet worden gevonden, even in mijn woorden. Ik begrijp uit uw antwoorden, dat we dat als gemeente zelf moeten oplossen. De vraag is even: wat is waar? Ik ga er van uit, dat uw lezing klopt. Mijn vraag is eigenlijk niet meer en niet minder hoe zich dat verhoudt tot de ruimte in aantallen of percentage die we hebben als Lansingerland om te voorzien in bemiddeling van eigen inwoners, inclusief dan de vergunninghouders. Wethouder Arends: Qua percentage is het een echt technische vraag, daar kan ik nu niet in voorzien. Die vraag zou u technisch kunnen stellen, als u dat schriftelijk doet, kunnen we daar nog in voorzien. Wat ik net zei, dat klopt. Als gemeente moeten wij zelf aan de taakstelling voldoen en daar onze mogelijkheid toe brengen in het voorzien binnen 10 weken om iemand met een status te huisvesten. Dank u wel.

De voorzitter: Resumerend. Toch een amendement? U kunt het altijd intrekken. Misschien komt er nog een motie, dat gaan we ook afwachten. Geen hamerstuk, het komt dus in de raad.

6.b Vaststelling bestemmingsplan "Bergweg Zuid ten noorden van 124"

De heer Van der Stad, D66: Wij kunnen akkoord gaan.

De heer Machielse, VVD: Ik ben deze avond gekomen om naast de discussie in mij op nemen en om te zeggen, dat wij dit stuk van harte kunnen ondersteunen en het graag als hamerstuk terug zien in de eerstvolgende raadsvergadering. Dank u wel.

De heer Van Ingen, CDA: Het is een hamerstuk wat het CDA betreft.

De heer Jumelet, WIJ: Ik zal het kort houden. Hamerstuk.

De heer Blonk, L3B: Ik sluit me aan bij de heer Machielse.

De heer Markus, CU: Idem.

De heer Xhemaili, PvdA: Wat de PvdA betreft ook een hamerstuk. Maar toch heb ik een tweetal vragen. Of één eigenlijk. Ik ga niet in de lijn mee. Ik wil wat toelichting van de wethouder hebben. Als ik het goed begrijp komen daar woningen terecht. Als ik het ook goed begrijp, komt de A16 er pal langs. Op 100 meter, heb ik gehoord van de heer Duk. Zijn de nieuwe eigenaren, bewoners, bekend met de externe veiligheid? Dat was de vraag. De voorzitter: U hoeft alleen maar over de Bergweg Zuid te rijden. Ik ben er vanavond overheen gereden, het is daar één en al vlakke. Ik denk dat de mensen dat wel weten.

De heer Duk, GL: Helaas, voor ons is het geen hamerstuk. Daar gaan we dan. Toen ik de toelichting snel doornam, leek mijn conclusie eigenlijk vrij duidelijk. Moderne bebouwing in een historisch lint, op en aan een waterkering, op archeologisch waardevolle grond, die bovendien nu nog groen is en daarmee een doorzicht creëert op de achter het lint liggende velden. Dit moeten we niet doen. Het lijkt me wenselijk om op een ander moment een discussie te voeren in deze commissie. De heer Markus: Ik ben het helemaal eens met die groene velden, maar beseft u dat die groene velden nu door de Groene Boog worden omgetoverd tot een snelweg of een rijksweg. De heer Duk: Dank u, daar kom ik zo op terug. Het lijkt me dan ook wenselijk om op een ander moment de discussie te voeren in deze commissie over bouwen in het groen en onder welke voorwaarden dit mogelijk is. Toen ik wat beter keek, bleken die velden over niet al te lange tijd zwaar te veranderen door de aanleg van de A16, die vlak bij de te bouwen woningen boven de grond uit zou komen. De daardoor ontstane geluidsdruk op één van de woningen lijkt dan ook de normen te overschrijden. Nog een reden om niet over te gaan op de bouw van deze woning dan wel woningen. Al voldoet de luchtkwaliteit op dit moment aan de eisen, op deze locatie is het de GL fractie niet duidelijk of dit ook zo zal zijn als de A16 is aangelegd. We vermoeden van niet. De behoefte aan woningen is groot, maar als gemeente moeten we ook kijken naar de leefomstandigheden en de vraag rijst dan ook of op 100 meter van een snelheid wel zou moeten worden gebouwd. Zoals u weet, is één van de eerste stukken die ik lees bij een bestemmingsplan de duurzaamheidsparagraaf. Een paragraaf die bij alle andere particuliere ontwikkelingen tot nog toe altijd is geschreven. In dit document staat het vreemd genoeg niet. Wel worden er in het voorstel aan de raad allemaal mooie afspraken uit de anterieure overeenkomst genoemd, zoals nul-op-de-meter, een grondstoffenpaspoort, een aantal klimaatadaptieve maatregelen en dergelijke. Hoe hard zijn deze afspraken? Wie ze op welk moment controleert, wordt mij niet duidelijk. Dit hoor ik graag van de wethouder. Ik kom tot een voorlopige conclusie. Van bouwen in het groen is niet echt meer sprake door de komst van de A16. In onze ogen komen de woningen wel veel te dicht bij de snelweg, maar worden deze mogelijk wel super duurzaam gebouwd, waardoor de geluidsoverlast binnen de huizen mee zal vallen. Door de korte afstand tussen de woningen en de snelweg kijken we niet positief tegen de bouw van deze woningen, maar ons eindoordeel zal afhangen van de hardheid van de anterieure overeenkomst en wat de wethouder verder nog zal inbrengen.

Beantwoording college

Wethouder Arends: Ik hoopte vanavond een akkoord te krijgen met een hamerstuk van alle partijen, want onze topambtenaar is aanwezig en die krijgt het meestal voor elkaar om de meeste hamerstukken erdoor te krijgen, dus ik hoopte daar vanavond op, maar ik begrijp uiteraard uw vragen. De PvdA stelde de vraag: zijn de eigenaren daarvan op de hoogte? Ja, die zijn daar wel van op de hoogte. Het is natuurlijk een vrije keus om daar te gaan wonen. In die zin zijn ze op de hoogte. Dan GL. U stelde vragen over de luchtkwaliteit. Ja, dat is mee genomen in de berekeningen. Ook het geluid, wat voor effect dat heeft. Dat heeft een iets hogere waarde, maar het valt nog steeds binnen de norm. Er is ook gekeken naar het geluid van de Bergweg zelf. Die is eigenlijk nog veel hoger dan de A16, ook al zou je anders doen vermoeden. Het is een gebied inderdaad dicht bij geluid met name van de Bergweg zelf, waar de woningen gerealiseerd gaan worden. De afspraken. Ja, die zijn bikkelhard. Daar staan handtekeningen onder, onder de anterieure overeenkomst, dus daar moeten ze zich gewoon aan houden, aan de afspraken die wij met elkaar hebben gemaakt. Dus ik hoop echt, dat ook u gewoon mee gaat in een hamerstuk m.b.t. de mogelijkheid van deze twee woningen. Dank u wel.

Tweede termijn

De heer Duk, GL: Wij zullen niet met een amendement of motie komen, maar mogelijk stemmen we wel tegen.

De voorzitter: Het komt als hamerstuk naar de raad.

7a. Actualiteiten uit het college

De heer Van der Stad, D66: Bij de HSL staan geen bijzonderheden vermeld, maar weten we of de testritten inmiddels zijn gestart? Zo nee, wanneer starten deze? Zo ja, hoe verlopen de testritten in de nacht? Rondom RTHA zijn we benieuwd of de ontwerp luchtvaartnota nog steeds in februari komt. Zo ja, dan willen wij graag de concept zienswijze agenderen in de commissie ruimte van maart. De voorzitter: Volgens mij hebben we vandaag een brief gekregen over de HSL. Ik weet niet of u die gelezen heeft, anders zal de wethouder daar een toelichting op geven.

Wethouder Fortuyn: Inderdaad, er is een brief onderweg naar u, waarin aangegeven wordt dat we eind februari begin maart de luchtvaartnota pas zien. Die luchtvaartnota is wat opgeschort, dat heeft alles te maken met het stikstofdossier en PFAS dossier, waar de commissie Remkes mee bezig geweest is. Die willen ze wel goed inpassen, dus rond medio februari verwacht men dat het richting Tweede Kamer gaat. Verwacht men, dus er zit alweer wat rek op. Daarna gaan wij zo snel mogelijk met u daarop in overleg. Dat moge duidelijk zijn. Over de testritten. Het schuift elke keer een beetje op. 14 dagen voordat de testritten gaan plaats vinden worden de direct omwonenden geïnformeerd. Ik heb tot nu toe nog geen belletje gehad van: joh, ik heb hem binnen. Dat heb ik niet gehoord, het schuift elke keer weer een beetje op. Jammer, want we willen toch wel zo snel mogelijk klaar zijn. Nu hebben we nog de ramen dicht, dus ik heb het liever nu met de ramen dicht dan straks met de ramen open. Maar goed, we kunnen het niet sturen, maar we zitten er wel boven op, samen ook met de stichting. We houden de vinger aan de pols. Dat waren de vragen.

Wethouder Fortuyn: Ik heb nog een extra mededeling. Meneer Xhemaili, ik kom u helemaal tegemoet. Ook uiteraard meneer Duk. Want op 6 maart aanstaande wordt de expo A16 in Rotterdam geopend. Het belevingscentrum, voor jong en oud, geeft een bijzonder kijkje achter de schermen, letterlijk en figuurlijk, straks ook bij de aanleg van de A16. Wij zijn in goed overleg met de Groene Boog en Rijkswaterstaat. U weet, dat ik u eerder al iets beloofd heb. Dat wij de gemeenteraad Lansingerland voor een middag zullen uitnodigen bij het expo rond de A16. Dan willen wij u binnen de expo allerlei informatie geven, het project toelichten, hoor en wederhoor vragen, wat de status nu is. Tegelijkertijd zullen we daarna een rondtoer maken. We zijn er nog niet uit of dat op de fiets is of met een bus of met een klein busje. Ik heb quads gevraagd, maar ik weet niet helemaal of dat gaat lukken. Dan komen jullie natuurlijk wel, jaja. We zijn druk in overleg. Dan kunt u ook zien wat er gebeurt vanaf de Doenkade. Er gaat heel veel weg, maar er komt ook heel veel terug. Het is best heel interessant. Ik doe de mededeling hier bij de commissie, maar ik nodig de hele raad uit. Die uitnodiging gaat volgen en ik hoop dat u daar spontaan op reageert, zodat we de schaalgrootte een beetje kunnen inschatten. We zullen er een mooi moment van kunnen maken om met elkaar kennis te nemen van alles wat er gebeurt in dat gebied. Daar wil ik het even bij laten. De voorzitter: We zien de uitnodiging tegemoet en hopen op mooi weer. Daar is alles mee gezegd.

7b. Actualiteiten uit de commissie

Geen opmerkingen.

7c. Verbonden partijen

Geen opmerkingen.

8. Rondvraag en sluiting

De heer Kampinga: Ik zag het op een tweet, maar het schijnt ook op facebook te hebben gestaan. De gemeente vraagt: wij willen graag weten of er bij de inwoners van Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs behoefte is aan nieuwbouw. Zo ja, voor welke doelgroepen? Graag horen wij jouw mening. Dan kun je naar een echte enquête toe op de URL. Je moet het voor 23 februari invullen. Mijn vragen daarover: Waarom vindt uitsluitend voor Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek een woonbehoefte onderzoek plaats? Ik denk dat ik het antwoord wel weet, maar ik wil het toch even zeker weten. Twee. Waarom wil de gemeente graag weten of er bij de inwoners van Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs behoefte is aan nieuwbouw in hun kern? En zo ja, voor welke doelgroepen? Bij de vraag naar het huishoudinkomen, ik heb hem ook maar even helemaal ingevuld, zie je dat het maximaal € 45.000. Dus helemaal aan het eind van de enquête ontdek je dat het alleen gaat om mensen met een niet al te hoog inkomen, dus dan heb

je het eigenlijk voor niets zitten invullen, althans, in mijn geval. Waarom wordt dat niet aangegeven als je begint, dat het voor een bepaalde doelgroep is. Dan zit je een hele enquête in te vullen. Tot slot, statistisch: hoe gaat de gemeente ervoor zorgen dat deze flitspeiling, of hoe dat ding ook heten mag, dat deze respons ook een representatief beeld geeft van de werkelijke situatie? Daar zou ik graag antwoord op willen hebben. Dank u wel.

Wethouder Arends: Ik heb hem ook ingevuld. Ik vond hem echt gigantisch. Waarom over Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs? Ja, we gaan niet over Groningen of Utrecht. De heer Kampinga: Waarom Bleiswijk niet? Ik denk dat ik het antwoord wel weet. Wethouder Arends: Uiteraard weet u dat. Daar hebben we het uitvoerig met elkaar over gehad, dat we dat onderzoek al hebben gedaan, dat is eind 2019 geweest. We zijn nu bezig met de verwerking daarvan en dit komt naar u toe. De heer Kampinga: Weten alle mensen die die tweet zien dat? Zij zullen denken: waarom alleen die twee dorpen? Wethouder Arends: Ik ga even verder met de antwoorden. In Bleiswijk is het ook algemeen verstuurd, met de vraag. Nu wordt het verstuurd voor Bergschenhoek en Berkel. Dat is met name ook nodig omdat we bezig zijn met de woonvisie. Daarin willen we natuurlijk de behoefte van mensen in Lansingerland goed weten. Dat gaat over de typologie, maar ook de verschillende prijsklassen die nodig zijn. U stelt de vraag: waarom is dat voor een bepaalde inkomensgrens van € 45.000? Best een aardig inkomen. Als je dat afzet tegen welke inwoners dat inkomen hebben, dan moet je denken aan alle verpleegkundigen, alle leraren, politieagenten. Dat is echt een grote groep. Het is ook niet juist wat u zegt. Als u in de vragenlijst verder gaat, dan komt u tegen dat er niet een maximaal inkomen van € 45.000 staat. Bij vraag 13 zijn er meerdere inkomenscategorieën genoemd. De laatste kunt u aankruisen, dat u meer dan € 48.656 verdient. Dus die is weldegelijk meegenomen, zodat we alle inkomensgroepen mee nemen. U vraagt naar het respons. Voor een representatieve uitkomst is het natuurlijk nodig dat er veel mensen reageren. Mocht nou blijken, dat we echt te weinig hebben, zullen we het opnieuw via social media aanbieden, omdat we het natuurlijk heel erg belangrijk vinden om een zo groot mogelijk respons te krijgen, want dan is het belangrijk om die informatie te kunnen verwerken, ook voor de woonvisie, die in het derde kwartaal naar u toe komt. Dank u wel, dit waren mijn antwoorden. De heer Blonk: Ik wil een opmerking maken naar de heer Kampinga: het staat ook uitgebreid in de digitale nieuwsbrief, het is niet alleen sociale media. Dus daar is het ook aan gegeven. Ik heb ook nog een vraag aan de wethouder. Zij gaf aan, dat alle politieagenten, leerkrachten, verpleegkundigen zo'n bedrag van meer dan € 45.000 verdienen. Ik denk dat u zich beter moet informeren, want dat is namelijk niet het geval. Wethouder Arends: Nee, het is tot. Als je naar die inkomens kijkt, is het zo'n grote groep. Meneer Kampinga zei: het is zo'n laag inkomen. Maar als je het over dit bedrag hebt, is het gewoon een heel groot inkomen voor een hele grote groep mensen, ook in Lansingerland. Dat was mijn reactie naar de heer Kampinga daarover. De heer Kampinga: De vraag is nog niet beantwoord: hoe zorg je ervoor dat het ook een representatief beeld geeft. Een aantal mensen reageert, maar heel veel mensen weten dit niet eens. Hoe garandeer je nu dat het representatief is? Wethouder Arends: Zoals ik bij mijn eerste reactie al zei: er is een zo breed mogelijke spreiding, via social media, via de nieuwsbrief. Iedereen die daaraan mee wil doen, we proberen een zo groot mogelijk bereik te verzorgen.

De voorzitter, om 21.15 uur: Dan zijn we aan het eind van deze vergadering gekomen. Ik kijk even naar de klok, kwart over negen, nou, dat is keurig. Dank voor jullie inbreng, wel thuis.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.

AGENDEREN BESPREEKPUNT COMMISSIE

De commissie Ruimte in vergadering bijeen d.d.10 maart 2020

Onderwerp: Tiny Houses in Lansingerland

Reden om onderwerp op agenda te plaatsen:

“Een Tiny House is een nieuwe woonvorm met een duidelijke filosofie. Kleine volwaardige vrijstaande woningen van maximaal 50 m2 vloeroppervlak met een zo klein mogelijke ecologische voetafdruk. Ze staan op een (tijdelijke) fundering, maar ook op wielen.”^{1 2}

Een tiny house is een mogelijk antwoord op twee maatschappelijke uitdagingen:

1. Voor een duurzame toekomst is het nodig dat de ecologische voetafdruk per individu beperkt wordt. Dat kan onder andere door middel van een tiny house.
2. Door de stijging van de huizenprijzen is een eigen woning in Lansingerland voor jongvolwassenen zonder vermogen niet betaalbaar. We zien immers dat velen in deze leeftijdscategorie vertrekken naar Zoetermeer en Waddinxveen.

Er is een initiatief, genomen door Linda Straathof, om ook in Lansingerland tiny houses te gaan bouwen. Er hebben zich al enkele medestanders gemeld, maar er zijn vast meer geïnteresseerden binnen onze gemeente. De initiatiefnemers kunnen best wat hulp gebruiken, er zijn immers nog wel enkele uitdagingen. Wij denken dat onze Lansingerlandse samenleving gediend is met dit initiatief en we stellen daarom voor dat de gemeente een handje helpt om deze plannen van de grond te krijgen en tot een succes te maken.

De gemeente zou kunnen helpen door

1. Via haar communicatiekanalen belangstellenden op deze mogelijkheid te wijzen en hen met de initiatiefnemers in contact te brengen
2. Bij gemeentes waar tiny houses gebouwd zijn of worden - bijvoorbeeld Almere of Delft - te informeren wat er nodig is voor zo'n project
3. Te kijken waar bouwvoorschriften knelpunten opleveren en hoe die opgelost kunnen worden en een regeling voor Lansingerland te ontwerpen
4. Een locatie aan te wijzen voor een tiny houses project
5. Verdere hulp te bieden waar dat opportuun is

Enkele maatschappelijke voordelen:

- Meer jongvolwassenen blijven behouden voor de Lansingerlandse samenleving
- Er wordt bijgedragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen
- Het helpt iets te doen aan het tekort aan woningen
- Grond wordt efficiënter gebruikt
- We haken aan bij een eigentijdse trend³

Wij vragen onze collega-fracties dit voorstel te steunen en het college om er uitvoering aan te geven?

Te bespreken in commissie: Ruimte

Ondertekening en naam,

Henk Meester, Leefbaar 3B

¹ Bron: tinyhousenederland.nl

² Zie bijvoorbeeld: <https://www.voordewereldvanmorgen.nl/duurzame-blogs/deze-6-tiny-houses-staan-in-nederland>

³ Zie ook: https://nl.wikipedia.org/wiki/Tiny_House_Movement

AGENDEREN BESPREEKPUNT COMMISSIE

De commissie ruimte in vergadering bijeen d.d. 10 maart 2020	
Onderwerp: afval op scholen	
Reden om onderwerp op agenda te plaatsen: Beantwoording van de bijgevoegde technische vragen over het scheiden van afval door scholen.	
Te bespreken in commissie: Vinden de fracties dat de gemeente een (faciliterende) rol heeft bij het stimuleren van het scheiden van afval door scholen? Zo ja, waar kan de rol van de gemeente dan uit bestaan en hoe kijken de fracties aan tegen de 'algemeen belang verklaring' ?	
Ondertekening en naam, Fractie WIJ Lansingerland Fractie D66	

1. Wij hoorden dat de scholen vallen onder een bedrijfsmatig afvalcontract bij Renewi en dat extra scheiden extra geld kost, klopt dit?

Dit klopt deels. Het afval van scholen is juridisch gezien *bedrijfsafval*. Dat betekent dat scholen voor het laten ophalen en verwerken van hun afval een contract moeten afsluiten met een marktpartij. Dit kan Renewi zijn, maar ook een andere commerciële afvalinzamelaar (Suez, Remondis etc.). Scholen sluiten dus zelf een contract af, dat los staat van het contract dat de gemeente heeft afgesloten. Als gemeente hebben we de wettelijke taak om zorg te dragen voor het inzamelen en verwerken van *huishoudelijk afval*. Voor deze taak hebben wij - na een Europese aanbesteding uit 2015 - een contract afgesloten met Renewi Overheidsdiensten. In het kader van de Wet Markt en Overheid (dit zijn gedragsregels die zijn uitgewerkt in de Mededingingswet) mag een gemeente zich *in principe* niet bemoeien met de commerciële markt voor de inzameling en verwerking van bedrijfsafval (zie ook vraag 3).

Het klopt dat tarieven voor het gescheiden ophalen van grondstoffen (herbruikbare afvalstromen) in de commerciële markt voor bedrijfsafval vaak hoger liggen dan de tarieven voor restafval. Dit heeft onder andere te maken met de relatief kleine hoeveelheden die één school heeft van bijvoorbeeld een afvalstroom als GFT. Het wekelijks laten ophalen hiervan is daardoor omgerekend per kilo relatief duur. Daarnaast krijgen scholen voor het gescheiden inzamelen en verwerken van plastic (als onderdeel van het PMD) geen vergoeding zoals de gemeente die wel ontvangt uit het Afvalfonds Verpakkingen. Voor scholen is het goedkoper om GFT en PMD niet te scheiden, maar samen met het restafval te laten ophalen.

2. Zo ja: kunt u ons aangeven wat het zou kosten in totaal voor alle scholen in Lansingerland om het afval gescheiden te laten afvoeren?

Nee, dat kunnen wij niet aangeven. De exacte tarieven uit de commerciële markt voor de inzameling en verwerking van bedrijfsafval kennen wij niet. Zoals hierboven beschreven, weten wij wel dat de commerciële tarieven voor het ophalen van GFT en PMD voor scholen vaak hoog zijn. Wij ontvangen hierdoor regelmatig vragen van scholen of wij hen kunnen helpen met het inzamelen van hun gescheiden afval. Om die reden oriënteren we ons samen met Renewi Overheidsdiensten op de mogelijkheid om als gemeente de scholen toch te faciliteren bij het ophalen van de herbruikbare grondstoffen (zie ook vraag 3). We moeten dan onder andere concrete, aanvullende, prijsafspraken met Renewi Overheidsdiensten maken. Renewi heeft de intentie uitgesproken om daar aan mee te willen werken.

3. Wat is er nodig om de scholen te laten meedraaien met de huishoudelijke route van Renewi en daarbij de verschillende afvalstromen gescheiden aan te bieden?

- i. Een gemeente mag zich volgens de Mededingingswet niet mengen in de inzameling en verwerking van bedrijfsafval. Alleen als de gemeenteraad besluit dat de inzameling van grondstoffen op scholen 'plaatsvindt in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, lid 6 van de Mededingingswet', kan de gemeente de scholen hierin wél faciliteren. Zo'n 'algemeen belangverklaring' van de gemeenteraad moet ter inzage gelegd worden, zodat belanghebbenden (bijvoorbeeld commerciële bedrijfsafvalinzamelaars) bezwaar kunnen indienen. Als dit proces positief afgerond wordt, kunnen we scholen laten meedraaien in de huishoudelijke afvalroute van Renewi Overheidsdiensten. Na een periode van 3 jaar zou de gemeente deze vorm van inzameling evalueren. Bij de evaluatie zouden we bekijken hoe de markt zich ontwikkeld heeft en of het nog steeds 'in het algemeen belang' zou zijn om scholen hierbij te helpen.
- ii. Naast de 'algemeen belang verklaring' door de gemeenteraad, zou er ook actie van de scholen zelf nodig zijn. Het ter beschikking stellen van een inzamelmiddel voor grondstoffen, is in de praktijk namelijk niet voldoende om scholen hun afval goed gescheiden aan te laten bieden. De inzamelmiddelen voor grondstoffen zijn voor de scholen 'het eindstation' van de grondstoffen. In de school zelf, met alle leerlingen, leerkrachten en de conciërges, zou de afvallogistiek moeten worden aangepast. Om dit te bereiken zou een school haar interne processen en werkwijzen rond het afval moeten doorlopen en daar waar nodig aanpassen. De scholen zouden moeten bedenken wat het beste bij hun school past en hoe zij hun interne (afval)logistiek willen inrichten. De

gemeente zou daarbij kunnen adviseren. Indien de raad een 'algemeen belangverklaring' voor dit onderwerp zou afgeven, werkt het college een uitvoeringsplan uit. Onderdeel van dit uitvoeringsplan zou zijn dat er met de scholen een intentieverklaring wordt opgesteld. Scholen die deelnemen aan het project spreken in dat geval de intentie uit om aandacht te besteden aan:

- I) Afval voorkomen;
- II) Afval goed scheiden en;
- III) Zwerfafval voorkomen.

Zij krijgen daarbij advies van de gemeente, die haar contract met Renewi Overheidsdiensten zou moeten uitbreiden om het ophalen van de grondstoffen bij scholen te faciliteren.

4. In hoeverre worden scholen nu al gestimuleerd om afval te verminderen?

Er zijn nu indirecte prikkels:

- De gemeente biedt basisscholen en middelbare scholen (1^e en 2^e klassen) de mogelijkheid om mee te doen aan een educatieprogramma over het belang van afval verminderen en afval scheiden.
- Het hangt af van de afspraken die scholen hebben gemaakt met hun inzamelaar. Onze verwachting is dat dit vaak een contract is op basis van de hoeveelheid, of de frequentie aan restafval. Hier zit een indirecte prikkel in; hoe minder afval een school heeft, hoe minder zij betaalt.

5. Tot wanneer loopt het huidige contract met Renewi?

Het huidige contract voor het inzamelen van huishoudelijk afval tussen Renewi Overheidsdiensten en de gemeente loopt tot 31-12-2021 met 2 keer een optie om met 2 jaar te verlengen.

De scholen hebben met verschillende afvalinzamelaars contracten, waarvan de looptijd en voorwaarden divers zijn.

6. Is er al eerder met de scholen en of met Renewi gesproken over afvalscheiding op de scholen?

Ja. Wij hebben de laatste anderhalf jaar met 8 basisscholen (leerkrachten, conciërges, leerlingen, directeuren) contact gehad, bijvoorbeeld na bezoek van de gastdocenten binnen bij vraag 4 genoemd educatieprogramma. De scholen geven aan graag ondersteund te worden bij het inzamelen van grondstoffen. Om die reden hebben wij hierover met Renewi Overheidsdiensten gesproken.

Als de raad de ambitie uitspreekt scholen te willen faciliteren bij het scheiden van hun afval, kunnen wij op korte termijn een raadsvoorstel aanbieden.

AGENDEREN BESPREEKPUNT COMMISSIE

Registratienummer : (In te vullen door de raadsgriffie)	
De commissie ruimte in vergadering bijeen d.d. 10 maart	
Onderwerp: Procesgang Noordpolder Driehoek	
Reden om onderwerp op agenda te plaatsen: Afgelopen september 2019 werd er een informatieavond georganiseerd m.b.t. een woningbouwontwikkeling op de locatie Driehoek Noordpolder. Die avond ontstond er veel commotie onder de aanwezige omwonenden. In november 2019 werd door omwonenden ingesproken bij de raad met de boodschap: houd de Driehoek Noordpolder groen en onbebouwd. Ook gaven zij aan verbaasd te zijn dat dat de Driehoek bestemd zou zijn voor woningbouw. In het verleden is altijd door gemeente en projectontwikkelaar gecommuniceerd dat de Driehoek een onbebouwde polder zou blijven. Dit is ook terug te vinden in krantenartikelen (Havenloods) uit de tijd van het slaan van de eerste paal in de wijk. Daarnaast gaf men aan in zijn geheel niet te zijn meegenomen in het proces om te komen tot een mogelijke ontwikkeling op deze locatie. Op de gepresenteerde plannen volgden dan ook diverse bezwaren, met name met betrekking de ontsluiting. De vraag is wat hierover al ambtelijk is geadviseerd. Alle afwegingen om te komen tot een besluit door de raad worden niet of onvoldoende met omwonenden gedeeld. Ook op dit moment ervaren omwonenden nog onvoldoende mogelijkheid tot participatie. De vraag is waarom de omwonenden, als direct belanghebbenden, niet als volwaardige partij worden geraadpleegd en geïnformeerd aan de voorkant van dit proces. Door de tijd heen zijn er verschillende momenten geweest waarop de Driehoek Noordpolder wel en niet beoogd was voor woningbouw. Zo ontleent de huidige beoogde ontwikkeling zijn status aan een enkele zin, opgenomen in de structuurvisie uit 2011. De échte discussie over het wel of niet bebouwen heeft echter sinds de jaren 70 niet meer plaatsgevonden.	
Te bespreken in commissie: 1. Vindt de commissie dat er een discussie aan de voorkant dient plaats te vinden over het wel of niet ontwikkelen van bebouwing op de Noordpolder Driehoek cq wijzigen van de huidige bestemming? Zo ja, onder welke randvoorwaarden wil de commissie hier een richtinggevende uitspraak over doen? 2. Is de commissie van mening dat die discussie onvoldoende heeft plaatsgevonden in de commissie/raad de afgelopen jaren? 3. Is de commissie van mening dat bij plannen rond de Driehoek Noordpolder omwonenden via een participatietraject aan de voorkant direct betrokken hadden moeten worden? 4. En zo ja, op welke wijze wil de commissie omwonenden alsnog betrekken bij het maken van beslissingen over hun eigen omgeving 5. Hoe ervaart de commissie de ontsluitingsmogelijkheden van de Driehoek Noordpolder? Alle fracties hebben de situatie ter plekke bekeken en besproken met omwonenden. Ziet de commissie praktisch, goede oplossingen voor de ontsluiting? Zo ja, welke zijn dat?	
Ondertekening en naam, Michiel Muis & Ronald van der Stad, D66	

Gemeente Lansingerland
gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

Verzenddatum 4 maart 2020
Ons kenmerk U20.01589
Uw brief van

Ruimte & Economie
**Gebiedsontwikkeling &
Vastgoed**

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie
Irene Quakkelaar

Telefoon
14 010

E-mail
irene.quakkelaar@lansingerland.nl

Website
www.lansingerland.nl

Onderwerp **Procedure Driehoek Noordpolder,
Berkel en Rodenrijs**

Geachte raadsleden,

Dinsdag 10 maart 2020 vergadert de commissie Ruimte. Op initiatief van D66 is dan de *Procesgang Noordpolder Driehoek* geagendeerd. Om die reden informeren wij u.

In de commissie en raad van april staat de Driehoek Noordpolder ook geagendeerd
Via de reguliere wegen ontvangt u binnenkort ons raadsvoorstel over de planontwikkeling Driehoek Noordpolder. Dat wordt geagendeerd voor de commissie ruimte op 7 april en de raad van 23 april 2020.

Ook bij de beeldvormende avond van uw raad komt de Driehoek Noordpolder aan bod
Op 18 maart organiseert uw raad weer een beeldvormende avond. Wij hebben de Driehoek Noordpolder dan geagendeerd. De projectleider van de gemeente neemt u dan mee in de geschiedenis en de procedure.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Oplegnotitie bij besprekspunt 5c 'procesgang Driehoek Noordpolder'

Aanleiding

Op de agenda van 10 maart heeft D66 het besprekspunt 'procesgang Driehoek Noordpolder' geagendeerd. De bewonersgroep Driehoek Noordpolder heeft hun achterban opgeroepen om bij deze commissievergadering aanwezig te zijn.

Voor een helder overzicht van de ontwikkelingen in dit dossier Driehoek Noordpolder hebben we de moties en de bij ons bekende uitnodigingen van het college aan de bewonersgroep, berichtgeving van de bewonersgroep aan raadsleden en informatievoorziening van college aan de raad in onderstaande tijdlijn weergegeven.

Datum	Middel	Inhoud
29 nov 2018	Motie 'raad stelt kaders'	Aangenomen. Doel van de motie is om de raad beter en eerder in staat te stellen de belangrijkste uitgangspunten voor bestemmingsplannen mee te geven aan het college om verder uit te werken (zie hieronder voor de exacte tekst)
11 juli 2019	Motie 'alle seinen op groen voor wonen'	Aangenomen. De raad zal aan het college alle noodzakelijke steun zal geven bij het daadkrachtig uitvoering geven aan de wens om de productie van woningen - in een evenwichtige mix voor verschillende doelgroepen - te versnellen;
11 juli 2019	Brief college aan raad. Woningbouwontwikkeling Driehoek Noordpolder, Berkel en Rodenrijs	Informeren u hierbij over de procedure: Het voorstel aan de agendacommissie is om de beeldvormende avond op 11 september te laten plaatsvinden. Met de input van die beeldvormende avond ronden wij het ambitiedocument af. Later in het najaar leggen we dat aan u voor ter besluitvorming
19 juli 2019	Brief college aan raad. Informatie woningbouw in Lansingerland met bijlage memo woningbouwplanning juli 2019	o.a. informatie over Driehoek Noordpolder. Planstatus: studie. Circa 100 woningen.
11 sept 2019	Beeldvorming voor raadsleden met aansluitende informatiemarkt voor inwoners.	Presentatie door Blauwhoed over de inhoud van het plan. Leidt tot commotie bij inwoners.
7 november 2019	Blauwhoud en gemeente organiseren inloopavond voor bewoners in zalencentrum Rehoboth	Doel: in gesprek met inwoners om zorgen, aandachtspunten en verbeterpunten beter in beeld te brengen.
28 nov 2019	Bewonersgroep spreekt in bij raadsvergadering.	Standpunt: géén woningbouw
9 dec 2019	Projectenpagina op gemeentewebsite aangemaakt.	De input van de gemeenteraad en de bewoners wordt meegenomen in de plannen. De ambities en randvoorwaarden worden in het voorjaar van 2020 besproken en vastgesteld door de

		gemeenteraad. Als de kaders zijn vastgesteld, werkt Blauwhoed de plannen binnen die kaders uit. Bewoners hebben gevraagd om hier een rol in te hebben. Dat willen de gemeente en de ontwikkelaar ook. Na de verdere uitwerking van de plannen, volgt een fase van onderzoeken en bestemmingsplan.
18 december 2019	Gesprek bewoners met wethouder en aanbieden petitie	579 handtekeningen in totaal. "Laat de Driehoek Noordpolder groen en onbebouwd".
Half december	Bewonersvereniging nodigt fracties uit, diverse fracties brengen een bezoek	
19 december 2019	Beantwoording technische vragen D66. Griffie heeft de beantwoording voor gelijke informatievoorziening aan alle (duo) raadsleden gestuurd.	Informatie • Overzicht bestemmingsplannen • Globaal processchema
9 januari 2020	Bewonersvereniging stuurt stand van zaken aan (duo)raadsleden. NB. Niet via griffie.	Beschikbaar via website bewoners. www.driehoeknoordpolder.nl
15 jan 2020	Beantwoording art 37 vragen van WIJ Lansingerland	O.a. met aankondiging van ambitiedocument voor besluitvorming door raad.
19 februari 2020	Gesprek met wethouder en bewoners	
20 februari 2020	Bericht op website bewoners	"Kom allen op dinsdag 10 maart aanstaande naar de bijeenkomst van de Commissie Ruimte op het gemeentehuis. Op initiatief van de D66 zullen er een aantal procesvragen rondom de Driehoek Noordpolder behandeld worden. De bijeenkomst vangt aan om 19:30. De behandeling staat als punt 5c op de agenda."
4 maart 2020	Brief college aan raad. Toegevoegd aan de agenda bij het besprekpunt van cie ruimte van 10 maart.	Aankondiging raadsvoorstel over de planontwikkeling Driehoek Noordpolder in de vergadercyclus van april. Tevens dat de projectleider van de gemeente de raad in de beeldvorming van 18 maart meeneemt in de geschiedenis en de procedure.
10 maart 2020	Cie Ruimte	D66 heeft besprekpunt procesgang Driehoek Noordpolder geagendeerd (nb stukken zijn reeds op 20 feb gepubliceerd).
18 maart	Beeldvorming van college over driehoek noordpolder.	Presentatie staat geagendeerd voor besluitvorming in B&W van 10 maart.
7 april	Cie ruimte	Raadsvoorstel en bijbehorende stukken staan geagendeerd in B&W van 10 maart. Aanlevering stukken bij griffie op 19 maart, publicatie 26 maart.
23 april	Raadsvergadering	

Motie 'raad stelt de kaders'

roept het college op.

1. De raad in staat te stellen de kaders of uitgangspunten voor ontwikkelingsgerichte bestemmingsplannen te bepalen;
2. Hiertoe de procedures te herzien, zodat:
3. Bij ieder ontwikkelingsgericht bestemmingsplan vóór de voorbereidingsfase de raad te informeren over de visie, uitgangspunten of een ander kader die als basis kan dienen;
4. De raad in een globaal bestemmingsplan of nota van uitgangspunten de kaders te laten geven waarbinnen het college het plan verder mag invullen of uitwerken;
5. ~~Niet eerder afspraken te maken met ontwikkelaars voordat de raad deze kaders heeft vastgesteld;~~
6. Omwonenden en andere belanghebbenden al in de voorbereidingsfase gelegenheid te bieden tot inspraak en vooraf de verwachtingen duidelijk zijn hoe het participatieproces is vormgegeven.

Raadsvoorstel

Datum Raad
26 maart 2020

Portefeuillehouder
Simon Fortuyn

Registratienummer
BR2000005

Onderwerp
Plan van aanpak raadpleging inwoners nieuw Afvalbeleid

Gevraagde beslissing

1. het plan van aanpak “Raadpleging inwoners over toekomstig afvalbeleid” vast te stellen.
2. vast te stellen dat het adviesrapport naar aanleiding van de raadpleging richtinggevend is voor de vorming van het nieuwe Afvalbeleid en het daaraan gekoppelde voorkeursscenario en uitvoeringsplan.

Samenvatting

Op 29 oktober 2019 stuurde het college een brief aan de leden van de gemeenteraad over het proces rond de kaderstelling voor het nieuwe Afvalbeleid. In deze brief geeft het college aan dat zij, vanwege de te verwachten grote impact van een nieuw Afvalbeleid op de inwoners van Lansingerland, een burgerparticipatietraject start. Dit traject moet ertoe bijdragen, dat de inwoners betrokken zijn en een bijdrage leveren aan de totstandkoming van het nieuwe Afvalbeleid. Hiermee creëren wij het benodigde draagvlak om tot een soepele besluitvorming rond het nieuwe Afvalbeleid te komen. In de brief geeft het college aan dat zij zich beraadt over de specifieke invulling. Ook staat in de brief dat het college een gespecialiseerd extern bureau betreft met ervaring in dit soort processen. Het college stelt voor om adviesbureau de AfvalSpiegel in te zetten voor de raadpleging. Dit is een specialistisch bureau dat jaarlijks meerdere raadplegingen rondom het thema afval organiseert voor gemeenten. In het bijgevoegde plan van aanpak stelt de AfvalSpiegel een raadpleging voor in de vorm van enquêtes en dialoogavond(en). AfvalSpiegel stuurt voor een statistisch betrouwbaar resultaat een geselecteerd aantal adressen een enquête toe, dit is de steekproefgroep. Daarnaast stellen we een link open waarop alle overige inwoners de enquête in kunnen vullen. De AfvalSpiegel verzamelt en analyseert alle data. De AfvalSpiegel levert na de raadpleging een rapport op. Dit rapport presenteren zij achtereenvolgend aan de betrokken ambtenaren, het college, de Commissie Ruimte en de raad. De AfvalSpiegel legt in haar rapport ook de link naar de landelijke doelstelling van het terugdringen van het restafval naar 100 kilogram per inwoner per jaar en de scenario's waar met de raad al vaker over gesproken is.

Financiële consequenties

De geschatte kosten voor de raadpleging zijn € 30.000,-. Deze kosten dekken we uit de post Advieskosten onder FCL 6721000. Deze FCL is gekoppeld aan de Afvalstoffenheffing.

Verdere procedure

- Na akkoord op het plan van aanpak krijgt de AfvalSpiegel opdracht de raadpleging uit te voeren.
- Voor een statistisch betrouwbare uitkomst sturen zij aan 2.600 huishoudens (1.300 laagbouw woningen en 1.300 hoogbouw woningen) een enquête op het huisadres. Deze respondenten vullen schriftelijk of digitaal de enquête in. Deze groep is de steekproefgroep.

- Daarnaast stellen we een link open voor alle andere inwoners van de gemeente. Via deze link kunnen ook zij de enquête invullen. We brengen de link naar de enquête onder de aandacht door inzet van de communicatiekanalen van de gemeente (digitale nieuwsbrief, burgerpanel, website, social media) en de lokale kranten (Heraut en Hart van Holland).
In de begeleidende brief of tekst bij de enquête benadrukken wij, dat de gemeente op deze manier de inwoners wil betrekken bij de totstandkoming van nieuw Afvalbeleid, ook vanuit de wens om als samenleving duurzamer te worden. Onze kernboodschap is als volgt:
Samen minder afval. 100 kilo: gewoon doen!
Om deze ambitie waar te maken, is nieuw afvalbeleid nodig. Hierbij betrekken wij u door een enquête onder alle inwoners te houden. Op deze manier kunt u zelf meedoen en aangeven hoe wij dat het beste kunnen bereiken. Uw inbreng levert een bijdrage aan de circulariteit en leefbaarheid van onze gemeente voor nu en komende generaties.
- We organiseren een dialoogavond waarop we met de respondenten en andere belangstellenden thema's uit de enquête bespreken.
- De resultaten van de enquête (kwantitatieve informatie) en de bevindingen van de dialoogavond (kwalitatieve informatie) legt De AfvalSpiegel naast de scenario's, die in een eerder stadium al aan de raad zijn voorgelegd. Doel van deze vergelijking is om vast te stellen bij welk(e) scenario(s) de wensen van de inwoners het beste aansluiten.
- De AfvalSpiegel levert na de raadpleging een rapport op. Dit rapport presenteren zij aan de betrokken ambtenaren, het college, de Commissie Ruimte en de raad. De AfvalSpiegel legt hier ook de link naar de 100 kilogram doelstelling en de scenario's waar met de raad al vaker over gesproken is.

De doorlooptijd van akkoord op de opdracht tot presentatie aan de raad is naar verwachting 4 maanden.

Juridische aspecten

De AfvalSpiegel houdt zich bij het doen van de raadpleging aan de wetgeving in het kader van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Alle respondenten die de enquête invullen blijven anoniem. Inwoners die zich aanmelden voor de dialoogavond(en) geven expliciet akkoord om hiervoor hun persoonsgegevens te gebruiken. Deze persoonsgegevens worden alleen gebruikt voor de organisatie van de dialoogavond en er na vernietigd.

Extern draagvlak/burgerparticipatie

De raadpleging is een vorm van burgerparticipatie. We bevragen een specifiek deel van de inwoners voor een statistisch betrouwbare uitkomst en bieden alle inwoners de mogelijkheid om ook de enquête in te vullen.

Op de dialoogavonden krijgen alle inwoners die de enquête invulden een eerste terugkoppeling en gaan we dieper in op het thema Afval. De input die de inwoners deze avonden leveren neemt de AfvalSpiegel mee in haar terugkoppeling en advies aan de gemeente.

Duurzaamheid

De raadpleging is een noodzakelijke stap richting een nieuw Afvalbeleid. Dit nieuwe Afvalbeleid levert een bijdrage aan de ambities van de gemeente Lansingerland op het gebied van circulariteit. Dit conform de doelstellingen in de visie "Lansingerland Duurzaam" (T18.08535).

Bijlagen

Bijlage 1: Plan van aanpak de AfvalSpiegel "Raadpleging inwoners over nieuw afvalbeleid", T20.01104

Bijlage 2: Enquête Lansingerland hoogbouw + laagbouw (I20.04029)

Bijlage 3: Aanpassing stukken raadpleging inwoners nieuw Afvalbeleid (T20.02573)

Toelichting

Inleiding

Op 29 oktober 2019 stuurde het college een brief aan de leden van de gemeenteraad over het proces rond de kaderstelling voor het nieuwe Afvalbeleid. In deze brief geeft het college aan dat zij, vanwege de te verwachten grote impact van een nieuw Afvalbeleid op de inwoners van Lansingerland, een burgerparticipatietraject start.

Beoogd maatschappelijk effect

Dit proces draagt bij aan de betrokkenheid van de inwoners en zij kunnen een directe bijdrage leveren aan de totstandkoming van het nieuwe Afvalbeleid. Dit bevordert het benodigde draagvlak om tot een soepele besluitvorming rond het nieuwe Afvalbeleid te komen.

Argumenten

1. De uitkomst van de steekproef geeft ons een betrouwbaar resultaat

Met de inzet van De AfvalSpiegel kiezen wij voor een specialistisch bureau dat op een objectieve wijze de raadpleging uitvoert en daarna zijn advies uitbrengt.

Als statistische regel geldt dat 380 respondenten een betrouwbaar beeld geven ongeacht de grootte van de gemeente. Door 2.600 huishoudens aan te schrijven, behalen wij bij een te verwachten respons van 30% de benodigde input voor een betrouwbaar beeld.

2. We geven alle inwoners de kans om deel te nemen en zo invloed te hebben op het nieuwe Afvalbeleid

De AfvalSpiegel neemt alle resultaten mee in haar adviesrapport. Zij gebruiken de steekproef resultaten voor het representatieve betrouwbare resultaat, aangevuld met de enquête-resultaten van de inwoners, die gebruik maken van de openbare link én de gesprekken die plaats vinden tijdens de dialoogavond(en). Het adviesrapport helpt de raad om een besluit over het Afvalbeleid te nemen.

3. Met dit plan van aanpak geven we invulling aan de toezegging aan de raad om de inwoners te betrekken en een bijdrage te laten leveren aan het nieuwe Afvalbeleid

We geven naast de steekproefgroep ook alle inwoners de kans om de enquête in te vullen en deel te nemen aan de dialoogavond. Iedereen is zo in de gelegenheid om mee te denken en een bijdrage te leveren.

4. We nemen het besluit om het adviesrapport richtinggevend te laten zijn bij het uitwerken van het Afvalbeleid, het voorkeursscenario en bijbehorend uitvoeringsplan.

De raadpleging zet de gemeente in om draagvlak te creëren, dit bereikt de gemeente alleen als we de uitkomst ervan ook daadwerkelijk inzetten voor de vorming van het nieuwe Afvalbeleid.

Kanttekeningen

1. Niet iedereen ontvangt de digitale nieuwsbrief van de gemeente of heeft social media

Naast het inzetten van de digitale nieuwsbrief en de social media voor het verspreiden van de link naar de enquête, zetten we ook andere communicatiekanalen in. Denk hierbij aan de twee lokale kranten, de Heraut en de Hart van Holland.

Raadsbesluit

Datum Raad
26 maart 2020
Registratienummer
BR2000005

Onderwerp
Plan van aanpak raadpleging inwoners nieuw Afvalbeleid

De raad van de gemeente Lansingerland;
gelezen het voorstel

Overwegende dat

- een raadpleging van de inwoners over afval gaat bijdragen aan het benodigde draagvlak om te komen tot nieuw Afvalbeleid;
- de AfvalSpiegel een specialistisch bedrijf is dat deze raadpleging voor Lansingerland kan doen.

Besluit(en)

1. het plan van aanpak “Raadpleging inwoners over toekomstig afvalbeleid” vast te stellen.
2. vast te stellen dat het adviesrapport naar aanleiding van de raadpleging richtinggevend is voor de vorming van het nieuwe Afvalbeleid en het daaraan gekoppelde voorkeursscenario en uitvoeringsplan.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 26 maart 2020,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

Enquête afvalbeleid gemeente Lansingerland

Iedereen wil graag in een gezonde en schone omgeving wonen met zo min mogelijk vervuiling. Daarom is het belangrijk dat zoveel mogelijk afval opnieuw wordt gebruikt. Door het afval goed te scheiden, blijft er minder restafval over (alles wat niet herbruikbaar afval is). Dat betekent minder verbranding van afval en dus minder vervuiling. De gemeente Lansingerland heeft als doel om de hoeveelheid restafval te halveren tot maximaal 100 kilogram per inwoner per jaar. De manier waarop we het afval inzamelen speelt een belangrijke rol bij hoe en wanneer we dat doel halen. Daarom willen we graag van u weten hoe u denkt over het inzamelen van afval in onze gemeente. Aan de hand van de resultaten bekijken wij hoe we de manier van afval inzamelen kunnen verbeteren.

Wij behandelen uw gegevens vertrouwelijk en deelname is anoniem. De meeste vragen kunt u eenvoudig beantwoorden door het antwoord aan te kruisen dat bij u past. Bij sommige vragen kunt u meerdere antwoorden aankruisen. Dit staat er altijd bij. Wilt u zelf een antwoord of toelichting invullen? Dit kan kort en bondig op de stippellijn. Hartelijk dank voor uw medewerking.

Afval scheiden

1 Houdt u de volgende soorten afval gescheiden?

	Ja, altijd	Ja, meestal	Nee	Geen mogelijkheid om gescheiden aan te bieden
groente-, fruit- en tuinafval (afgekort GFT)	☐	☐	☐	☐
papier	☐	☐	☐	☐
plastic verpakkingen, metaal en drankenkartons (PMD)	☐	☐	☐	☐
glas	☐	☐	☐	☐
textiel	☐	☐	☐	☐

2 Vindt u dat er nog andere soorten afval gescheiden ingezameld moeten worden aan huis of met een verzamelcontainer in de wijk?

☐ ja, namelijk:

☐ nee

3 Wat is voor u de belangrijkste reden om afval te scheiden?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ omdat het zo hoort
- ☐ lagere kosten
- ☐ beter voor het milieu
- ☐ omdat iedereen het doet
- ☐ voor mijn (klein)kinderen / volgende generaties
- ☐ anders, namelijk:
- ☐ ik scheid mijn afval niet

Afval inzamelen

De gemeente Lansingerland wil graag weten op welke manier en hoe vaak u de verschillende soorten afval het liefst aanbiedt. Het gaat hierbij om **uw voorkeur**, niet om de huidige situatie.

4 Welke manier van inzamelen van plastic verpakkingen, metaal en drankenkartons (PMD-afval) heeft uw voorkeur?

- ☐ ik wil PMD-afval niet gescheiden houden
- ☐ met een plastic zak die ik op de inzameldag aanbied
- ☐ met een (gedeelde) container in / rond het gebouw
- ☐ zelf wegbrengen naar een verzamelcontainer in de buurt
- ☐ zelf wegbrengen naar een verzamelcontainer op een centrale locatie (bijvoorbeeld de supermarkt)
- ☐ anders, namelijk:
- ☐ weet niet / geen mening

5 Welke manier van inzamelen van het oud papier en karton heeft uw voorkeur?

- ☐ ik wil papier en karton niet gescheiden houden
- ☐ gebundeld of in dozen die ik zelf aan de straat zet op inzameldagen
- ☐ met een (gedeelde) container in het gebouw
- ☐ zelf wegbrengen naar een verzamelcontainer nabij het gebouw
- ☐ zelf wegbrengen naar een verzamelcontainer op een centrale locatie (bijvoorbeeld de supermarkt)
- ☐ anders, namelijk:
- ☐ weet niet / geen mening

6 Welke manier van inzamelen van groente-, fruit- en tuinafval (GFT) heeft uw voorkeur?

- ☐ ik wil GFT-afval niet gescheiden houden
- ☐ zelf wegbrengen naar een verzamelcontainer nabij het gebouw
- ☐ met een (gedeelde) container in het gebouw
- ☐ met een GFT-emmer die u op bepaalde dagen aan de straat kan zetten
- ☐ anders, namelijk:
- ☐ weet niet / geen mening

7 Welke manier van inzamelen van het restafval heeft uw voorkeur?

- ☐ met een (gedeelde) container in het gebouw
- ☐ zelf wegbrengen naar een verzamelcontainer nabij het gebouw
- ☐ met een zak die ik zelf aan de straat zet op inzameldagen
- ☐ anders, namelijk:
- ☐ weet niet / geen mening

8 Is de huidige frequentie van afval inzamelen voor u voldoende voor de volgende soorten afval?

	Ja, is voldoende	Ja, mag zelfs minder vaak	Nee, is niet voldoende	Niet van toepassing
Papier (1x per maand)	☐	☐	☐	☐
PMD-afval (1x per week)	☐	☐	☐	☐

9 Brengt u liever uw grofvuil (afval dat niet in de verzamelcontainer past) zelf weg of laat u het liever ophalen?

- ☐ ik breng mijn grofvuil liever naar het afvalbrengstation
- ☐ ik laat mijn grofvuil liever ophalen
- ☐ ik maak het liefst van beide opties gebruik
- ☐ ik heb (bijna) nooit grofvuil

- 10 Als u moet kiezen, wat vindt u dan het belangrijkste aspect van de afvalinzameling?
(Eén antwoord mogelijk)
☐ lage kosten
☐ hoge service (mogelijkheden die de gemeente biedt voor afvalscheiding)
☐ goed voor het milieu

Stellingen

Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen.

- 11 Ik maak mij zorgen over de hoeveelheid afval die we met z'n allen produceren.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 12 Ik kan een verschil maken door afval zoveel mogelijk te scheiden.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 13 Inwoners die afval minder goed scheiden en dus meer restafval hebben moeten ook meer afvalstoffenheffing betalen.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 14 Ik vind afval scheiden moeilijk.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 15 Het afval dat opnieuw te gebruiken is, scheid ik beter als ik het gemakkelijk kwijt kan.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 16 Het onbeperkt kunnen weggooien van restafval stimuleert mensen niet om afval goed te scheiden.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 17 PMD kan beter in een fabriek uit het restafval worden gehaald.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 18 Een lage afvalstoffenheffing is belangrijker dan dat ik al mijn afval gemakkelijk kwijt kan.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 19 De gemeente moet inwoners informeren hoe afval te voorkomen en verspilling tegen te gaan.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 20 Heeft u nog aanvullende ideeën of opmerkingen?

.....

.....

Achtergrondkenmerken

- 21 In welk deel van de gemeente Lansingerland woont u?
- ☐ Bergschenhoek
 - ☐ Berkel en Rodenrijs
 - ☐ Bleiswijk
- 22 In welk type woning woont u?
- ☐ appartement of flat met lift
 - ☐ appartement of flat zonder lift
 - ☐ bovenwoning
 - ☐ anders, namelijk:
- 23 Wat is uw leeftijd?
- ☐ jonger dan 25 jaar
 - ☐ 25 tot en met 44 jaar
 - ☐ 45 tot en met 64 jaar
 - ☐ 65 jaar en ouder
- 24 Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden?
- ☐ 1 persoon
 - ☐ 2 personen
 - ☐ 3 personen
 - ☐ 4 personen of meer

Wilt u graag meedenken over het afvalbeleid van de gemeente?

Dan nodigen wij u van harte uit voor een dialoogavond op **DAG DATUM** op het gemeentehuis in Bergschenhoek. U kunt zich aanmelden door een mail te sturen naar **xxx of door te bellen naar xxx**. Als u zich aanmeldt geeft u toestemming dat wij uw gegevens gebruiken voor deze dialoogavond. Meer details over het tijdstip en programma ontvangt u na aanmelding.

Hartelijk dank voor uw medewerking.

Enquête afvalbeleid gemeente Lansingerland

Iedereen wil graag in een gezonde en schone omgeving wonen met zo min mogelijk vervuiling. Daarom is het belangrijk dat zoveel mogelijk afval opnieuw wordt gebruikt. Door het afval goed te scheiden, blijft er minder restafval over in de container met de grijze deksel. Dat betekent minder verbranding van afval en dus minder vervuiling. De gemeente Lansingerland heeft als doel om de hoeveelheid restafval te halveren tot maximaal 100 kilogram per inwoner per jaar. De manier waarop we het afval inzamelen speelt een belangrijke rol bij hoe en wanneer we dat doel halen. Daarom willen we graag van u weten hoe u denkt over het inzamelen van afval in onze gemeente. Aan de hand van de resultaten bekijken wij hoe we de manier van afval inzamelen kunnen verbeteren.

Wij behandelen uw gegevens vertrouwelijk en deelname is anoniem. De meeste vragen kunt u eenvoudig beantwoorden door het antwoord aan te kruisen dat bij u past. Bij sommige vragen kunt u meerdere antwoorden aankruisen. Dit staat er altijd bij. Wilt u zelf een antwoord of toelichting invullen? Dit kan kort en bondig op de stippellijn. Hartelijk dank voor uw medewerking.

Afval scheiden

1 Houdt u de volgende soorten afval gescheiden?

	Ja, altijd	Ja, meestal	Nee
groente-, fruit- en tuinafval (afgekort GFT)	☐	☐	☐
Papier	☐	☐	☐
plastic, metalen verpakkingen en drankenkartons (afgekort PMD)	☐	☐	☐
Glas	☐	☐	☐
Textiel	☐	☐	☐

2 Wat is voor u de belangrijkste reden om afval te scheiden?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ omdat het zo hoort
- ☐ lagere kosten
- ☐ beter voor het milieu
- ☐ omdat iedereen het doet
- ☐ voor mijn (klein)kinderen / volgende generaties
- ☐ anders, namelijk:
- ☐ ik scheid mijn afval niet

Afval inzamelen

De gemeente Lansingerland wil graag weten op welke manier en hoe vaak u de verschillende soorten afval het liefst aanbiedt. **LET OP:** het gaat hierbij dus om uw voorkeur, niet om hoe u het nu moet doen.

3 Welke manier van inzamelen van plastic, metalen verpakkingen en drankenkartons (PMD-afval) heeft uw voorkeur?

- ☐ ik wil PMD-afval niet gescheiden houden
- ☐ met een plastic zak die ik op de inzameldag aanbied
- ☐ met een container aan huis
- ☐ zelf wegbrengen naar een verzamelcontainer in de buurt
- ☐ zelf wegbrengen naar een verzamelcontainer op een centrale locatie (bijvoorbeeld de supermarkt)
- ☐ anders, namelijk:
- ☐ weet niet / geen mening

4 Welke manier van inzamelen van het oud papier en karton heeft uw voorkeur?

- ☐ ik wil oud papier en karton niet gescheiden houden
☐ met een container aan huis
☐ gebundeld of in dozen die ik zelf aan de straat zet op inzameldagen
☐ zelf wegbrengen naar een verzamelcontainer in de buurt
☐ zelf wegbrengen naar een verzamelcontainer op een centrale locatie (bijvoorbeeld de supermarkt)
☐ anders, namelijk:
☐ weet niet / geen mening

5 Welke manier van inzamelen van het groente-, fruit- en tuinafval (GFT) heeft uw voorkeur?

- ☐ ik wil GFT-afval niet gescheiden houden
☐ met een container aan huis
☐ groente- en fruitafval in een emmertje (wekelijks opgehaald) en tuinafval in een container
☐ zelf tuinafval wegbrengen naar een speciale korf in de buurt (zoals voor bladeren)
☐ anders, namelijk:
☐ weet niet / geen mening

6 Welke manier van inzamelen van het restafval heeft uw voorkeur?

- ☐ met een container aan huis
☐ met een zak die ik zelf aan de straat zet op inzameldagen
☐ zelf wegbrengen naar een verzamelcontainer in de buurt
☐ anders, namelijk:
☐ weet niet / geen mening

7 Is de huidige frequentie van afval inzamelen voor u voldoende voor de volgende soorten afval?

	Ja, is voldoende	Ja, mag zelfs minder vaak	Nee, is niet voldoende	Niet van toepassing
GFT-afval (1x per 2 weken)	☐	☐	☐	☐
Papier (1x per maand)	☐	☐	☐	☐
PMD-afval (1x per week)	☐	☐	☐	☐
Restafval (1x per 2 weken)	☐	☐	☐	☐

8 Hoeveel containers zou u maximaal aan huis willen hebben?

- ☐ maximaal één
☐ maximaal twee
☐ maximaal drie
☐ maximaal vier
☐ ik heb helemaal geen ruimte voor containers aan huis
☐ het maakt mij niet uit

9 Brengt u liever uw grofvuil (afval dat niet in de container past) zelf weg of laat u het liever ophalen?

- ☐ ik breng mijn grofvuil liever naar het afvalbrengstation
☐ ik laat mijn grofvuil liever ophalen
☐ ik maak het liefst van beide opties gebruik
☐ ik heb (bijna) nooit grofvuil

10 Als u moet kiezen, wat vindt u dan het belangrijkste aspect van de afvalinzameling?

(Eén antwoord mogelijk)

- ☐ lage kosten
☐ hoge service (mogelijkheden die de gemeente biedt voor afvalscheiding)
☐ goed voor het milieu

Stellingen

Bent u het eens of oneens met de volgende stellingen.

- 11 Ik maak mij zorgen over de hoeveelheid afval die we met z'n allen produceren.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 12 Ik kan een verschil maken door afval zoveel mogelijk te scheiden.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 13 Inwoners die afval minder goed scheiden en dus meer restafval hebben moeten ook meer afvalstoffenheffing betalen.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 14 Ik vind afval scheiden moeilijk.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 15 Het afval dat opnieuw te gebruiken is, scheid ik beter als ik het gemakkelijk kwijt kan.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 16 Een grote container met grijze deksel voor restafval stimuleert mensen niet om afval goed te scheiden.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 17 PMD kan beter in een fabriek uit het restafval worden gehaald.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 18 Een lage afvalstoffenheffing is belangrijker dan dat ik al mijn afval gemakkelijk kwijt kan.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 19 De gemeente moet inwoners informeren hoe afval te voorkomen en verspilling tegen te gaan.
☐ sterk mee eens ☐ mee eens ☐ neutraal ☐ mee oneens ☐ sterk mee oneens
- 20 Heeft u nog aanvullende ideeën of opmerkingen?

.....

.....

Achtergrondkenmerken

- 21 In welk deel van de gemeente Lansingerland woont u?
- ☐ Bergschenhoek
 - ☐ Berkel en Rodenrijs
 - ☐ Bleiswijk
- 22 In welk type woning woont u?
- ☐ vrijstaande woning
 - ☐ twee onder één kap
 - ☐ (hoek)woning in een rij
 - ☐ anders, namelijk:
- 23 Wat is uw leeftijd?
- ☐ jonger dan 25 jaar
 - ☐ 25 tot en met 44 jaar
 - ☐ 45 tot en met 64 jaar
 - ☐ 65 jaar en ouder
- 24 Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden?
- ☐ 1 persoon
 - ☐ 2 personen
 - ☐ 3 personen
 - ☐ 4 personen of meer

Wilt u graag meedenken over het afvalbeleid van de gemeente?

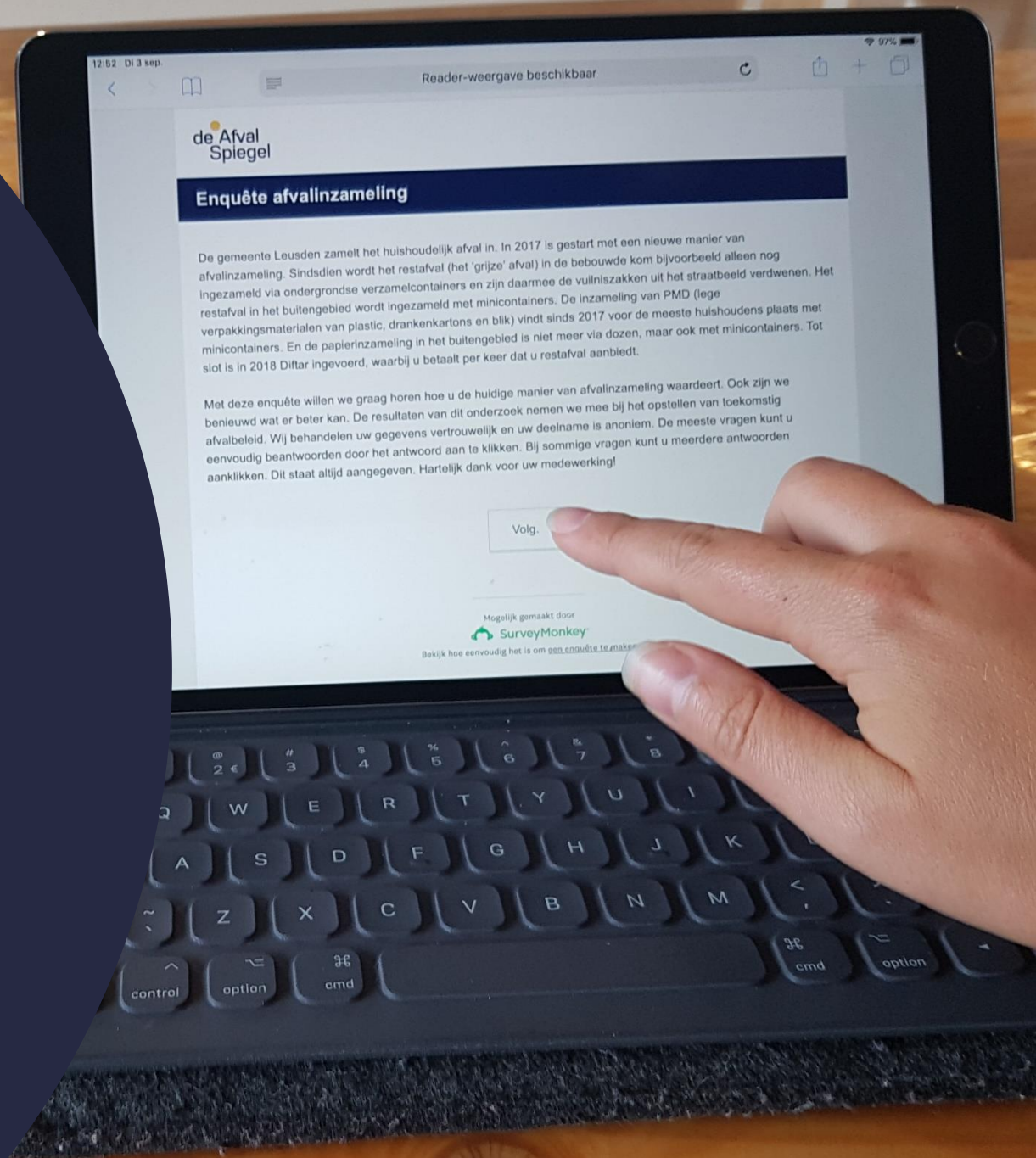
Dan nodigen wij u van harte uit voor een dialoogavond op **DAG DATUM** op het gemeentehuis in Bergschenhoek. U kunt zich aanmelden door een mail te sturen naar **xxx of door te bellen naar xxx**. Als u zich aanmeldt geeft u toestemming dat wij uw gegevens gebruiken voor deze dialoogavond. Meer details over het tijdstip en programma ontvangt u na aanmelding.

Hartelijk dank voor uw medewerking.

Plan van aanpak

Raadpleging inwoners over toekomstig afvalbeleid in opdracht van gemeente Lansingerland

Tilburg, 6 maart 2020
Dossiernummer: 19CC155

Dit vindt u in mijn plan

1.1	Van participatie tot afvalbeleid.....	3
1.2	Enquête onder representatief deel bevolking.....	4
1.3	Enquête onder alle overige inwoners	5
1.4	Onderzoeksvragen	6
1.5	Opstellen en afstemmen enquêtes en brieven.....	6
1.6	Verwerking, analyse en rapportage	7
1.7	Dialogavond met respondenten.....	7
1.8	Rapport en presentatie in raad	8
1.9	Werkzaamheden De AfvalSpiegel.....	8
1.10	Werkzaamheden gemeente.....	8
1.11	Planning	8
1.12	Projectteam.....	8
1.13	Voorbeeld participatie in Alphen-Chaam	10
	Contact	11

De gemeente Lansingerland wil graag van haar inwoners weten wat ze vinden van het afvalbeleid van de gemeente en wat men belangrijk vindt als het gaat om de toekomstige afvalinzameling. Doel is om de inwoners mee te nemen in het proces om te komen tot een gedragen voorstel voor een andere wijze van afvalinzameling.

De gemeente Lansingerland heeft De AfvalSpiegel gevraagd een plan van aanpak uit te brengen voor het uitvoeren van een raadpleging onder de inwoners en dit terug te koppelen met de gemeenteraad.

1.1 Van participatie tot afvalbeleid

De gemeente Lansingerland heeft in een eerder stadium verschillende scenario's van toekomstige afvalinzameling voorgelegd aan de raad. Er is toen nog geen keuze gemaakt. Thans is het de bedoeling om inwoners in een vroeg stadium te betrekken in het proces om te komen tot besluitvorming over een andere wijze van afvalinzameling. De wensen en ideeën van de inwoners toetsen we aan de scenario's.

Bij de verandering van afvalbeleid komt veel kijken. Denk niet alleen aan de kosten en de beoogde effecten, ook het betrekken van inwoners of vertegenwoordigers wordt steeds belangrijker. De doelstellingen voor betere scheiding en minder restafval raken namelijk het gedrag van de inwoners. Om dat te laten slagen is draagvlak essentieel. Participatie kan

in verschillende vormen en maten. Wij willen via een enquête over verschillende thema's een beeld krijgen van de richting waar de voorkeur van inwoners naar uit gaat.

Geen scenario's voorleggen aan de inwoners

Het is voor inwoners moeilijk te bevatten wat een bepaald scenario inhoudt en wat dit voor de eigen situatie betekent. Indien we volgen wat in een eerder stadium aan de raad van Lansingerland is voorgelegd, zouden we zes scenario's aan de inwoners moeten voorleggen. Om te beginnen zijn niet alle scenario's goed met elkaar te vergelijken. Zo is het scenario van nascheiding veel meer een deelstrategie dan een volledig scenario, omdat het slechts betrekking heeft op het PMD en niet op andere afvalstromen. Het voorleggen van scenario's aan inwoners betekent ook dat elk scenario een uitleg vergt wat het inhoudt en wat de consequenties zijn met betrekking tot scheidingsrendement, kosten, veranderingen ten opzichte van de huidige inzamelsystematiek en gevraagde inspanningen. Dit is niet mogelijk in een 'normale' enquête.

In een met Lansingerland vergelijkbare gemeente hebben we via een webtool (vergelijkbaar met de kieswijzer) aan inwoners gevraagd om uit vijf scenario's voor de inzameling van restafval, GFT-afval, PMD en papier een keuze te maken. Zowel van de huidige situatie als van elk scenario is nadat men een keuze had gemaakt uitgelegd wat deze keuze betekent voor het scheidingspercentage, voor de wijze van inzameling van de verschillende afvalstromen en wat de consequenties zijn voor de afvalstofheffing. De keuzes varieerden van 'geen wijziging' tot 'grote wijziging'. Vond men na lezing van de uitleg dat men toch niet de juiste keuze had

gemaakt, dan kon men met één klik terug naar de oorspronkelijke vraagstelling en een andere keuze maken. Dit was onbeperkt mogelijk. 11 % had de 'kieswijzer' ingevuld. Voor de meeste huishoudens bleef de keuze dichtbij het bekende, de manier van inzamelen die men al had. Deze keuzes zien wij ook in andere gemeenten. Het is bovendien een vrij kostbare manier van participatie/ raadpleging die naar verwachting niet het gewenste resultaat oplevert en derhalve niet de voorkeur heeft.

Vandaar het voorstel voor een enquête onder de bevolking over verschillende thema's die tezamen een beeld geven van de richting waar de voorkeur van inwoners naar uit gaat. We stellen ook de vraag wie na het invullen van de enquête nog verder wil meedenken met de gemeente over de toekomstige afvalinzameling. Met deze groep inwoners gaan we aan de hand van verschillende thema's in dialoog over hun verdere motiveringen voor bepaalde keuzes. In deze gesprekken kunnen we de diepte ingaan. Iets wat bij de enquête zelf niet mogelijk is. De kwantitatieve informatie uit de enquête verfijnen we dus met meer kwalitatieve informatie vanuit dialoogavonden. Zo krijgen we een beeld van de richting waar de voorkeur van inwoners naar uit gaat.

We volgen twee parallelle trajecten

Alle inwoners moeten de mogelijkheid krijgen om hun mening te geven en te kunnen meedenken over de toekomstige afvalinzameling. Daarom wordt een oproep verspreid via diverse lokale media om de enquête in te vullen. We willen echter ook resultaten verkrijgen die representatief zijn voor alle inwoners van de gemeente. Hiervoor is het noodzakelijk een re-

presentatief deel van de bevolking te selecteren op basis van een statistisch verantwoorde steekproeftrekking. Hiermee ontsluiten we informatie die vertaald kan worden naar de gehele bevolking. Deze resultaten verzamelen we dan ook apart.

1.2 Enquête onder representatief deel bevolking

Onderscheid tussen laagbouw en hoogbouw

De wensen en verwachtingen over de toekomstige afvalinzameling in de hoogbouw zullen waarschijnlijk anders zijn dan in de laagbouw. Immers in de hoogbouw zijn de voorzieningen en de mogelijkheden voor afvalscheiding veelal anders/ minder dan in de laagbouw. Om hier een statistisch verantwoord beeld van te krijgen stellen wij voor om aparte enquêtes uit te zetten in laagbouw en hoogbouw. Wij maken een representatieve steekproef voor zowel de laagbouw als voor de hoogbouw, opdat wij voor beide gebieden betrouwbare gegevens verkrijgen.

Schriftelijke enquête en online

Wij stellen voor het onderzoek uit te voeren in de vorm van een schriftelijke enquête (1 A3 gevouwen) die via de post wordt verstuurd onder een representatief deel van de laagbouw (1.300 adressen) en onder een representatief deel van de hoogbouw (1.300 adressen). Huishoudens kunnen de voor hen bestemde enquête schriftelijk en online invullen. In de uitnodigingsbrief nemen we een link en een QR-code naar de online enquête op. We bouwen in dat vanuit elk IP-adres maar één keer de enquête kan worden ingevuld.

Uit onze ervaring blijkt dat deze methode zorgt voor het grootste aantal respondenten, lagere kosten en groot gemak voor inwoners. Respondenten kunnen de vragenlijst invullen wanneer het hen goed uitkomt. Zij worden hierbij niet beïnvloed door een enquêteur. Er is dan geen irritatiefactor, wat een positief effect heeft op de bereidheid om de vragenlijst in te vullen en daarmee ook op de representativiteit.

Benodigd aantal respondenten

Een onderzoek gebaseerd op een steekproef (geselecteerde groep inwoners) levert altijd gegevens op die een benadering zijn van de feitelijke situatie. Het is echter wel belangrijk om een beeld te kunnen vormen van de mate waarin de resultaten van het onderzoek de werkelijkheid weergeven (inschatting nauwkeurigheid). De mate waarin het 'werkelijke getal' kan afwijken van het in de uitkomsten gevonden getal, is afhankelijk van het aantal respondenten in de steekproef. De mogelijke afwijking wordt groter naarmate de steekproef kleiner is en wordt kleiner naarmate de steekproef groter is.

Als statistische regel geldt dat met een aantal van 380 respondenten een betrouwbaar beeld wordt verkregen, ongeacht de grootte van de gemeente. De nauwkeurigheid bij deze steekproefomvang is relatief groot. Bij een betrouwbaarheidsniveau van 95 % bedraagt de afwijking maximaal +/- 5 %. Grotere steekproeven leveren weinig extra nauwkeurigheid op, maar wel extra kosten. Uitgaande van een minimaal te verwachten responspercentage van 30 % en een benodigde responsgroep van 380

dienen per gebied (laagbouw en hoogbouw) elk 1.300 adressen te worden aangeschreven. In dit onderzoek voor de gemeente Lansingerland gaat het dus in totaal om 2.600 adressen die we aanschrijven.

1.3 Enquête onder alle overige inwoners

We kunnen niet alle inwoners bevragen volgens de in paragraaf 1.2 beschreven methodiek. De kosten zouden niet opwegen tegen de meerwaarde. Om alle overige inwoners toch de mogelijkheid te bieden hun mening te geven en mee te denken over de toekomstige afvalinzameling kiezen we voor een goedkoop parallel traject. Middels een brief aan alle adressen (behalve de steekproef) en via diverse lokale media doen we een oproep aan alle inwoners om de enquête online in te vullen. Ook in deze opzet maken we onderscheid in laagbouw en hoogbouw. De inhoud van de enquêtes zijn hetzelfde als bij de representatieve steekproef.

We weten op voorhand niet of de resultaten van dit parallelle traject representatief zijn voor de bevolking. Lager opgeleiden en digibeten vullen in geen of mindere mate online enquêtes in. We bereiken dus niet iedereen en verzamelen daarom deze onderzoeksresultaten apart. Ook weten we vooraf niet of de groep respondenten, kijkend naar bepalende variabelen voor de resultaten zoals leeftijd, huishoudgrootte en woongebied, representatief is voor de gehele bevolking van Lansingerland.

1.4 Onderzoeksvragen

In de beide enquêtes (laagbouw en hoogbouw) nemen we in ieder geval de volgende vragen/ onderwerpen op, waarbij de nadruk ligt op wat inwoners belangrijk vinden ten aanzien van de toekomstige afvalinzameling:

- Wat vinden inwoners van een duurzaam afvalbeleid?
- Wat vinden inwoners belangrijk: kosten, milieu of service?
- Waar liggen voorkeuren wat betreft de inzameling van afvalstromen: de frequentie en het inzamelmiddel?
- Vinden inwoners een container aan huis gemakkelijk of juist niet?
- Wat vinden inwoners van het principe de vervuiler betaalt?
- Woonachtig in welke kern?
- Leeftijd en grootte huishouden?

1.5 Opstellen en afstemmen enquêtes en brieven

Van groot belang is om in samenspraak met de gemeente Lansingerland (en de betrokken wethouder) weloverwogen enquêtes op te stellen. Aan de ene kant is het wenselijk om duidelijke antwoorden te krijgen van inwoners, aan de andere kant moet het duidelijk zijn in hoeverre bestuurders de ruimte hebben om inwoners tegemoet te komen in hun mogelijke wensen (verwachtingenmanagement).

Wij gaan uit van minimaal 1 bespreking bij de gemeente Lansingerland en afstemming via de mail en telefoon. Indien meerdere overleggen nodig zijn worden hiervoor geen extra kosten in rekening gebracht. Uitgangspunt is dat het invullen van de enquête maximaal 5 tot 10 minuten mag duren. De enquête bestaat uit open en gesloten vragen. We eindigen met een open vraag waar respondenten ideeën, opmerkingen en toelichting kunnen achterlaten en zich kunnen aanmelden voor de dialoogavond.

Praktische afhandeling enquêtes

De praktische afhandeling omvat de volgende werkzaamheden:

- Drukken enquêtes, aanbiedingsbrieven en verzendenveloppen, alsmede verzendklaar maken via onze partner DekoVerdivas B.V.
- Selectie 2 keer 1.300 adressen.
- Verzending enquêtes door PostNL.
- Retour ontvangen ingevulde enquêtes in antwoordenvolp (antwoordnummer van De AfvalSpiegel).
- Online aanmaken enquêtes en openstellen.

1.6 Verwerking, analyse en rapportage

We willen zowel van de steekproef als van het onderzoek onder alle overige inwoners aparte resultaten. Deze onderscheiden we naar laagbouw en hoogbouw. Voor het online invullen van de enquête maken we gebruik van vier verschillende links, zodat de resultaten gescheiden beschikbaar komen.

De resultaten bestaan uit frequentietabellen (antwoorden per vraag) en kruistabellen. De kruistabellen zijn bedoeld om vast te stellen wat de samenhang is tussen de uitkomsten van twee verschillende vragen. De meeste resultaten geven we weer in de vorm van grafieken, zodat in één oogopslag helder is wat de resultaten zijn.

In de rapportage geven we minimaal antwoord op de vragen zoals die in paragraaf 1.4 zijn geformuleerd. De samenvatting van de resultaten beslaat maximaal twee A4's. Het conceptrapport bespreken we met de gemeente.

In principe zijn de resultaten van de steekproef maatgevend omdat deze statistisch verantwoord is. Van het online onderzoek onder alle overige inwoners kijken we op basis van een aantal variabelen (leeftijd, huishoudgrootte, woongebied) of de groep respondenten representatief is voor de gehele bevolking van Lansingerland. Zo ja, dan zijn deze resultaten ook maatgevend.

1.7 Dialoogavond met respondenten

De verwachting is dat via de steekproef circa 40 tot 50 respondenten zich aanmelden voor een dialoogavond. Het aantal te verwachten aanmeldingen via de online enquête is onzeker. Via deze weg geeft meestal wel een grote groep aan te willen komen, maar laat uiteindelijk verstek gaan.

Met deze groep bespreken we de resultaten van de enquête en behandelen thema's zoals GFT-afval, het aantal containers aan huis, de milieustraat en de afvalstoffenheffing. Doel van de avond is om van deze inwoners te horen wat voor afvalinzameling de gemeente Lansingerland in de toekomst nodig heeft en wat de aandachtspunten zijn die die gemeente moete oppakken.

Wij organiseren de avond, versturen de uitnodigingen, stellen het programma samen, presenteren de enquêteresultaten, bespreken in groepen de verschillende thema's (we zijn met 4 adviseurs aanwezig) en maken een verslag. Afhankelijk van het aantal aanwezigen bepalen we de precieze opzet van de avond.

1.8 Rapport en presentatie in raad

De resultaten van de enquête (kwantitatieve informatie) en de bevindingen van de dialoogavond (kwalitatieve informatie) leggen we naast de scenario's die in een eerder stadium al aan de raad zijn voorgelegd. Doel van deze vergelijking is om vast te stellen bij welk scenario de wensen van de inwoners het beste aansluiten. Het resultaat is een adviesrapport dat we presenteren aan college en de raad.

1.9 Werkzaamheden De AfvalSpiegel

1. Opstellen en afstemmen enquêtes en aanbiedingsbrieven.
2. Praktische afhandeling versturen brieven en openstellen enquêtes.
3. Verwerking, analyse, rapportage en bespreking.
4. Verzorgen dialoogavond met inwoners (4 adviseurs).
5. Adviesrapport voor college en raad plus presentatie.

1.10 Werkzaamheden gemeente

2. Aanleveren format brief, gemeentelogo en digitale handtekening van de verantwoordelijke wethouder.
3. Verzorgen oproep aan alle inwoners om enquête online in te vullen en plaatsen links op website.
4. Deelname aan twee overleggen in Lansingerland en indien nodig telefonisch/ via de mail.

5. Beschikbaar stellen locatie voor dialoogavond.

1.11 Planning

Zie volgende pagina voor een concept planning. Definitief maken in overleg.

1.12 Projectteam

De werkzaamheden worden uitgevoerd door de adviseurs Ton Daamen, Mieke Olde Engberink en Sanne van den Wittenboer.

Taak	Wie?*	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Opleveren concept enquêtes en uitnodigingsbrieven	DAS	x													
Bespreken concept enquêtes en uitnodigingsbrieven	DAS + Gem	x													
Aanleveren adreslijsten	DAS	x													
Sturen digitale brief met handtekening in opmaak gemeente (pdf) naar mieke@deafvalspiegel.nl	Gem	x													
Opleveren definitieve enquêtes en begeleidende brieven	DAS		x												
Akkoord geven definitieve enquêtes en brieven	Gem		x												
Enquêtes, brieven en adressen naar drukker	DAS		x												
Enquêtes aanleveren bij Post NL	DAS				x										
Digitale enquêtes aanmaken en openstellen	DAS				x										
Oproep invullen enquête voor alle inwoners via media	Gem														
Verspreiden enquetes	DAS					x									
Sluitingsdatum enquetes	DAS							x							
Opleveren concept rapport enquêtes	DAS									x					
Bespreken concept rapport enquêtes	DAS + Gem										x				
Opleveren definitief rapport enquêtes	DAS										x				
Uitnodiging dialoogavond versturen	DAS								x						
Dialoogavond	DAS										x				
Versturen verslag dialoogavond	DAS										x				
Opleveren concept adviesrapport	DAS												x		
Bespreken concept adviesrapport	DAS													x	
Opleveren definitief adviesrapport	DAS													x	
Presentatie in college en raad	DAS													x	x

*DAS = De AfvalSpiegel, Gem = gemeente Lansingerland

1.13 Voorbeeld participatie in Alphen-Chaam

De AfvalSpiegel heeft samen met de gemeente Alphen-Chaam een aanpak ontwikkeld die moest resulteren in een besluit over de toekomstige afvalinzameling. De inwoners zijn al in een vroeg stadium betrokken in het proces om te komen tot besluitvorming over een andere wijze van afvalinzameling. Via een bewonersenquête over het afvalbeleid konden inwoners zich opgeven voor een klankbordgroep. In deze groep werden de resultaten van de enquête besproken en werd gediscussieerd over het inzamelsysteem.

Na de eerste bijeenkomst van de klankbordgroep werd deze opgesplitst per dorpskern. Zo werd duidelijk wat de specifieke behoeften waren in de verschillende kernen. Met thema's als GFT-afval, het aantal containers aan huis, de milieustraat en de afvalstoffenheffing werden alle wensen en bezwaren geïnventariseerd. Alle resultaten werden gepresenteerd aan de gemeenteraad. Ook de raad zelf ging middels een thema-avond aan de slag met het onderwerp afval.

Gemeenteraad unaniem

De AfvalSpiegel vertaalde alle verzamelde informatie in een voorstel voor het nieuwe afvalbeleid. Dit bestond uit verschillende scenario's voor de toekomstige afvalinzameling. In een raadsvergadering is de raad tot een voorkeursscenario gekomen. De AfvalSpiegel heeft dit scenario doorge-rekend en opgesplitst in twee opties: het in één keer doorvoeren van het nieuwe beleid of in twee fases.

Het gehele proces heeft acht maanden geduurd, maar zorgde uiteindelijk voor een soepel besluit in de raad. De raad koos unaniem voor de optie om het voorkeursscenario in één keer in te voeren met ingang van 1 januari 2020. De belangrijkste wijzigingen zijn dat inwoners zelf de maat container voor restafval en GFT-afval kunnen kiezen en de keuze hebben uit een container of zak voor PMD. Men betaalt voor elke lediging van de restafvalcontainer die om de vier weken wordt geleegd.

Vervolgstappen

Na het besluit van de raad zijn er verschillende informatieavonden in de dorpskernen georganiseerd voor inwoners waar zij vragen konden stellen over de verandering. Hier werd het gekozen scenario uitgelegd en konden inwoners zien uit welke containers en zakken zij mogen kiezen. Op deze manier konden inwoners zich goed voorbereiden op de verandering en werden op voorhand al zorgen en bezwaren weggenomen.

Contact

Mieke Olde Engberink

Advies & Communicatie

085 773 19 95

mieke@deafvalspiegel.nl

De AfvalSpiegel

Kraaivenstraat 21-15

5048 AB Tilburg

www.deafvalspiegel.nl

Aan
Leden van de gemeenteraad
C.c.
Pfh. Simon Fortuyn

Kwaliteitsbeheer openbare ruimte
Lotte Bontje
Telefoon
(010) 800 48 02
E-mail
lotte.bontje@lansingerland.nl

Datum **6 maart 2020**
Onderwerp **Aanpassing stukken raadpleging inwoners
nieuw Afvalbeleid**
Nummer **T20.02573**

Geachte Raadsleden,

Op de Beeldvormingsavond van 3 maart j.l. presenteerde De Afvalspiegel namens het college het Plan van Aanpak voor de raadpleging van inwoners over het afvalbeleid. Tijdens de beeldvorming kwamen drie zaken aan het licht, welke De Afvalspiegel inmiddels heeft verduidelijkt in de stukken. In dit memo lichten we deze drie punten kort toe.

1. De vragenlijsten: Grof afval versus Grofvuil

De oorspronkelijke vragenlijst sprak over 'grof afval'. In de gemeente Lansingerland wordt echter de term grofvuil gebruikt. Om de vragenlijst te verduidelijken is bij vraag 1 het onderdeel 'grof afval' verwijderd en bij vraag 9 is 'grof afval' vervangen door 'grofvuil'.

2. De vragenlijsten: GFT bij appartementen

De oorspronkelijke vragenlijst voor de huishoudens in appartementencomplexen hield geen rekening met de Lansingerlandse situatie dat het bij een deel van de appartementen mogelijk is om GFT te scheiden. Vraag 1 in de vragenlijst voor appartementen is daarom aangepast. Respondenten kunnen nu aangeven of ze wel of niet hun GFT scheiden, óf dat ze geen mogelijkheid hebben om dit gescheiden aan te bieden.

3. De open uitnodiging per brief

Zoals mondeling gepresenteerd door De Afvalspiegel ontvangen alle huishoudens, die buiten de voor de steekproef geselecteerde huishoudens vallen, een brief met een uitnodiging om mee te doen aan de online enquête. Dit in aanvulling op wat er in het Plan van Aanpak stond, namelijk dat er "via diverse lokale media" opgeroepen zou worden om de enquête online in te vullen (1.3 op pagina 5). Het sturen van de brief is ook inmiddels opgenomen in paragraaf 1.3 van het Plan van Aanpak.

U ontvangt hierbij de aangepaste stukken.

Met een vriendelijke groet,
Lotte Bontje
Kwaliteitsbeheer Openbare Ruimte

Raadsvoorstel

Datum Raad
26 maart 2020

Portefeuillehouder
Ankie van Tatenhove

Registratienummer
BR2000013

Onderwerp
Nota Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Omgevingsvisie Lansingerland

Gevraagde beslissing

De Nota van Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Omgevingsvisie Lansingerland (T20.01221) vast te stellen als basis voor het komen tot een (concept) Omgevingsvisie.

Samenvatting

We bereiden ons voor op de Omgevingswet, die naar verwachting op 1 januari 2021 in werking treedt. De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water en regelt daarmee het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Dit vraagt om een andere werk- en denkwijze van onze gemeente, maar ook van andere overheden, burgers en bedrijven. Er zijn straks minder regels die bovendien meer overzichtelijk zijn, er is meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk. Integrale afweging van initiatieven en het geven van vertrouwen zijn sleutelbegrippen. Het doel en de meerwaarde van een initiatief in de fysieke leefomgeving moet centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?' De Omgevingswet bevat een aantal instrumenten waarmee overheden de doelen van de wet in de praktijk kunnen brengen.

Eén van de (verplichte) instrumenten van is de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie zetten we - met de samenleving - de integrale koers voor de fysieke leefomgeving uit richting 2040. De bestaande kwaliteiten vormen daarbij het vertrekpunt. Wij willen met een heldere visie aangeven waar we met onze gemeente naar toe willen. Zo kunnen we onze positie bepalen en - waar dat nodig is - stelling nemen. De omgevingsvisie is daarbij de kapstok voor het toekomstig beleid en initiatieven. Daarnaast is de omgevingsvisie een integrale ruimtelijke vertaling van relevant bestaand (lokaal, regionaal, provinciaal, Rijks-) beleid. De visie begint niet op nul, maar bouwt verder op eerder opgestelde beleidsstukken.

Als gemeente kiezen we (conform plan van aanpak omgevingswet Lansingerland) om de omgevingsvisie stapsgewijs op te bouwen. Na een brede inventarisatie en analysefase en gesprekken met de samenleving, stakeholders, gemeentebestuur en ambtelijke werkgroep zijn de kracht en opgaven van Lansingerland samengevat in de 'nota uitgangspunten'. De opzet voor de ambitie en gebiedsgerichte uitwerking is vervolgens uitwerkt in de 'nota ontwikkelstrategie'. Beide nota's zijn samengevat in het voorliggend document. Na vaststelling door de gemeenteraad werken we deze notitie uit tot een ontwerp omgevingsvisie.

Dit product is het resultaat van een proces en daarom ook als zodanig geformuleerd. In de loop van het proces zijn nieuwe inzichten ontstaan, waardoor de nota ontwikkelstrategie niet exact aansluit bij hetgeen in de nota uitgangspunten vermeld staat. Dat is het resultaat van voortschrijdend inzicht. Dit document is kernachtig opgebouwd en bevat geen uitgebreide toelichtingen en beschrijvingen. In de uiteindelijke omgevingsvisie is dit verder uitgewerkt.

Financiële consequenties

Conform Plan van Aanpak Omgevingswet.

Verdere procedure

Het plan van aanpak Omgevingswet Lansingerland (T19.03186) dient als leidraad voor het komen tot een Omgevingsvisie. Na vaststelling van de Nota van Uitgangspunten en de Ontwikkelstrategie Lansingerland werken we deze notitie uit tot een ontwerp omgevingsvisie. Dit document is kernachtig opgebouwd en bevat geen uitgebreide toelichtingen en beschrijvingen. In de uiteindelijke omgevingsvisie werken we dit verder uit. In juni/juli leggen we het ontwerp omgevingsvisie aan de raad ter besluit terinzagelegging voor. Doel is om deze visie eind 2020 vast stellen in de raad.

Juridische aspecten

De Omgevingswet zal naar verwachting op 1 januari 2021 in werking treden. De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water en regelt daarmee het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet bevat een aantal instrumenten waarmee overheden de doelen van de wet in de praktijk kunnen brengen. Eén van de (verplichte) instrumenten is de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie zetten we - met de samenleving - de integrale koers voor de fysieke leefomgeving uit richting 2040. De bestaande kwaliteiten vormen daarbij het vertrekpunt. De omgevingsvisie is daarbij de kapstok voor het toekomstig beleid en initiatieven. Daarnaast is de omgevingsvisie een integrale ruimtelijke vertaling van relevant bestaand (lokaal, regionaal, provinciaal, Rijks-) beleid. De visie begint niet op nul, maar bouwt verder op eerder opgestelde beleidsstukken.

Extern draagvlak/burgerparticipatie

Het traject om te komen tot een omgevingsvisie kent een uitgebreid participatietraject van zowel de samenleving als stakeholders/ketenpartners, raad en ambtelijke organisatie. Om te komen tot de Nota van Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Omgevingsvisie Lansingerland zijn er diverse bijeenkomsten georganiseerd zoals denktanks met stakeholders en ketenpartners, dialoogavonden, gesprekken met burgers op locatie, ambtelijke werkgroepen, raadsklankbordgroepsessies en een hackathon met scholieren. Ook heeft er een burgerpeiling plaatsgevonden. Zo'n duizend betrokkenen hebben op verschillende manieren bijgedragen aan dit proces. De raad is hierbij zeer actief betrokken door deelname in een raadsklankbordgroep. Van elke fractie zijn twee personen lid van deze klankbordgroep.

Duurzaamheid

De kernthema's van duurzaamheid 'People', 'Planet' en 'Prosperity' zijn integraal verwerkt in de ontwikkelstrategie. De ambities 'Verbonden in de metropool', 'Vindingrijk en ondernemend' en 'Gezond samen leven' sluiten hier op aan.

Bijlagen

- Nota van Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Lansingerland, T20.01221

Toelichting

Inleiding

Naar verwachting zal op 1 januari 2021 de Omgevingswet in werking treden. Eén van de (verplichte) instrumenten van de Omgevingswet is de omgevingsvisie. Hierin zetten we - met de samenleving - de integrale koers voor de fysieke leefomgeving uit richting 2040. De bestaande kwaliteiten vormen daarbij het vertrekpunt. Wij willen met een heldere visie aangeven waar we met onze gemeente naar toe willen. Zo kunnen we onze positie bepalen en - waar dat nodig is - stelling nemen. De omgevingsvisie is daarbij de kapstok voor het toekomstig beleid en initiatieven. Daarnaast is de omgevingsvisie een integrale ruimtelijke vertaling van relevant bestaand (lokaal, regionaal, provinciaal, Rijks-) beleid. De visie begint niet op nul, maar bouwt verder op eerder opgestelde beleidsstukken. De omgevingsvisie bouwen we stapsgewijs op. Na een brede inventarisatie en analysefase en gesprekken met de samenleving, gemeentebestuur en ambtelijke werkgroep zijn de kracht en opgaven van Lansingerland samengevat in de 'nota uitgangspunten'. De opzet voor de ambitie en gebiedsgerichte uitwerking is vervolgens uitwerkt in de 'nota ontwikkelstrategie'. Beide nota's zijn samengevat in het voorliggend document. Na vaststelling werken we deze notitie uit tot een ontwerp omgevingsvisie.

Beoogd maatschappelijk effect

Lansingerland voor te bereiden op de invoering van de Omgevingswet in 2021.

De kernargumenten en kanttekeningen

1. *De Nota van Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Lansingerland is de basis voor de op te stellen Omgevingsvisie*

Deze nota is het product van een intensief traject met samenleving, gemeentebestuur en ambtelijke werkgroep. In een volgende fase gaan we deze uitgangspunten en ontwikkelstrategie gebruiken om te komen tot een concept Omgevingsvisie.

2. *De raad stelt de Nota van Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Lansingerland vast*

De raad heeft een kaderstellende en vaststellende rol met betrekking tot de totstandkoming van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Door deelname aan een brede raadsklankbordgroep is de raad tijdens het hele proces om te komen tot een omgevingsvisie actief betrokken.

Raadsbesluit

Datum Raad
26 maart 2020
Registratienummer
BR2000013

Onderwerp
Nota Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Omgevingsvisie Lansingerland

De raad van de gemeente Lansingerland;
gelezen het bijgaande voorstel

Overwegende dat

- de Nota van Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Lansingerland de basis is voor de op te stellen Omgevingsvisie;
- de raad een kaderstellende en vaststellende rol heeft met betrekking tot de totstandkoming van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Gelet op

- Artikel 3.1 lid 1 Omgevingswet

Besluit(en)

De Nota van Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Omgevingsvisie Lansingerland (T20.01221) vast te stellen als basis voor het komen tot een (concept) Omgevingsvisie.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 26 maart 2020,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

Nota uitgangspunten en ontwikkelstrategie

Omgevingsvisie gemeente Lansingerland

Inleiding

We bereiden ons voor op de Omgevingswet, die naar verwachting op 1 januari 2021 in werking treedt. De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water en regelt daarmee het beheer en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Dit vraagt om een andere werk- en denkwijze van onze gemeente, maar ook van andere overheden, burgers en bedrijven. Er zijn straks minder regels die bovendien meer overzichtelijk zijn, er is meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk. Integrale afweging van initiatieven en het geven van vertrouwen zijn sleutelbegrippen. Het doel en de meerwaarde van een initiatief in de fysieke leefomgeving moet centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?'

De Omgevingswet bevat een aantal instrumenten waarmee overheden de doelen van de wet in de praktijk kunnen brengen. Eén van de (verplichte) instrumenten is de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie zetten we - met de samenleving - de integrale koers voor de fysieke leefomgeving uit richting 2040. De bestaande kwaliteiten vormen daarbij het vertrekpunt. Wij willen met een heldere visie aangeven waar we met onze gemeente naar toe willen. Zo kunnen we onze positie bepalen en - waar dat nodig is - stelling nemen. De omgevingsvisie is daarbij de kapstok voor het toekomstig beleid en initiatieven. Daarnaast is de omgevingsvisie een integrale ruimtelijke vertaling van relevant bestaand (lokaal, regionaal, provinciaal, Rijks-) beleid. De visie begint niet op nul, maar bouwt verder op eerder opgestelde beleidsstukken.

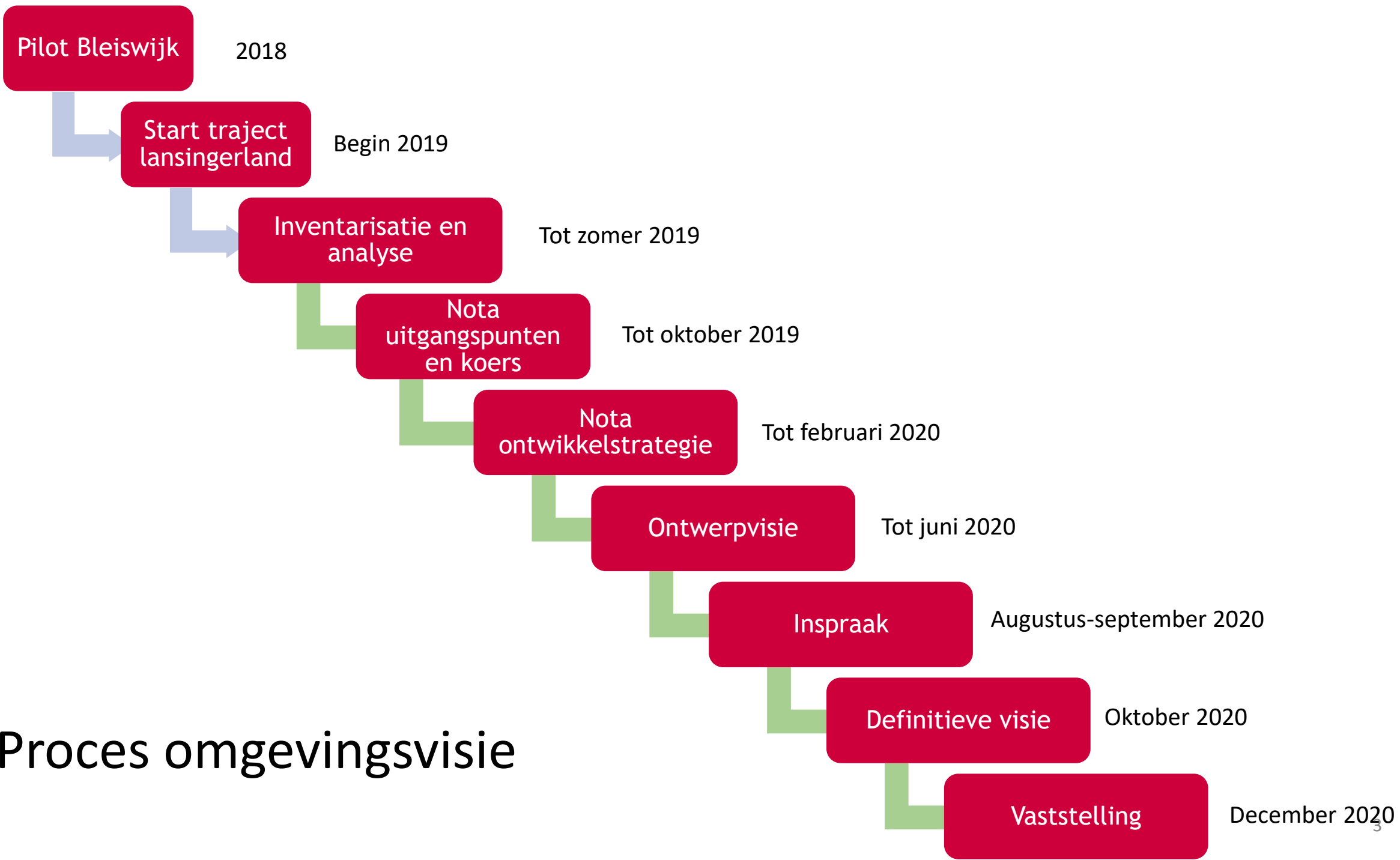
Als gemeente kiezen we er (conform plan van aanpak omgevingswet Lansingerland) om de omgevingsvisie stapsgewijs op te bouwen. Na een brede inventarisatie en analysefase en gesprekken met de samenleving,

stakeholders, gemeentebestuur en ambtelijke werkgroep zijn de kracht en opgaven van Lansingerland samengevat in de 'nota uitgangspunten'. De opzet voor de ambitie en gebiedsgerichte uitwerking is vervolgens uitwerkt in de 'nota ontwikkelstrategie'. Beide nota's zijn samengevat in het voorliggend document. Na vaststelling door de gemeenteraad werken we deze notitie uit tot een ontwerp omgevingsvisie.

Dit product is het resultaat van een proces en daarom ook als zodanig geformuleerd. In de loop van het proces zijn nieuwe inzichten ontstaan, waardoor de nota ontwikkelstrategie niet exact aansluit bij hetgeen in de nota uitgangspunten vermeld staat. Dat is het resultaat van voortschrijdend inzicht. Dit document is kernachtig opgebouwd en bevat geen uitgebreide toelichtingen en beschrijvingen. In de uiteindelijke omgevingsvisie is dit verder uitgewerkt.

Opbouw

- Inleiding en proces (pagina 2)
- H1: Ambitie Lansingerland (pagina 5)
- H2: Koers per deelgebied (pagina 10)
- H3: De kracht en opgaven van Lansingerland (pagina 20)
- Bijlagen (pagina 50)

Proces omgevingsvisie

Relatie tussen de stappen in een afwegingskader

De overkoepelende ambitie voor Lansingerland is *“Lansingerland: verbonden, vindingrijk en gezond”*. De drie pijlers zijn ‘Verbonden in de Metropool’, ‘Vindingrijk en ondernemend’ en ‘Gezond samen leven’. Daarmee verbinden we onze fysieke leefomgeving, de samenleving en bedrijvigheid. Ieder pijler beschrijft belangrijke ambities en ontwikkelingen voor de hele gemeente.

Die ontwikkelingen zijn natuurlijk niet overal in Lansingerland hetzelfde. Een eigen koers per deelgebied zorgt ervoor dat de overkoepelende ambitie gebiedsgericht kan landen.

Alle initiatieven moeten hieraan bijdragen. De gemeente is zelf gehouden aan de visie. Via een juridische borging in het omgevingsplan geldt dit ook voor de samenleving.

Initiatieven en opgaven

Uitvoeringsparagraaf en/of acties

An aerial photograph of a landscape featuring a mix of green agricultural fields, a winding river, and clusters of industrial buildings with grey roofs. A semi-transparent white circle is overlaid on the right side of the image, containing the title and subtitle.

H1. Ambitie Lansingerland

Verbonden, vindingrijk en gezond

Lansingerland: verbonden, vindingrijk en gezond

Vindingrijk en ondernemend

- Innovatieve kennisteelt
- Slimme verduurzaming
- Lokaal en regionaal werken en ondernemen

Verbonden in de metropool

- Sterke ruimtelijke structuren en ruime groengebieden
- Toekomstbestendige omgeving
- Goed bereikbaar en sterk verbonden
- Moderne en hoogwaardige mobiliteitsvormen

Gezond samen leven

- Oog voor mensen, plek voor iedereen
- Gezond en veilig leven
- Ontwikkelen met karakter
- Passend voorzieningenniveau

Verbonden in de Metropool

In Lansingerland komt de dynamiek van de Metropool samen met de rust van groene en karakteristieke waarden. We versterken onze plek midden in de Randstad. Dat doen we vanuit onze eigenheid, oog voor ruimtelijke kwaliteit en sterke verbondenheid met de regio.

Sterke ruimtelijke structuren en ruime groengebieden

- Beschermen en zichtbaar maken van Lansingerlandse kenmerken zoals vaarten, linten, panden en dorpsgezichten.
- Ons karakter en identiteit beter benutten in de promotie van Lansingerland.
- Openheid van de Rottezoom en rondom de Langevaart (Bleiswijk) behouden.
- Zichtbaarheid en kwaliteit van groen- en waterstructuren versterken met nadruk op nieuwe oost-weststructuren, betere verbindingen tussen kernen en groengebieden, het versterken van biodiversiteit en beleving en een balans vinden tussen gebruik en kwaliteit.

Toekomstbestendige omgeving

- Bestaande en nieuwe woningen zijn klaar voor de toekomst: De 'wijktransitieplannen warmte' worden ruimtelijk, economisch en maatschappelijk afgewogen en gepland, we stimuleren woningverduurzaming en maken passende prestatieafspraken met de coöperatie. We kiezen hiervoor natuurlijke momenten, zoals bijvoorbeeld (wijk)renovaties.
- Woon- en werklocaties worden beter verbonden met (nieuwe) groen- en waterstructuren ter verhoging van klimaatadaptatie, biodiversiteit en ruimtelijke kwaliteit.

Goed bereikbaar en sterk verbonden

- Het openbaar vervoer is drager van een hoogwaardig systeem met sterke regionale verbindingen (E-lijn en ZoRo-baan) en een fijnmazig netwerk in de gemeente (bereikbaarheid Bleiswijk, bedrijventerreinen en publieke voorzieningen).
- Inzetten op knooppuntontwikkeling nabij hoogwaardige vervoersknooppunten waar openbaar vervoer, fiets, voetganger en auto samenkomen. Hier worden goede fietsverbindingen en –voorzieningen het uitgangspunt en niet traditioneel autogebruik.
- Voorkomen van druk op het bestaande wegennet door nieuwe ontwikkelingen slim te plaatsen nabij OV-knooppunten onder de noemer '*bewegen voor bouwen*'.
- Faciliteren en stimuleren van fietsen en lopen met verbeterde voorzieningen en veilige en aantrekkelijke routes. Daarbij wordt rekening gehouden met de toekomstige behoeften van elektrische fietsen.
- Betere oost-west verbindingen voor snel en langzaam verkeer.

Moderne en hoogwaardige mobiliteitsvormen

- Ruimte bieden aan innovatieve oplossingen om de mobiliteitsopgaven aan te pakken (zoals zelfrijdende verbindingen tussen knooppunten en bedrijventerreinen).
- Elektrificatie van voertuigen en andere alternatieve brandstoffen stimuleren door integraal naar nieuwe eisen te kijken (combinatie laadpleinen en eigen laadpalen, auto's als onderdeel van slimme laadnetwerken, nieuwe veiligheidseisen).
- Stimuleren van passende deelconcepten en kritisch kijken naar traditioneel autogebruik in nieuwe woongebieden nabij passende alternatieven.
- Lansingerland heeft logistieke bedrijven die o.a. winkels bevoorraden en pakketten bezorgen (ook in de woonwijken). Deze vorm van logistiek willen we op een slimme manier aanpakken zodat de veiligheid en het leefgenot hoog blijven.

Vindingrijk en ondernemend

Met trots zeggen we dat Lansingerland de wereld voedt en kleurt. Onze ontwikkel- en innovatieruimte is en blijft een kracht en krijgt de ruimte. Samen met onze ondernemers werken we aan een goed ondernemersklimaat en een hoog voorzieningenniveau. Ons inventieve karakter passen we ook toe in ons streven naar een duurzame toekomst.

Innovatieve kennisteelt

- De ontwikkeling van het innovatie- en kenniskarakter staat centraal. We bieden op verschillende plekken ruimte aan bedrijven om hier op in te zetten en hun bedrijven en gebouwen hierop aan te passen.
- Versterken van het kenniscluster en onderscheidende vermogen door verdere ketenoptimalisatie, kennisdeling en innovatie, intensieve samenwerking met Wageningen UR en kwaliteiten met trots uitdragen.
- Toekomst van locaties met beperkte toekomstbestendigheid onderzoeken.

Slimme verduurzaming

- De glassector is essentieel in de verduurzaming van Lansingerland en heeft stevige doelstellingen geformuleerd. Er wordt al hard gewerkt aan innovatieve besparingstechnieken, gebruik van duurzame warmte en het sluiten van waterkringlopen. We zetten in op lokale bronnen (o.a. geothermie), aangevuld met CO₂-vrije restwarmte uit een regionaal warmtenet. De aanleg van slimme warmtenetten is essentieel. Indien mogelijk en gunstig koppelen we hier ook de warmtevraag van woonwijken aan. Samen met de glastuinbouwsector werken we aan een klimaatneutrale sector in 2040.
- De verschillende verduurzamingsopgaven en regionale afspraken worden logisch afgewogen ten opzichte van andere ontwikkelingen en op passende wijze uitgevoerd. Daarbij hanteren we een aantal principes (o.a. voorkeursvolgorde zon-pv en mede-eigenaarschap van de samenleving). Dit wordt momenteel in regionaal verband uitgewerkt. We koppelen verduurzaming aan andere (strategische) opgaven en maken de overweging hoe dit in 'het grotere plaatje' past.
- In 2050 heeft Lansingerland een circulaire economie met gesloten kringlopen en behoud van waarde. Bij ontwikkelingen zetten we door samenwerking met ontwikkelaars en nieuw beleid in op gerecycled en biobased materiaal, we schakelen om naar circulaire inkoop in de gemeentelijke organisatie en helpen het bedrijfsleven in hun duurzame doelstellingen.
- Er staat veel druk op de ondergrond door een toenemende hoeveelheid kabels en leidingen, waterberging en warmtetechnieken. We brengen daarom in beeld wat er speelt en houden zoveel mogelijk rekening met nieuwe technieken.

Lokaal en regionaal werken en ondernemen

- De innovatieruimte en optimale verbindingen tussen bedrijven, onderzoek en overheid trekken hoogwaardige bedrijven.
- Lansingerland gaat voor transport op groene energie en maakt ruimte voor multimodaal vervoer. Transportbedrijven passen alleen op logische plekken in de snelwegcorridors en mogen geen negatieve invloed hebben op het gemeentelijk wegennet.
- Lansingerland heeft bedrijventerreinen van hoogwaardige kwaliteit waar ondernemers graag gevestigd blijven.
- Winkel- en horecavoorzieningen passen bij de maat en schaal van de kern. Om de retailbranche en middenstand gezond te houden moeten voorzieningen goed geconcentreerd en bereikbaar zijn. De ontmoetingsfunctie van centra wordt steeds belangrijker.
- Samen met ondernemers en regiopartners zoeken we naar de afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, binnen en buiten de gemeente. Daarbij zorgen we dat buitenlandse werknemers goede (woon)voorzieningen hebben op passende locaties.

Gezond samen leven

In Lansingerland staat het gezond samen leven centraal. We staan voor elkaar klaar en houden rekening met elkaar. We wonen, werken en ontspannen in een gezonde omgeving van hoge kwaliteit. Nieuwe ontwikkelingen passen binnen bestaande kwaliteiten en dragen bij aan verdere versterking. Samen met onze inwoners maken we werk van een duurzame woonomgeving.

- **Oog voor mensen**
 - Het verenigingsleven, maatschappelijk middenveld en vrijwilligers behouden hun belangrijke positie. Samen staan we sterk en voorkomen we eenzaamheid en hulpbehoevendheid. Daarbij voorkomen we te hoge druk bij mantelzorgers en (zorg)voorzieningen.
 - We stimuleren een gezonde levensstijl door de openbare ruimte beweegvriendelijk en toegankelijk in te richten, sportverenigingen ruimte te geven voor ontwikkeling en vernieuwing en ruimte te creëren voor ontmoeting, sport en ontspanning.
 - Er zijn laagdrempelige en makkelijk bereikbare voorzieningen voor iedereen.
- **Een gezonde en veilige leefomgeving**
 - De gezondheid beschermen we door gebiedsgerichte doelen voor geluid, lucht en veiligheid.
 - Verbeteren van water- en bodemkwaliteit in samenwerking met lokale tuinders en bedrijven.
 - Oog voor de sociale veiligheid in de openbare ruimte. Vergroten (gevoelens van) veiligheid en gezondheid, beginnend bij kwetsbare groepen en locaties (scholen, verzorgthuizen, etc.).
 - Een gezondere en beweegvriendelijke omgeving door meer actief groen in de wijken, dat beleefd in plaats van bekeken kan worden.
- **Ontwikkelen met karakter**
 - We stemmen woningbouwontwikkelingen, voorzieningen en de openbare ruimte af op de samenstelling van de samenleving. We letten goed op specifieke behoeften zoals sociale woningbouw, starters, ouderen en middeninkomens (huur en koop). De komende jaren ligt de focus op Wilderszijde (aangewezen als versnellingslocatie in de Woondeal Zuid-Holland) en Westpolder/Bolwerk. Daarnaast worden mogelijkheden in en rondom de kernen verder uitgewerkt. Eventuele uitbreiding en verdichting gebeurt bij knooppunten, sterke OV- en autoverbindingen en rondom voorzieningencentra.
 - De woningbehoefte op de langere termijn, het voorzieningenniveau en de verbondenheid hebben veel met elkaar te maken. Door in te zetten op hoogwaardige knooppuntontwikkeling kunnen we nieuwe woonvormen realiseren, bijdragen aan onze eigen vraag en de regionale opgave en gelijktijdig de hoogwaardige verbindingen, goede voorzieningen en karakteristieke kwaliteiten versterken.
- **Hoog voorzieningenniveau**
 - In elke kern zijn dagelijkse voorzieningen aanwezig en een passende mix van horeca, winkels en cultuur. Winkelgebieden worden verder geclusterd waarbij aandacht is voor kansen in functiemenging en het verhogen van levendigheid en ontmoeting.
 - Zorgen dat (gezondheids)voorzieningen (binnen en buiten de gemeente) goed bereikbaar zijn met verschillende vervoersvormen. Daarbij is er specifiek aandacht voor kwetsbare groepen.

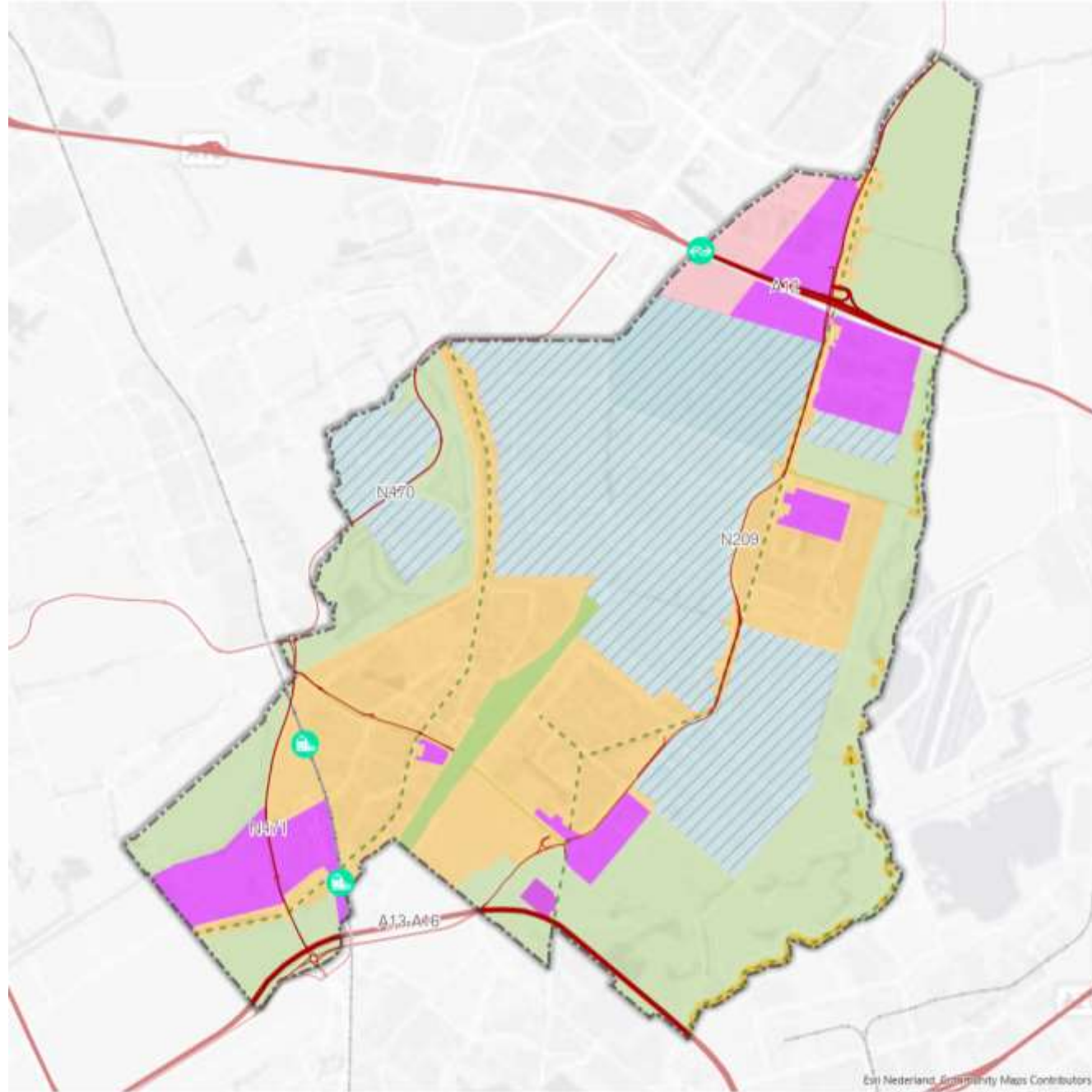
An aerial photograph showing a landscape with green fields, a river, and industrial buildings. The image is used as a background for a presentation slide. A semi-transparent circular overlay is positioned on the right side of the image, containing the title text.

H2. Koers per deelgebied

Koers per deelgebied

Lansingerland bestaat uit verschillende kernen, linten, buurtschappen, groen- en watergebieden, glas- en bedrijventerreinen en doorgaande infrastructuur. Elk van die gebieden heeft een eigen identiteit en eigen opgaven. In dit deel is aangegeven wat *'Lansingerland: verbonden, vindend, gezond'* betekent voor die verschillende gebieden.

- Station Lansingerland - Zoetermeer
- Metrostations
- De groene flanken
- Hoogwaardige bedrijvigheid
- Glastuinbouw van wereldformaat
- Annie M. G. Schmidt park
- Transformatiegebied Bleizo-West
- Levendige kernen, linten en buurtschappen
- De lange linten
- A13-A16
- Rijksweg
- Provinciale weg
- RET Metrolijn E

Overzichtskaart

Koers Levendige kernen, linten en buurtschappen

‘Berkel en Rodenrijs’ en ‘Bergschenhoek’

- Het Annie M.G. Schmidtpark wordt (nog meer) een groene ontmoetingszone tussen de kernen met sport- en recreatievoorzieningen voor alle leeftijden. Nieuwe ontwikkelingen zorgen niet voor vermindering van groen of oversteekbaarheid van het park.
- We voorzien in de woonbehoefte van jongeren, gezinnen als ouderen uit de gemeente en de regio.
- Met de ontwikkeling van Wilderszijde ontstaat een toekomstgerichte en groene ontwikkellocatie in een aantrekkelijk woonmilieu met goede voorzieningen en ruimte voor ontmoeting. Metrostation Rodenrijs wordt opgewaardeerd tot belangrijk OV-knooppunt en gekoppeld aan de ontwikkeling van Wilderszijde.
- Naast Westpolder/Bolwerk en Wilderszijde ligt de nadruk allereerst op passende toevoegingen in en rondom Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek.
- Het centrum van Berkel blijft een regionale voorzieningencentrum en het centrum van Bergschenhoek heeft een lokale functie.

Bleiswijk

- Binnen de bestaande structuur van Bleiswijk is voldoende ruimte om te voldoen aan de woningbehoefte van inwoners. Buiten de N209, Merenweg en Lange Vaart vinden geen ontwikkelingen plaats om zo de openheid en dorpse schaal te bewaken.
- Aan de Merenweg en Lange Vaart wordt ingezet op een woonmilieu met een passende mix (starters en toekomstbestendig) waar de koppeling met relevante voorzieningen (o.a. zorg voor ouderen en verbinding richting centrum) sterk moet zijn.

- Het versterken van openbaar vervoer en fietsverbindingen naar knooppunten bij station Lansingerland-Zoetermeer en de E-lijn.
- De verbindingen en beleefbaarheid tussen het centrum en de Rotte vergroten.
- Een betere en veiligere oversteekbaarheid van de N209, met name voor voetgangers en fietsers.
- De herkenbaarheid en aantrekkelijkheid van de dorpsentrees aan de N209 verbeteren.

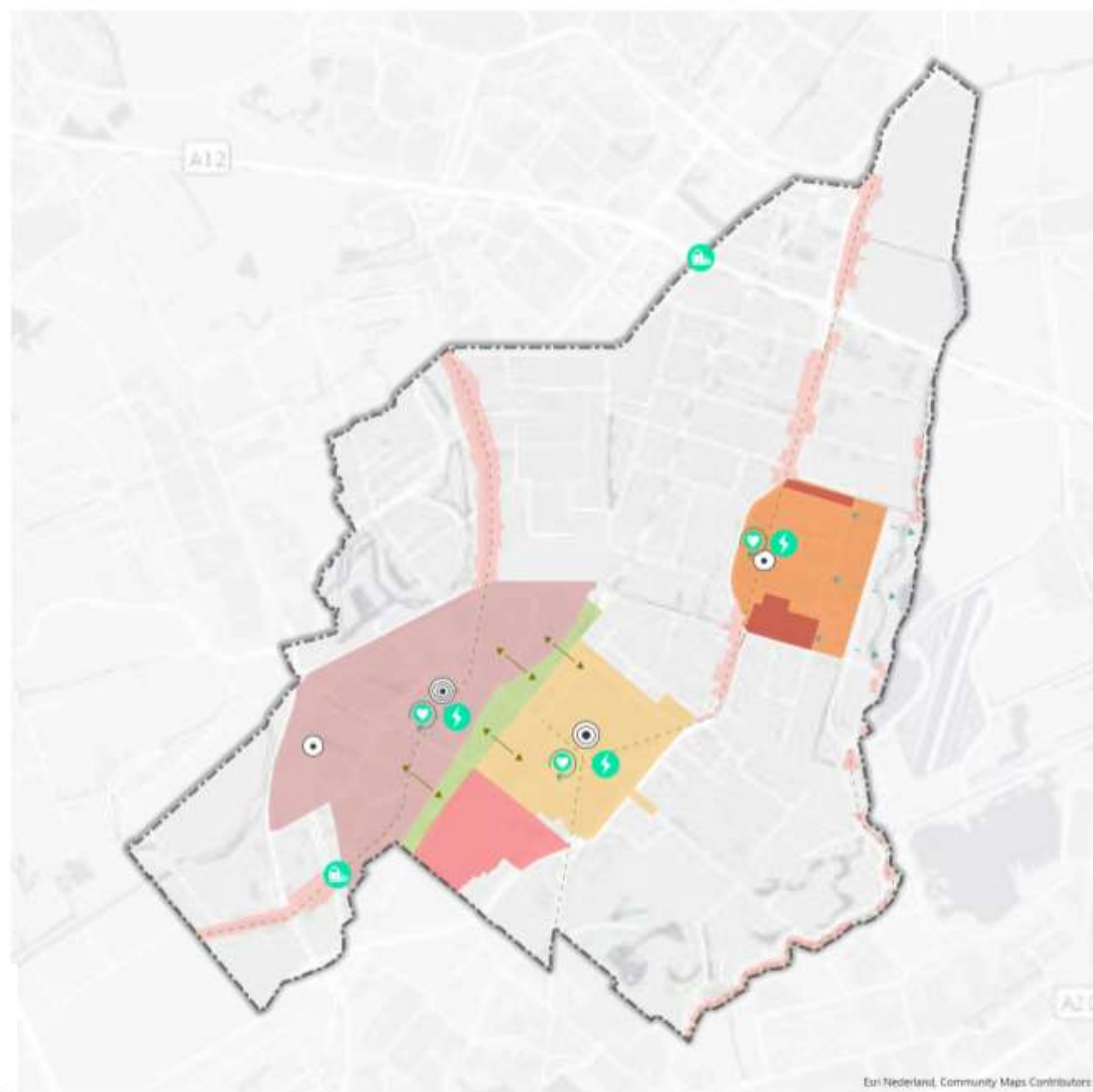
Lange Linten en buurtschappen

- De linten en buurtschappen zijn belangrijke identiteitsdragers. Daarbinnen is er ruimte voor ontwikkelingen zolang de kenmerkende structuur, doorzichten naar het open landschap en opbouw niet aangetast worden en waar mogelijk versterkt.
- De linten lopen als herkenbare doorgaande elementen door de kernen. De structuur en opbouw van ieder lint (type bebouwing, percelen, dichtheid, bruggen en bomen) is leidend voor wat er mogelijk is. Functieverandering en nieuwbouw is mogelijk in ruil voor afbraak van ongewenste gebouwen en het stimuleren van karakteristieke elementen.
- Het lint aan de N209 heeft verschillende ruimtelijke en verkeerskundige opgaven en verdient een kwaliteitsimpuls als belangrijke entree.
- De buurtschappen Kruisweg en Rotte hebben een vergelijkbaar karakter als de linten waarbij doorzichten bij de Rotte op de achtergelegen dreef behouden blijven.

- Dagelijkse voorzieningen + clusteren voorzieningen
- Bovenlokaal voorzieningencentrum
- Lokaal voorzieningen centrum + centrumontwikkeling
- Oog voor mensen
- Knooppuntontwikkeling

- Verduurzamen woningvoorraad
- Groenblauwe verweving
- Versterken verwevenheid tussen kernen en Annie M.G. Schmidtpark
- Annie M. G. Schmidt park
- De lange linten

- Berkel en Rodenrijs
- Bergschenhoek
- Bleiswijk
- Linten en buurtschappen
- Ontwikkelgebied Wilderszijde
- Ontwikkelgebied woningbouw Bleiswijk

Eco Nederland, Community Maps Contributors

Levendige kernen, linten en buurtschappen

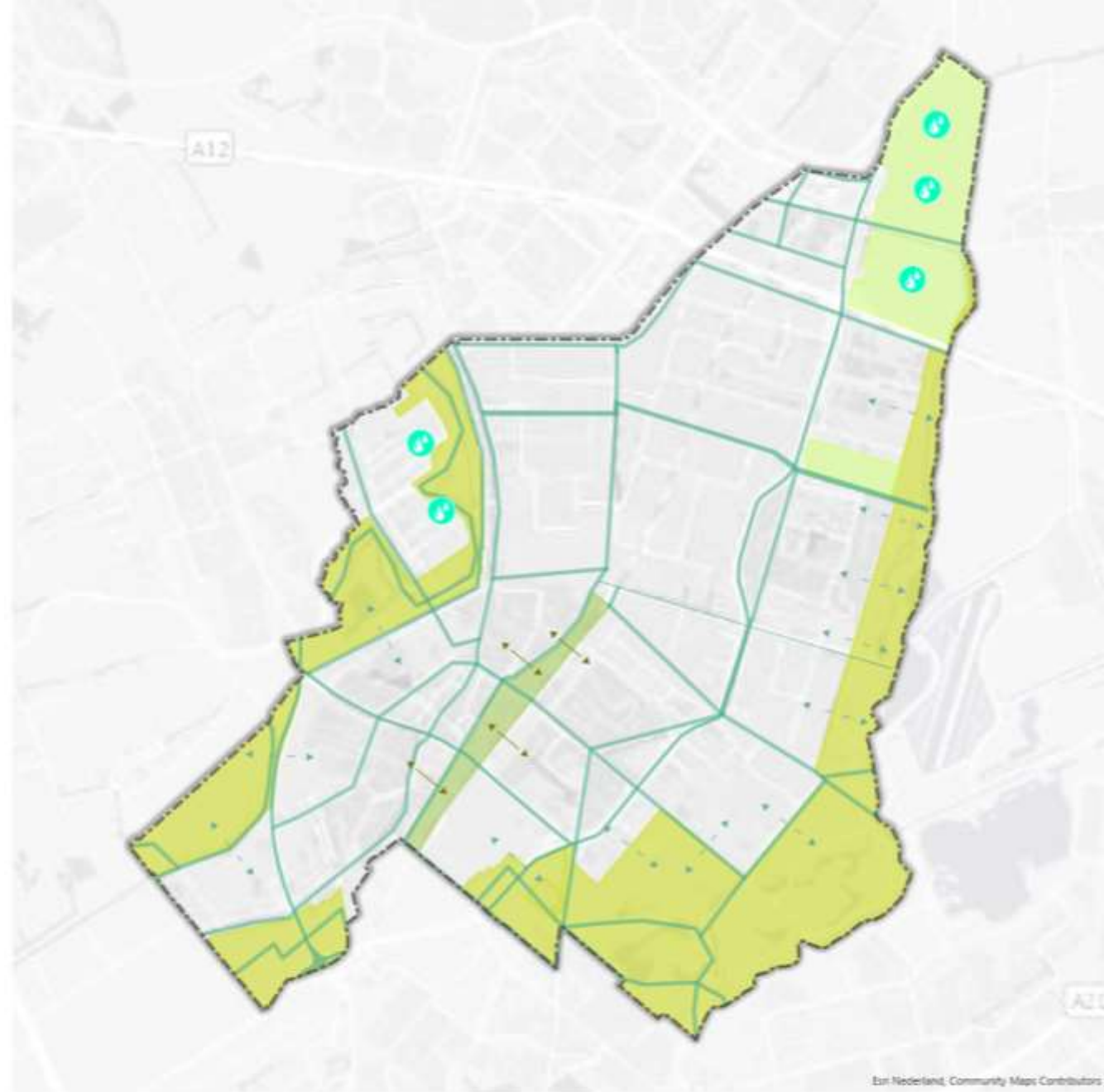

0 1 2 km

Koers Groene Flanken

- De ecologische en recreatieve verbinding versterken tussen de grote groenstructuren en vaarten en het fijnmazig groen en water in de kernen, glasgebieden en bedrijventerreinen.
- Balans zoeken tussen recreatieve en natuurlijke waarden. Specifieke waardevolle gebieden worden gekoesterd en in de andere groengebieden is plek voor intensieve of extensieve recreatie.
- De grote groenstructuren worden niet aangetast door ontwikkelingen.
- De Rottezoom en het gebied tussen de Chrysantenweg en Lange Vaart zijn de enige open gebieden (nu met landbouwfunctie) die verbonden zijn aan een sterke groenstructuur (Rotte). De openheid van deze gebieden wordt in stand gehouden. Als landbouw niet meer rendabel is, dan wordt het gebied onderdeel van de groenstructuur aan de Rotte.
- In regionaal verband verhogen we de waarde van doorgaande groenstructuren en versterken we de verbinding met verschillende centra aan die route.
- Grootschalige energieopwekking is in principe niet toegestaan in de groengebieden. Alleen voldoende ingepaste initiatieven komen in aanmerking. Hiervoor wordt een Lansingerlands afwegingskader opgesteld.

- Waterberging
- Versterken verwevenheid tussen kernen en Annie M.G. Schmidtpark
- Groenblauwe verweving
- Versterken groenblauwnetwerk
- Annie M. G. Schmidt Park
- De groene flanken
- Open groen karakter
- Versterken groenblauwnetwerk

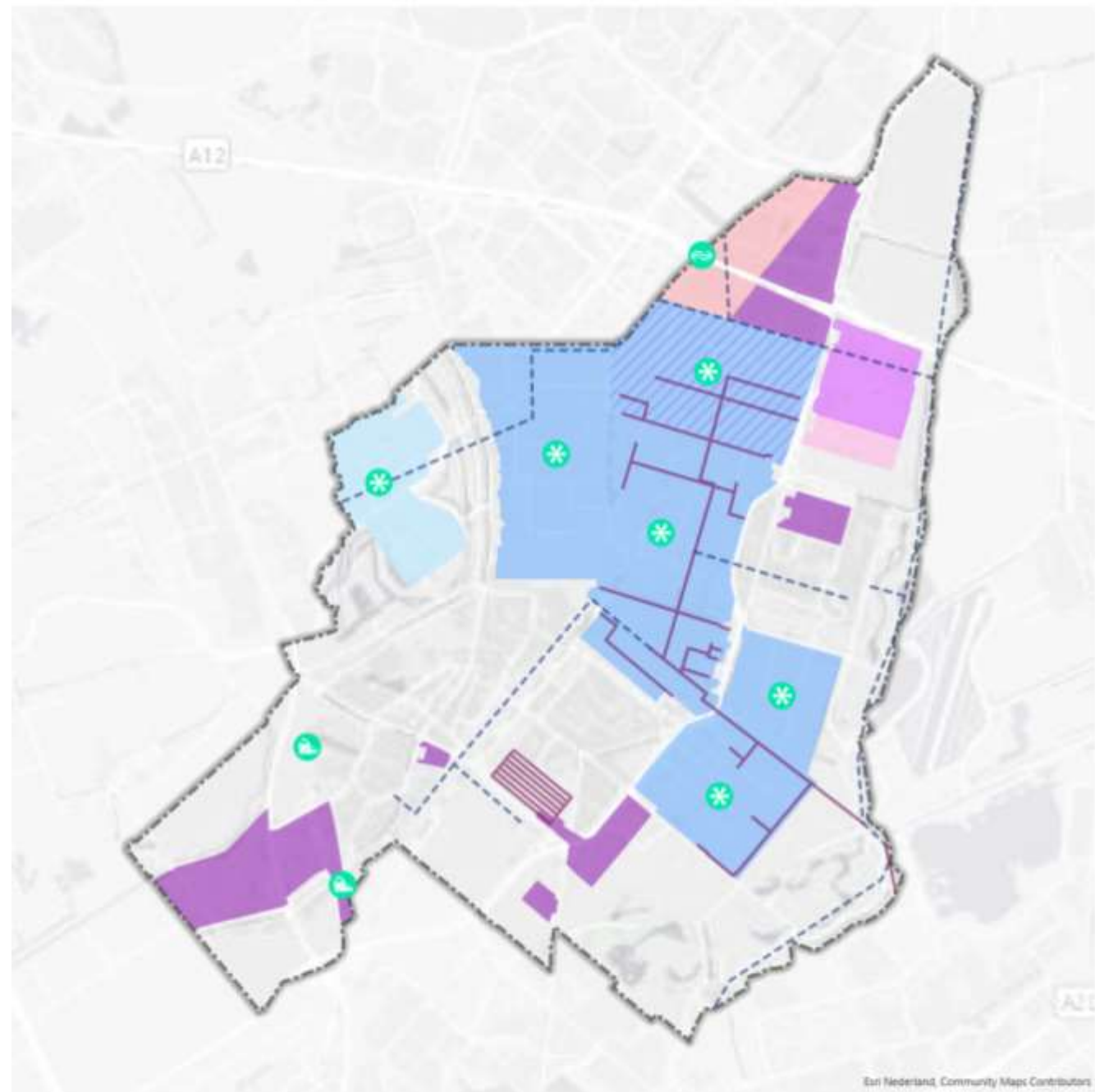
Groene flanken

Koers Hoogwaardig en inventief ondernemerschap

- Lansingerland blijft de meest innovatie glastuinbouwgemeente ter wereld (met de Wageningen UR). Een centraal innovatiecluster rondom de Horti Science Parc moet dit verder faciliteren. Daarbinnen ontstaat een grotere vrijheid in verschijningsvorm binnen een sterk landschappelijk raamwerk.
- Het glasgebied rondom de Chrystantenweg is een transformatiezone waar de mogelijkheid voor andere functies gerelateerd aan bedrijventerrein Klappolder onderzocht moeten worden.
- Samen met de ondernemers wordt de toekomst van niet-toekomstbestendige glaslocaties onderzocht. Herstructurering of een transformatie naar een andere functie behoren daarbij tot de mogelijkheden.
- De Greenport en logistieke hotspot aan de A12 en A16 vragen om voldoende en passend arbeidsaanbod dat eenvoudig op de locaties moet kunnen komen.
- Het is goed ondernemen in Lansingerland. Bedrijven hebben een goed toekomstperspectief, zorgen voor werkgelegenheid en doen dat maatschappelijk verantwoord en duurzaam. Het aantal arbeidsplaatsen groeit verder en we zorgen voor goede huisvesting van buitenlandse werknemers.
- Uitstekend ontsloten en goed verzorgde bedrijventerreinen zijn aantrekkelijk voor bedrijven (met goed georganiseerd parkmanagement).
- Verbeteren van bereikbaarheid zonder auto (last mile oplossingen). Hiertoe wordt plaats geboden aan deelsystemen en wordt pendelvervoer gestimuleerd.
- Vergroening van bedrijventerreinen om het werkplezier en klimaatadaptatie te vergroten.

- Verduurzaming energie en processen
- Bestaand warmtenet
- Gewenst warmtenet (ligging indicatief)
- Kennis- en innovatiecluster teelt en voedsel
- Glastuinbouw van wereldformaat
- Herstructurering glas

- Hoogwaardige bedrijvigheid
- Opwaarderen Klappolder
- Transformatiegebied Chrysantenweg
- Transformatiegebied Bleizo-West

Hoogwaardig en inventief ondernemerschap

Koers Duurzame verbindingen

- Lansingerland is en blijft goed verbonden, dichtbij en ver weg. Dichtbij versterken we oost-westverbindingen, optimaliseren we langzaam verkeer en vergroten we de bereikbaarheid. Verder weg zetten we in op moderne rechtstreekse verbindingen naar regionale kernlocaties vanuit multimodale knooppunten.
- Multimodale knooppunten vormen de ontwikkel-as waar nieuwe woningbouwontwikkelingen aan kunnen ontstaan. Dit creëert ruimte voor nieuwe woonstijlen zonder het karakter van de kernen aan te tasten en die bijdragen aan het ontwikkelpotentieel van een hoogwaardig OV-netwerk. Het verhogen van de intensiteit op de E-lijn wordt hierdoor realistischer en het is een voorwaarde voor de opwaardering en vertramming van Zoetermeer-Rotterdamlijn (ZoRo). Het versterken van de ZoRo-lijn vergroot de bereikbaarheid van station Lansingerland-Zoetermeer en de bredere bereikbaarheid van glas- en kennisbedrijven in het noorden van de gemeente.
- Duurzaam, modern en actief vervoer stimuleren. In 2050 is onze mobiliteit CO2-neutraal. Nieuw laadpalenbeleid is in ontwikkeling en er komt meer aandacht voor laadpleinen, de koppeling van elektrische voertuigen aan slimme netwerken, de ruimtevraag van sneller wordend langzaam verkeer (o.a. elektrische fietsen), nieuwe oost-westverbindingen, deelconcepten en een andere omgang met parkeren.
- Verbindingen voor (vracht)verkeer blijven essentieel voor inwoners en ondernemers. Voor zwaar transport wordt nadrukkelijk ingezet op de ontwikkeling van de Holland railterminal, ontsluiting via de A12 en A16 en ontlasting van het gemeentelijk wegennet.
- De wegenstructuur wordt proactief klaargemaakt voor de mobiliteitstransitie.
- Veilig verkeer stimuleren (lagere snelheden in kernen, ruimte voor fiets en voetganger, oversteekbaarheid van drukke wegen verbeteren).

- Metrostations E-lijn
- Station Lansingerland - Zoetermeer
- RET Metrolijn E
- Versterken verbinding Zoetermeer - Rotterdamlijn
- Hoogwaardige openbaarvervoersverbinding
- Versterken langzaam verkeer (oostwerst)
- Provinciale weg
- Rijks weg
- Ontwikkellocatie Holland Railterminal

Duurzame verbindingen

An aerial photograph of a rural landscape. The foreground is dominated by green agricultural fields, some of which are divided into smaller plots. A river or canal winds through the middle of the landscape. In the background, there is a dense cluster of buildings, possibly a village or a farmstead, with various roof colors. The overall scene is a mix of natural and built environments.

H3. De kracht en opgaven van Lansingerland

3.1. Identiteit en kwaliteiten

De kracht van Lansingerland

Op basis van een brede inventarisatie en analyse en gesprekken met interne en externe partijen

Fijn wonen

Gezonde en
sterke
samenleving

Betrokken ondernemers en
vernieuwende
wereldspelers

Afwisselende
omgeving

1.1 Het is hier fijn wonen

Frank Gorissen

Frank Gorissen

Ariane Kok

Frank Gorissen

Gemeente Lansingerland

1.1 Het is hier fijn wonen

- Gevarieerd woonaanbod in een groene omgeving
 - Gevarieerd woonaanbod in een groene omgeving met woningen van hoge kwaliteit
 - Een herkenbaar dorps karakter dat niet gaat over een plattelandse sfeer of kleine gehuchten, maar over een sterke maatschappelijke verbondenheid en een aantrekkelijke en herkenbare uitstraling.
- Goede bereikbaarheid
 - De ligging en verbondenheid in de driehoek A12, A13 en A20 (A16 op komst) is een van onze grootste kwaliteiten.
 - De Metrolijn E, de Zoetermeer-Rotterdambusbaan en Station Lansingerland-Zoetermeer zijn de basis van een stevig openbaar vervoernetwerk.
 - Sterke recreatieve en directe noord-zuid fietsverbindingen vanuit de kernen richting Zoetermeer en Rotterdam.
- Hoog voorzieningenniveau
 - Kernen met een sterk en passend voorzieningenaanbod.
 - Met Zoetermeer, Rotterdam en Den Haag zijn de stedelijke voorzieningen in de buurt.
 - Er is een sterk sportaanbod, culturele voorzieningen en een groene omgeving met veel mogelijkheden voor ontspanning en beweging.

1.2 Gezonde en sterke samenleving

1.2 Gezonde en sterke samenleving

- Jong en dynamisch, een plek voor alle leeftijden
 - Jonge samenleving met veel kinderen en jongeren.
 - Voorzieningen, woningen en activiteiten voor alle leeftijden.
 - Lage werkloosheid, een goed opleidingsniveau en zelfredzaam.
 - Voor kinderen is het een fijne plek dankzij de goede scholen en de leuke dingen om te doen.
 - Dankzij de grote hoeveelheid fietspaden en vele 30km-zones kunnen kinderen veilig door de gemeente bewegen.
 - Het is hier veilig, schoon en rustig.
- Samen sterk
 - Sociale contacten zijn sterk, er is weinig eenzaamheid, een sterk verenigingsleven, een betrokken maatschappelijk middenveld en veel vrijwilligers.
 - Activiteiten zijn voor iedereen, niet voor een buurt of bepaalde groep mensen.
- Groeien met karakter
 - De bijzondere kwaliteiten en structuren, de groene opzet en 'dorpse' kenmerken van de oorspronkelijke kenmerken zijn ook goed herkenbaar in de grootschalige uitbreiding sinds de jaren '90 en staan ook centraal in nieuwe ontwikkelingen. We kiezen onze eigen weg met behoudt van het groene en dorpse karakter zonder daarbij de aansluiting met de omgeving te verliezen. Daarnaast heeft de groei gezorgd voor sterke voorzieningen en verbindingen.

1.2 Betrokken ondernemers en vernieuwende wereldspelers

1.3 Betrokken ondernemers en vernieuwende wereldspelers

- Hoogwaardige glastuinbouw
 - Lokale ondernemers zijn hier gegroeid tot innovatieve wereldspelers.
 - Lansingerland voedt en kleurt de wereld.
 - De sector is de ruggengraat van de lokale economie.
 - Wageningen University & Research speelt een belangrijke rol in het aanjagen van innovatie en kennisontwikkeling.
- Lokale werkgelegenheid
 - Grote en kleine bedrijven zorgen voor veel werkgelegenheid, zijn maatschappelijk betrokken en werken steeds duurzamer.
- Aantrekkelijk vestigingsklimaat
 - Onze centrale ligging in de Metropoolregio met sterke verbindingen en hoogopgeleide inwoners zijn aantrekkelijk voor (nieuwe) ondernemers.
- Gezonde retailbranche en middenstand
 - Er is relatief weinig winkelleegstand. De retailbranche geeft binnen de gemeente een positief signaal af.
 - Lansingerland heeft een sterke en betrokken middenstand die er goed voor staat.
 - Berkel centrum wordt uitgebreid aan de westkant, met wonen, detailhandel, horeca en maatschappelijke voorzieningen.

1.4 Afwisselende omgeving

Gemeente Lansingerland

Frank Gorissen

Kimberley Gomez

Frank Gorissen

Ariana Kok

1.4 Afwisselende omgeving

- Afwisseling tussen gebieden
 - Lansingerland is te herkennen aan een afwisseling tussen levendige en meer rustige gebieden.
 - Ondernemers zorgen voor eersteklas bedrijventerreinen en een sterk glastuinbouwgebied, andere delen zijn juist ruime en rustige groengebieden.
 - Tussen die gebieden liggen nog enkele open landbouwgebieden met herkenbare vergezichten.
- Midden in de Randstad
 - Sterke verbondenheid met de regio.
 - Stedelijke dynamiek.
 - Intensief infrastructuurnetwerk en sterk grofmazig OV-netwerk.
- Groene en historische structuren
 - Groene en historische structuren als rustige tegenhanger en stabiel raamwerk van de dynamiek in Lansingerland.
 - Centraal door de gemeente loopt noord-zuid georiënteerde lintbebouwing met watergangen en open doorzichten (o.a. de hoge boezemlinten en de landscheiding).
 - De Hoeksekade, Lange Vaart, Groendalseweg en Merenweg zijn meer spaarzame oost-westlijnen.
 - De Rotte verbindt de Rottemeren met de Zevenhuizerplas, het Hoge en Lage Bergse Bos helemaal tot aan de Bergse Voorplas. Het is de groenblauwe ruggengraat van Lansingerland en legt een verbinding met het Groene Hart en Midden-Delfland.

An aerial photograph of a landscape featuring a mix of green agricultural fields, a winding river, and clusters of industrial buildings with grey roofs. The terrain is flat, and the vegetation is lush green.

H3. De kracht en opgaven van Lansingerland

3.2. Opgaven

De opgaven van Lansingerland

Op basis van een brede inventarisatie en analyse en gesprekken met interne en externe partijen

Gezonde en veilige samenleving

Ontwikkelen met kwaliteit

Kenmerkende structuren en elementen

Mobiliteitstransitie

Economische vitaliteit

Sport, cultuur en ontspanning

Klimaatadaptatie

Energie en circulariteit

Gezonde en veilige samenleving

- Een veranderende samenleving
- Tekort specifieke voorzieningen
- Een andere manier van bewegen
- Een veilige en schone omgeving

Mobiliteitstransitie

- Mobiliteitstransitie
- Inzetten mobiliteitstransitie
- Veilig bereikbaar
- Fijnmazig openbaar vervoer

Ontwikkelen met kwaliteit

- Nadenken over de vorm van onze groei
- Onze huidige woningbouwopgave

Kenmerkende structuren en elementen

- Herkenbaarheid landschappelijke en cultuurhistorische elementen
- Groene en blauwe structuren

Economische vitaliteit

- Blijvend innoveren in glastuinbouw
- Krappe arbeidsmarkt
- Ontwikkelingen op bedrijventerreinen
- Functioneren centra

Sport, cultuur en ontspanning

- Sportiefste gemeente in 2030
- Passend cultureel aanbod
- Passende vormen van recreatie en ontspanning

Klimaatadaptatie en natuur

- (Ruimtelijke) maatregelen extreme weersomstandigheden
- Periodes van droogte en hittebelasting
- Bodemdaling
- Natuurwaarden

Energie en circulariteit

- Energieneutraal in 2050
- Energie besparen en warmtetransitie
- Circulaire economie in 2050

2.1 Gezonde en veilige samenleving

Gemeente Lansingerland

Provincie Zuid-Holland

Stockfoto

Etienne Oldeman

Gemeente Lansingerland

Gemeente Lansingerland

2.1 Gezonde en veilige samenleving

- Een veranderende samenleving
 - De gemiddelde leeftijd wordt hoger en ouderen wonen langer thuis. Daarnaast verandert de samenstelling van huishoudens. Dit vraagt om aanpassing en toevoeging van woningen en passende voorzieningen. Een veilige beweegvriendelijke buitenruimte met ontmoetingsplekken zorgt dat ouderen actief en vitaal blijven en minder eenzaam zijn.
 - De juiste zorg moet in de buurt te vinden zijn, met als risico druk op zorgvoorzieningen en mantelzorgers
 - Gezonde en veilige plek voor kinderen om op te groeien.
- Tekort specifieke voorzieningen
 - Goede samenwerking met scholen, een veilige buitenruimte, voorzieningen voor kinderen zijn nodig om aantrekkelijk te blijven voor jonge gezinnen.
 - Een tekort aan voorzieningen voor jongeren kan zorgen voor overlast. Jongeren moeten hierover mee kunnen denken.
 - Voorzieningen voor kwetsbare groepen (o.a. zorg, speciaal onderwijs, dagbesteding) zijn met name buiten de gemeente te vinden.
- Een andere manier van bewegen
 - Aantrekkelijke beweegvriendelijke en toegankelijke omgeving en gebouwen voor alle leeftijden, achtergronden en beperkingen.
 - Veranderd sportgedrag jongeren heeft invloed op verenigingen en de gezondheid van kinderen.
- Een veilige en schone omgeving
 - Hinderbeperking (geluid en luchtkwaliteit) blijft aandacht vragen
 - Invloed van transportroutes voor gevaarlijke stoffen (aanvullende veiligheidseisen)
 - Water- en bodemkwaliteit is een aandachtspunt door bepaalde vervuilende stoffen (PFAS) en illegale lozingen.
 - Toename van criminaliteit, waarbij de aandacht uitgaat naar de land en tuinbouw, bedrijventerreinen, kwetsbare wijken en het buitengebied.
 - Fietsveiligheid blijft aandacht nodig hebben.

Gemeente Lansingerland

Gemeente Lansingerland

Gemeente Lansingerland

2.2 Ontwikkelen met kwaliteit

Frank Gorissen

2.2 Ontwikkelen met kwaliteit

- **Onze huidige woningbouwopgave**
 - Tot 2030 is de harde plancapaciteit 4.000 en 7.000 woningen. Dit betekent dat we in beeld moeten hebben voor wie we moeten bouwen, hoeveel en waar.
 - Het is van belang dat er gevarieerde en veilige woonmilieus kunnen worden geboden en dat de kwaliteit van bestaande woonmilieus behouden blijft.
 - Met name sociale woningbouw, starters, senioren, en middeninkomens (huur en koop) hebben extra aandacht nodig.
 - De komende jaren ligt de focus op invulling van Wilderszijde en Westpolder/Bolwerk met de grootste woningbouwopgaven. Dit gebied is aangewezen als versnelde woningbouwlocatie in de Woondeal Zuid-Holland.
 - Omgang met verouderde woningen die niet rendabel verduurzaamd kunnen worden.
- **Nadenken over de vorm van onze groei**
 - In de toekomst krijgen we met nieuwe (woningbouw)ontwikkelingen steeds meer te maken met inbreidingen binnen het bestaand stedelijk gebied, zodat er ruimte voor groen blijft. Dat vraagt echter voor duidelijke kaders en uitgangspunten om verlies van kwaliteit te voorkomen.
 - Bij het ontwikkelen van nieuwe gebieden dient de afweging te worden gemaakt tussen de functies wonen, groen, sport, klimaatadaptatie en energietransitie. Om kwaliteit te behouden hebben andere zaken dan wonen ook ruimte nodig.
 - Er is een grote bouwopgave in de bredere Randstad. Vanuit eigen ambities en doelen moeten we kijken of en hoe een deel hiervan past binnen ons unieke karakter en koers.
 - Ontwikkelen en verdichten nabij hoogwaardige knooppunten biedt kansen voor toekomstige uitbreidingen, nieuwe woonvormen, doelgroepen en een sterke OV-netwerk mogelijk, terwijl de kenmerkende identiteit in kernen centraal blijft staan.
 - Plek van 5G-verbindingen in de openbare ruimte.

2.3 Mobiliteitstransitie

John Verbruggen

Frank Gorissen

Gemeente Lansingerland

Ariane Kok

Frank Gorissen

John Verbruggen

2.3 Mobiliteitstransitie

- Inzetten mobiliteitstransitie
 - Nieuwe vervoervormen (o.a. zelfsturende voertuigen, deelauto's, alternatieve bevoorrading, brandstoffen en versnelling van elektrisch fietsverkeer) bieden kansen voor een modern mobiliteitssysteem.
 - Nieuwe vormen van laad- en weginfrastructuur met andere veiligheidseisen.
 - Verminderen autogebruik en vergroten fiets- en ov-gebruik.
 - Ruime parkeernorm en hoog autobezit en –gebruik conflicteert met duurzaamheidsambities.
- Veilig bereikbaar
 - Toekomstige bereikbaarheid en invloed van nieuwe ontwikkelingen (woningen en bedrijven)
 - Bereikbaarheid van economische clusters en de glastuingebieden. De Holland Railterminal is een belangrijke spil. Uitblijven kan aanleiding zijn voor verplaatsing van productie.
 - Oost-westverbinding voor langzaam en autoverkeer zijn beperkt.
 - Ontsluiting van en verkeersdruk in de Rottemeren (fiets, ov en de auto) en bereikbaarheid van recreatiegebieden door hulpdiensten.
 - De N209 is (en blijft wellicht) kwetsbaar, de snelheid, veiligheid en oversteekbaarheid is een aandachtspunt en de parallelweg voor fietsers is nog niet veilig.
 - Gebrek aan parkeerruimte op bedrijventerreinen en vrachtwagenstandplaatsen
- Fijnmazig openbaar vervoer
 - Beperkte aansluiting op bedrijventerreinen, glastuinbouw en delen van de kernen. Die plekken zijn nu aangewezen op auto's en pendelbusjes terwijl nieuwe bedrijven voor meer medewerkers gaan zorgen.
 - Een aantal buslijnen met een lage intensiteit (lange wachttijden). Metro E-lijn is erg succesvol maar zit vaak vol.
 - Voorkomen dat de sterke verbindingen richting de regio onder druk komen te staan.
 - Versterken van de bereikbaarheid van station Lansingerland-Zoetermeer, Bleiswijk en bedrijventerreinen.

2.4 Ruimtelijke kwaliteit en identiteit

Gemeente Lansingerland

Arthur Wolff

Frank Gorissen

Gemeente Lansingerland

Frank Gorissen

40
Gemeente Lansingerland

2.4 Kenmerkende structuren en elementen

- Herkenbaarheid landschappelijke en cultuurhistorische elementen
 - De herkenbaarheid van deze beeldbepalende elementen (o.a. linten, dijken en vaarten) staat onder druk
 - Behoud van het historische karakter (van de kernen, linten en beeldbepalende panden) is van belang om de aantrekkingskracht en eigenheid van de gemeente te benadrukken
 - Openheid van de laatste landbouwgebieden (Rottezoom en Langevaart/Chrysantenweg) staat onder druk
- Groene en blauwe structuren
 - Herkenbaarheid, ligging en uitstraling van de verbindingen tussen de kernen en groen en water binnen en buiten de gemeente
 - De grote groene flanken (Groenzoom/Rottemerengebied) en de tussenliggende groen- en watergebieden kunnen pas optimaal ecologisch, klimaatadaptief en recreatief functioneren als ze goed verbonden zijn met elkaar, andere groengebieden in de omgeving en de kernen
 - Kap vanwege boomziekten, -gebreken of -plagen (veroorzaakt door monocultuur) heeft duidelijke gevolgen voor de uitstraling van groengebieden.

2.5 Economische vitaliteit

Frank Gorissen

Frank Gorissen

Gemeente Lansingerland

Frank Gorissen

2.5 Economische vitaliteit

- Blijvend innoveren in glastuinbouw
 - Voorsorteren op ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie, emissieloos, van-gas-los, circulair en duurzaam telen, vertical farming, omgang met water en autonoom telen.
 - Verder uitbouwen van de samenwerking en kennisontwikkeling met kennisbedrijven en Wageningen UR.
 - Innovatie zorgt voor veranderingen in bedrijfsvoering, ruimtevraag en verschijningsvorm. Hierdoor verandert het gesprek van een discussie over productieoppervlakte steeds meer naar innovatiekracht.
 - Nadenken over minder toekomstbestendige gebieden. Mogelijk nieuwe invulling voor verouderde kleine tuinbouwgebieden.
- Krappe arbeidsmarkt
 - Beperkte instroom van (jonge en) gekwalificeerde werknemers binnen de greenport sector, horeca en recreatie.
 - Afhankelijkheid van buitenlandse werknemers en benodigde voorzieningen
- Ontwikkelingen op bedrijventerreinen
 - Transport- en distributiesector is afhankelijk van de glastuinbouwproductie en van fossiele brandstoffen, ondanks de duurzame initiatieven
 - Komst van nieuwe distributiebedrijven die niet met het glas verbonden zijn, maar afkomen op de sterke infrastructuur
- Functioneren centra
 - Invloed van digitalisering en online winkelen op het type en de vorm van fysieke winkels en voorzieningen. Dit zet druk op het functioneren van de centra, lokale werkgelegenheid, het woongenot van de inwoners en levendigheid
 - Goed functioneren van centra als geheel waarborgen. Dat is goed voor de lokale werkgelegenheid en voor het woongenot van onze inwoners

2.6 Sport, cultuur en ontspanning

2.6 Sport, cultuur en ontspanning

- Sportiefste gemeente in 2030
 - Mensen zijn minder vaak lid van verenigingen en sporten vaker op eigen gelegenheid. Doordat mensen steeds meer sporten en bewegen in de openbare ruimte is het belangrijk dat die hier goed op ingericht is.
 - Sport- en beweegkansen voor alle leeftijden.
 - Ontmoeting in de openbare ruimte mogelijk maken.
- Passend cultureel aanbod
 - Het culturele aanbod is sterk afhankelijk van lokale voorzieningen en buurthuizen. Het is belangrijk dat die goed aansluiten bij de behoefte van de wijk
 - Voor een uitgebreid aanbod is men aangewezen op de omliggende steden
 - Parttimers en senioren zijn een toenemende groep die zoeken naar unieke locaties en programma's voor (kortdurende) recreatie in de buurt, waarbij de 'beleving' centraal staat.
 - Ook voor jongeren is een passend cultureel aanbod nodig.
- Passende vormen van recreatie en ontspanning
 - Druk op recreatiegebieden (en daarmee de natuurlijke waarde) neemt toe, verschillende groepen recreanten maken gebruik van dezelfde gebieden en voorzieningen.

2.7 Klimaatadaptatie

Frank Gorissen

Gemeente Lansingerland

Gemeente Lansingerland

Gemeente Lansingerland

Frank Gorissen

Frank Gorissen

2.7 Klimaatadaptatie en natuur

- (Ruimtelijke) maatregelen extreme weersomstandigheden
 - Toename van extreme weersomstandigheden heeft invloed op de leefbaarheid en weerbaarheid van een plek en daarmee de ruimtelijke inrichting.
 - Verbinden en versterken van groenblauwe netwerken is essentieel voor een adaptieve omgeving.
 - Diepe polders met een hoge grondwaterstand waardoor er weinig extra water opgenomen worden.
 - Toekomstige druk op regenwaterafvoer via buizen.
 - Zowel bij reconstructie als bij nieuwbouw moet bij worden gedragen aan een klimaatadaptieve en natuurlijke inrichting. Daarbij duidelijkheid maken welke klimaatadaptieve maatregelen de gemeente neemt en wat verwacht wordt van inwoners en ontwikkelaars.
- Periodes van droogte en hittebelasting
 - Verdroging van planten, lokale bodemdaling en bijbehorende paalrot, zettingsschade, consequenties volksgezondheid, kwaliteit van het oppervlaktewater en een tekort aan gietwater in de glastuinbouwgebieden
 - Het lukt nu niet om voldoende regenwater in het gebied vast te houden (in tijden van droogte). Om de waterstand en kwaliteit op peil te houden, wordt door de waterschappen water ingelaten.
 - De bedrijventerreinen en (delen van) de kernen hebben een verhoogd risico op hittestress.
- Bodemdaling
 - Bodemdaling is plaatselijk 1 cm per jaar. De historische kernen en linten in Lansingerland zijn extra kwetsbaar voor bodemdaling, omdat de historische panden vaak niet zijn onderheid.
- Natuurwaarden
 - Opkomst van meer exoten en invloed op inheemse soorten.
 - Landelijk en regionaal loopt de biodiversiteit terug (o.a. druk op weidevogels en insecten. Lokaal zetten toenemende activiteiten en gebruik van groengebieden druk op natuurwaarden.

2.8 Energie en circulariteit

Frank Gorissen

Kimberley Gomez

Gemeente Lansingerland

2.8 Energie en circulariteit

- **Energiebesparing en renovatie**
 - Verduurzamen van woningen, glastuinbouw en bedrijfspanden (isolatie, renovatie, eigen opwekking)
 - Woningen gefaseerd van het gas en via warmteplannen een goede balans vinden tussen financiering, ruimtelijke kwaliteit en koppelkansen met andere opgaven.
 - Verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.
- **Duurzame energie-opwekking**
 - Grote (regionale) opgave, die gepaard gaat met ruimtelijke claims en benodigde investeringen.
 - Veel ruimtelijke beperkingen en druk op omgevingskwaliteit voor grootschalige opwekking (zon en wind).
 - Belasting van het energienet en een grotere ruimtevraag (kabels, stations, opwekking, etc.) en nieuwe risico's zoals grote opslagseenheden.
 - Toenemende druk op ondergrond door nieuwe infrastructuur en energiebronnen maar ook technische klimaatadaptatiemaatregelen en andere infrastructuur.
 - Kritisch kijken naar andere energiebronnen met negatieve effecten zoals luchtvervuiling (rook) en transporttoename.
 - Relatie tussen nieuwe warmtebronnen en de woonwijken onderzoeken en de daarvoor benodigde infrastructuur.
- **Grondstofkringlopen sluiten**
 - De gemeente heeft als doel om in 2050 een circulaire economie te hebben. Binnen de eigen bedrijfsvoering, samen met inwoners, bedrijven en ketenpartners grondstofkringlopen sluiten, met een zo hoog mogelijk behoud van waarde.

An aerial photograph of a landscape featuring a mix of green agricultural fields, a winding river, and clusters of industrial buildings with grey roofs. A large, semi-transparent white circle is positioned on the right side of the image, containing the text 'Bijlagen'.

Bijlagen

Gebruikte bronnen

Gemeentelijk beleid

- Economische agenda Lansingerland 2018-2025 (2018)
- Groen en Recreatie (2018)
- Woonvisie 2015-2020 (2015)
- Beleidsplan Sociaal Domein 2018-2022 (2017)
- Lang Leve Lansingerland (2015)
- Toekomstvisie Lansingerland op weg naar 2040 (2009)
- Structuurvisie (2010)
- Groenstructuur Lansingerland 2016-2026 (2016)
- Position Paper Greenport 2015-2018
- Lansingerland beweegt: visiedocument
- Omgevingsvisie Zuid-Holland
- Duurzaamheidsvisie Lansingerland
- Scoren met sport 2019
- Convenant Klimaatadaptief Bouwen (2019)
- Nationale Bijenstrategie (partner 2018)
- Gemeentelijk Waterplan Lansingerland (2011)

Interne studies en relevante documenten

- Ingevulde vragenlijsten werkgroep (2019)
- Trendanalyse Het sociaal domein 2018
- Coalitieakkoord 2018-2022: groeien, versterken, koesteren
- Memo woningbouwplanning juli 2019
- Gebiedsagenda en werkplan Alliantie Middengebied (2019)
- Duurzaamheidsvisie Water
- Werkboek Oostland (herstructurering glastuinbouwgebied)
- Kaderbrief 2019
- Missie Visie

Beleid andere overheden

- Omgevingsvisie Zuid-Holland (mei 2019)
- Omgevingsverordening Zuid-Holland
- Nationale Omgevingsvisie (ontwerp)

Overige bronnen

- GGD – Gezondheidsatlas (geraadpleegd juli 2019)
- Gesprekken met gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, gemeentedirectie, ambtelijke werkgroep, ketenpartners, maatschappelijk middenveld en brede participatie. In totaal zijn bijna 1000 mensen op verschillende manieren betrokken geweest in de pilot Bleiswijk en de gemeentebrede omgevingsvisie.

Pilot omgevingsvisie Bleiswijk

Inventarisatie en analyse Ambtelijke werkgroep

Raadsklankbordgroep

Denktanks

Burgerpeiling – Lansingerland peilt

Dialogogavonden

Denk met ons mee over de
toekomst van Lansingerland!

6 NOVEMBER & 28 JANUARI

Hackathon

Aan de Raad van de gemeente Lansingerland

Ruimte & Economie

Ruimtelijk & Economisch beleid

Postbus 1

2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Tanja Dronkers

Telefoon

14 010

E-mail

info@lansingerland.nl

Website

www.lansingerland.nl

Verzenddatum 3 september 2019

Ons kenmerk U19.06915

Uw brief van

Onderwerp **Resultaten burgerpeiling ten behoeve
van de omgevingsvisie Lansingerland**

Geachte raadsleden,

Ter informatie zenden wij u bijgaand het rapport met de uitkomsten van de burgerpeiling, die gehouden is in het kader van de omgevingsvisie Lansingerland. In deze burgerpeiling is gebruik gemaakt van het burgerpanel van de gemeente Lansingerland. Dit burgerpanel bestaat uit 1.450 inwoners, die zich hebben aangemeld om periodiek mee te doen aan burgerpeilingen vanuit de gemeente. Zij worden via email gevraagd om vragenlijsten in te vullen. De peiling is één van de instrumenten van het participatietraject voor de omgevingsvisie en is aanvullend op de overige participatiemomenten met bestuur, ketenpartners, denktank en dialoogavonden.

Vraagstelling burgerpeiling

Bijgaande burgerpeiling geeft input in de eerste fase van de omgevingsvisie, waarin we bij inwoners ophalen wat de kwaliteiten zijn van Lansingerland, wat de identiteit is, en welke aandachtspunten en ambities van belang zijn voor de toekomst van Lansingerland. Er is gebruik gemaakt van zowel gesloten als open vragen. Alle resultaten zijn opgenomen in bijgaand rapport.

Respons burgerpeiling

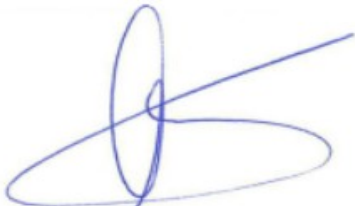
De respons van deze peiling was hoog, 643 mensen hebben de vragenlijst ingevuld. Daarnaast konden ook niet-burgerpanelleden meedoen met de peiling via een zogenaamde 'open link', waarvan nog eens 141 inwoners gebruik hebben gemaakt. In totaal hebben 784 inwoners meegedaan aan de peiling. Daarmee is de peiling statistisch ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

Vervolg

De rapportage van de peiling wordt via de site van het burgerpanel teruggekoppeld aan alle burgerpanelleden en wordt als input gebruikt in het verdere proces voor de omgevingsvisie Lansingerland. Over de inhoud van dit proces wordt u nader geïnformeerd tijdens de eerstvolgende bijeenkomst van uw raadsklankbordgroep Omgevingsvisie op 14 oktober 2019.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop followed by a horizontal stroke and a vertical stroke.

Lucas Vokurka
Secretaris

A handwritten signature in blue ink, featuring a stylized 'P' followed by a series of horizontal and diagonal strokes.

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Bijlage(n): T19.13284 Rapport burgerpeiling 'De toekomst van Lansingerland'

Rapport

DE TOEKOMST VAN LANSINGERLAND

**Inventarisatie ten behoeve van de op te stellen
omgevingsvisie Lansingerland**

Peiling augustus 2019

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2019/133

Datum

Augustus 2019

Opdrachtgever

Gemeente Lansingerland

Auteur(s)

Nora Löb
Davinia Wilson

Bestellingen

Exemplaren zijn verkrijgbaar bij de opdrachtgever.

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding onderzoek.....	5
1.2	Methode.....	5
1.3	Respons	5
1.4	Analyse	5
2.	Kenmerken van Lansingerland	7
2.1	Typisch Lansingerland	7
2.2	De sterke punten van de gemeente	8
3.	Lansingerland vandaag.....	11
3.1	Direct mee aan de slag	11
3.2	Minder belangrijke onderwerpen	13
4.	Lansingerland in de toekomst.....	16
4.1	Eigen leefomgeving in 2030.....	16
4.2	Boodschap voor de gemeente	17
	Bijlage 1. Achtergrondkenmerken respondenten	19
	Bijlage 2. Samenvatting van de toelichtingen	21

HOOFDSTUK

Inleiding

1. Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

De gemeente Lansingerland is bezig met het opstellen van een omgevingsvisie voor de gemeente. De omgevingsvisie is een strategische langetermijnvisie voor de fysieke (ruimtelijke) leefomgeving. Voor het tot stand komen hiervan is de inbreng van de inwoners erg belangrijk om samen vorm te geven aan de toekomst van de gemeente. Om de mening van de inwoners van Lansingerland te achterhalen, heeft de gemeente aan I&O Research gevraagd dit onderzoek uit te voeren.

Het onderzoek geeft invulling aan de eerste fase van de omgevingsvisie: het ophalen van de kwaliteiten/identiteit, aandachtspunten en ambities van Lansingerland en de verschillende kernen.

De inwoners die aan dit onderzoek deelnamen zijn hierover bevraagd.

Het onderzoek is aanvullend aan andere interne en externe trajecten (participatie-evenementen, zoals de Veiligheidsdag en dialoogavonden met inwoners, ambtelijke en bestuurlijke werksessies en bureau-analyses) die doorlopen worden om informatie op te halen. Begin 2020 zullen in een volgende fase meer concrete keuzes worden gemaakt door de gemeente.

1.2 Methode

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van raadpleging van het burgerpanel van de gemeente Lansingerland: Lansingerland Peilt. Het panel bestaat uit 1.457 panelleden. Dit zijn inwoners van de gemeente Lansingerland, die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente. De panelleden zijn via e-mail uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen. Daarnaast is de vragenlijst ook opengesteld via social media (Facebook, Twitter) en de gemeentelijke website, voor inwoners die geen lid zijn van het panel. Zij konden aan het onderzoek meedoen door via een zgn. open link de vragenlijst in te vullen. Deze link heeft de gemeente zelf verspreid via de gemeentelijke website en social media. De vragenlijst kon worden ingevuld van 27 juni tot en met 14 juli 2019.

1.3 Respons

Voor dit onderzoek zijn alle 1.457 panelleden uitgenodigd, bij 17 kon de uitnodiging niet worden bezorgd vanwege een fout e-mailadres of volle mailbox. In totaal namen 643 leden deel aan het onderzoek. Dit is een respons van 45 procent, ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Daarnaast vulden 141 inwoners de vragenlijst in via de open link. In totaal hebben dus 784 inwoners deelgenomen aan het onderzoek.

1.4 Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en (woon)kern. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en kern zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhouding. Onder- en bovengemiddeld vertegenwoordigde groepen worden dus opgehoogd en verlaagd. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Lansingerland.

HOOFDSTUK

Kenmerken van Lansingerland

2.2 De sterke punten van de gemeente

Als inwoners zouden verhuizen uit de gemeente Lansingerland, zou het merendeel van de hen de centrale ligging van Lansingerland het meeste missen. De centrale ligging in de Randstad, nabij Rotterdam, Den Haag en Zoetermeer wordt door veel inwoners gewaardeerd (zie figuur 2.2). Dit in combinatie met de landelijke omgeving, veel groen en goede bereikbaarheid maakt dat de ligging van de gemeente veruit het meest gemist zou worden:

- *"Lansingerland ligt geweldig centraal in de Randstad, veel uitvalswegen nabij, dicht bij Den Haag en Rotterdam. Vrijwel uniek in Nederland."*
- *"Stedelijk maar toch met voldoende natuur."*
- *"Omringd door grote gemeenten, vlakbij zee en luchthaven."*

Het karakter van de kern waar zij wonen (het dorpsgevoel, gemoedelijkheid en kleinschaligheid) en de groenvoorzieningen van de gemeente (het vele groen middenin de Randstad) staan op de respectievelijk tweede en derde plaats.

- *"Het dorpse karakter met een beetje stads. Prachtig om in te wonen. Als we meer stad willen zoeken we het op."*
- *"Ons kent ons en de vriendelijke stugheid in positieve zin van de mensen."*
- *"Ik hou van een dorpsmentaliteit, waarbij de kern een leuk winkelaanbod heeft."*
- *"Parken, bermen, grasvelden, water, bos, en bomen zijn belangrijk voor de uitstraling en de gemoedstoestand. In Lansingerland is genoeg groen aanwezig."*
- *"Bergse Bos en Rottemeren, fijne plekken om te zijn."*

Figuur 2.2

Wat zou u het meeste missen als u uit de gemeente Lansingerland zou verhuizen? (maximaal 3 antwoorden)

Verschillen tussen de kernen

Inwoners uit Berkel en Rodenrijs zouden vaker dan gemiddeld de bereikbaarheid (35%) en de winkels (11%) missen. In Bleiswijk geven meer inwoners aan de groenvoorzieningen (44%), het karakter van de kern (48%) en de recreatievoorzieningen (35%) te missen. Ook inwoners van Bergschenhoek noemen vaker dat zij recreatievoorzieningen (20%) zouden missen dan gemiddeld.

Behalve de bovenstaande opsomming, noemt een op de zes inwoners nog iets anders dat zij zullen missen als ze zouden vertrekken uit de gemeente. Het meest wordt het gemis van familie of vrienden en bekenden genoemd. Ook de gemoedelijkheid en het gemeenschapsgevoel en de rustige omgeving in de Randstad zijn eigenschappen die genoemd worden:

- *"Geboorteplaats, binding met de mensen. Het ons kent ons gevoel."*
- *"Gemoedelijkheid en sfeer."*
- *"Nabijheid Rotterdam en Den Haag."*
- *"Kinderen zouden hun vrienden missen."*
- *"Open en vriendelijke omgang tussen de inwoners van Lansingerland."*
- *"Vrienden en familie dichtbij."*
- *"De rustige omgeving die toch tussen de grote steden ligt; ik zal de strategische positie missen."*
- *"Sociale interactie tussen de inwoners."*
- *"De opgebouwde vrienden en kennissenkring."*
- *"Rust en toch dichtbij de stad."*
- *"Vrienden, familie, netwerk."*
- *"Gemeenschap met oude bewoners en kerk."*
- *"Gunstige ligging t.o.v. werk in Rotterdam."*

HOOFDSTUK

Lansingerland vandaag

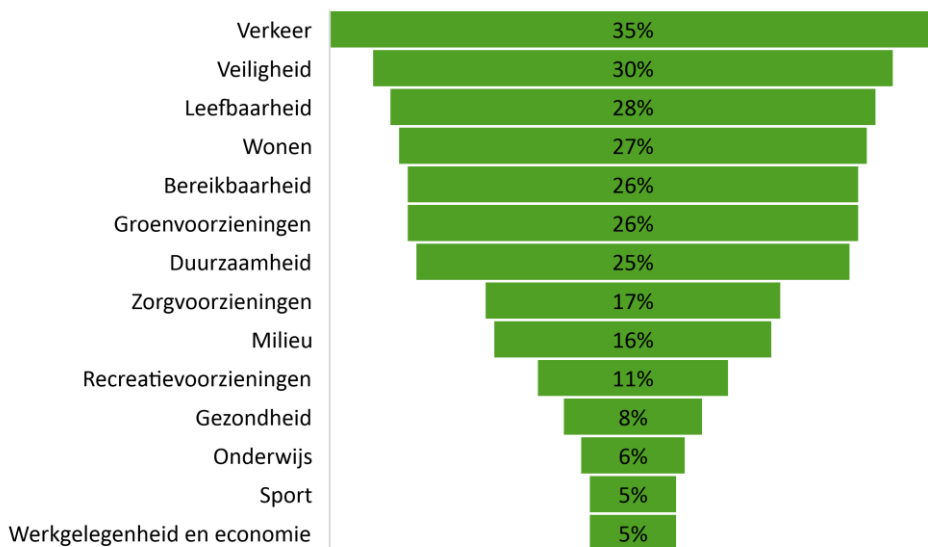
3. Lansingerland vandaag

3.1 Direct mee aan de slag

Voor de inwoners zijn **verkeer**, **veiligheid** en **leefbaarheid** de belangrijkste thema's waar zij, als wethouder, direct mee aan de slag zouden gaan. Wonen, bereikbaarheid en groenvoorzieningen en duurzaamheid worden door ongeveer een kwart genoemd.

Figuur 3.1

Stel, u bent wethouder in Lansingerland. U bent verantwoordelijk voor onderstaande thema's. Met welke drie thema's zou u als wethouder direct aan de slag gaan? (maximaal 3 antwoorden)

De belangrijkste redenen om met **verkeer** aan de slag te gaan zijn het verbeteren van de ontsluiting van de gemeente, het openbaar vervoer, de verkeersveiligheid op de N209 en de verkeersveiligheid voor fietsers. Ook parkeervoorzieningen kunnen volgens inwoners worden verbeterd:

- "Bereikbaarheid met openbaar vervoer is verre van optimaal. Ook het fietsen moet worden gestimuleerd."
- "Veel ongelukken op de N209 en de rotondes zijn onveilig voor fietsers."
- "Fietsverkeer is vaak ondergeschikt aan autoverkeer, wat fietsgebruik (forensen, winkelen, recreatief) hindert."
- "Parkeervoorzieningen in woonwijken verbeteren."

Inwoners die aangeven met **veiligheid** aan de slag te willen gaan, hebben het idee dat de criminaliteit in de gemeente toeneemt waarmee de veiligheid afneemt. Mogelijk komt dit door de groei van de gemeente: meer stadse problemen:

- "We worden groter. Dit komt de veiligheid niet ten goede. Veel inbraken, veel fietsendiefstal. Dat is jammer."
- "Te weinig politie in zo'n grote gemeente. Teveel gevaarlijke incidenten met geweld."
- "Lansingerland kent veel opgroeiende jeugd met bijkomende problematiek/overlast. Ik zou dat in goede banen willen leiden."
- "Steeds meer 'stadse' incidenten."

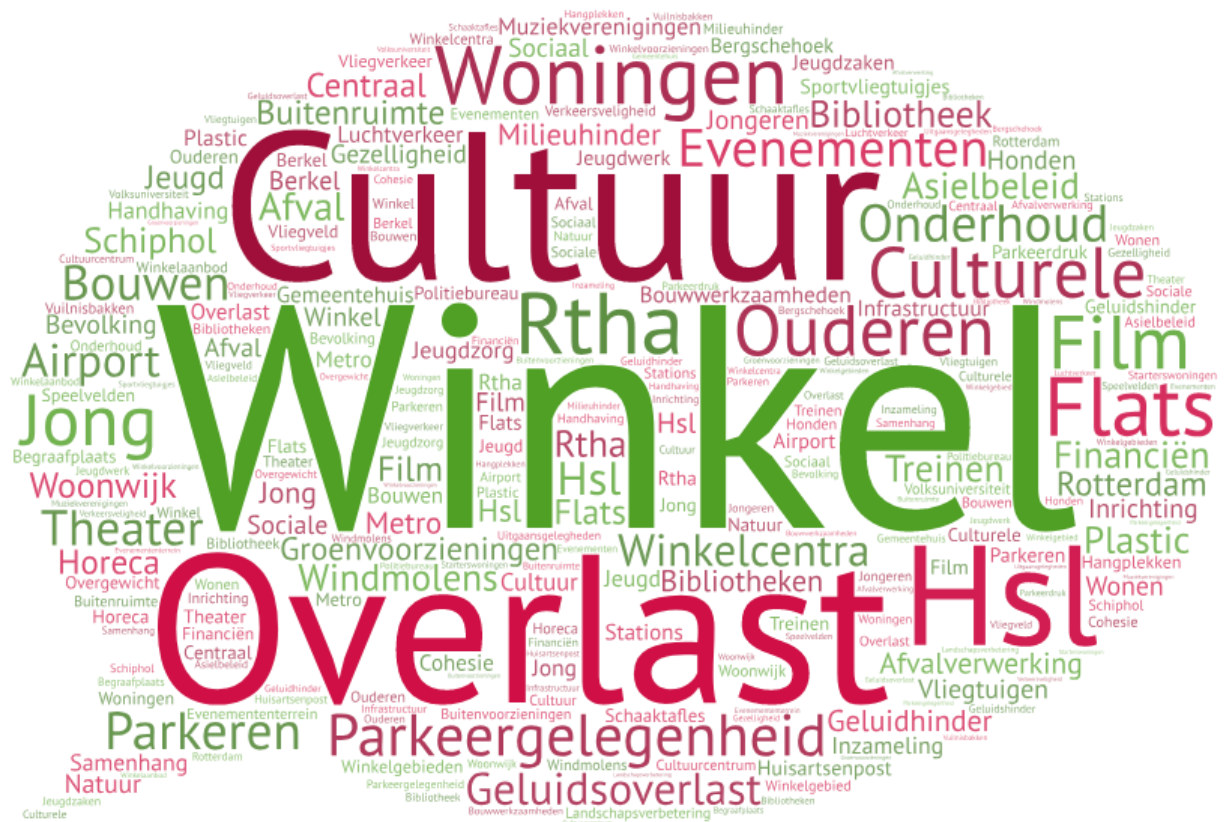
Volgens inwoners die aangeven dat **leefbaarheid** meer aandacht zou moeten krijgen, staat de leefbaarheid van de gemeente onder druk door onder andere geluidsoverlast van het vliegveld RTHA, de HSL en de A13/A16. Ook de sociale samenhang in de kernen vermindert, het wordt drukker in de gemeente Lansingerland. Tenslotte wordt er overlast van jongeren en verloedering ervaren. Inwoners zouden weer meer rekening met elkaar moeten houden, de gemeente zou overlast van jongeren kunnen voorkomen door voorzieningen of activiteiten voor hen te organiseren:

- "Ik vind dat alle leeftijdsgroepen goed vertegenwoordigd moeten zijn. Tieners zitten nu op wipkippen in De Leeuwenkuil. De skatebaan gaf blijkbaar teveel overlast. Dat vind ik truttig en egoïstisch van de oudere bewoners. Een skatebaan zorgt voor beweging bij tieners. Verder mis ik bankjes in winkelcentrum De Vlashoeck. Zijn die weggehaald omdat dat ook overlast gaf? Dat is geen oplossing."
- "Meer activiteiten voor de jeugd. M.n. voor de pubers die 's-avonds iets willen ondernemen."
- "Belangrijk dat geluids- en vervuilingsoverlast (Rotterdam-The Hague Airport, HSL, verlengde A16 etc.) wordt beperkt."

Behalve de genoemde onderwerpen, noemt 8 procent van de inwoners nog een ander onderwerp waarmee zij direct aan de slag zouden gaan (zie figuur 3.2). Zij noemen met name culturele voorzieningen, het winkelaanbod in de gemeente en geluidshinder van verkeer (vooral door RTHA en de HSL).

Figuur 3.2

Stel, u bent wethouder in Lansingerland. U bent verantwoordelijk voor onderstaande thema's. Met welke drie thema's zou u als wethouder direct aan de slag gaan? Anders, namelijk: (wordcloud²)

² Hoe vaker het woord genoemd is, hoe groter het woord.

Verschillen tussen de kernen

De prioritering in de drie kernen van de gemeente verschilt enigszins. De drie belangrijkste thema's in Berkel en Rodenrijs zijn gelijk aan die van de gehele gemeente, het aandeel inwoners dat verkeer noemt is wel groter dan gemiddeld. In Bergschenhoek zijn veiligheid en leefbaarheid belangrijker dan verkeer. De drie belangrijkste thema's volgens inwoners van Bleiswijk zijn wonen, verkeer en bereikbaarheid (zie tabel 3.1).

Tabel 3.1

Belangrijkste thema's (top 3) – per kern

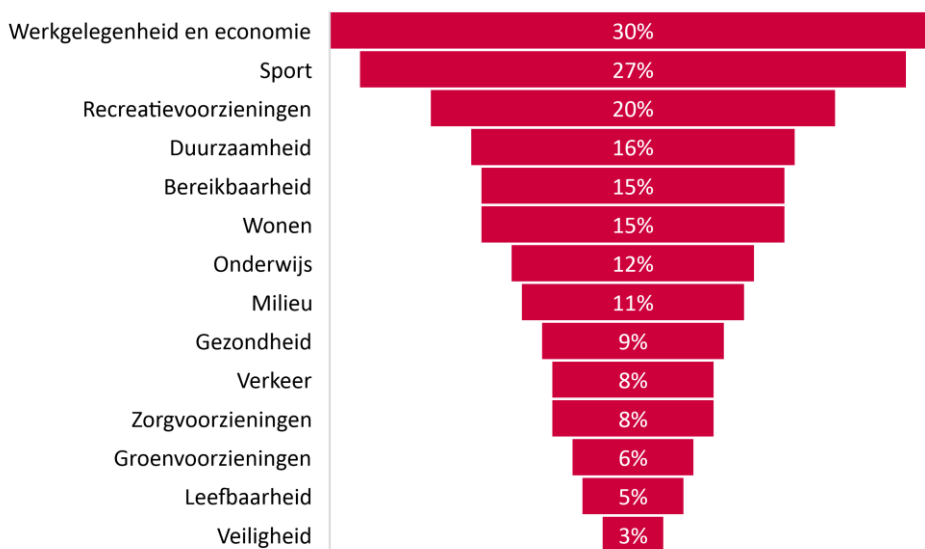
BERKEL EN RODENRIJS	BERGSCHENHOEK	BLEISWIJK	GEMEENTE LANSINGERLAND
Verkeer (40%)	Veiligheid (37%)	Wonen (40%)	Verkeer (35%)
Veiligheid (30%)	Leefbaarheid (36%)	Verkeer (33%)	Veiligheid (30%)
Leefbaarheid (26%)	Verkeer (28%)	Bereikbaarheid (33%)	Leefbaarheid (28%)

3.2 Minder belangrijke onderwerpen

Als zij als wethouder prioriteiten zouden moeten stellen, zouden inwoners van Lansingerland minder aandacht besteden aan **werkgelegenheid en economie**, **sport** en **recreatievoorzieningen**.

Figuur 3.3

Waar zou u als wethouder minder aandacht aan besteden? (maximaal 3 antwoorden)

Inwoners die kiezen om minder aandacht aan **werkgelegenheid en economie** te besteden, geven aan dat de gemeente dit niet hoeft te doen. Het bedrijfsleven regelt dit zelf. De huidige economie is gunstig, er is meer dan voldoende werkgelegenheid in de omgeving. Lansingerland is volgens deze inwoners een forensengemeente, waar het woongenot en de rust belangrijker is dan het werkaanbod binnen de gemeentegrenzen:

- "De grote steden zorgen hier al genoeg voor. Hier is het mij en velen met mij met name om het (prettig) wonen om te doen."
- "Er is genoeg werk in de omgeving. Mensen hoeven niet perse in het dorp te werken."
- "De economie floreert voldoende. Laat de bedrijven hun werk doen, de gemeente is er in de eerste plaats voor de inwoners."

- *"Werken kan ook buiten Lansingerland, wat mij betreft hoeven er geen banen gecreëerd te worden in Lansingerland. Het zou maar drukker worden in Lansingerland wat weer andere nadelige gevolgen kan hebben."*

Op het gebied van **sport** geven inwoners aan dat hier al voldoende voorzieningen voor zijn in de gemeente. Het belang van sport wordt wel erkend en benoemd, maar de verantwoordelijkheid hiervoor ligt volgens deze groep bij de inwoners zelf. Niet alleen de gemeente, maar ook de sporters zelf zullen hierin moeten investeren. Er zijn veel sportverenigingen in de gemeente:

- *"De gemeente geeft grond en/of gebouwen in bruikleen. Dat is voldoende. De rest kunnen de verenigingen zelf betalen."*
- *"Als ik de mensen hoor zijn ze erg content met de sportvoorzieningen. In mijn ogen betekent dit dat we ze wel in de gaten mogen houden en ondersteunen waar nodig maar niet bovenaan de agenda hoeven zetten."*
- *"De sporters moeten zelf meer betalen voor hun hobby. Niet de gemeenschap."*
- *"Veel verenigingen. Wel steunen, maar sturen op zelfsturend."*

Inwoners die aangeven minder aandacht te willen besteden aan **recreatie**, noemen als reden hiervoor dat er in en om Lansingerland voldoende recreatiemogelijkheden zijn. Deze dienen wel op niveau te worden gehouden, maar hier hoeft volgens hen de gemeente niet veel in te investeren:

- *"Met de grote steden om ons heen en het buitengebied is er veel recreatie mogelijk. Daar hoeven we dan minder energie in te steken."*
- *"Ik vind dat een minder belangrijk onderwerp. Er zijn ook al vrij veel recreatiemogelijkheden."*
- *"Dit is mogelijk beter door particuliere instanties op te pakken."*

Verschillen tussen de kernen

Voor inwoners van alle drie de kernen behoeven de onderwerpen werkgelegenheid, sport en recreatie minder aandacht van de gemeente. In Bleiswijk vindt een groter aandeel dat er minder aandacht mag gaan naar werkgelegenheid (35%) en leefbaarheid (10%) dan gemiddeld.

HOOFDSTUK

Lansingerland in de toekomst

4.2 Boodschap voor de gemeente

Tenslotte is aan de inwoners van Lansingerland gevraagd of zij de gemeente nog iets willen meegeven over de toekomst van Lansingerland. Het behoud van het dorpse, landelijke karakter van Lansingerland is een grote wens van een groep inwoners. Niet te veel groeien, het groen houden van de gemeente en in dialoog blijven met inwoners. Ook wordt aan de gemeente gevraagd om aandacht te schenken aan de jongeren en de ouderen die in Lansingerland wonen en hen de kans te geven om er ook te blijven wonen door te zorgen voor starterswoningen en geschikte en betaalbare woningen voor ouderen:

- *"Zorg voor betaalbare woningen voor ouderen!"*
- *"Blijf in gesprek met de inwoners en luister hier ook naar. En dit op alle gebieden."*
- *"Geef de kleinschaligheid en landelijke uitstraling van de gemeente niet op. Als we in een drukke stad willen wonen dan verhuizen we wel naar Rotterdam of Den Haag."*
- *"Blijf om je heen kijken naar ervaringen van anderen en haal het best er uit. Blijf ook in gesprek met de bewoners."*
- *"Wordt niet te stads, afgelopen 20 jaar te hard gegroeid. Durf te kiezen voor eigen identiteit, groen schoon en prettig om te wonen."*
- *"Behoud het dorpse karakter met name de sociale interactie tussen de inwoners. Zorg goed voor een groene omgeving. Bewaak ook dat het een rustige omgeving blijft. Mensen komen uit andere plaatsen van Nederland vanwege die drie waarden."*
- *"Zorg dat de jongeren de kans krijgen om in Lansingerland te blijven wonen."*
- *"Luister meer naar de inwoners. Wees transparant in de besluitvorming. Kom afspraken na en zorg voor een laagdrempelige inspraak."*

BIJLAGE

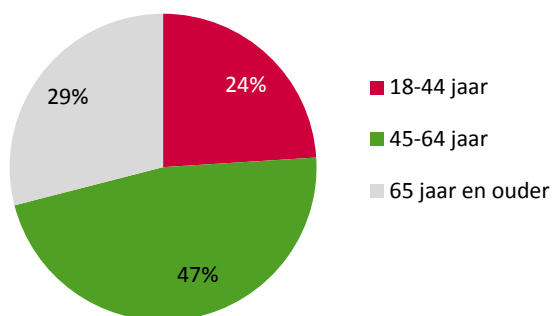
Achtergrondkenmerken respondenten

Bijlage 1. Achtergrondkenmerken respondenten

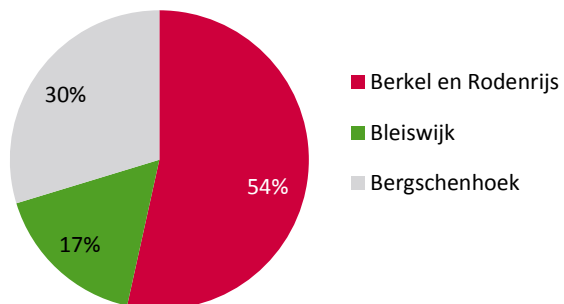
Geslacht

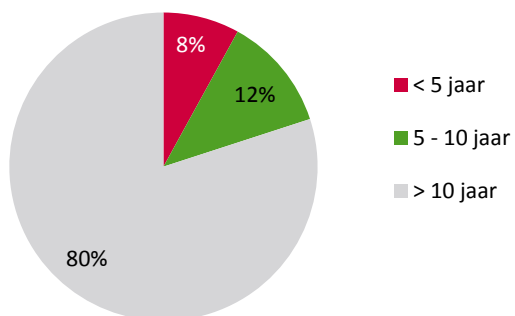
Leeftijd

Woonplaats

Woonduur gemeente Lansingerland

BIJLAGE

Samenvatting van de toelichtingen

Bijlage 2. Samenvatting van de toelichtingen

In het onderzoek zijn veel open vragen gesteld aan de respondenten, veelal toelichtingen op hun eerder gegeven antwoorden. In deze bijlage is een bloemlezing van de gegeven antwoorden per vraag opgenomen, plus een korte samenvatting van de belangrijkste onderwerpen.

7. U heeft aangegeven dat u zou missen. Kunt u dat toelichten?

Bereikbaarheid

Centrale ligging, goed bereikbaar met de auto, dichtbij snelweg, Den Haag en Rotterdam. Goed bereikbaar. Goede verbindingen ook met OV. Randstadrail en metro E.

- *"Randstadrail is super. Bus naar Zoetermeer is ook fijn."*
- *"Ligging tegen de Randstad aan. Omgeven door grote wegen. Randstadrail. Web van fietspaden."*
- *"Uitstekende infrastructuur, ook qua openbaar vervoer."*
- *"Vlakbij snelwegen A12, A13, A4 en A20."*
- *"Metro E Den Haag-Rotterdam. Uitvalswegen."*
- *"Goede verbindingen, qua wegen en openbaar vervoer."*
- *"Wegen zijn goed, dus mijn woonplek is met eigen vervoer goed bereikbaar. Spoor en Randstadrail bieden goede mogelijkheden."*
- *"Goed bereikbaar en Rotterdam en Den Haag ook goed bereikbaar evt. ook per ov."*
- *"Alle voorzieningen zijn op korte afstand bereikbaar."*

Cultureel erfgoed en monumenten

Historie van de oude kernen, lid van historische vereniging, monumentale kerk.

- *"De droogmakerij met haar monumenten en waterstructuur gelegen aan de Rotte is toch niet weg te denken uit mijn actieve leven!"*
- *"Landelijke (open) gebieden en oude boerderijen."*
- *"De nadruk op de historie van de oude kernen blijft een goed punt."*

Evenementen

Lansingerland Live. Er worden leuke evenementen georganiseerd in de gemeente, gezellig en dichtbij.

- *"Alle evenementen in centrum Berkel zijn gezellig, geven leven aan het dorp."*
- *"Leuke evenementen zoals Lansingerland Live en Opperdepop en foodtruckfestival."*
- *"Er wordt de laatste jaren veel georganiseerd, dat vind ik geweldig."*
- *"Lansingerland Live bijvoorbeeld voor ons een groot succes."*
- *"Ik vind Lansingerland Live geweldig en goed te betalen."*
- *"Festivals in het Annie MG Schmidtpark."*

Groenvoorzieningen

Veel groen in de gemeente en de omgeving, De Rotte, Rottemeren, de Groenzoom, fijn en belangrijk. Groen middenin de Randstad. Groene gemeente met groot buitengebied.

- *"Mooie groene omgeving en buffer richting Den Haag en Rotterdam."*
- *"Geniet van de groene plekken en gebieden, draagt bij aan woon- en leefplezier."*
- *"Het groen in Lansingerland is divers, en wordt (weer) goed onderhouden."*
- *"Wij wonen nu aan de bosrand bij de Rotte, we zeggen altijd onze achtertuin. Rustpunt om te wandelen. Het verveelt nooit en geeft inspiratie."*

- *"Parken, bermen, grasvelden, water, bos, en bomen zijn belangrijk voor de uitstraling en de gemoedstoestand. In Lansingerland is genoeg groen aanwezig."*
- *"Bergse Bos en Rottemeren, fijne plekken om te zijn."*
- *"Dichtbij recreatieschap Rottemeren, fijn wandelen en recreatie. Tevens horeca aanwezig, Zeeltje en Meer en Bos."*
- *"Ik woon zelf in de kern, veel bomen om ons huis, grasveld en toch vlakbij de winkels."*
- *"De Rottemeren en het Hoge/Lage Bergse Bos alsmede de Leeuwekuil en omgeving zijn schitterende natuurgebieden."*
- *"De Groenzoom en Annie MG Schmidtpark, super."*

Karakter van de kern

Dorpse karakter, dorpsgevoel, rustig, gezellig, gemoedelijk. Kleinschalig met alle voorzieningen. Mensen kennen elkaar, ons kent ons.

- *"Het dorpse karakter met een beetje stads. Prachtig om in te wonen. Als we meer stad willen zoeken we het op."*
- *"Ons kent ons en de vriendelijke stugheid in positieve zin van de mensen."*
- *"Ik hou van een dorpsmentaliteit. Waarbij de kern een leuk winkelaanbod heeft."*
- *"Berkel Westpolder heeft een stedelijk karakter met de winkels en de metrolijn E, maar verliest niet de kenmerken van een dorp."*
- *"Er zijn 3 typerende dorpskernen, die het gezicht bepalen. Dat moet zo blijven."*
- *"Dorpse karakter als tegenhanger van grote anonieme steden."*
- *"Gezellig, fijn, gevoel van thuis en welkom."*
- *"Gezellig kleinschalig dorps karakter nog steeds."*
- *"Authenticiteit. Oude dorpskern. Historie behouden."*
- *"Kleinschalig maar toch met alle benodigde voorzieningen zodat je niet hoeft uit te wijken naar de stad voor bijv. boodschappen."*
- *"Kleinschalig, je komt nog eens een bekende tegen."*
- *"De kern is klein maar met voldoende aanbod aan alles: markt, winkels, kerk, horeca."*
- *"Gemoedelijk dorps, niet te massaal maar wel centrum met alle voorzieningen."*
- *"De gemoedelijkheid en vriendelijkheid."*
- *"Berkel dorp is mooi en ik voel me er mee verbonden doordat mijn familie er al generaties woont."*
- *"Woonachtig in de kern van Berkel, is het in wezen nog een dorp en winkels in onmiddellijke nabijheid."*
- *"De eigenheid (kleinschaligheid) van Bleiswijk is gelukkig nog behouden en heeft grote waarde voor ons als bewoners."*
- *"Ik ben hier geboren en getogen. Ik zou mijn roots missen."*
- *"Het nog omkijken naar je buurman of buurvrouw. Het ons kent ons gevoel. Generatie op generatie."*
- *"Gemoedelijke oude dorpskern waar bijna iedereen elkaar (nog) kent, inclusief vele winkeliers."*

Kassen

Landelijk gevoel, tuindersachtergrond.

- *"De vele kassen betekenen werkgelegenheid."*
- *"Het geeft mij een landelijk gevoel."*
- *"Als ik zou verhuizen ga ik naar het oosten van het land, waar haast wel zeker geen kassen zullen staan."*
- *"Typisch iets van Lansingerland."*

Ligging

Centrale ligging in de Randstad, t.o.v. Rotterdam, De Haag en Zoetermeer. Er is een vliegveld, veel voorzieningen bereikbaar. Landelijk wonen. Mooie omgeving, recreatie, goede bereikbaarheid.

- *"Prachtig gelegen tussen steden met hun mogelijkheden en het groen van de polder."*
- *"Met de metro zo in Rotterdam en Den Haag. Met de fiets zo in groengebieden."*
- *"Vanuit Lansingerland is alles in de Randstad makkelijk en snel te bereiken. Lansingerland ligt in het voormalige Groene Hart wat goed terug te zien is in de gemeente. De gemeente heeft veel groen, wat het wooncomfort erg prettig maak. Ondanks dat Lansingerland eigenlijk bij de stad Rotterdam hoort."*
- *"Dorp en toch dicht bij de stad met veel voorzieningen."*
- *"Lansingerland ligt geweldig centraal in de Randstad, veel uitvalswegen nabij, dicht bij Den Haag en Rotterdam. Vrijwel uniek in Nederland."*
- *"Centraal gelegen tussen Rotterdam, Den Haag, Delft en Zoetermeer."*
- *"Aan groen (Bergse Bos) en water (Rotte), en dan ook nog vrij makkelijk naar zowel de A12 als A16."*
- *"Fijn tussen de steden en in de Randstad. Korte reisafstanden naar anderen en faciliteiten zoals strand."*
- *"Gelegen tussen grote steden in kan Lansingerland een ideale woon omgeving bieden. Dus rustig wonen en toch dichtbij de grote stad."*
- *"Dichtbij Rotterdam en Den Haag, beide goed per (elektrische) fiets bereikbaar. Daarnaast in de buurt van uitvalswegen naar A12 / A4 zonder daar overlast van te hebben."*
- *"Wonen mooi centraal in Nederland. Goede ontsluiting met wegen en spoor."*
- *"Stedelijk maar toch met voldoende natuur."*
- *"Dicht bij Den Haag en Rotterdam en toch landelijk."*
- *"De Rotte en alle recreatiemogelijkheden eromheen. Vlakbij Rotterdam, Den Haag en de A12."*
- *"Omringd door grote gemeenten, vlakbij zee en luchthaven."*

Onderwijs

Goede scholen, groot aanbod van onderwijsinstellingen. Tevreden over de school van kinderen.

- *"Er is een groot aanbod van goede onderwijsinstelling. Dit is in grotere gemeentes niet altijd zo kwalitatief goed en in kleine gemeentes te beperkt qua aanbod."*
- *"Onze kinderen genieten goed middelbare school onderwijs in het eigen dorp."*
- *"Goede scholen (voortgezet) en ook steden voor hogere scholen goed bereikbaar."*
- *"Er zijn scholen voor zowel basis- als voortgezet onderwijs van alle soorten binnen één gemeente en dat is prettig omdat er daarmee veel keuzemogelijkheden zijn."*
- *"Zeer goede basisschool de oosthoek voor mijn kinderen, denk niet dat ik elders snel een betere zou vinden."*
- *"Beide kinderen zitten op school in de gemeente, daar zijn we tevreden over. Dat maakt ook mede dat we hier graag wonen."*

Recreatievoorzieningen

De Rotte, Rottemeren, Bleiswijkse Zoom, alles is aanwezig of dichtbij. Veel recreatiemogelijkheden en -gebieden in de omgeving, mogelijkheden om te wandelen, hardlopen, fietsen.

- *"Rottemerengebied is groot en mooi, omgeving ten noorden van Bleiswijk mooi om te fietsen, is ook nabij."*
- *"Recreatiegebied Rottemeren zou ik missen. De toegankelijkheid en prachtige natuur zo dichtbij."*
- *"Er zijn veel recreatiemogelijkheden gekomen (AMG Smitpark, Groenzoom, allerlei fietspaden)."*
- *"Als hardloper en lange afstandwandelaar maak ik veel gebruik van de recreatiegebieden."*
- *"Fietsvoorzieningen super, veel recreatiemogelijkheden en natuur om te wandelen."*
- *"De Rotte en zijn natuurgebied in je "achtertuin". Heerlijk om te wandelen of te fietsen."*

- *"Veel mogelijkheden voor recreatie in het groen in de buurt."*
- *"Bosgebied richting Rottemeren, is op loopafstand. Je stapt makkelijk de deur uit voor een wandeling."*
- *"Wij fietsen en wandelen vaak. Er zijn vele mogelijkheden daartoe. Willen we verder weg dan gaan we eventueel met fiets en al met de Randstadrail om ergens anders te fietsen of wandelen etc."*

Sportvoorzieningen

Alle sporten zijn vertegenwoordigd, goede voorzieningen, veel keuzemogelijkheden, verenigingen.

- *"Wij sporten hier allemaal. Alles is op fietsafstand."*
- *"Ik vind het prettig om te hardlopen in de omgeving. Mijn kinderen zitten op basketbal en voetbal, er zijn een aantal sportscholen in de buurt."*
- *"De sportvoorzieningen zijn in Lansingerland zeer goed, en ik kan mij niet voorstellen dat het ergens anders beter is."*
- *"Er zijn zeer veel sportmogelijkheden voor jong en oud."*
- *"Outdoor Valley, dat zit niet overal en ik kom daar erg graag om te sporten."*
- *"Alle sporten aanwezig hier."*

Veiligheid

Relatief veilige gemeente door het dorpse karakter, goed en veilig wonen, inwoners voelen zich veilig, weinig criminaliteit. Sociale controle, ons kent ons, buurtwacht.

- *"Er is weinig criminaliteit. Het landschap is zodanig overzichtelijk dat mensen makkelijk toezicht kunnen houden op wat er gebeurt in de omgeving."*
- *"Het karakter van ons kent ons geeft het gevoel van veiligheid in combinatie met buurtpreventie."*
- *"Ik voel me veilig in Lansingerland. Eigenlijk altijd."*
- *"Veilige gemeente voor opgroeiende kinderen."*
- *"Heb een goed gevoel van veiligheid. In de buurt wordt ook goed opgelet als er zich iets voordoet, wat niet fijn voelt."*
- *"Wij voelen ons veilig in de gemeente, o.a. door de buurtwacht."*
- *"Kinderen groeien op in een veilige omgeving."*
- *"Relatief veilige woonomgeving qua diefstal en agressie op straat (wordt de laatste tijd wel meer overigens)."*
- *"Er gebeurt hier weinig en er is nog sociale controle."*
- *"Het voelt dorps en door de sociale controle veiliger."*
- *"Door de band genomen is Lansingerland veilig en de politie alert."*
- *"Door het dorpse karakter let iedereen op elkaar. Hier in de wijk loopt echt buurtwacht. Dus mensen uit de wijk die volgens rooster door de wijk lopen. En doordat het geen VINEX-locatie is geweest is het met verkeer niet druk."*
- *"Weinig overlast en veel sociale controle."*
- *"Het is groot genoeg met voldoende winkels, maar niet het stadse karakter met meer onrust en misdaad."*

Werkgelegenheid

Er is veel werkgelegenheid in de regio door de centrale ligging in de buurt van Rotterdam en Den Haag.

- *"Als ik zou verhuizen, zou dat naar het oosten van het land zijn. De voor mij interessante werkgelegenheid zit in Rotterdam en Den Haag, daarvoor woon ik perfect in Lansingerland."*
- *"Veel bedrijven in de gemeente geven voldoende werkgelegenheid."*
- *"Dankzij de relatief goede werkgelegenheid is er in Lansingerland een goede economie."*
- *"Veel werk op korte afstand."*

- *"In Rotterdam, Den Haag en dichterbij zijn veel geschikte banen die passend zijn voor de leden van ons gezin."*

Winkels

Lansingerland heeft een compleet en gevarieerd aanbod van winkels, alles is aanwezig op korte afstand. Gezellig centrum, goed bereikbaar.

- *"Winkels dicht bij huis voor de eerste levensbehoeften."*
- *"Goede bereikbaarheid, dichtbij en ruime parkeervoorzieningen. Winkels per fiets bereikbaar op minder dan 15 minuten."*
- *"Berkel en Rodenrijs heeft een goed volledig winkelcentrum."*
- *"Er is voldoende aanbod, maar zeker van belang bereikbaar per fiets en nog belangrijker ook per auto, maar ook GRATIS parkeren."*
- *"Vind het dorp erg gezellig en kneuterig. Ook winkels als Welkoop en Karwei zijn goed bereikbaar."*
- *"Ik ken de ondernemers. Geeft persoonlijk gevoel. Niet grote winkel Mediamarkt."*
- *"Alle soorten winkels zijn aanwezig, zowel voor dagelijkse boodschappen (Hoogvliet, AH en Jumbo), maar ook voor bijv. kleding, schoenen, boeken, speciaalzaken, vis, poelier en chocolade. En ook landelijke winkels als Primera, Hema en Kruidvat. Het is fijn zoveel keus te hebben."*
- *"Versplein is erg fijn. Alles bij elkaar, als de visboer nu nog betere vis zou hebben zou dat helemaal fantastisch zijn."*
- *"Leuk centrum met winkels binnen mijn wensen."*
- *"Het is een gezellig centrum met veel aanbod en terrasjes."*
- *"De winkelveorzieningen in Berkel Centrum zijn zeer goed."*

Woningaanbod

Er is variatie in het woningaanbod, mooie huizen, veel nieuwbouw, ruimte.

- *"Rijwoningen met tuin zijn onbetaalbaar in de stad."*
- *"Veel nieuwbouwwoningen."*
- *"Gouden buurten zij toch uniek qua woningaanbod."*
- *"Gevarieerde woningen, gelukkig veel laagbouw en overwegend koop!"*
- *"Diversiteit woningbouw geen eenheidsworst."*
- *"Mooie huizen, prettige huurappartementen, fijn woonklimaat."*
- *"Voldoende keuze, grote variëteit in koopwoningen."*
- *"Lagere prijs dan in de stad en iets meer ruimte."*
- *"T.o.v. de grote steden is het aanbod eengezinswoningen met tuin betaalbaar."*
- *"Er zijn veel (nieuwe) woningen in prettige woonwijken."*

9. Stel, u bent wethouder in Lansingerland. U bent verantwoordelijk voor onderstaande thema's. U heeft aangegeven dat u met aan de slag zou gaan. Kunt u dat toelichten?

Bereikbaarheid

De bereikbaarheid met het OV kan beter: betere verbindingen. De metro/Randstadrail is goed, maar busverbindingen, netwerk (dóór de gemeente i.p.v. eromheen) en frequentie zijn voor verbetering vatbaar. Auto is nu nog noodzaak, maar wegen lopen vol, gemeente groeit snel. Er komen wel woningen bij maar de infrastructuur wordt daar niet voldoende op aangepast. Betere parkeermogelijkheden bij de OV-knooppunten/metro om gebruik OV te stimuleren. N209 is erg druk in de spits.

- *"Betere busverbinding in centrum Berkel."*
- *"Randstadrail fantastisch, maar de haltes niet voor iedereen makkelijk bereikbaar, omdat de bushalte en er heen ook niet voor iedereen (ouderen!) makkelijk aan te lopen is."*
- *"Teveel huizen, maar infrastructuur slibt dicht (drukke rotondes, files op N-wegen, veel ongelukken)."*
- *"Binnen een straal van 200 meter openbaar vervoer voor iedereen."*
- *"Door de groei van de afgelopen jaren moeten we als Lansingerland opletten dat we niet dichtslibben."*
- *"Er stopt geen enkele bus in het centrum van Berkel. Rampzalig voor ouderen."*
- *"Het centrum van B&R is, als je moeilijk ter been bent, moeilijk te bereiken met openbaar vervoer. De frequentie van bus 174 is veel te laag. Mag, zeker in de spijstijden naar 1 bus in de 20 minuten."*
- *"N209 veel te druk en te gevaarlijk maar 1 weg om uit het dorp te komen."*
- *"Er worden steeds meer woningen gebouwd en tijdens de spits staat de N209 vast."*
- *"Absolute prioriteit is een goede metroverbinding vanuit Rotterdam naar Zoetermeer, zodat Bergschenhoek beter aangesloten is op het openbaar Vervoer."*
- *"Het aanbod buslijnen is te laag en parkeergelegenheid bij de metrostations is ver onder de maat."*

Duurzaamheid

Belangrijk thema voor de toekomst, voor onze kinderen. Energietransitie, aardgasvrij, andere brandstoffen. We moeten hiermee aan de slag vanwege klimaatakkoord. Meer aandacht voor het milieu, stimuleren zonnepanelen en andere duurzame energiebronnen.

- *"Juist een tuinbouwgemeente als Lansingerland kan veel doen op gebied van duurzaamheid, o.a. verbinden tuinbouw en bebouwde omgeving."*
- *"Duurzaamheid is een grote maatschappelijke opgave die speelt op landelijk vlak, maar vertaald moet worden naar lokaal en begrijpelijk gemaakt moet worden voor de inwoners door praktische hulp en voorbeeld(gedrag)."*
- *"Ik vind het belangrijk dat we zwaar inzetten op circulair, schone energie en andere maatregelen om onze CO2 uitstoot te verkleinen."*
- *"Zorg als gemeente dat je het goede voorbeeld (zichtbaar) geeft op gebied van duurzaamheid en milieu. En help en stimuleer je inwoners. Bemoedig groene, duurzame keuzes."*
- *"Duurzaamheid is de sleutel voor een leefbare toekomst."*
- *"Uiterst belangrijk voor generaties na ons."*
- *"Met de komende energietransitie is het gewenst dat de gemeente duurzaam bouwt en processen duurzaam inricht."*
- *"Van het aardgas af en duurzame opwek van energie, kortom een bijdrage leveren aan de regionale energiestrategie en de warmte- en energietransitie."*
- *"Stimuleren van duurzaam met spullen omgaan. Gemeenschappelijk gebruik, ruilen."*
- *"Gezien het klimaatakkoord moeten we hiermee aan de slag. Dan kunnen we er beter nu al over nadenken om het voor iedereen zo aangenaam mogelijk te maken."*
- *"Belangrijk i.v.m. klimaatopgave. Gemeenten hebben daarin cruciale rol, o.a. plannen om van gas af te komen."*

- *"Energietransitie mag hoger op de beleidsagenda, ook in de gemeente."*
- *"Lansingerland moet op termijn ook aantrekkelijk blijven. Daar hoort duurzaamheid bij. Lastig thema voor wethouder. Is investeren in de toekomst. Niet scoren op korte termijn."*

Gezondheid

Inwoners maken zich zorgen over de luchtkwaliteit in de gemeente en noemen vooral gezondheid in verband met fijnstof in de lucht door het toenemende vliegverkeer. Ook de aanleg van de A13/A16 en de HSL baart men zorgen voor de gezondheid: naast de luchtkwaliteit is er ook geluidsoverlast. Daarnaast stimuleren gezonde leefstijl, aandacht voor zorg/gezondheidsvoorzieningen die bereikbaar zijn.

- *"Door het toenemende verkeer (lawaai: HSL-lijn, straks de A16-A13 en vooral vliegtuigen (ook o.a. ultrafijnstof, etc.)."*
- *"Luchtkwaliteit is hier erg slecht, dat moet snel verbeteren."*
- *"Zeker voor 65+ zijn er geen voorzieningen op loopafstand."*
- *"Meer ingangen naar ziekenhuizen enz."*
- *"Er is veel lawaai van verkeer, vooral vliegverkeer. Ik vermoed dat er door verkeer en vliegtuigverkeer veel fijnstof in de lucht zit. Onze luchtroosters zijn in ieder geval iedere week zwart. Ik heb geen last van lawaai van de Randstadrail. De veiligheid voor (school)gaande fietsers kan beter."*
- *"Niet alleen richten op duurzame woningen, maar ook op gezonde woningen. Effecten van fijnstof door vliegtuigen, maar ook door houtkachels/openhaarden."*
- *"Lansingerland wordt steeds voller en de (snel)wegen om ons heen ook. Daarnaast wil het vliegveld steeds uitbreiden, er loopt een spoorlijn dwars door Lansingerland heen. Dat vind ik geen goede ontwikkelingen."*
- *"Zorgen dat er voldoende gezondheidscentra in de gemeente zijn. Eventueel aparte projectgroepen opstarten voor obesitas, jeugd in beweging krijgen, alleenstaande ouderen activeren om contacten te maken."*
- *"Ik ben bang dat als de A13/A16 er komt (onnodige aanleg, maak het OV gratis en zet in op nog betere internetvoorzieningen), de HSL vaak gaat rijden en het vliegveld uitbreidt, de bewoners zullen lijden."*
- *"Locatie bij veel industrie (Europoort), snelwegen (A12, A13, A16). Geluidsoverlast (hsl, vliegtuigen)."*
- *"Het is een jonge gemeente. Het stimuleren van een gezonde leefstijl kan veel problemen en kosten op de lange termijn voorkomen."*

Groenvoorzieningen

Beter onderhoud van de groenvoorzieningen, stoppen van de bomenkap. Alles wordt volgebouwd, er is geen ruimte meer voor groen. Te veel steen. Er moet meer groen, meer bomen komen. Minder onkruid. Groen is belangrijk voor leefomgeving, voor het klimaat.

- *"Zo belangrijk voor mens en dier en insecten. Steeds meer mensen gooien alles vol met stenen. De gemeente heeft hier al aandacht voor maar dat mag nog intenser wat mij betreft."*
- *"Meer groen doordat er veel woningen zijn bij gekomen. Lansingerland zit nu al vast aan Pijnacker, Zoetermeer en Rotterdam. Compensatie voor natuur en opvang water is nodig."*
- *"Meer duurzame groenvoorziening. Op plekken waar men niet maait, inzaaien met bloemen al la Idylle. Dorpskernen groener voorzien. Nu jaren 70 steen en lelijk Meer groen!"*
- *"Beter onderhoud van de huidige openbaar groen. Er groeit op veel plaatsen veel onkruid boven het openbare groen uit. Het ziet er onverzorgd uit. Daarbij zou ik meer bomen of openbaar groen erbij willen."*
- *"Alles wordt volgebouwd. Uitbreiding is oké maar het wordt nu excessief en gaat ten koste van het groen in de omgeving."*

- *"Voor het milieu is groenvoorziening heel belangrijk, terwijl er heel veel bomen worden gekapt. Dat betekent dat er veel CO2 vrij komt. Het recreatiegebied moet geen park worden, dat is het nooit geweest. Laat het echt een recreatiegebied zijn voor mens en dier!"*
- *"Er mogen van mij veel meer bomen worden geplant. zeker als tegenhanger voor nog een snelweg en het vliegveld. Minder asfalt en meer groen."*
- *"Er is afgelopen jaren veel op bezuinigd. De gemeente zat toen krap. Nu gaat het veel beter, dus nu meer aandacht voor het groen."*
- *"De groenvoorzieningen verdienen wel extra aandacht! Met name het schoffelen en opruimen van het onkruid verdient wel veel verbetering."*

Leefbaarheid

Leefbaarheid staat onder druk door o.a. geluidsoverlast (vliegveld, HSL, A13/A16), groei inwoneraantal. Meer (vlieg)verkeer om/boven gemeente. Het wordt drukker. Mensen moeten weer meer rekening met elkaar houden, de sociale samenhang vermindert. Voorzieningen/activiteiten voor jongeren om overlast te voorkomen.

- *"Belangrijk dat geluids- en vervuilingsoverlast (Rotterdam-The Hague airport, HSL, verlengde A16 etc.) wordt beperkt."*
- *"We zijn ingeklemd tussen de steden, en we hebben een diverse bevolkingsgroep. Dit vraagt om energie om het leefbaar te houden."*
- *"Berkel is een 'dorp' in het Wilde Westen geworden. Toename van verkeersstromen - vliegtuigen, HSL en autoverkeer. Daarnaast meer geluid door toename van evenementen. Vraagt om nieuwe aanpak om leefbaarheid te verbeteren."*
- *"Meer activiteiten voor de jeugd. M.n. voor de pubers die 's-avonds iets willen ondernemen."*
- *"De leefbaarheid van Lansingerland staat onder druk door de toegenomen drukte. De ontwikkeling van de lokale infrastructuur blijft hierbij achter en veel open poldergebieden zijn volgebouwd."*
- *"De lawaai-belasting in Lansingerland door HSL, wegen en Rotterdam Airport wordt, zeker in zijn optelsom, wel erg hinderlijk."*
- *"Ik vind dat alle leeftijdsgroepen goed vertegenwoordigd moeten zijn. Tieners zitten nu op wipkippen in De Leeuwenkuil. De skatebaan gaf blijkbaar teveel overlast. Dat vind ik truttig en egoïstisch van de oudere bewoners. Een skatebaan zorgt voor beweging bij tieners. Verder mis ik bankjes in winkelcentrum de Vlashoeck. Zijn die weggehaald omdat dat ook overlast gaf? Dat is geen oplossing."*
- *"Lansingerland is snel gegroeid en dat gaat nog door; het is belangrijk dat de leefbaarheid daardoor niet bedreigd wordt."*

Milieu

Het milieu is belangrijk. Er moet nog een hoop gebeuren: beter bewustzijn, mensen uit de auto zien te krijgen, uitstoot CO₂ verminderen (maatregelen nemen), gasvrij wonen. Aanpakken/verbeteren van groenvoorzieningen, afvalinzameling/scheiding, geluidsoverlast luchthaven, HSL, N209, A13/a16 (ook impact op milieu, vervuiling).

- *"Minder asfalt en meer groen. Mensen bewust maken van de bijensterfte. Mensen verplichten hun tuin voor 50% te beplanten i.p.v. betegelen. Mensen nog bewuster maken van afvalscheiding. Zwerfafval terugdringen."*
- *"Behoud van natuur en vermindering van belastende factoren, stimuleren van fietsen, autogebruik op korte afstanden demotiveren. Geen uitbreiding Rotterdam Airport. Minder steen meer groen."*
- *"Beter toezicht op afvalscheiding door burgers maar vooral door bedrijven."*
- *"Vooral de burgers erop te wijzen zorgzaam met het milieu om te gaan. Een schoner milieu begint immers bij jezelf"*

- *"Grote projecten hebben een enorme invloed op het milieu in de gemeente. Ik denk aan luchthaven RTHA met uitbreidingsambitie, HSL overlast en verkeerslawaaai van N209 en A13/A16."*
- *"Zorg voor minder fijnstof in de lucht. Onmiddellijke inperking van het aantal vliegbewegingen vanaf Zestienhoven Airport. Ook het planten van bomen en het minder kappen van gezonde bomen kan helpen het milieu te verbeteren."*
- *"Essentieel voor leefbare omgeving. Afvalbeleid aanscherpen (betalen per kilo restafval, belonen scheiden), auto's terugdringen, schoon oppervlaktewater. Milieu is leefbaarheid is toekomst."*
- *"Bewustzijn kan beter. Omgeving is nog te stenig en teveel gericht op auto's."*
- *"Betaald afval ophalen, de mensen met weinig afval minder laten betalen. Je zorgt dan dat mensen bewuster er mee omgaan. Erg belangrijk is dat de supermarkten meewerken."*
- *"Luchthaven en autosnelwegen in de buurt vragen om aandacht voor milieu."*

Onderwijs

Verbeteren van huisvesting voor onderwijs, zorgen voor een breed aanbod van onderwijs in alle kernen. Onderwijs is belangrijk. Gezien de groei van de gemeente hier blijvend aandacht aan geven.

- *"In Bergschenhoek komt nog een flinke nieuwbouwwijk aan maar de scholen kunnen het nu al niet aan op de Groeneweg. Daar had veel eerder op ingespeeld moeten worden."*
- *"Wil je een gemeente vitaal houden dan is goed onderwijs belangrijk. De ligging van de huidige scholen hebben te weinig groen waardoor kinderen na en tijdens schooltijd weinig ruimte hebben om te spelen."*
- *"HAVO/VWO scholen moeten verdeeld worden over de gemeente Lansingerland. Waarom geen school in Bleiswijk?"*
- *"Huisvesting van scholen heeft aandacht nodig. Meer zorg vanuit gemeente bieden."*
- *"Ik heb in het onderwijs gewerkt. De groeigemeente geeft veel extra leerlingen en is een uitdaging voor de scholen. Ik vraag me ook af waar de nieuwbouw van het Wolfert blijft? Komen er ook basisscholen in het gebied Wilderse kade?"*
- *"Met mavo/havo advies kan je in Berkel niet terecht. Bleiswijk heeft geen aantrekkingskracht... Eigenlijk raar met zoveel onderwijs in Berkel en op randje Bergschenhoek."*
- *"Ik ben zelf leerkracht basisschool en niet langer werkzaam in het onderwijs vanwege de slechte werkomstandigheden. Ook is er een heel fijne school gesloten enkele jaren geleden. Ik zou willen zorgen voor meer scholen van verschillende strekking met verschillend opvoedachtergronden."*
- *"Onderwijs is de basis van onze samenleving. Gezien de demografische ontwikkelingen ook op gebied van huisvesting van primair onderwijs een lastige opgave."*
- *"Schoolgebouwen moeten allemaal naar behoren zijn en het op peil houden van onderwijs is altijd belangrijk."*

Recreatievoorzieningen

Er zijn momenteel te weinig recreatievoorzieningen in Lansingerland. Behoeftte aan meer horeca en meer voorzieningen voor jeugd.

- *"Voor de jeugd is er weinig te doen. Het is ook niet zichtbaar. Leuk huis van de wijk of meer initiatieven van bewoners stimuleren."*
- *"Er zijn veel wijken bijgebouwd wat meer inwoners betekent. Ik heb niet het gevoel dat er in de buurt (loopafstand) leuke voorzieningen zijn voor kinderen als volwassenen. Bijvoorbeeld een kinderboerderij met eetgelegenheid of een groot speelpark waar ouders ook een kopje koffie kunnen doen."*
- *"Ik zou Berkel op de kaart zetten door het toestaan van recreatie. Mogelijkheid tot een camping promoten."*
- *"Voortzetten organiseren festivals, evenementen etc."*
- *"Meer festiviteiten en recreatie voor ouderen 40-75 jaar."*

- *"Meer winkels en geconcentreerde horeca t.b.v. een krachtig centrum. Aantrekkelijke kern zorgt voor een aantrekkelijke gemeente."*
- *"Vooral voor jongeren is het een probleem dat er echt niet veel te doen is qua recreatie in de gemeente. Een bioscoop, arcadehal zou leuk zijn. Maar ook de organisatie van evenementen special gericht op jongeren zou goed is. Voor volwassenen is behalve horeca ook niet veel te doen, maar die gaan dus gewoon naar de grotere steden."*
- *"In Berkel is er slechts 1 zwembad. In de zomer moet je ver buiten Lansingerland om als volwassene te kunnen vertoeven in de zon. Voor kleine kinderen zijn er genoeg speelplekken voorzien, maar voor de tieners is er niks."*
- *"Wat meer leuke cafés, restaurants. Alleen Muller is leuk eigenlijk."*
- *"Meer gezellige plaatsjes creëren met horeca."*

Sport

Goed voor gezondheid. Verenigingen ondersteunen, voorzieningen op peil brengen.

- *"Door de groei van Lansingerland neemt ook het aantal leden bij de sportverenigingen toe. Niet bij alle verenigingen is er voldoende veld/zaalcapaciteit om te kunnen groeien. Hetgeen wachtlijsten als gevolg heeft of aspirant-leden ziet uitwijken naar andere gemeenten."*
- *"Sportvereniging worden m.i. niet op de juiste manier gesteund. Denk hierbij aan zaalhuur en ondersteuning."*
- *"Mensen, vooral de jeugd, moet meer in beweging komen vanwege gezondheid en samen spelen."*
- *"Sportklimaat voor een ieder toegankelijk houden, ook voor de minima."*
- *"Goede plekken voor sport blijven aanbieden en niet alleen de tennis, voetbal en hockey de voorkeur geven."*
- *"Sport is zeer belangrijk en noodzakelijk binnen de gemeente. Hockeyvelden en zwembad (tegelp Problemen) moeten worden aangepakt."*
- *"Meer stimulans en (financiële) ondersteuning voor sportverenigingen."*
- *"Kleinere verenigingen ondersteunen!"*

Veiligheid

Inwoners hebben het idee dat criminaliteit toeneemt en veiligheid afneemt. Mogelijk door groei van de gemeente, Lansingerland wordt stadser met de bijbehorende problematiek. Er zijn meer inbraken, ook hangjongeren vormen een probleem. Meer toezicht op straat, politie nodig, camera's, controle. Ook worden onveilige verkeerssituaties genoemd.

- *"Steeds meer 'stadse' incidenten."*
- *"Verschillende rotondes zijn niet overzichtelijk. Er gebeuren teveel ongelukken."*
- *"Te weinig politie in zo'n grote gemeente. Teveel gevaarlijke incidenten met geweld."*
- *"Lansingerland kent veel opgroeiende jeugd met bijkomende problematiek/overlast. Ik zou dat in goede banen willen leiden."*
- *"Hangjongeren vormen een groeiend probleem."*
- *"Steeds meer berichten over criminaliteit, overvallen door groepen, ben het gevoel dat ik hier in de avond/nacht veilig over straat kon aan het kwijtraken."*
- *"Er zijn relatief veel inbraken. Door sterk groeiende bevolking minder veilig dan vroeger."*
- *"We worden groter. Dit komt de veiligheid niet ten goede. Veel inbraken, veel fietsen diefstal. Dat is jammer."*
- *"Hangjongeren aanpakken. Meer politie op straat. Politie een gezicht geven en het politiebureau bemannen i.p.v. een computer voor aangifte. Betere verlichting in de parken."*
- *"Maak me zorgen over de straatroven, past zo niet bij een dorp. Meer toezicht op overlast gevende hangjongeren bij winkelcentra, station."*

- *"Voorkomen grootstedelijke problematiek."*
- *"De veiligheid is sterk achteruit gegaan, veel inbraken, straatroven en hangjongeren in het centrum."*
- *"Er wordt veel ingebroken, er zijn veel verkeersongelukken op de N209, de rotondes zijn niet veilig voor kinderen op de fiets."*
- *"Verkeersveiligheid. Nog te veel onveilige situaties voor kinderen. Voorbeeld: Tuin van Floddertje is alleen te bereiken via een (zeer druk) fietspad. Geen stoep."*
- *"Zou er naar streven dat het nog enigszins dorpse karakter behouden blijft. Dat betekent wel dat er voldoende toezicht is."*

Verkeer

Het verbeteren van de bereikbaarheid, ontsluiting en openbaar vervoer in de gemeente.

Verkeersveiligheid op de N209 en voor fietsers onder de maat. Fietsers ondergeschikt aan auto's.

Parkeerproblematiek. Onveilige rotondes.

- *"De ontsluiting van de dorpen is matig. Al het verkeer door Berkel centrum omdat de dijkje niet wordt ontsloten en alle rotondes op hoofdwegen, gevaarlijk en onhandig."*
- *"Veel ongelukken op de N209 en de rotondes zijn onveilig voor fietsers."*
- *"Fietsen is vaak ondergeschikt aan auto's, wat fietsgebruik (forensen, winkelen, recreatief) hindert."*
- *"Rotondes allemaal anders maken voor fietsers en brommers. In mijn beleving gebeuren er zoveel ongelukken die niet waren gebeurd als de fiets of brommer voorrang moeten geven."*
- *"Meer gelegenheid bieden voor fietsers in woonwijken en minder auto's. Stimuleren dat kinderen lopen of fietsen naar school i.p.v. brengen met de auto."*
- *"Meer fietspaden, minder voor auto's. Betere verbinding tussen Bergschenhoek en Berkel."*
- *"De verkeerstromen zijn rommelig met weinig mogelijkheden tot uitwijken. Met al die woningen die er bij komen dient het verkeer verspreid te worden en zorg te dragen dat elke verkeersdeelnemer zich veilig voelt."*
- *"N209 is een gevaarlijke drukke weg, dat kan beter."*
- *"De rotondes zijn heel problematisch. Vooral bij rotondes die door fietsers van 2 kanten genomen worden, zo gevaarlijk."*
- *"Verkeer op de N-wegen neemt almaar toe. Hierdoor wijken steeds meer automobilisten uit naar binnendoor-weggetjes waardoor enerzijds de veiligheid afneemt en anderzijds de drukte enorm toeneemt."*
- *"Parkeervoorzieningen in woonwijken verbeteren."*
- *"Te veel onoverzichtelijke kruispunten, geen consequente lijn in de opzet van rotondes (wordt al aan gewerkt), verbetering van doorstroom tussen de kernen en naar buurgemeenten."*
- *"Betere parkeergelegenheid. Niet iedereen heeft goede gezondheid en kan niet ver lopen. Niet slecht genoeg voor invalideplaats, maar niet goed genoeg om alleen aan rand van centrum te kunnen parkeren."*

Werkgelegenheid en economie

Lansingerland is vooral een forensengemeente. Werkgelegenheid binnen de gemeente kan beter, maar is nu met name tuinbouw. Meer werkgelegenheid maakt de gemeente aantrekkelijker en stimuleert de economie.

- *"Gunstig vestigingsklimaat voor ondernemers en zorgen dat hun bedrijven bereikbaar zijn en dat er geparkeerd kan worden."*
- *"Het zou goed om een diverser soort bedrijven aan te trekken. De werkgelegenheid in de gemeente is gelimiteerd tot een kleine hoeveelheid branches. Er is meer behoefte aan businesscentra voor de concentratie van bedrijven in zakelijke dienstverlening. Verder zou er meer aandacht moeten komen voor een aanbod van meer duurzame producten."*

- *"Werkgelegenheid zit nu vooral in de omliggende gemeenten, zou fijn zijn als dat in Lansingerland zelf meer te vinden zou zijn."*
- *"De tuinbouw is de kurk waarop Lansingerland drijft. Dus aan de slag gaan met de energievoorziening voor de tuinbouw met de afvalwarmte uit het Rijnmondgebied. De bereikbaarheid van de tuinbouwbedrijven hoge prioriteit geven."*
- *"Bij een bloeiende economie gaat alles voor iedereen makkelijker - gemeente, bedrijven en burgers."*
- *"Belangrijk dat inwoners in eigen gemeente werk kunnen vinden."*

Wonen

Meer betaalbare woningen, starterswoningen, seniorenwoningen/voorzieningen. Huizenmarkt is heel krap nu, vooral voor jongeren/lagere inkomens. Sociale woning. Meer bouwen. Eengezinswoningen, minder hoogbouw.

- *"Bouw alleen laagbouw met veel groen er tussen. En meer starterswoningen want anders trekt de jeugd het dorp uit en komt niet meer terug."*
- *"Een goede balans in verschillende woningen voor jong en oud. Koop en huur, groot en klein."*
- *"Er moet meer gebouwd worden voor onze jongeren, zodat ze kunnen blijven wonen in onze dorpen."*
- *"Weinig betaalbare woningen voor ouderen, alleenstaanden en starters. Koop noch huur."*
- *"Ervoor zorgen dat er meer doorstroming komt. Ouderen die in te grote huizen wonen maar hun tuin niet willen missen. Bouw meer huizen gelijkvloers voor ouderen met wel de gemakken die ze nu hebben en een mooie tuin zodat de gezinnen de grote huizen kunnen bevolken. Nu worden er teveel grote huizen gebouwd zodat er te weinig doorstroming is."*
- *"Het zou fijn zijn in het kader van de doorstroming dat ingezetenen bij voorrang in aanmerking komen voor appartementen, opdat zij langer zelfstandig kunnen blijven wonen."*
- *"Lansingerland is al te groot geworden. Ik sta een zeer terughoudend woningbouw beleid voor. Gebieden open houden die nu nog open zijn en bij voorkeur ontwikkelen tot natuur."*
- *"Woongelegenheden voor specifieke doelgroepen. Ouderen, jongeren en alleengaanden. Leefgemeenschappen, waarbij diverse groepen elkaar ondersteunen."*
- *"Te weinig sociale woningen voor gewone mensen. Focus ligt teveel op dure koopwoningen."*
- *"Aanpak huizenmarkt, betere verdeling van prijsklassen, meer starterswoningen en kleinere gezinswoningen voor kleinere gezinnen/ alleenstaanden."*

Zorgvoorzieningen

Verbeteren ouderenzorg met name: meer woonvoorzieningen voor ouderen (aanleunwoningen, gelijkvloers, verzorgingstehuis). Vergrijzing. Er zouden meer zorgvoorzieningen binnen de gemeente moeten zijn zodat inwoners van Lansingerland in hun eigen gemeente terecht kunnen. Sluiting van verzorgingshuizen (Hergerborch) leidt tot lange wachtlijsten.

- *"Veel van onze ouderen moeten weg uit Bleiswijk omdat hier niets is aan verpleeghuizen. Alleen iets voor dementerenden. Men moet naar Berkel en nog verder."*
- *"Ik zou een folder laten maken met alle zorgvoorzieningen binnen de gemeente/ een woonkern en die bij alle 65+'ers bezorgen. Niet iedereen is bekend met het zorgloket. Dit goed onder de aandacht brengen."*
- *"Bij de vergrijzing van na de oorlog is het belachelijk dat bijv. Bejaardenhuis Hergerborch is gesloten, evenals dat vele verzorgingsplaatsen voor ouderen in Huize St. Petrus zijn opgeheven. Aan de Klapwijkse Pier kunnen ze vragen wat ze willen en zelfs dan worden de huizen per loting toegewezen."*
- *"Bewoners in eigen gemeente houden en HAP uit Gouda halen."*
- *"Landelijk probleem. Thuis blijven wonen klinkt leuk, maar hulp er bij wordt mondjesmaat toegezegd, of is pas na weken / maanden beschikbaar."*

- *"Er zijn steeds meer ouderen. De manier waarop de zorg voor ouderen nu is geregeld vind ik tekort schieten. Ik zou dit graag beter willen regelen."*
- *"Door de vergrijzing meer zorgvoorzieningen nodig."*
- *"Het wegbezuinigen van verzorgingstehuizen was funest. Er moeten meer voorzieningen komen als het Westpolderhuis."*
- *"Inspelen op de vergrijzing en wooncomplexen waar men kan 'doorschuiven'."*
- *"Een bewoner binnen Lansingerland zou voor de zorgvoorziening primair in zijn eigen gemeente terecht moeten kunnen."*

11. Als wethouder stelt u prioriteiten. U heeft aangegeven dat u minder aandacht zou besteden aan Kunt u dat toelichten?

In het algemeen zijn de onderwerpen waar men minder aandacht aan zou willen besteden momenteel goed geregeld of voldoende aanwezig in de gemeente. Of het is geen primaire taak van de gemeente.

Bereikbaarheid

De bereikbaarheid van Lansingerland is nu prima, zowel per auto als per openbaar vervoer.

- *"De bereikbaarheid is prima. De snelwegen zijn goed bereikbaar en ook met de RandstadRail kun je makkelijk en snel naar Rotterdam en Den Haag reizen. Ook zijn er prima fietspaden."*
- *"Er wordt al steeds meer asfalt (nieuwe wegen) aangelegd, er rijdt een metro, we krijgen een snelweg langs ons dorp, er rijden bussen enz."*
- *"Wegen genoeg. Mensen moeten soms ook gewoon de gevolgen dragen van wonen in een dichtbevolkt gebied, dus niet zoeken in meer asfalt."*
- *"Lansingerland is nu prima bereikbaar. Bredere/grotere wegen leidt alleen maar tot meer verkeer. Wil graag dorps karakter behouden."*
- *"Lansingerland heeft een top bereikbaarheid. Zeker met de RandstadRail en het nieuwe station Lansingerland. Als alle bussen een goede aansluiting hebben dan is dat perfect."*
- *"In de lijst van keuzes de miste prioriteit in mijn ogen. Een betere bereikbaarheid leidt weer tot andere problemen (kijk bijvoorbeeld naar Nesseland en de ellende die de metro daar brengt iedere zomer)."*

Duurzaamheid

Volgens inwoners is dit een taak voor rijksoverheid, geen gemeentelijke taak. Verantwoordelijkheid ligt bij de burgers, niet bij overheid. Wordt al veel mee gedaan landelijk, al te veel aandacht, het is een hype. Niet te snel willen, afwachten is beter. Kost teveel. Grote vervuilers (industrie, China) eerst aanpakken.

- *"Is iedereen mee bezig. Wacht af en voer straks de goede dingen uit!"*
- *"Duurzaamheid is het modewoord, om alles waar enige twijfel over is te rechtvaardigen. Een kostbare onzinhobby."*
- *"Daar wordt landelijk al de nodige aandacht aan besteed."*
- *"De voorgestelde maatregelen zullen in de toekomst teruggedraaid/versoepeld worden. Pas geld investeren als alles 100% zeker is."*
- *"Duurzaamheid moet in eerste instantie door industrie gebeuren, dus op nationaal niveau. Als wethouder kun je eigenlijk alleen met de burgers bezig zijn. Maar dat zijn niet de grootste vervuilers en draaien wel op voor de rekening. Dus s.v.p. minder politiek correct. Pak de grootste vervuilers aan, de industrie en maak je niet druk over gas los. Druppel op de gloeiende plaat. En je benadeelt de burger enorm financieel. Pak eerst jeugdzorg en ouderenzorg aan."*

- *"Geen voorbeeldfunctie a.u.b. Wet van remmende vooruitgang gaat dan gelden. Laat gemeenten met meer geld en expertise het wiel maar uitvinden. Afwachten is financieel aantrekkelijker en voorkomt miskleunen. Wij hoeven niet het beste jongetje uit de klas te zijn."*
- *"Onzin! laat eerst China maar eens aan het milieu denken en Schiphol en de KLM."*

Gezondheid

Dit is in Lansingerland al goed geregeld, er zijn voldoende voorzieningen. Geen gemeentelijke taak, eigen verantwoordelijkheid voor eigen gezondheid. Landelijk beleid.

- *"Gezondheid is iets wat je zelf in de hand moet hebben, bijv. sporten of fietsen."*
- *"Goede voorzieningen aanwezig."*
- *"Ook dit onderwerp ligt bij zorgverzekeraars en burgers en sturing vanuit landelijke politiek."*
- *"Dit is al op een goed niveau, behoeft geen extra aandacht op dit moment."*
- *"Meer een taak voor de Rijksoverheid."*
- *"Gezondheid is geen taak van de gemeente, maar van het rijk. En overigens ook nog maar beperkt: mijn lichaam behoort niet toe aan de staat. Mensen hebben een onvervreemdbaar recht zichzelf te gronde te richten, incl. hun gezondheid. De staat dient zich grotendeels niet te bemoeien met de gezondheid van mensen."*
- *"Dat vind ik ook een persoonlijke keuze en eigen verantwoordelijkheid."*
- *"Niet primair een gemeentelijke taak."*

Groenvoorzieningen

Belangrijk maar is voldoende op orde. Wel bijhouden maar het heeft geen grote prioriteit. Minder vaak maaien, natuur de tijd geven. Burgers verantwoordelijk maken voor onderhoud.

- *"Er wordt veel te vroeg gemaaid en dat gaat ten koste van de insectenpopulatie. Zaai bloemen in de grasplantsoenen en maai niet vóór eind juli."*
- *"We hebben een mooie vlinderstrook. Is hij opeens bijna geheel weggemaaid..."*
- *"De groenvoorzieningen moeten wel behouden blijven maar hebben daardoor minder prioriteit."*
- *"Eigen verantwoordelijkheid van de burgers."*
- *"Is al redelijk goed voorzien. Burgerparticipatie vragen."*
- *"Mensen die er wonen stimuleren zelf het groen te onderhouden, dit stimuleert ook de saamhorigheid."*
- *"Behouden van de huidige groenvoorzieningen; het is goed zoals het is, het moet natuurlijk ook niet minder worden."*
- *"Dat is al heel netjes geregeld. Als wethouder hoeft daaraan niet zo veel meer gesleuteld te worden."*

Leefbaarheid

Leefbaarheid is prima in Lansingerland.

- *"Dat is al uitstekend, behoeft geen extra inspanning."*
- *"Volgens mij is Lansingerland prima leefbaar."*
- *"Lansingerland is prettig om in te wonen en daar hoeft op dit moment niets aan te veranderen."*

Milieu

Dit is een landelijk thema, geen gemeentelijke taak. Het is een trend, er is al veel aandacht voor. Politiek item.

- *"Bij alle andere zaken wat prioriteit heeft is milieu totaal niet belangrijk. Veel te kleine schaal, dit moet landelijk of nog beter Europees aangepakt worden."*
- *"Is een trend vandaag de dag en behoeft NIET extra benadrukt te worden door iedere gemeente afzonderlijk."*

- *"Gemeente is daarvoor niet de eerst aangewezen instantie. Vind ik meer een zaak van de rijksoverheid."*
- *"Milieu is mijns inziens iets voor de landelijke politiek. Dat stopt niet bij de grens van Lansingerland."*
- *"Milieu is aan ons allen, vanuit overheidswege wordt hier genoeg aan gedaan."*

Onderwijs

Onderwijs is goed geregeld in de gemeente, met voldoende scholen en goed aanbod.

- *"Lansingerland heeft al veel basisscholen en middelbare scholen. Er worden ook veel nieuwe scholen gebouwd en de huidige scholen bestaan al heel lang en lijken me goed georganiseerd."*
- *"Er zijn diverse goede scholen binnen de gemeente die goed bereikbaar zijn. Niveau vasthouden."*
- *"De laatste jaren heeft Lansingerland zich goed op de kaart gezet, dus dat heeft nu wat minder aandacht nodig."*
- *"Er is naar mijn idee voldoende en goed aanbod in de gemeente Lansingerland en in onze omliggende gemeenten Rotterdam en Zoetermeer is ook voldoende gevarieerd aanbod."*

Recreatievoorzieningen

Er zijn voldoende recreatiemogelijkheden in de gemeente en de omgeving, deze moeten wel op niveau worden gehouden. Hoeft niet veel in geïnvesteerd te worden, ook hoeft gemeente dit niet per se te regelen.

- *"Dit is mogelijk beter door particuliere instanties op te pakken."*
- *"Er is al genoeg en Rotterdam met alle voorzieningen is om de hoek."*
- *"Het aanbod is toereikend en de inwoners kunnen zelf ook iets bedenken!"*
- *"Overlaten aan de particuliere sector, en dit stimuleren."*
- *"Je kan geld maar een keer uitgeven. Dus niet aan recreatievoorzieningen."*
- *"Met de grote steden om ons heen en het buitengebied is er veel recreatie mogelijk. Daar hoeven we dan minder energie in te steken."*
- *"Dat vind ik meer dan voldoende. Andere dingen vind ik veel belangrijker."*
- *"Als er toch gesneden moet worden dit op dit gebied, er zijn nu genoeg mogelijkheden."*
- *"Ik vind dat een minder belangrijk onderwerp. Er zijn ook al vrij veel recreatiemogelijkheden."*

Sport

Voldoende aanbod, veel voorzieningen. Wel wordt het belang van sport benoemd, maar dit is ook iets waar mensen zelf in moeten investeren als ze willen sporten. Niet alleen de gemeente. Er zijn veel verenigingen.

- *"Er is een overdaad aan faciliteiten voor sport in Lansingerland. Iedereen wil een eigen clubhuis, maar daar moet de gemeenschap voor betalen..."*
- *"Als ik de mensen hoor zijn ze erg content met de sportvoorzieningen. In mijn ogen betekent dit dat we ze wel in de gaten mogen houden en ondersteunen waar nodig maar niet bovenaan de agenda hoeven zetten."*
- *"Dat is al behoorlijk goed geregeld. Het verenigingsleven is bloeiend."*
- *"Een onderwerp dat veel budget opslokt wat beter kan worden besteed aan vergroten van veiligheid, bereikbaarheid en wonen. Sporten is prima, maar geen eerste levensbehoefte, veiligheid wel."*
- *"De gemeente geeft grond in bruikleen en/of gebouwen in bruikleen. Dat is voldoende. De rest kunnen de verenigingen zelf betalen."*
- *"De sporters moeten zelf meer betalen voor hun hobby. Niet de gemeenschap."*
- *"Is een persoonlijke keuze dus moet ook door de beoefenaars worden betaald."*

Veiligheid

Veiligheid is geen issue, het is al veilig in Lansingerland.

- *"De gemeente scoort al hoog op gebied van veiligheid, het is voldoende om dit niveau te behouden."*
- *"Veiligheid is ook vaak een kwestie van gevoel. Op dit moment zijn er voldoende maatregelen en voorzieningen die borgen dat er geen al te ernstige calamiteiten en onveilige situaties kunnen gebeuren. Incidenten kan je nooit voorkomen."*
- *"Ik heb me nooit onveilig gevoeld in Lansingerland."*

Verkeer

Verkeer is goed geregeld, vooral binnen de kernen. Buiten de gemeentegrenzen zijn er wel wat problemen maar is niet voor de gemeente. Men zou minder vaak de auto moeten pakken en vaker de fiets of OV, dan is er ook geen probleem.

- *"Er ligt een goed wegennet binnen de gemeente. Onderhoud is nodig, maar ingrijpende wijziging lijken mij niet perse zinvol."*
- *"Fietsen kan al zo goed in de gemeente. Mensen zouden hun auto vaker kunnen laten staan en hun bezoeken/boodschappen op de fiets kunnen doen."*
- *"Dat is al prima. Auto's hebben in de spits misschien wat moeite om het dorp uit te komen en de N209 is druk, maar 80% kan gewoon fiets en OV gebruiken voor werk. Alles is dichtbij. En in bebouwde kom zie ik de gemeente keer op keer onbegrijpelijk domme dingen doen. Laat maar even dus."*
- *"Auto staat te centraal. Focus op fiets, openbaar vervoer. Verminderen aanslag openbare ruimte."*
- *"Al genoeg aandacht aan besteed, zaken als milieu, bereikbaarheid duurzaamheid zijn nu aan de orde."*
- *"Regelt veel vanuit provincie en rijk; bereikbaarheid gemeente is oké. Verkeer in Lansingerland; gewoon fietsen."*
- *"In kernen goed geregeld; N209 moet ontlast worden en stiller worden, o.a. door snelheidsbeperking."*
- *"Verkeersproblemen liggen vooral rond Lansingerland. Dat is domein van de provincie."*
- *"Aandacht voor openbaar vervoer is goed, auto niet faciliteren."*

Werkgelegenheid en economie

Dit doet het bedrijfsleven zelf. De economie is goed, er is met name in de omgeving voldoende werkgelegenheid. Dit hoeft niet in de gemeente zelf. Lansingerland is een forensengemeente. Binnen de gemeente is ook genoeg bedrijvigheid, er hoeft niet meer bij. Liever prettig wonen, werkgelegenheid moet niet ten koste gaan van rust en woongenot.

- *"De grote steden zorgen hier al genoeg voor. Hier is het mij en velen met mij met name om het (prettig) wonen te doen."*
- *"Op dit moment is dit ook op volle sterkte. Bovendien zitten we in de buurt van grote steden als Den Haag en Rotterdam."*
- *"Vooral het bedrijfsleven aan zet laten. Er zijn goede bedrijfsterreinen en ontsluitingswegen."*
- *"Is voldoende werkgelegenheid. Grotere industrie kan naar Rotterdam – Rijnmond. Blijft het hier schoner en rustiger qua verkeer. Wegen zijn er niet op afgestemd."*
- *"Er is genoeg werk in de omgeving. Mensen hoeven niet perse in het dorp te werken."*
- *"De economie floreert voldoende. Laat de bedrijven hun werk doen, de gemeente is er in de eerste plaats voor de inwoners."*
- *"Graag benadruk ik de wens voor aandacht voor natuur voor de bewoners. Werknemers hebben hier ook profijt van in pauzes en op weg naar hun werk."*
- *"Ik vind dat het dorpse karakter aan het verdwijnen is nu dat allerlei grote bedrijven worden neergezet aan de A12, zou van mij wat minder mogen."*

Wonen

Er wordt al voldoende gebouwd. Te veel bouwen gaat ten koste van het groen. Lansingerland niet volbouwen. De gemeente is groot genoeg.

- *"Denk dat er nu zo'n beetje wel genoeg huizen staan, als er meer gebouwd gaat worden verdwijnt er ook meer groen."*
- *"Lansingerland wordt te vol. Er wordt teveel gebouwd. Het dorpse karakter gaat verdwijnen hierdoor. Daarom geen aandacht aan het onderdeel wonen."*
- *"Alle polders zijn onderhand al volgesmeten met steen, we kunnen het regenwater bij een hoosbui niet eens kwijt!"*
- *"Er is al zoveel gebouwd, dit gaat ten koste van het groen en de rust, geeft druk op de voorzieningen, drukte in het verkeer. Dit vermindert het woonplezier."*
- *"Stop met bouwen van huizen. Gebruik resterende grond voor groene voorzieningen (parken, bos, plas)."*
- *"Bergschenhoek is een dorp. In mijn beleving moet dat zo blijven. Het aantal woningen in Bergschenhoek is voldoende."*
- *"Er wordt genoeg gebouwd aan woningen en typen woningen. Aandacht mag eerder uitgaan naar behoud van groen."*

Zorgvoorzieningen

Er zijn voldoende zorgvoorzieningen in de gemeente en in de omgeving.

- *"Veel beschikbaar in Rotterdam, Den Haag, etc."*
- *"Er zijn voldoende zorgvoorzieningen met de gezondheidscentra en het SFG."*
- *"Dit is goed geregeld. Kan altijd beter, maar andere zaken vragen meer aandacht."*
- *"Er zijn voldoende huisartspraktijken en poliklinieklocaties van de ons omringende ziekenhuizen."*
- *"Huidige is prima, poli in de buurt. In de grote steden hebben we ziekenhuizen etc. Allemaal dichtbij genoeg."*

12. Als u het voor het zeggen had, wat zou u dan willen veranderen in uw leefomgeving in de toekomst in 2030?

Voor de toekomst vindt men het vooral belangrijk om aandacht voor groen te houden, groen uit te breiden en geen bomen meer te kappen. Ook duurzaamheid wordt veel genoemd, zowel in relatie tot bouwen en wonen als in relatie tot milieu en natuur. Betere bereikbaarheid en OV-voorzieningen. Enerzijds stoppen met het bouwen van woningen en niet verder groeien van de gemeente, anderzijds aandacht voor starterswoningen of betaalbare woningen. Verminderen geluidsoverlast HSL en RTHA en meer sociale cohesie: meer aandacht voor elkaar.

- *"Ik ben op zich best heel tevreden. Ik zie wel dat in alle rijtjeshuizen om mij heen ook steeds meer (oudere) mensen alleen wonen. Ze zijn soms best eenzaam misschien. Misschien moeten er in de wijken zelf meer plekken komen waar deze mensen elkaar kunnen ontmoeten. Koffie drinken bij elkaar of zo."*
- *"Dorpssamenhang stimuleren."*
- *"Bouwstop op nieuwbouw zodra dit financieel haalbaar is. Groot is groot genoeg."*
- *"Meer betaalbare woningen voor jongeren en eenpersoons huishoudens. Verkeersongelukken terugbrengen tot absoluut minimum. Bereikbaarheid 3B met name Bleiswijk vergroten en verbeteren."*
- *"Geen nieuwbouw meer, blijvend onderhoud van groen."*
- *"Behoud van groen, veiligheidsgevoel behouden, dorps karakter in stand houden."*
- *"Buurten die klimaatbestendig zijn ingericht."*

- *"Als het blijft zoals het nu is, zou ik dat al heel mooi vinden. Meer groen is mooi meegenomen. Maar vooral niet elk stukje braakliggend terrein veranderen in de zoveelste nieuwe woonwijk."*
- *"Stoppen met bouwen van nieuwe huizen."*
- *"Zorgen voor een juiste balans tussen wonen, werken en duurzaamheid."*
- *"Meer groen, meer OV."*
- *"Geen bomenkap meer en de N209 definitief veilig maken ondanks de eventuele kosten."*
- *"Geef groen niet op voor nieuwbouw."*

14. Wilt u de gemeente nog iets meegeven over de toekomst van Lansingerland?

Behoud het dorpse, landelijke karakter. Blijf luisteren en in gesprek met inwoners. Aandacht voor jongeren en ouderen. Ga zo door. Houd de gemeente groen. Niet te veel groeien. Zorg voor woningen voor verschillende doelgroepen.

- *"'t Is, en blijft hopelijk ook, een bijzonder plekje midden in de Randstad!"*
- *"1) Zorg dat het een gemeente wordt waar ook onze kinderen en ouderen kunnen gaan wonen in betaalbare en geschikte woningen. Niet alleen maar 1-gezinswoningen uit de grond stampen. 2) betrek burgers goed bij klimaatplannen (o.a. van het gas af). Belangrijk voor draagvlak en resultaat."*
- *"Stop met groeien en zorg dat we bereikbaar zijn over goed onderhouden wegen, fiets- en voetpaden."*
- *"Lansingerland doet het goed! Fijn om hier te kunnen wonen."*
- *"Behoud het groen en verduurzaam de woningen."*
- *"Geef de kleinschaligheid en landelijke uitstraling van de gemeente niet op. Als we in een drukke stad willen wonen dan verhuizen we wel naar Rotterdam of Den Haag."*
- *"Denk aan de oudere medemens."*
- *"Heerlijk dorp om te wonen, probeer het zo te houden (landelijk, rustig e.d.) zonder conservatief te zijn, wel met de tijd meegaan."*
- *"Graag groen, duurzaam en het landelijke karakter behouden dus niet alles volbouwen."*
- *"Veiligheid en woonplezier beginnen in het gedrang te komen door de massale uitbreiding van de gemeente. Dit ervaart praktisch niemand die hier geboren en getogen is als positief."*
- *"Lansingerland is een mooie en fijne gemeente om in te wonen. Goed dat het zich steeds weer ontwikkelt, maar houd wel dat dorpse gevoel vast! Niet in de zin van kneuterig en benauwend, maar in de zin van betrokken zijn, samenhang, gezellig, niet anoniem, afwisselend."*
- *"Blijf om je heen kijken naar ervaringen van anderen en haal het best er uit. Blijf ook in gesprek met de bewoners."*
- *"Word niet te stads, afgelopen 20 jaar te hard gegroeid. Durf te kiezen voor eigen identiteit, groen schoon en prettig om te wonen."*
- *"Behoud het dorpse karakter met name de sociale interactie tussen de inwoners. Zorg goed voor een groene omgeving. Bewaak ook dat het een rustige omgeving blijft. Mensen komen uit andere plaatsen van Nederland vanwege die drie waarden."*
- *"Ga zo door en zorg ervoor dat we niet te groot worden en dat het dorpse karakter blijft bestaan. Zorg ervoor dat de groenvoorzieningen worden uitgebreid en dat het OV Nog iets beter geregeld wordt. Geef inwoners meer inspraak via referenda."*
- *"Proberen nog groener te worden. Sneller goede fietsverbindingen. Burgers bewuster maken."*
- *"Blijf goed communiceren met je burgers en stuur ze nooit met 'een kluitje in het riet'."*
- *"Luister meer naar de inwoners. Wees transparant in de besluitvorming. Kom afspraken na en zorg voor een laagdrempelige inspraak."*

**FORMULIER BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN
TER VOORBEREIDING COMMISSIE RUIMTE**

Betreft vergadering:	10 maart 2020
Nummer en naam agendapunt:	6b Nota van Uitgangspunten en Ontwikkelstrategie Omgevingsvisie Lansingerland
Vraag van:	Nelleke Bouman, CDA

Vraag:

Op 19 februari hadden we de beeldvorming over het omgevingsplan op het onderdeel geluid. Op welke wijze is dit al verwerkt in de omgevingsvisie? Zo nee, wanneer en op welke wijze komt het onderwerp geluid in het vervolg van de omgevingsvisie aan de orde? Moet dit in de omgevingsvisie worden meegenomen om ook in het omgevingsplan daar afspraken over te maken?

- 1. Op 19 februari hadden we de beeldvorming over het omgevingsplan op het onderdeel geluid. Op welke wijze is dit al verwerkt in de omgevingsvisie? Zo nee, wanneer en op welke wijze komt het onderwerp geluid in het vervolg van de omgevingsvisie aan de orde?*

De “nota uitgangspunten en ontwikkelstrategie omgevingsvisie Lansingerland” legt de basis voor de daadwerkelijke uitwerking van de omgevingsvisie. Het voorliggende stuk is dus niet de concept-omgevingsvisie. Het vormt de overkoepelende ambitie en de daaruit volgende koers per deelgebied. Het is een integraal afwegingskader dat gebruikt gaat worden voor een verdere uitwerking en detaillering van een breed scala aan thema’s.

Het thema geluid kwam bijvoorbeeld kort aan de orde tijdens de raadsklankbordgroep van 13 februari jl. Een onderscheid in deelgebieden vormt de basis voor de verdere uitwerking van ‘Gezond samen leven’ en wat dat betekent voor het toelaten van bepaalde activiteiten en het stellen van normen voor onder andere geluid. Er wordt vanaf eind februari ambtelijk gewerkt aan die verdere concretisering. Het gaat daarbij niet alleen om geluid, maar bijvoorbeeld ook over ruimtelijke reserveringen, de verbinding met andere strategische trajecten en het opstellen van ruimtelijke ordeningsprincipes en afwegingskaders die voortvloeien uit de overkoepelende ambitie. Daar komen discussiepunten uit voort. Die worden in april voorgelegd aan de raadsklankbordgroep, denktank en ketenpartners. Dit is conform de planning in het vastgestelde plan van aanpak voor de omgevingsvisie.

Het omgevingsplantraject is later gestart waardoor zich nu mooie kansen voordoen om de discussie over keuzes en afwegingen in twee trajecten te voeren. Het voordeel is dat de relatie tussen beide instrumenten zo sneller helder wordt en de twee instrumenten kunnen elkaar gedurende het totstandkomingsproces versterken.

De reden dat de “nota uitgangspunten en ontwikkelstrategie” tot op heden niet concreter is geworden dan de huidige inhoud is omdat er eerst consensus en draagvlak moet zijn bij raad, college, inhoudelijke experts en ketenpartners. Een integraal afwegingskader heeft namelijk als doel om helderheid over de koers te verschaffen en willekeur bij het behandelen van initiatieven en het stellen van normen te voorkomen.

- 2. Moet dit in de omgevingsvisie worden meegenomen om ook in het omgevingsplan daar*

afspraken over te maken?

Er is geen wettelijke verplichting hiertoe. Een omgevingsvisie is nagenoeg vormvrij. Duidelijke strategische uitspraken die voortkomen uit een integrale afweging in de omgevingsvisie (conform die overkoepelende visie die staat beschreven in de “nota uitgangspunten en ontwikkelstrategie” en in maart en april verder uitgewerkt wordt) bieden handvatten om eenvoudiger tot een goed uitgewerkt omgevingsplan te komen. Het doel is, conform plan van aanpak omgevingsvisie, om een concrete omgevingsvisie vast te laten stellen.

Raadsvoorstel

Datum Raad
26 maart 2020

Portefeuillehouder
Kathy Arends

Registratienummer
BR2000001

Onderwerp
(Woningbouw)ontwikkeling Bleiswijk

Gevraagde beslissing

1. een woningbouwprogrammering voor Bleiswijk vast te stellen, die is afgestemd op de specifieke behoeften van haar inwoners en een nader te bepalen instroom van jonge gezinnen.
2. de financiële consequenties voor de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om een woningbouwlocatie in ontwikkeling te brengen, te verwerken in de Zomerrapportage 2020.

Samenvatting

De zuidelijke Randstad staat voor een enorme bouwopgave. In de periode 2020-2040 moeten 230.000 woningen worden gebouwd. Met een bouwopgave van 4000-7000 woningen heeft Lansingerland daarin een aandeel. Dit geldt met name voor Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs. Locaties als Wilderszijde en Westpolder/Bolwerk en locaties als Hordijk en Driehoek Noordpolder bieden deze kernen de komende jaren nog ruime bouw mogelijkheden.

Voor Bleiswijk geldt dit niet. Anders dan Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs had Bleiswijk geen Vinex taakstelling. Tot 2018 voorzag het project De Tuinen in Bleiswijk voor een gestaag woningaanbod. Sindsdien zijn enkele particuliere projecten ontwikkeld en zijn we over een aantal inbreidingslocaties in gesprek.

Mede omdat uw raad aandacht vroeg voor de woningbehoefte in Bleiswijk en een goed beeld daarvan ontbrak, hebben wij vorig jaar opdracht gegeven voor het uitvoeren van een specifiek op Bleiswijk gericht woningbehoefteonderzoek. Eind 2019 is het onderzoeksrapport afgerond en opgeleverd en is de notitie Woningbouwlocaties in Bleiswijk opgesteld. Het resultaat van het woningbouwbehoefteonderzoek vormt de grondslag voor de notitie. De notitie koppelt de woningbehoefte aan de structuur en het karakter van Bleiswijk. Zij geeft een aanzet voor een woningbouwprogramma en brengt dat in verband met mogelijke locaties voor woningbouw.

Uit het woningbehoefteonderzoek blijkt dat de kwantitatieve woningbehoefte in Bleiswijk beperkt is. Bleiswijk kent vooral een kwalitatieve vraag. Toevoegingen aan de woningvoorraad dienen vooral gericht te zijn op de bouw van woningen voor senioren en starters.

Binnen de ruimtelijke structuur van Bleiswijk zijn er voldoende nieuwbouwmogelijkheden. De beide potentiële woningbouwlocaties Langevaart en Merenweg en herontwikkelingsinitiatieven bieden voldoende ruimte om, ook op de lange termijn, te voorzien in de specifieke woningbehoeften van inwoners van Bleiswijk.

De notitie en het resultaat van het woningbehoefteonderzoek zijn als bijlagen bij dit voorstel gevoegd. Voor beide locaties gelden specifieke aandachtspunten. Deze zijn complex en vragen om nader onderzoek en studie. De aandachtspunten worden betrokken bij een op te stellen nota van uitgangspunten. De nota van uitgangspunten formuleert voor beide locaties onder meer het woningbouwprogramma en -tempo, kwalitatieve doelstellingen, onderzoeksvragen en de wijze van samenwerking met andere grondeigenaren. Een nota van uitgangspunten is integraal en heeft betrekking op het geheel van de -in dit geval- twee locaties.

Financiële consequenties

Voor het instellen van een projectgroep, het opstellen van een nota van uitgangspunten en het verrichten van alle werkzaamheden, onderzoeken en adviezen die noodzakelijk zijn om in Bleiswijk een woningbouwlocatie tot ontwikkeling te brengen, is een voorbereidingskrediet nodig van naar verwachting ongeveer € 500.000,-. Wij zijn voornemens om de kredietaanvraag hiervoor in de Zomerrapportage 2020 te verwerken. Het voorbereidingskrediet inclusief een dekkingsvoorstel zal worden gedekt door de waarde van de gronden die de gemeente op beide locaties in eigendom heeft. Afhankelijk van de wijze van samenwerking met andere grondeigenaren worden de gronden ingebracht bij een ontwikkelende (markt)partij of in een grond-exploitatie.

Verdere procedure

Voor de nieuwbouwlocaties Langevaart en Merenweg moet een proces worden doorlopen van onderzoek, visievorming, het formuleren van uitgangspunten, overleg met marktpartijen en andere stakeholders, het maken van afspraken over de samenwerkingsvorm en planvoorbereiding. Hiervoor wordt een nota van uitgangspunten opgesteld. Op basis van het inzicht dat de nota geeft over locatiespecifieke aandachtspunten kan worden besloten welke locatie als eerste in ontwikkeling wordt gebracht.

Zodra daarvoor een projectleider is aangesteld, neemt het opstellen van een nota van uitgangspunten ongeveer een half jaar in beslag.

Om het woningbouwprogramma voor Bleiswijk aangesloten te houden op de behoefte van haar inwoners, is het wenselijk om met enige regelmaat de woningbehoefte te onderzoeken. Wij denken met een regelmaat van eens per vier tot vijf jaar het beeld actueel te kunnen houden.

Juridische aspecten

Niet van toepassing

Extern draagvlak/burgerparticipatie

Veel inwoners, ketenpartners en andere stakeholders zijn betrokken geweest bij de pilot Omgevingsvisie kern Bleiswijk. De input vanuit het participatieproces is opgenomen in het document “krachten en aandachtspunten van de kern Bleiswijk”. De schets van het karakter van Bleiswijk, zoals opgenomen in de notitie Woningbouwlocaties in Bleiswijk, is daarmee in overeenstemming.

In het vervolg van het proces om een woningbouwlocatie tot ontwikkeling te brengen, krijgt het creëren van draagvlak en participatie van omwonenden, grondeigenaren en andere belanghebbenden vanzelfsprekend ruim aandacht.

Duurzaamheid

Voor dit voorstel spelen aspecten van duurzaamheid geen rol. Doelstellingen op het gebied van duurzaamheid worden opgenomen in de nota van uitgangspunten.

Bijlagen

1. Notitie woningbouwlocaties in Bleiswijk, T20.00639;
2. Woningbehoefte Bleiswijk in beeld, T20.01284.

Toelichting

Inleiding

In commissieverband is gesproken over de woningbehoefte in Bleiswijk, door de gemeenteraad zijn daarover vragen gesteld en ook ontwikkelaars en makelaars zien mogelijkheden voor woningbouwontwikkeling in Bleiswijk. Vervolgens is in de Kadernota 2020 opgenomen dat een visie wordt gemaakt op de ontwikkeling van mogelijke woningbouwlocaties in Bleiswijk.

De als bijlage bij dit voorstel gevoegde notitie geeft daaraan richting.

Beoogd maatschappelijk effect

Het bieden van een langjarig woningbouwontwikkelingsperspectief dat aansluit bij de specifieke behoefte van de inwoners en het karakter van Bleiswijk.

De kernargumenten

1.1. *Onderzoek wijst uit dat er een tekort is aan woningen voor specifieke doelgroepen.*

In Bleiswijk zijn voldoende eengezinswoningen. Demografische gegevens laten zien dat het aantal gezinnen de komende 10 jaar niet of nauwelijks toeneemt. Dezelfde gegevens laten zien dat Bleiswijk voor een demografische transitie staat: het aantal ouderen in Bleiswijk neemt de komende jaren betekenisvol toe. Het woningbehoefteonderzoek sluit daar op aan: geënquêteerde senioren hebben een toenemende interesse in appartementen, terwijl het aanbod van appartementen en gelijkvloerse woningen in Bleiswijk relatief laag is.

Er is ook een tekort aan betaalbare woningen voor starters. De relatief dure ruime eengezinswoningen zijn voor starters niet bereikbaar.

1.2. *Jonge gezinnen zijn belangrijk voor de vitaliteit.*

Voor het in stand houden van het krachtige verenigingsleven en de sterke sociale structuur is het gewenst om het woningaanbod in Bleiswijk eveneens te richten op de instroom van jonge gezinnen van buiten Bleiswijk.

1.3. *Bouwen voor de regio past niet bij Bleiswijk.*

Bleiswijk kenmerkt zich door een sterke maatschappelijke en sociale structuur. Ook omdat inwoners van Bleiswijk een sterke verhuisrelatie met hun eigen kern hebben, is het van belang om de omvang en samenstelling van het woningbouwprogramma voor een belangrijk deel af te stemmen op de vraag van haar inwoners. Een sterk op de regionale woningbehoefte gericht programma leidt op termijn tot uitputting van de bouwmogelijkheden in Bleiswijk.

1.4. *De bestaande ruimtelijke structuur biedt voldoende mogelijkheden*

Binnen de bestaande ruimtelijke structuur van Bleiswijk zijn er meer dan voldoende mogelijkheden om de Bleiswijkse mix, de kwalitatieve behoefte van de inwoners van Bleiswijk en een beperkte toevoeging, gericht op de instroom van jong gezinnen, te kunnen accommoderen.

2. *Nader onderzoek is nodig*

Voor de beide potentiële nieuwbouwlocaties gelden specifieke aandachtspunten. Deze zijn complex en worden meegenomen in een proces van onderzoek, visievorming en participatie. Op basis daarvan kan worden besloten welk van de twee locaties als eerste in ontwikkeling wordt gebracht. Het daarvoor benodigde budget nemen wij op in de Zomerrapportage 2020.

Raadsbesluit

Datum Raad
26 maart 2020
Registratienummer
BR2000001

Onderwerp
(Woningbouw)ontwikkeling Bleiswijk

De raad van de gemeente Lansingerland;
gelezen het voorstel

Overwegende dat

- er een tekort is aan woningen voor specifieke doelgroepen in Bleiswijk;
- een beperkte toevoeging van jonge gezinnen van buiten Bleiswijk vitaal houdt;
- bouwen voor de regio niet past bij het karakter van Bleiswijk en de mogelijkheden beperkt om ook op de langere termijn te voorzien in de woningbehoefte van de inwoners van Bleiswijk;
- binnen de ruimtelijk structuur voldoende ruimte is om de Bleiswijkse mix te kunnen accommoderen;
- nader onderzoek noodzakelijk is om te kunnen bepalen welke van de twee potentiële ontwikkellocaties als eerste in ontwikkeling kan worden gebracht.

Gelet op

- de kaderstellende bevoegdheid van de gemeenteraad.

Besluiten

1. een woningbouwprogrammering voor Bleiswijk vast te stellen, die is afgestemd op de specifieke behoeften van haar inwoners en een nader te bepalen instroom van jonge gezinnen.
2. De financiële consequenties voor de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om een woningbouwlocatie in ontwikkeling te brengen, te verwerken in de Zomerrapportage 2020.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 26 maart 2020,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

(Woningbouw)ontwikkeling in Bleiswijk

Richtinggevende notitie

14 januari 2020

T20.00639

Inhoud

Algemeen	3
Inleiding.....	4
Structuur en identiteit van Bleiswijk.....	5
Structuur.....	5
N209	5
Cultuurhistorische en landschappelijke structuur.....	5
Ontsluiting	6
Planologisch juridisch.....	6
Identiteit.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Woningbehoefte	8
Woningbehoefteonderzoek.....	8
Draagvlak voorzieningen	9
Woningbouwlocaties in Bleiswijk	10
Nieuwe locaties.....	10
Merenweg.....	10
Lange Vaart.....	11
Herontwikkeling	11
Conclusie.....	12
Vervolg	13
Bijlage:.....	14

Algemeen

Gelegen op het grensvlak van de woningmarktregio's Rotterdam en Haaglanden, in het hart van de Metropoolregio, neemt Lansingerland een unieke positie in: op korte afstand van de grote steden zijn meer dan 300.000 banen met het OV binnen 45 minuten bereikbaar.

Goede bereikbaarheid, samen met een rustig, aantrekkelijk woonmilieu, met veel voorzieningen en omgeven door groen- en recreatiegebieden maken Lansingerland tot een geliefde plek om te wonen. Het beleid is er op gericht om deze unieke positie te behouden. Door een bijdrage te leveren aan de Randstedelijke woningbouwbehoefte en gelijktijdig in te zetten op maatregelen die ook in de toekomst een goede bereikbaarheid moeten garanderen houden we regie op de ontwikkeling van onze gemeente.

De zuidelijke Randstad staat voor een enorme bouwopgave. Voor de woningmarktregio's Rotterdam en Haaglanden gaat het om een bouwproductie van 230.000 woningen. Ruim 100.000 woningen tot 2025 en 130.000 woningen in de periode 2025-2040.

Lansingerland draagt daar aan bij. De ambitie van Lansingerland om te groeien, is in het coalitie-akkoord vertaald naar een bouwopgave van 4.000 tot 7.000 woningen. Van ruim 23.000 woningen in 2019 groeien we naar circa 30.000 woningen in 2030.

Door te bouwen op locaties in de directe omgeving van hoogwaardig openbaar vervoer en ons, samen met onze partners in de regio, sterk te maken voor intensivering en uitbreiding van het Hoogwaardig Openbaar Vervoer-netwerk houden we de gemeente bereikbaar.

Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs hebben nog een grote post Vinex-opgave. Wilderszijde, de voltooiing van Westpolder/Bolwerk en locaties als Hordijk en Driehoek Noordpolder bieden deze kernen de komende jaren nog ruime bouwcapaciteit.

Bleiswijk, dat geen Vinex opgave had, is de afgelopen decennia bescheiden gegroeid.

In een tempo en met een programma dat voor een belangrijk deel was afgestemd op de specifieke behoeften van de inwoners van Bleiswijk zijn De Tuinen en een aantal particuliere initiatieven ontwikkeld.

Deze notitie geeft richting aan de verdere (woningbouw)ontwikkeling van Bleiswijk.

Inleiding

In 2018 is het woningbouwproject De Tuinen min of meer voltooid. Voor Bleiswijk was De Tuinen een grote woningbouwontwikkeling. In een tempo van gemiddeld 60 woningen per jaar zijn vanaf 2002 tot 2017 bijna 900 woningen gebouwd.

De afgelopen jaren zijn ons ook particuliere herontwikkelingsinitiatieven voorgelegd. Enkele daarvan zijn gerealiseerd. Zo is onlangs een project van 34 appartementen aan de Rembrandtlaan opgeleverd.

Ondanks dat woningbouw in Bleiswijk, na het gereedkomen van De Tuinen, niet op slot is komen te staan, neemt de druk op een meer structurele woningbouwontwikkeling toe. Door de gemeenteraad zijn vragen gesteld over de woningbehoefte in Bleiswijk en het in ontwikkeling brengen van woningbouwlocaties. Ook ontwikkelaars -met een grondpositie- en makelaars dringen aan op woningbouw, niet alleen ingegeven door de autonome woningbehoefte maar ook door de kansen die de enorme vraag naar woningen biedt. In de Kadernota 2020 is opgenomen dat een visie wordt gemaakt “op de ontwikkeling van mogelijke woningbouwlocaties in Bleiswijk”.

Deze notitie geeft daaraan invulling.

Na een inleiding over de structuur en het karakter van Bleiswijk gaat de notitie in op het resultaat van het woningbehoefteonderzoek dat onlangs beschikbaar is gekomen. De notitie geeft een aanzet voor een woningbouwprogramma en brengt dat in verband met mogelijke locaties voor woningbouw in Bleiswijk. De notitie eindigt met het voorstel om voor de potentiële nieuwbouwlocaties een nota van uitgangspunten op te stellen.

Structuur en identiteit van Bleiswijk

Structuur

Binnen de stedenbouwkundige structuur van Lansingerland is Bleiswijk als dorpskern duidelijk herkenbaar. Anders dan Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs, die naar elkaar toe zijn gegroeid en op meerdere plekken infrastructureel en functioneel met elkaar zijn verbonden, heeft Bleiswijk een eigen, duidelijk begrensde plek binnen de gemeente.

Bleiswijk is gelegen tussen een aantal ruimtelijk structurerende elementen:

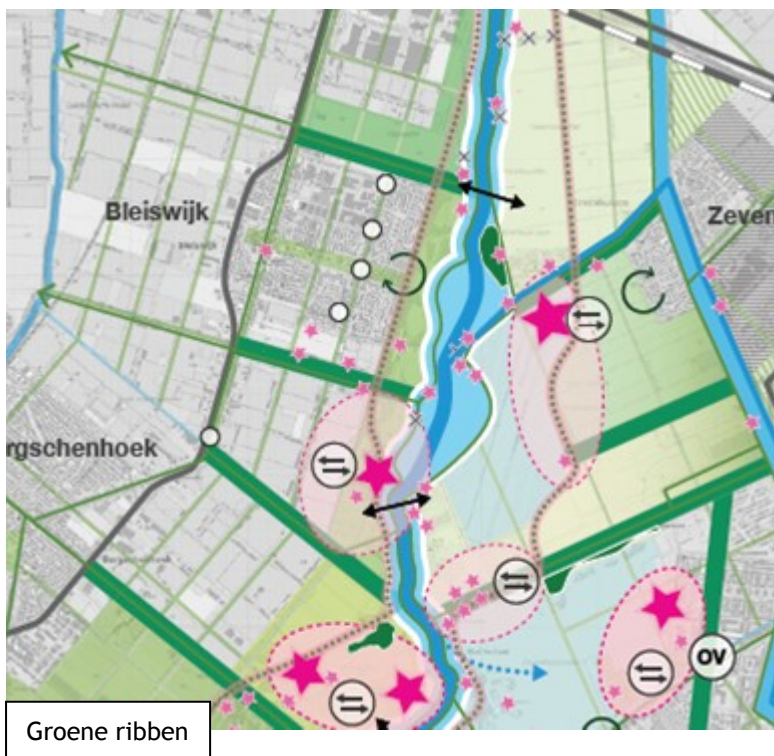
N209

De N209, die in het verleden door de oude dorpskern liep, is om het dorp gelegd en vormt een strakke grens aan de westzijde.

Cultuurhistorische en landschappelijke structuur

De ontstaansgeschiedenis van de drie kernen van Lansingerland komt tot uitdrukking in de cultuurhistorische structuur. De belangrijkste elementen daarvan zijn de drie lange noord-zuid lopende linten en de kortere oost-west lopende tochten. Bleiswijk is aan de oostkant van de bebouwde kom opgerukt tot aan de grens van een van de linten: de Rotte met het recreatiegebied Rottemeren. De Lange Vaart aan de noordzijde van Bleiswijk en de Derde Tocht langs Merenweg (zuidzijde) maken eveneens deel uit van de historische structuur en zijn door hun ligging herkenbare grenzen van de bebouwde kom.

Onlangs stelde de gemeenteraad het Kader voor de Rottemeren vast. Het Kader legt een aantal voor het recreatiegebied belangrijke landschappelijke structuren vast: de groene ribben van het recreatiegebied. De Lange Vaart (aan de noordzijde van de kern Bleiswijk) en de Merenweg (aan de zuidzijde) behoren daartoe.

Ontsluiting

De Lange Vaart en de Merenweg ontsluiten Bleiswijk en zijn dus ook in hun infrastructurele functie structuurbepalend voor Bleiswijk. De Heulslootweg (direct ten noorden van de Lange Vaart) is de verbindingsweg vanuit de nieuwbouwwijken van Bleiswijk naar het noorden. De Lange Vaart is een belangrijke recreatieve fietsroute. Hetzelfde geldt voor de Merenweg. De Merenweg verbindt Bleiswijk aan de zuidkant met de N209, geeft toegang tot het recreatiegebied en is belangrijk voor het recreatief en utilitair -vooral schoolgaand- fietsverkeer.

Planologisch juridisch

De kern Bleiswijk is ook planologisch juridisch duidelijk begrensd. De moderne en duurzame glastuinbouwgebieden ten westen van de N209 en ten zuiden van de Merenweg zijn van belang voor het functioneren van het glastuinbouwcluster. Overeenkomstig provinciaal en gemeentelijk beleid hebben deze gebieden een glastuinbouwbestemming. Met een recreatieve bestemming voor het Recreatiegebied Rottemeren is de kern Bleiswijk ook aan de oostzijde duidelijk planologisch begrensd.

Het akkerland ten noorden van de Lange Vaart (tussen de Lange Vaart en de kassen langs de Chrysantenweg) ligt buiten de structuur van de kern van Bleiswijk en is landschappelijk van betekenis. Het is een van de weinige nog “open” gebieden van Lansingerland en de enige plek die vanaf de hoofdinfrastructuur zicht biedt op het recreatiegebied Rottemeren.

Het open karakter is planologisch geborgd. De Visie Ruimte en Milieu van de provincie geeft aan het gebied een landschappelijke betekenis: Beschermingscategorie 2 “Recreatiegebied”. Dat wil zeggen dat alleen ruimtelijke ontwikkelingen zijn toegestaan die passen bij de gebiedsidentiteit. Wijzigingen op structuurniveau zijn niet toegestaan.

Onze structuurvisie duidt het gebied aan als “studiezone groen en recreatie”. Het bestemmingsplan “Schil om Bleiswijk” geeft het gebied de bestemming agrarische doeleinden en conserveert het daarmee.

Karakter

De structuur maakt dat de kern van Bleiswijk in planologisch opzicht duidelijk herkenbaar is. Het symboliseert tevens in zekere mate het besloten karakter en de eigenheid van Bleiswijk.

Bleiswijk laat zich anders karakteriseren dan Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs.

De afgelopen 20 jaar hebben Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs een enorme schaa sprong gemaakt: van afgerond 11.500 naar 18.500 inwoners in Bergschenhoek en van 16.500 naar 31.000 in Berkel en Rodenrijs. Voor Bleiswijk geldt dit niet of in beperkte mate. Bleiswijk groeit organisch, min of meer aansluitend op de eigen woningbehoefte. In dezelfde periode waarin Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs (samen) zijn gegroeid van 28.000 naar 49.500 inwoners, is Bleiswijk gegroeid van 10.000 naar 12.000 inwoners. De afgelopen 10 jaar is het aantal huishoudens met 600 toegenomen. De ontwikkeling van woonwijk De Tuinen heeft daar het meest aan bijgedragen.

Bleiswijk kan worden gekarakteriseerd als een hechte gemeenschap, krachtig verenigingsleven, actieve kerkgemeenschap en veel vrijwilligers.

Waar Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs van oorsprong georiënteerd zijn op Rotterdam, was Bleiswijk van oudsher meer gericht op Gouda. Tot enkele decennia terug maakte Bleiswijk deel uit van het Samenwerkingsorgaan Midden-Holland en gingen middelbare scholieren vanuit Bleiswijk in Gouda naar school.

De historische elementen in de dorpskern en de concentratie van voorzieningen, detailhandel en horeca langs de Dorpsstraat dragen sterk bij aan het beeld en het gevoel van een traditioneel lintdorp.

De Dorpsstraat, een kwalitatief sterke winkelstraat, is welhaast symbolisch voor Bleiswijk: zelfvoorzienend, een breed en sterk assortiment met een karakteristieke uitstraling die past bij het karakter en het schaalniveau van Bleiswijk.

Twee jaar geleden is de pilot project Omgevingsvisie kern Bleiswijk gestart met een intensief participatieproces. Dat proces was mede gericht op de kernwaarden en identiteit van Bleiswijk. Het resultaat van dit proces is opgetekend in de notitie “krachten en aandachtspunten van de kern Bleiswijk”. Bovenstaande schets van Bleiswijk stemt overeen met het resultaat van het participatietraject.

Bleiswijk kent een sterke maatschappelijke en sociale structuur, zelfvoorzienend, gesitueerd in een prettige groene woonomgeving; een hechte gemeenschap met een eigen plek en karakter binnen Lansingerland.

Woningbehoefte

Woningbehoefteonderzoek

Om een goed beeld te krijgen van de wensen en behoeften van met name starters en senioren in Bleiswijk is aan de STEC Groep opdracht gegeven een woningbehoefteonderzoek uit te voeren, specifiek gericht op Bleiswijk. Het onderzoeksrapport, dat eind afgelopen jaar is opgeleverd, geeft de volgende inzichten.

Voor geheel Lansingerland wordt het komend decennium een sterke verdere groei van het aantal huishoudens verwacht. Sinds het ontstaan van de gemeente Lansingerland is het aantal huishoudens gegroeid van 17.890 (in 2007) naar 23.320 (in 2018). Een toename van 5430 huishoudens. Deze huishoudensgroei zet de komende jaren verder door: tot 2029 met circa 5450 woningen.

In dezelfde periode is in Bleiswijk het aantal huishoudens met 630 toegenomen.

Anders dan voor Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs, blijft het aantal huishoudens in Bleiswijk het komend decennium vrijwel stabiel: op basis van demografische gegevens neemt het aantal huishoudens in de komende tien jaar met ongeveer 30 (in totaal) toe. Daarna treedt een lichte daling op.

Omdat het grootste deel van de woningvoorraad gericht is op gezinnen, ligt voor Bleiswijk de uitdaging dus niet in uitbreiding van het aantal grondgebonden eengezinswoningen. Bleiswijk staat voor een andere uitdaging: een demografische transitie. Het aantal 75-plus huishoudens in Bleiswijk neemt de komende tien jaar toe van 645 naar 860. Dit zijn voornamelijk huishoudens die nu al in Bleiswijk wonen, maar de aankomende jaren in een andere leeftijdscategorie terecht komen. Het grootste deel van de huidige woningvoorraad is geschikt voor gezinnen, maar nog beperkt (levensloop) geschikt voor ouderen.

Uit het onderzoek is gebleken dat Bleiswijkers een sterke verhuisrelatie met hun eigen kern hebben. De meeste verhuizingen vinden plaats binnen Bleiswijk. Bijna 90% van de in het kader van het onderzoek geënquêteerde inwoners geven aan in Bleiswijk te willen blijven wonen. Dit betekent dat de grootste kwalitatieve opgave voor Bleiswijk voor de middellange termijn (10/20 jaar) gericht zou moeten zijn op het realiseren van meer appartementen en grondgebonden gelijkvloerse woningen, geschikt voor ouderen. Het aantal appartementen en gelijkvloerse woningen in Bleiswijk is lager dan gemiddeld in Lansingerland. Door appartementen en gelijkvloerse woningen te bouwen ontstaat doorstroming op de woningmarkt. Hierdoor komen de gezinswoningen, waar de 50- tot 75-plus huishoudens nu wonen, vrij voor andere doelgroepen die een gezinswoning willen kopen of huren.

Naast een toenemende behoefte aan levensloopbestendige woningen voor ouderen is er, zeker op korte termijn, behoefte aan betaalbare woningen voor starters. Hieraan is een tekort in Bleiswijk. Dit tekort komt door de hoge marktdruk van dit moment maar ook door de samenstelling van de woningvoorraad: relatief veel dure, ruime gezinswoningen. Deze woningen komen vrij als oudere huishoudens doorstromen. Dus meer van deze woningen toevoegen biedt voor starters geen soelaas. Om jonge twee-verdieners te huisvesten zouden enkele (betaalbare rijtjeswoningen of appartementen) aan de woningvoorraad moeten worden toegevoegd.

NB: Stec geeft tot 2029 een indicatieve behoefte aan van in totaal:

- 20 tot 30 starterswoningen;

- circa 300 tot 400 levensloopbestendige woningen in verschillende huur- en kooprijsklassen.

Dit impliceert een bouwstroom van 30 tot 40 woningen per jaar.

Draagvlak voorzieningen

Een recent gehouden capaciteitsonderzoek, gericht op binnen- en buitensportaccommodaties levert voor Bleiswijk een neutraal beeld op. Dat wil zeggen dat geen grote veranderingen van het ledenbestand van de sportverenigingen worden voorzien. Er zijn geen signalen vanuit de middenstand bekend, die aangeven dat behoefte is aan uitbreiding van het aantal woningen.

Niettemin, is er een tendens zichtbaar dat Bleiswijk, meer dan de andere kernen van Lansingerland, vergrijst. Om het krachtige verenigingsleven en de sterke sociale structuur in stand te houden is het belangrijk om voldoende “jonge” aanwas te hebben.

Dit betekent dat ook aandacht moet zijn voor het in stand houden van het voorzieningenniveau.

Dat kan door het woningaanbod eveneens te richten op jonge huishoudens van buiten Bleiswijk. Door woningtypologie en wijze van werving kan gestuurd worden op behoud van het karakter van Bleiswijk.

Woningbouw in Bleiswijk is -vanuit de woningbehoefte- geen kwantitatieve opgave maar een kwalitatieve, vooral gericht op het vergroten van het woningaanbod voor senioren en starters. Voor de vitaliteit van Bleiswijk is daarnaast ook instroom van jonge gezinnen gewenst. Dit gebeurt deels door doorstroming van senioren, maar ook in de bouwopgave moet er ruimte zijn voor woningen voor jonge gezinnen.

De “Bleiswijkse mix” bestaat uit een bouwopgave, gericht op de specifieke behoeften van inwoners van Bleiswijk en een -in aantallen- nader te bepalen instroom van jonge gezinnen.

Woningbouwlocaties in Bleiswijk

Nieuwe locaties

Binnen de stedenbouwkundige en landschappelijke structuur van Bleiswijk, aan de randen van de kern, liggen twee potentiële woningbouwlocaties: Merenweg en Lange Vaart. Beide locaties zijn als “lange termijn woningbouwlocaties” opgenomen in de Structuurvisie Lansingerland. Deze gebieden hebben nu - in hoofdzaak - nog een agrarische bestemming (glastuinbouw) maar zijn niet meer als zodanig in gebruik.

Merenweg

De locatie Merenweg, aan de zuidkant van Bleiswijk, heeft een capaciteit van 500 tot 700 woningen. De eigendomssituatie is versnipperd. De gemeente heeft eigendom, maar ook enkele particulieren en ontwikkelaars.

Voor deze locatie geldt een aantal specifieke -locatie overstijgende- aandachtspunten, die vooral de infrastructuur betreffen:

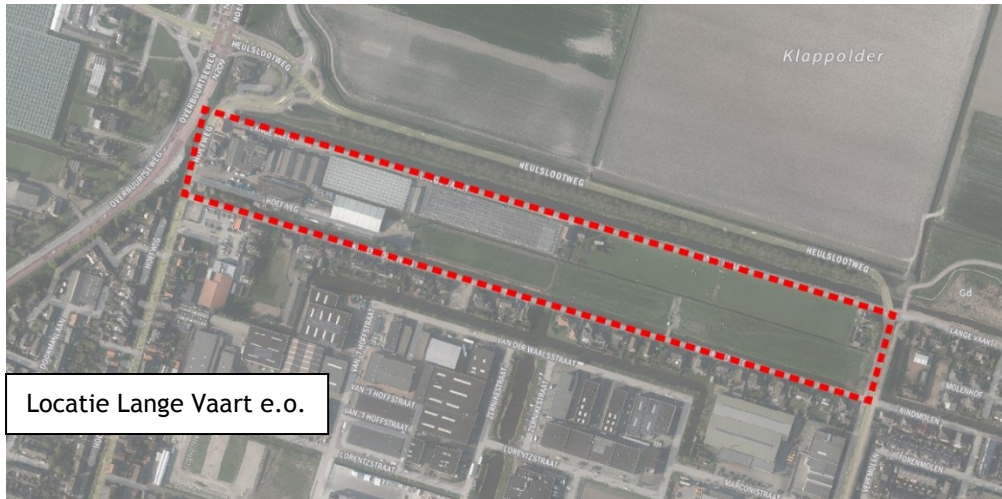
- verbetering van de verbinding met het Rottemereengebied;
- de capaciteit van de aansluiting van de Merenweg en de Hoekeindseweg op de N209;
- de fietsveiligheid.

Lange Vaart

De Lange Vaart ligt tussen de Lange Vaart en de Korenmolenweg. Het gebied bestaat uit twee lange en smalle dijkpercelen. Het gebied wordt ontsloten door de Heulslootweg, die direct ten noorden van de kern van Bleiswijk aansluit op de N209 en de Korenmolenweg. Er kunnen ongeveer 200 woningen worden gebouwd. Het grondbezit is verdeeld over een aantal particulieren, een ontwikkelaar en de gemeente. Recent is ons gevraagd om op een gedeelte van het perceel dat langs de Langevaart is gelegen, twee vrijstaande woningen te bouwen.

Voor delen van deze locatie geldt een bodemsaneringsopgave.

Herontwikkeling

Ook in de komende jaren zullen er herontwikkelingsinitiatieven zijn. We zijn in overleg over een herontwikkeling in het centrum van Bleiswijk waarin 20 appartementen zijn opgenomen. Over enkele andere locaties vinden oriënterende gesprekken plaats. Deze inbreidingsinitiatieven dragen bij aan de ruimtelijke vitaliteit van Bleiswijk en kunnen voorzien in de behoefte van ouderen om, in de nabijheid van voorzieningen, gelijkvloers te wonen.

Conclusie

Bleiswijk heeft een ander karakter dan Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs: een hechte gemeenschap met een sterke sociaal maatschappelijke binding. De verhuisgeneigdheid is beperkt. Bleiswijkers willen in hun eigen dorp blijven wonen. Bouwen voor de regio, zoals in Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs, past niet bij Bleiswijk. Bovendien leidt dit op termijn tot uitputting van de bouwmogelijkheden voor de inwoners van Bleiswijk.

Uit het recent uitgevoerde woningbehoefteonderzoek blijkt dat de kwantitatieve woningbehoefte in Bleiswijk beperkt is. Bleiswijk kent vooral een kwalitatieve vraag. Toevoegingen aan de woningvoorraad dienen vooral gericht te zijn op huisvesting van een aantal specifieke doelgroepen, met name gericht op de bouw van appartementen, woningen voor senioren en starters. Voor de vitaliteit van Bleiswijk is een beperkte instroom van jonge gezinnen wenselijk.

Binnen de bestaande ruimtelijke structuur van Bleiswijk zijn er meer dan voldoende mogelijkheden om de Bleiswijkse mix, de kwalitatieve behoefte van de inwoners van Bleiswijk en een beperkte toevoeging, gericht op de instroom van jonge gezinnen, te kunnen accommoderen.

Vervolg

Voor beide locaties geldt dat er niet “zomaar” gebouwd kan worden. De aandachtspunten voor zowel Merenweg als Lange Vaart zijn complex en vragen om nader onderzoek en studie. Maar dat niet alleen, zoals voor de ontwikkeling van dergelijke locaties te doen gebruikelijk, is een proces van onderzoek, visievorming, overleg met mede grondeigenaren en andere stakeholders nodig om de uitgangspunten voor ontwikkeling en de wijze van samenwerking op te stellen.

Voorgesteld wordt om:

- een nota van uitgangspunten op te stellen. De nota van uitgangspunten formuleert voor beide locaties onder meer het woningbouwprogramma en -tempo, de kwalitatieve doelstellingen, onderzoeksvragen en de wijze van samenwerking met andere grondeigenaren;
- op basis van de nota van uitgangspunten en afhankelijk van zaken als complexiteit, capaciteit, het tempo waarin een locatie tot ontwikkeling kan worden gebracht en het woningbouwaanbod van herontwikkelingsinitiatieven, te besluiten welk van de twee nieuwbouwlocaties als eerste in ontwikkeling wordt gebracht;
- periodiek -dat wil zeggen eens per vier tot vijf jaar- voor Bleiswijk een woningbehoefte-onderzoek te houden om het woningbouwprogramma actueel en aangesloten te houden op de specifieke behoefte van de inwoners van Bleiswijk.

Een nota van uitgangspunten is integraal (1) en heeft betrekking op het geheel van de -in dit geval twee- locaties (2). Dat wil zeggen dat:

1. in een nota van uitgangspunten tevens -noodzakelijke of wenselijke- doelstellingen vanuit beleidsterreinen als sport, onderwijs en duurzaamheid zijn opgenomen;
2. vanwege onder meer de programmatische, stedenbouwkundige en verkeerskundige samenhang en het maken van een zorgvuldige en logische fasering, het niet wenselijk is om, vooruitlopend op een integraal ontwikkelperspectief, delen van een locatie in ontwikkeling te brengen.

Bijlage:

1. Woningbehoefteonderzoek.

Woningbehoefte Bleiswijk in beeld

Stec Groep aan gemeente Lansingerland

Lotte Huiskens en Erik de Leve
27 novem 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Uw situatie.....	4
1.2	Uw vragen	4
1.3	Leeswijzer	5
2	Huishoudens in Lansingerland en Bleiswijk	6
2.1	Aantal huishoudens in gemeente Lansingerland groeit naar verwachting verder.....	6
2.2	Bleiswijk: aantal huishoudens blijft stabiel de komende 10 en 20 jaar, maar wel sterkere vergrijzing dan in de rest van de gemeente	7
2.3	Driekwart van verhuizers blijft binnen Bleiswijk wonen, licht positief verhuissaldo.....	8
3	Woningvoorraad in Lansingerland en Bleiswijk	11
3.1	Analyse bestaande woningvoorraad gemeente Lansingerland en Bleiswijk.....	11
3.2	Lange termijn behoefte: meer grondgebonden koopwoningen voor Lansingerland, nadruk voor Bleiswijk ligt op appartementen/nultredenwoningen.....	13
4	Woonbehoefte Bleiswijk	15
4.1	Meerderheid van huishoudens heeft een verhuishwens, grotendeels binnen Bleiswijk.....	15
4.2	Nieuwe woning: voorkeur voor nieuwbouw, koopwoningen en een toenemende vraag naar appartementen (tot 25 jaar en vanaf 50 jaar)	17
4.3	Er is behoefte aan meer levensloopbestendige woningen in Bleiswijk.....	21
4.4	Nabijheid van winkels en natuur/recreatie (zeer) belangrijk voor alle doelgroepen	23
5	Opgaven voor Bleiswijk	25
5.1	Gemeente groeit sterk, maar houd in Bleiswijk rekening met vergrijzing	25
5.2	Toevoegen van zo'n 25 tot 40 woningen per jaar lijkt haalbaar op basis van enquête, mits gecompenseerd met andere kernen in Lansingerland.....	25
5.3	Bouw voor oudere huishoudens: dit biedt kansen voor doorstroming.....	27
5.4	Voeg enkele betaalbare starterswoningen (rijwoning of appartement) toe.....	28
5.5	Oriënteer op bestaande voorraadarrangementen: verduurzaming en transformatie.....	28

5.6	Houd uw woningbouwprogramma adaptief en flexibel, om bij te kunnen sturen.....	29
-----	--	----

Bijlage A: Figuren en analyses gemeente Lansingerland **30**

Bijlage B: Analyse verhuizingen **32**

Verhuizingen Bleiswijk verdeeld naar leeftijdsgroepen	32
Huidige en voorgaande woning personen tussen de 18 en 25 jaar	33
Huidige en voorgaande woning personen tussen 25 en 50 jaar.....	34
Huidige en voorgaande woning personen tussen de 50 en 65 jaar	35
Huidige en voorgaande woning personen van 65 jaar en ouder.....	36

Bijlage C: Markconsultatie **37**

3B Wonen (Frans Schwiebbe).....	37
Makelaarskantoor Schaefer (Hendrik Schaefer)	39
Van Dullink NVM Makelaars (Constantijn Haslinger).....	41

1 Inleiding

1.1 Uw situatie

U heeft behoefte aan een actueel woningbehoefte-onderzoek (WBO), gericht op de kern Bleiswijk. Vanuit de politiek krijgt u de boodschap dat er gebouwd moet worden in deze kern, met name om jonge huishoudens en gezinnen te behouden. Daarnaast komen er signalen vanuit/over huisvestingsproblemen voor ouderen- huishoudens. U wilt hier graag invulling aan geven, maar wel op basis van een goede onderbouwing. Daarom wilt u weten: waar hebben Bleiswijkers behoefte aan? En welke kwalitatieve behoefte hebben diverse doelgroepen in Bleiswijk (starters, ouderen, et cetera)?

Voor uw gemeente als geheel heeft u al een goed beeld van de kwantitatieve woningbehoefte, dit is in kaart gebracht in het Regioakkoord Nieuwe Woningmarktafspraken Regio Rotterdam 2018-2030. U zoekt nog wel naar een goede verdeling tussen de kernen binnen de gemeente Lansingerland. Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs maakten deel uit van de Vinex-opgave, maar Bleiswijk niet. Deze kern heeft (mede daardoor) een dorpser en meer lokaal karakter. Door middel van het WBO wilt u daarnaast zicht krijgen op de kwalitatieve behoefte van lokale inwoners, binnen de kwantitatieve ruimte van de gemeente.

De gemeente Lansingerland is een groeigemeente. De komende jaren zal het aantal huishoudens sterk toenemen. Op korte termijn resulteert dit in een sterke vraag naar gezinswoningen. U ziet echter op de middellange termijn ook vergrijzing aankomen. U verwacht dat deze sterker optreedt in Bleiswijk, omdat deze kern geen onderdeel uitmaakt van de uitbreidingslocaties in uw gemeente. In het WBO moet daarom oog zijn voor de groei op korte termijn, maar ook voor de demografische transitie en veranderende behoefte op (middel)lange termijn.

Bleiswijk heeft drie potentiële ontwikkellocaties voor woningbouw:

- in het noorden rondom de Lange Vaart, ruimte voor circa 200 woningen;
- in het zuiden rondom Merenweg, ruimte voor circa 600 woningen;
- in het centrumgebied, ruimte voor circa 70 woningen.

U wilt dit WBO gebruiken als input voor uw nieuwbouwprogrammering (aantallen, locaties en woningtypen). Hierbij speelt ook de gewenste woonomgeving van verschillende huishoudens een belangrijke rol. U wilt de locaties graag benutten om te voorzien in woningen/woonmilieus die een kwalitatieve aanvulling zijn op de bestaande woningvoorraad.

1.2 Uw vragen

Om een goed beeld te krijgen van de wensen en behoeften van diverse doelgroepen in Bleiswijk, wilt u antwoorden op (onder andere) de volgende vragen: Zijn er personen (dringend) op zoek naar een woning? Hoe groot is de vraag naar woningen vanuit jongeren/ouderen-huishoudens? Welk type woning zoeken jongeren/ouderen? Een koop- of huurwoning? Een nieuwe of een bestaande woning? Welke prijs willen (en kunnen) zij voor de woning betalen? Hoelang verwachten zij in de woning te wonen?

Anderzijds bent u ook benieuwd naar het aanbod van woningen en effecten wanneer (ouderen) huishoudens doorstromen. U wilt nieuwbouw realiseren die een aanvulling is op de bestaande woningvoorraad. Daarom onderzoeken wij ook op hoofdlijnen de behoefte van doorstromers (ouderen), naar bijvoorbeeld levensloopbestendige en gelijkvloerse woningen. En welke woningen laten zij achter als zij doorstromen? Op basis hiervan wordt duidelijk waar mogelijk op termijn kansen of frictie kunnen ontstaan tussen vraag en aanbod.

1.3 Leeswijzer

Bleiswijk maakt deel uit van de totale woningmarkt van de gemeente Lansingerland. Ontwikkelingen die in Bleiswijk spelen hebben invloed op de gemeente als totaal, en andersom heeft de rest van de gemeente ook invloed op Bleiswijk. Daarom gaan we in de eerste twee hoofdstukken van dit rapport ook in op de gemeente Lansingerland, om zo de ontwikkelingen en behoefte van Bleiswijk in een breder perspectief te kunnen plaatsen.

In hoofdstuk twee gaan we in op de huishoudens in de gemeente Lansingerland en specifiek de kern Bleiswijk. We kijken hierbij naar doelgroepen, hun ontwikkeling en verhuisbewegingen. Hoofdstuk drie gaat in op de woningvoorraad. We vergelijken diverse woningkenmerken (type, eigendom, prijsklassen, et cetera) tussen de gemeente Lansingerland en Bleiswijk. Ook geven we een indicatie van de behoefte voor de komende tien jaar. In hoofdstuk vier staat de enquête centraal: welke woonbehoefte bestaat er in Bleiswijk? We behandelen onder andere verhuisgeneigdheid, woonwensen en wensen voor de woonomgeving. In het laatste hoofdstuk trekken we conclusies en geven we adviezen voor woningbouw in Bleiswijk. In de bijlagen vindt u nog een uitgebreidere analyses van de binnengemeentelijke verhuisgegevens en de verslagen van de marktconsultatie (met 3B-wonen en twee lokale makelaars).

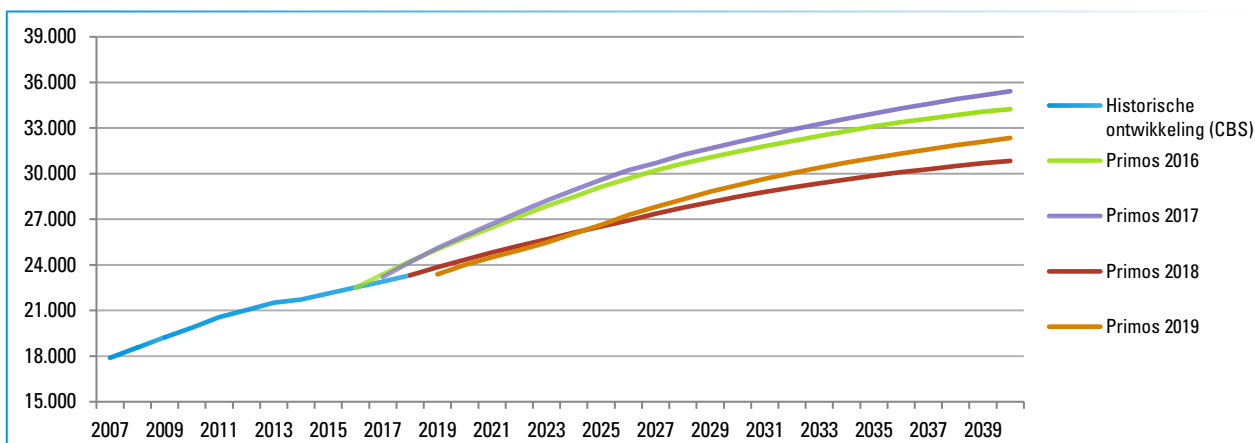
2 Huishoudens in Lansingerland en Bleiswijk

In dit hoofdstuk gaan we in op de huishoudens in de gemeente Lansingerland en de kern Bleiswijk. We kijken naar de huishoudensontwikkeling van de afgelopen jaren en de verwachtingen voor de komende jaren. We kijken ook naar de onderliggende verdeling naar verschillende doelgroepen.

2.1 Aantal huishoudens in gemeente Lansingerland groeit naar verwachting verder

Sinds het ontstaan van de gemeente Lansingerland is het aantal huishoudens gegroeid van 17.890 (in 2007) naar 23.320 (in 2018). Dit is een toename van 5.430 huishoudens. Deze huishoudensgroei zet naar verwachting de komende jaren verder door. Tot 2040 geven diverse prognoses een toename van het aantal huishoudens aan, zie onderstaand figuur. Primos2016 en Primos2017 laten de sterkste groei zien, respectievelijk 9.045 en 10.030 huishoudens tussen 2019 en 2039. Primos2018 en Primos2019 (de meest actuele prognose) vallen lager uit, met een toename van respectievelijk 6.830 en 8.725 huishoudens. Dit is deels te verklaren doordat de reële huishoudensgroei in 2016 en 2017 lager is gebleken dan dat deze prognoses voorspeld hadden, hierdoor zijn verwachtingen in latere prognoses bijgesteld.

Figuur 1: Historische huishoudensontwikkeling en diverse prognoses voor gemeente Lansingerland

Bron: CBS (2019), ABF (Primos 2016, 2017, 2018 en 2019). Bewerking Stec Groep (2019).

Onderliggend aan ontwikkeling: toename van het aantal gezinnen, maar ook sprake van vergrijzing

Wanneer we kijken naar de verschillende doelgroepen in de gemeente Lansingerland, dan valt op dat gezinnen in absolute zin de grootste doelgroep zijn. Op dit moment bestaat 49% van de huishoudens uit gezinnen. Hoewel het aantal gezinnen in absolute zin toeneemt (van 11.460 nu, naar 14.305 in 2039), neemt het aandeel gezinnen ten opzichte van het totaal aantal huishoudens af naar 45%. Het aantal 55- en 75-plushuishoudens in de gemeente Lansingerland stijgt ook tot 2039. Het aantal 75-plushuishoudens verdubbelt zelfs de komende 20 jaar, van 2.560 huishoudens naar 5.960. Zie onderstaande tabel (en figuur 25 in bijlage A).

Tabel 1: Stand van doelgroepen en aandeel ten opzichte van totaal in de gemeente (Primos2019)

Doelgroepen gemeente Lansingerland	Stand 2019	Aandeel 2019	Stand 2029	Aandeel 2029	Stand 2039	Aandeel 2039
Alleenstaanden tot 25 jaar	220	1%	295	1%	210	1%
Alleenstaanden 25 tot 35 jaar	495	2%	485	2%	395	1%
Stellen tot 35 jaar	795	3%	855	3%	655	2%
Gezinnen (en een-ouderhuishoudens)	11.460	49%	13.405	47%	14.305	45%
Alleenstaanden en stellen 35 tot 55 jaar	2.325	10%	2.335	8%	2.265	7%
Alleenstaanden en stellen 55 tot 75 jaar	5.450	23%	7.395	26%	8.185	26%
Alleenstaanden en stellen vanaf 75 jaar	2.560	11%	3.980	14%	5.960	19%
Totaal aantal huishoudens	23.305	100%	28.750	100%	31.975	100%

Bron: ABF (Primos2019). Bewerking Stec Groep (2019). Huishoudens per doelgroep afgegrond op vijftallen.

2.2 Bleiswijk aantal huishoudens blijft stabiel de komende 10 en 20 jaar, maar wel sterkere vergrijzing dan in de rest van de gemeente

Aantal huishoudens in Bleiswijk blijft naar verwachting stabiel de komende jaren

Het aantal huishoudens in Bleiswijk is sinds 2009 toegenomen van circa 4.070 tot 4.700 huishoudens (2018). Dit is een toename van 630 huishoudens. Op basis van Primos2019 zien we een stabilisatie van het aantal huishoudens, zie onderstaande tabel. Tot 2029 neemt het aantal huishoudens met circa 30 toe. In de tien jaar daarna daalt het aantal huishoudens lichtelijk (met circa 15).

BESCHOUW PROGNOSES OP EEN LAGER SCHAALNIVEAU INDICATIEF

Hoe lager het schaalniveau van een prognose, hoe meer deze als indicatief beschouwd moet worden. Voor regio's geven prognoses vaak een betrouwbaar beeld, maar een doorvertaling naar gemeente- en kernniveau geeft vooral een richting. Dit komt omdat de prognoses op een lager niveau een uitwerking zijn van de regionale of gemeentelijke verdeling. Op een kleiner schaalniveau hebben een verlaagde of verhoogde bouwproductie een relatief sterkere invloed. Daarom bekijken we prognoses vaak met een bandbreedte, en niet als een statisch getal. Daarnaast geven prognoses hoofdzakelijk inzicht in de kwantitatieve ontwikkeling, terwijl de onderliggende kwalitatieve woningvraag zeer relevant is.

Onderliggend: gezinnen zijn de grootste doelgroep, maar de toename zit bij de 75-plushuishoudens

Wanneer we kijken naar de verschillende doelgroepen in de kern Bleiswijk, dan valt op dat gezinnen in absolute zin de grootste doelgroep zijn. Zie onderstaande tabel. De grootste transitie vindt de aankomende jaren plaats bij de 75-plushuishoudens in Bleiswijk. Dit aantal neemt toe van 645 tot 860 in 2029 en 1.000 in 2039. Dit zijn voornamelijk huishoudens die nu al in Bleiswijk wonen, maar de aankomende jaren in een andere leeftijdscategorie terecht komen (demografische transitie). De andere doelgroepen in Bleiswijk nemen de aankomende 10 en 20 jaar in omvang af.

Tabel 2: Stand van doelgroepen en aandeel ten opzichte van totaal in Bleiswijk (Primos2019)

Doelgroepen kern Bleiswijk	Stand 2019	Aandeel 2019	Stand 2029	Aandeel 2029	Stand 2039	Aandeel 2039
Alleenstaanden tot 25 jaar	40	1%	35	1%	35	1%
Alleenstaanden 25 tot 35 jaar	95	2%	45	1%	35	1%
Stellen tot 35 jaar	115	2%	80	2%	45	1%
Gezinnen (en een-ouderhuishoudens)	2.120	45%	2.075	44%	2.075	44%
Alleenstaanden en stellen 35 tot 55 jaar	415	9%	320	7%	270	6%
Alleenstaanden en stellen 55 tot 75 jaar	1.260	27%	1.300	28%	1.245	26%
Alleenstaanden en stellen vanaf 75 jaar	645	14%	860	18%	1.000	21%
Totaal aantal huishoudens	4.690	100%	4.720	100%	4.705	100%

Bron: ABF (Primos2019). Bewerking Stec Groep (2019). Huishoudens per doelgroep afgegrond op vijftallen.

Onderstaand figuur toont de ontwikkeling per doelgroep. Hierin is terug te zien dat het aantal 75-plushuishoudens in omvang toeneemt. De overige doelgroepen nemen in omvang af.

Figuur 2: Huishoudensontwikkeling Bleiswijk per doelgroep (Primos2019)

Bron: ABF (Primos2019). Bewerking Stec Groep (2019).

2.3 Driekwart van verhuizers blijft binnen Bleiswijk wonen, licht positief verhuissaldo

Positief verhuissaldo Lansingerland: grootste groep instromers tussen 30 en 40 jaar

De gemeente Lansingerland had tussen 2013 en 2018 een positief migratiesaldo van 2.650 personen. In deze periode verlieten 9.600 personen de gemeente en vestigden 12.250 personen zich (zie figuur 26 in bijlage A). Kijkend naar de migratiecijfers en de leeftijd van personen die Lansingerland in- of uit verhuisden, valt vooral de grote uitstroom van 15- tot 25-jarigen op. In de meeste gevallen zijn dit alleenstaanden die vanwege studie en/of werk de gemeente verlieten. Er was juist sprake van een relatief grote instroom van huishoudens in de leeftijd van 25 tot 40 jaar. Voor een groot deel zijn dit stellen of gezinnen die (na hun studie) op zoek zijn naar een ruimere woning, of stellen die een gezin willen stichten.

Grootste verhuisdynamiek Lansingerland met eigen gemeente en Rotterdam

Van de herkomstgemeenten van inkomende verhuizingen maakt Lansingerland circa 44% uit (de binnengemeentelijke verhuizingen). Daarnaast komt bijna een kwart van de inkomende verhuizingen uit Rotterdam. Ook Den Haag en Zoetermeer zijn goed voor ruim duizend inkomende verhuizingen. Bij uitgaande verhuizingen, blijft ongeveer de helft in Lansingerland (de binnengemeentelijke verhuizingen). Circa 16% vertrekt naar Rotterdam. Dit betekent dat Lansingerland meer personen vanuit Rotterdam aantrekt, dan dat er personen naar toe verhuizen. Zie tabel 6 in bijlage A.

Binnengemeentelijke verhuisdynamiek: circa 75% van verhuizers blijft binnen de kern Bleiswijk

In onderstaande tabel zijn de verhuisde personen van en naar Bleiswijk weergegeven. De bovenste helft van de tabel laat de verhuizingen binnen de gemeente Lansingerland zien. Het gaat om personen die van en naar Bleiswijk zijn verhuisd, in relatie tot Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs¹. In totaal zijn er de afgelopen 5 jaar 560 personen verhuisd naar Bleiswijk (linker kolom) en 530 personen vanuit Bleiswijk naar Bergschenhoek of Berkel en Rodenrijs verhuisd (rechter kolom). Daarnaast valt op dat ongeveer driekwart van de binnengemeentelijk verhuisde personen binnen Bleiswijk verhuisd is (1.555 personen). Van de overige uitgaande verhuizers gaat 16% naar Berkel en Rodenrijs en 10% naar Bergschenhoek.

¹ Bron: Ontvangen gegevens van gemeente Lansingerland betreft verhuizingen in de periode juni 2014 tot en met juni 2019.

Tabel 3: Binnengemeentelijke verhuisdynamiek met Bleiswijk (periode juni 2014 tot juni 2019)

Van kern/gemeente, naar Bleiswijk:	Verhuizingen		Naar kern/gemeente, vanuit Bleiswijk:	Verhuizingen	
	Aantal	Aandeel		Aantal	Aandeel
Bleiswijk	1.555	74%	Bleiswijk	1.555	75%
Bergschenhoek	285	13%	Bergschenhoek	330	16%
Berkel en Rodenrijs	275	13%	Berkel en Rodenrijs	200	10%
Totaal binnen gemeente	2.115	100%	Totaal binnen gemeente	2.085	100%
Rotterdam	650	31%	Rotterdam	580	28%
Zoetermeer	235	11%	Zoetermeer	190	9%
's-Gravenhage	150	7%	's-Gravenhage	150	7%
Delft	55	3%	Zuidplas	100	5%
Overige gemeenten	1.025	49%	Overige gemeenten	1.085	52%
Totaal buiten gemeente	2.115	100%	Totaal buiten gemeente	2.105	100%
Totaal binnen + buiten	4.230		Totaal binnen + buiten	4.190	

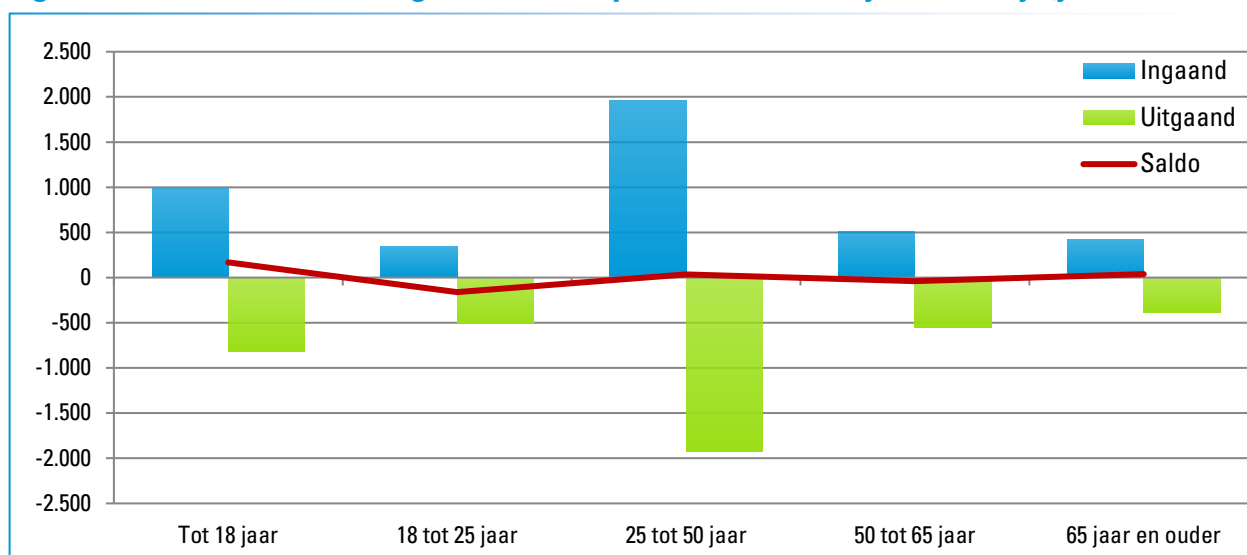
Bron: Op basis van BRP-gegevens gemeente Lansingerland (2019). Bewerking Stec Groep (2019). Aantallen afgerond op vijftallen.

Naast de binnengemeentelijke verhuisbewegingen hebben we ook in kaart gebracht hoe de verhuisdynamiek van Bleiswijk is met andere gemeenten. Zie bovenstaande tabel, onderste helft. De afgelopen 5 jaar had Bleiswijk een positief verhuissaldo: zo'n 2.105 personen hebben Bleiswijk verlaten (en zijn naar een andere gemeente verhuisd) en 2.115 personen zijn (vanuit andere gemeenten) naar Bleiswijk toe verhuisd. Bleiswijk heeft de meeste dynamiek met Rotterdam, Zoetermeer en 's-Gravenhage.

Personen tussen de 25 en 50 jaar laten grootste verhuisdynamiek zien in Bleiswijk

Wanneer de verhuizende personen (in- en uitgaand) Bleiswijk (zowel binnen als buiten de gemeente) verdeeld worden naar leeftijd, dan valt op dat de meeste vertrekkers 25 tot 50 jaar oud zijn en de meeste vestigers ook. Zie onderstaand figuur.

Figuur 3: In- en uitstroom en migratiesaldo van personen naar leeftijd in Bleiswijk (juni 2014 tot 2019)

Bron: Op basis van BRP-gegevens gemeente Lansingerland (2019). Bewerking Stec Groep (2019).

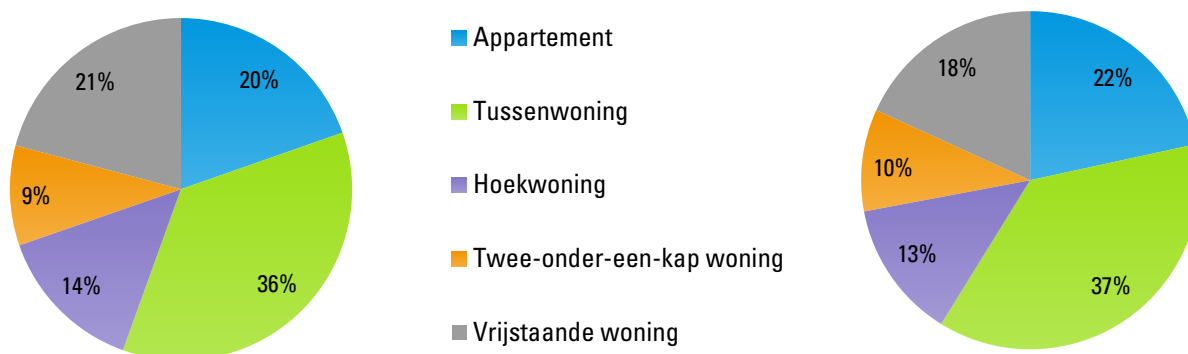
MARKTCONSULTATIE: INTERESSE IN BLEISWIJK VOORAL VANUIT EIGEN INWONERS EN GEZINNEN

De marktconsultatie met makelaars bevestigt bovenstaand beeld: interesse voor woningen in Bleiswijk komt vooral vanuit huishoudens die al in Bleiswijk wonen. Daarnaast komt er interesse vanuit gezinnen buiten Bleiswijk die in de buurt van Rotterdam willen wonen, maar wel meer huis voor hun geld willen. Vanuit starters komt minder interesse. Enerzijds komt dit door beperkt aanbod van betaalbare woningen, anderzijds willen jongeren vaker verhuizen naar Rotterdam (of kernen met meer voorzieningen).

Huidige woningtypen ingaande en uitgaande personen Bleiswijk relatief vergelijkbaar

Onderstaand figuur toont de woningtypen waar de vestigers in (links) en vertrekkers uit (rechts) Bleiswijk in (zijn gaan) wonen.² Zowel de vestigers als vertrekkers wonen vaak in een tussenwoning. Vestigers hebben relatief vaker voor een vrijstaande woning gekozen (21% tegenover 18%) en vertrekkers kozen iets vaker voor een appartement (22% tegenover 20%). In bijlage A staan nog enkele aanvullende analyses.

Figuur 4: Binnengemeentelijke verhuizingen naar woningtype (Bleiswijk in links, Bleiswijk uit rechts)

Bron: Ontvangen gegevens Lansingerland. Bewerking Stec Groep (2019). Gegevens over periode juni 2014 tot juni 2019.

² Verhuisde personen tot 18 jaar zijn buiten beschouwing gelaten in dit figuur, omdat dit doorgaans kinderen zijn die met hun ouders mee verhuizen. Zij maken zelf geen keuze in het woningtype waarin zij komen te wonen.

3 Woningvoorraad in Lansingerland en Bleiswijk

In dit hoofdstuk schetsen we allereerst op hoofdlijnen een beeld van de bestaande woningvoorraad. Hierin vergelijken we de gemeente Lansingerland met de kern Bleiswijk. De bestaande woningvoorraad betreft de voorraad waarin meeste huishoudens gehuisvest worden, nu en in de toekomst. Deze voorraad staat er immers al en is relatief groot vergeleken met de uitbreidingsbehoefte van nieuwbouw.

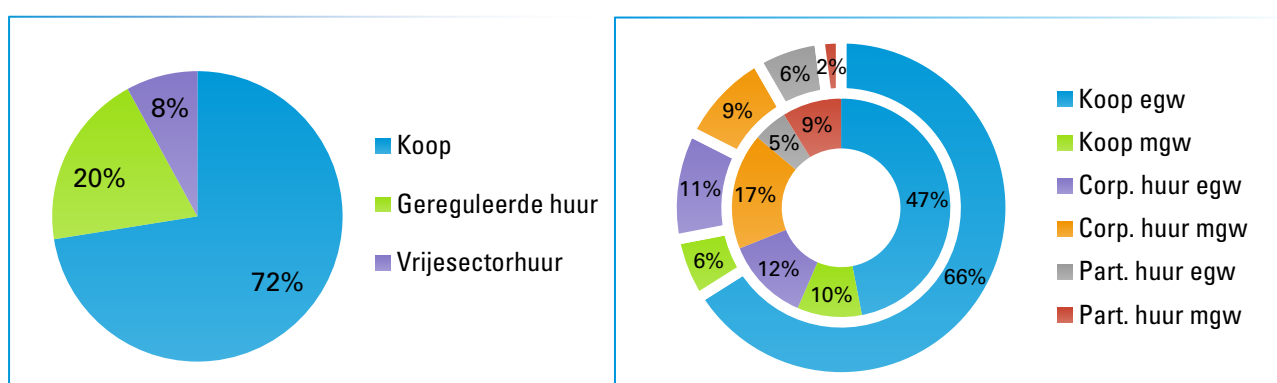
3.1 Analyse bestaande woningvoorraad gemeente Lansingerland en Bleiswijk

Woningvoorraad gemeente Lansingerland bestaat voor tweederde uit grondgebonden koopwoningen

De gemeente Lansingerland telt in totaal circa 23.565 woningen, waarvan zo'n 4.795 (20%) in Bleiswijk (peildatum 1 januari 2018, CBS). Van deze woningvoorraad is zo'n 72% een koopwoning. Zo'n 8%³ is een vrijesectorhuurwoning, met een huurprijs boven de liberalisatiegrens (€ 720 per maand). Het resterende deel is een sociale huurwoning (met een huurprijs tot € 720 per maand). Zie onderstaand figuur links.

Bij een indeling naar woningtype en eigendomsvorm blijkt dat het aandeel eengezins koopwoningen (66%) veel groter is dan het landelijk gemiddelde (47%). Zie onderstaand figuur rechts. Het aandeel meergezinswoningen is kleiner (17%) dan gemiddeld in Nederland (31%).

Figuur 5: Woningvoorraad gemeente Lansingerland naar eigendom en prijs (links) en eigendom (rechts, binnenste ring Nederland en buitenste ring gemeente Lansingerland)

Bron: Lokale Monitor Wonen (2016), Syswov (2017), Bewerking Stec Groep (2018).

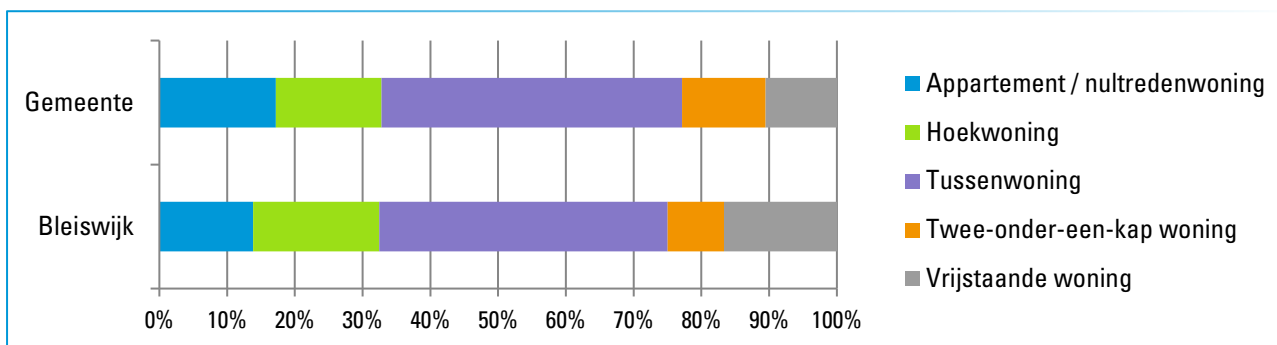
Hierna zetten we enkele kenmerken van de bestaande woningvoorraad in de kern Bleiswijk af tegen het gemiddelde van de gemeente Lansingerland.

³ Het aandeel vrijehuursector ligt daarmee in Lansingerland iets hoger dan het landelijk gemiddelde (circa 7%).

Woningtype: relatief meer vrijstaande woningen en minder appartementen/nultreden in Bleiswijk

In de gemeente Lansingerland zijn de meeste woningen reguliere grondgebonden woningen, circa 83%. De overige woningen zijn grondgebonden nultredenwoningen (levensloopbestendig) of appartementen (17%). In Bleiswijk zien we een kleiner aandeel van deze appartementen en nultredenwoningen (14%), maar meer hoekwoningen en vrijstaande woningen dan gemiddeld in de gemeente. Zie onderstaand figuur.

Figuur 6: Woningvoorraad gemeente Lansingerland en Bleiswijk op basis van woningtype

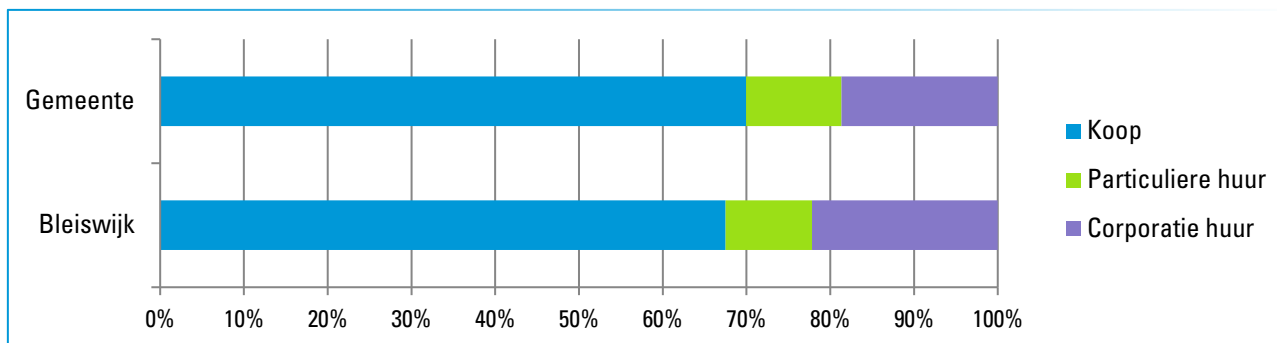

Bron: WOZ-bestand gemeente Lansingerland, bewerking Stec Groep (2019).

Eigendom: relatief minder koopwoningen en meer corporatie huurwoningen in Bleiswijk

In de gemeente Lansingerland zijn de meeste woningen koopwoningen, zo'n 70%. De overige woningen zijn huurwoningen, waarvan 19% in het bezit van corporaties en 11% van particuliere of commerciële verhuurders. In Bleiswijk zien we een iets kleiner aandeel koopwoningen (67%) en een iets groter aandeel corporatie huurwoningen, ongeveer 22% van de voorraad. Zie onderstaand figuur.

Figuur 7: Woningvoorraad gemeente Lansingerland en Bleiswijk op basis van eigendom

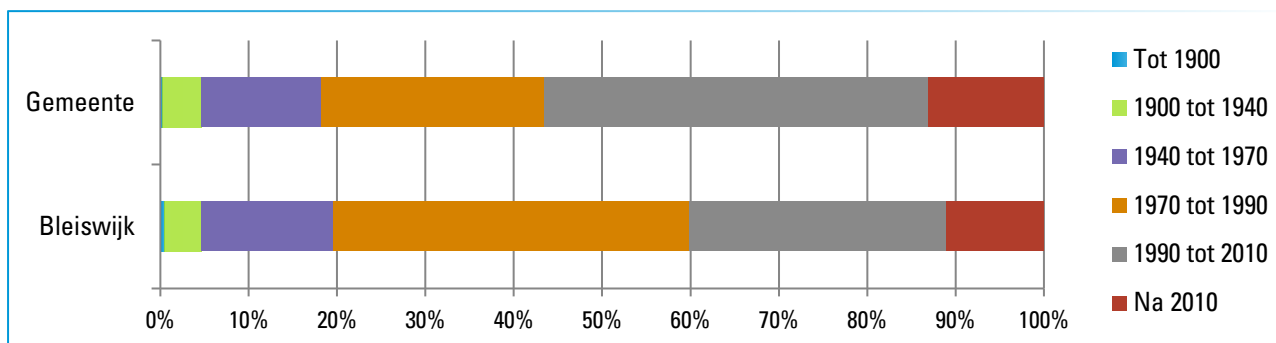

Bron: WOZ-bestand gemeente Lansingerland, bewerking Stec Groep (2019).

Bouwjaren: relatief oudere woningvoorraad in Bleiswijk, meer woningen uit bouwperiode 1970-1990

In de gemeente Lansingerland komt circa 43% van de woningen uit de bouwperiode 1990 tot 2010. Daarnaast komt 25% uit de naoorlogse bouwperiode 1970 tot 1990. In Bleiswijk is dit omgekeerd: 40% van de woningen komt uit 1970 tot 1990 en 29% uit 1990 tot 2010. De woningvoorraad in Bleiswijk is relatief ouder dan de woningvoorraad in Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs. Hierdoor is er in Bleiswijk mogelijk een grotere verduurzamingsopgave van de bestaande woningvoorraad nodig dan in de rest van de gemeente. Zie onderstaand figuur.

Figuur 8: Woningvoorraad gemeente Lansingerland en Bleiswijk op basis van bouwjaar klassen

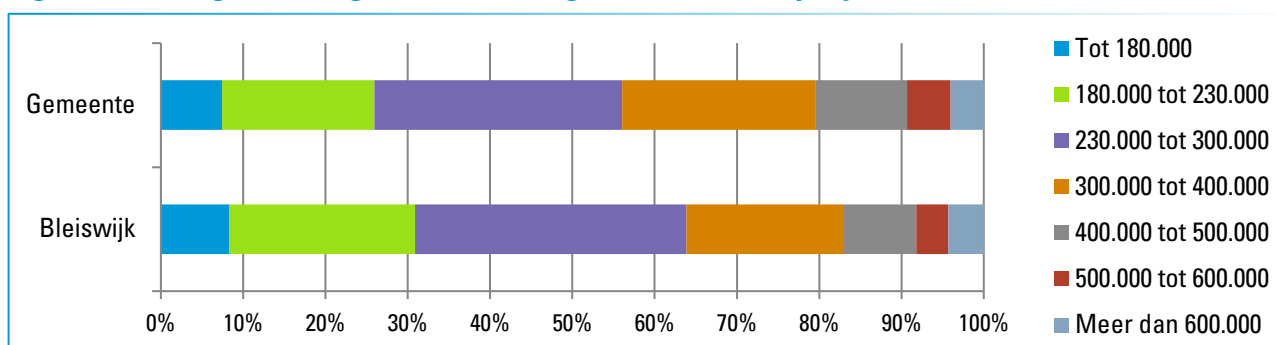

Bron: WOZ-bestand gemeente Lansingerland, bewerking Stec Groep (2019).

WOZ-waardes: gemiddeld € 318.400 in gemeente Lansingerland, € 303.700 in Bleiswijk

In de gemeente Lansingerland is de gemiddelde WOZ-waarde van een woning € 318.400. In Bleiswijk ligt de gemiddelde WOZ-waarde lager, deze is € 303.700. De woningvoorraad in Bleiswijk is gemiddeld goedkoper dan in de rest van de gemeente Lansingerland. Ook staan er in Bleiswijk meer woningen met WOZ-waardes tot € 300.000: 64% tegenover 56% gemiddeld. Zie onderstaand figuur.

Figuur 9: Woningvoorraad gemeente Lansingerland en Bleiswijk op basis van WOZ-klasse

Bron: WOZ-bestand gemeente Lansingerland, bewerking Stec Groep (2019).

3.2 Lange termijn behoefte: meer grondgebonden koopwoningen voor Lansingerland, nadruk voor Bleiswijk ligt op appartementen/nultredenwoningen

De combinatie van huishoudensontwikkeling (hoofdstuk 2) en de huidige en gewenste woonsituatie van huishoudens in de gemeente Lansingerland, laat zien in welke segmenten tekorten en overschotten ontstaan. Hiervoor gebruiken we het Stec-doorstroommodel, dit model geeft indicatief weer aan welke woningtype de komende 10 jaar behoefte is. Uitgangspunt hierbij is dat huishoudens hun woonwensen kunnen realiseren (dus door kunnen stromen), zodat er door deze verhuizingen ook weer woningen vrijkomen in de bestaande woningvoorraad.

UITLEG STEC-DOORSTROOMMODEL

Het doorstroommodel is een methode om de opgave in de woningmarkt te benaderen. Het is een dynamisch en vraag gestuurd model dat jaarlijks de vraag en het aanbod van woningen tegen elkaar afzet. De bestaande voorraad, het verhuisgedrag (op basis van leeftijd en omvang huishouden) en demografische ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag. Het model simuleert de jaarlijkse in- en uitgaande verhuizingen op basis van verhuis- en woonwensen (WoON 2015 en WoON2018).

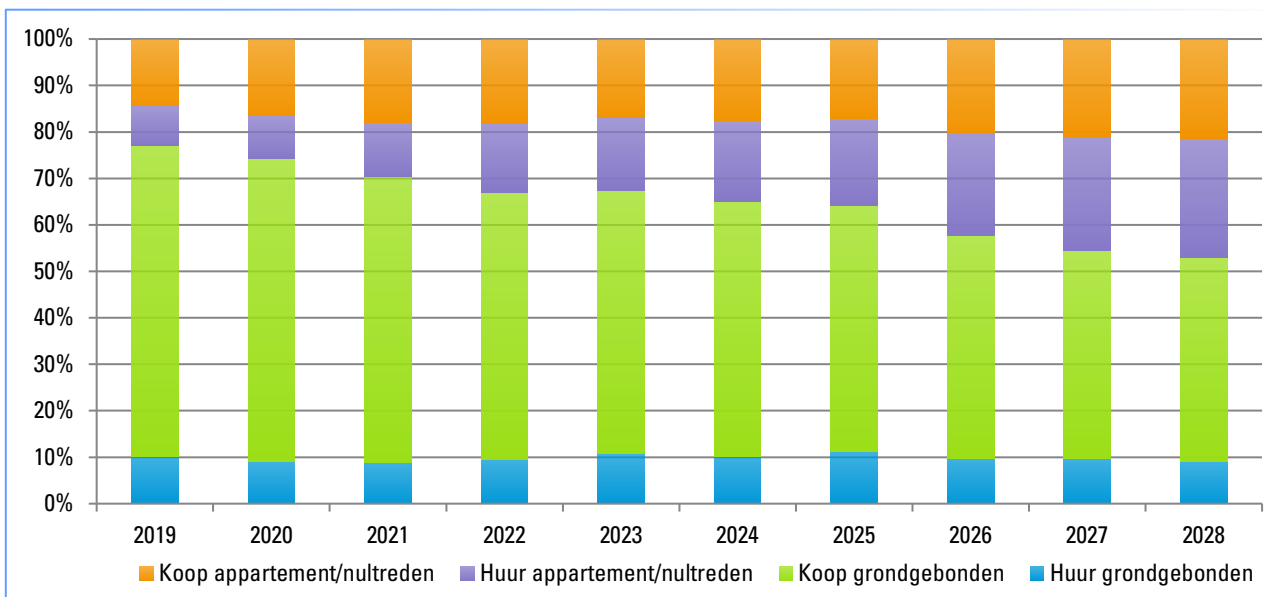
Toenemende behoefte aan appartementen en nultredenwoningen in de gemeente Lansingerland

Tot 2029 bestaat er een grote uitbreidingsbehoefte aan woningen in de gemeente Lansingerland, doordat het aantal huishoudens toeneemt (paragraaf 2.1). Onderstaand figuur geeft de jaarlijkse uitbreidingsbehoefte naar aandeel van de verschillende segmenten weer (woningtype en eigendom). Er zijn geen segmenten waarin overschotten zullen ontstaan.

Het grootste deel van de uitbreidingsbehoefte landt bij grondgebonden koopwoningen, hoewel het aandeel hiervan in de loop der jaren kleiner wordt. De uitbreidingsvraag naar reguliere grondgebonden woningen in de gemeente is te verklaren doordat het aantal gezinnen de komende jaren nog toeneemt. Gezinnen hebben doorgaans een voorkeur voor grondgebonden koopwoningen.

Daarnaast zien we ook een uitbreidingsbehoefte aan appartementen en nultredenwoningen in de gemeente Lansingerland. Er is sprake van een toename van de (relatieve) behoefte aan deze woningen in zowel in het koop- als huursegment. Deze (toenemende) behoefte aan meer appartementen en nultredenwoningen komt grotendeels doordat het aantal 55- en 75-plussers de komende jaren toe zal nemen. Zij willen hun reguliere gezinswoning verruilen voor een levensloopbestendige woning.

Figuur 10: Jaarlijkse uitbreidingsbehoefte Lansingerland naar woningtype en eigendom (procenten)

Bron: ABF (Primos2019), WoON2015/WoON2018. Bewerking Stec Groep (2019). De staven geven de totale vraag naar woningen per jaar weer, de verdeling per segment (type en eigendom) betreft dus de relatieve verdeling per jaar.

Bleiswijk beperkte uitbreidingsbehoefte, maar behoefte aan levensloopbestendige woningen

Hoewel er voor de gemeente Lansingerland als geheel nog een grote uitbreidingsbehoefte aan woningbouw bestaat (circa 5.445 woningen tot 2029), lijkt deze uitbreidingsbehoefte voor Bleiswijk op basis van prognoses beperkt (circa 30 huishoudens). Wel staat Bleiswijk voor een demografische transitie: het aantal gezinnen neemt af en het aantal 75-plushuishoudens neemt toe. Het grootste deel van de woningvoorraad is nu echter geschikt voor gezinnen, maar nog beperkt (levensloop) geschikt voor ouderen. De grootste kwalitatieve opgave voor Bleiswijk ligt voor de middellange termijn (10/20 jaar) op het realiseren van meer appartementen en nultredenwoningen, geschikt voor ouderen.

4 Woonbehoefte Bleiswijk

In dit hoofdstuk bespreken we de belangrijkste resultaten uit de enquête. We kijken onder andere naar de verhuiscgenheid, woonvoorkeuren en locatievoorkeuren van de huishoudens in Bleiswijk. Ook brengen we in het kader van doorstroming de huidige woonsituatie van huishoudens in beeld.

Door middel van flyers is aan alle inwoners van Bleiswijk gevraagd om de online vragenlijst in te vullen. In totaal zijn 572 enquêtes ingevuld, er wonen zo'n 4.700 huishoudens en 9.865 inwoners in Bleiswijk. Hierdoor kunnen we met een betrouwbaarheid van 95% (en een foutenmarge van 4%) uitspraken doen op het niveau van Bleiswijk. Op het niveau van de verschillende leeftijdsgroepen kunnen we minimaal met een betrouwbaarheid van 85% uitspraken doen (afhankelijk van de doelgroep). Er zijn 72 enquêtes ingevuld door respondenten tot 25 jaar, 232 door respondenten van 25 tot 50 jaar, 157 door respondenten van 50 tot 65 jaar en 111 door respondenten van 65 jaar en ouder.

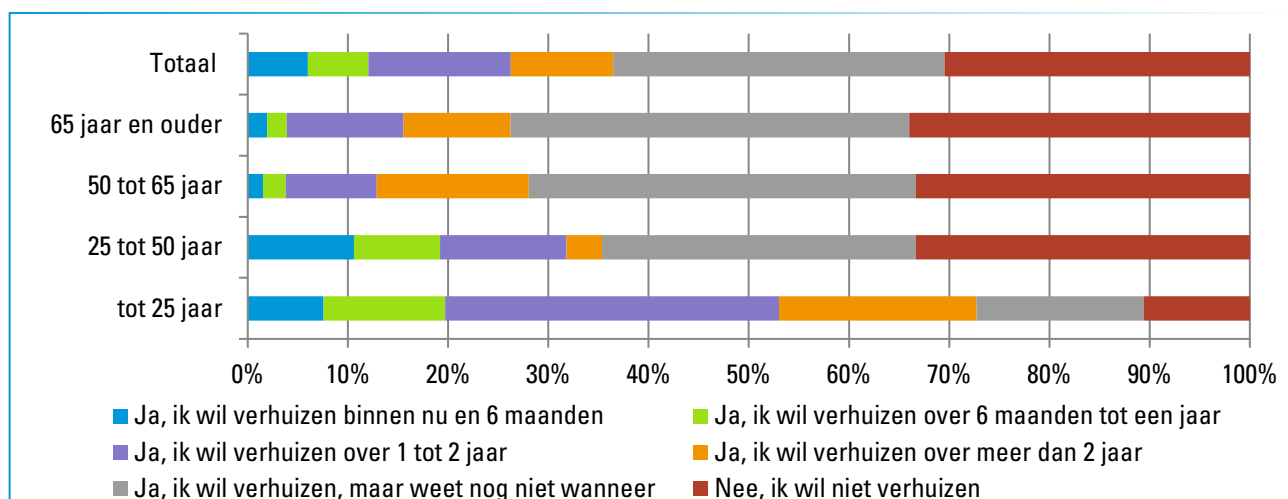
Het totaalaantal respondenten per vraag wijkt regelmatig af van bovenstaande aantallen, omdat niet alle respondenten antwoord hebben gegeven op alle vragen. We benoemen per vraag daarom het aantal respondenten en de doelgroep waarover we uitspraken doen. Wanneer het aantal respondenten per doelgroep niet representatief meer is, doen we alleen uitspraken op het niveau van de kern Bleiswijk.

4.1 Meerderheid van huishoudens heeft een verhuiscwens, grotendeels binnen Bleiswijk

70% van de respondenten heeft een verhuiscwens, van respondenten tot 25 jaar zelfs 90%

Van alle respondenten heeft 70% een verhuiscwens en 30% niet (van totaal 499 respondenten). Een derde van de respondenten geeft aan te willen verhuizen, maar weet nog niet op welke termijn. Wanneer we kijken naar de verschillende leeftijdsgroepen, dan valt vooral de doelgroep tot 25 jaar op. Van hen heeft circa 90% een verhuiscwens, waarbij meer dan de helft binnen 2 jaar wilt verhuizen (35 respondenten). Deze groep is sterker verhuis geneigd dan de gemiddelde inwoner van Bleiswijk. Zij wonen bijna allemaal nog bij (één) van hun ouders of familie.

Figuur 11: Heeft u een verhuiscwens?

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

Verschillende verhuismotieven per doelgroep, maar respondenten willen binnen Bleiswijk verhuizen

Onderstaande tabel toont de top-3 verhuismotieven per doelgroep. Voor respondenten tot 25 jaar is de belangrijkste verhuisreden dat zij zelfstandig willen wonen. Voor de overige respondenten is verhuizen binnen Bleiswijk het belangrijkste verhuismotief. Wat verder opvalt: respondenten tussen de 25 en 50 jaar willen graag groter wonen (27%), terwijl respondenten vanaf 50 jaar graag kleiner willen gaan wonen (25% en 23%). Op een gedeelte tweede plek staat de wens om gelijkvloers te wonen (vanuit eventuele zorgbehoefte). In totaal gaven slechts 13 respondenten aan dat zij willen verhuizen om Bleiswijk te verlaten.

Tabel 4: Waarom wilt u verhuizen? Top-3 verhuismotieven per doelgroep

Doelgroep	Reden 1	Reden 2	Reden 3
Tot 25 jaar	Ik wil zelfstandig wonen 64% (54 respondenten)	Ik wil samenwonen /scheiden 11% (9 respondenten)	Ik wil verhuizen binnen Bleiswijk 10% (8 respondenten)
25 tot 50 jaar	Ik wil verhuizen binnen Bleiswijk 35% (67 respondenten)	Ik wil groter wonen / meer ruimte 27% (52 respondenten)	Ik wil zelfstandig wonen 12% (19 respondenten)
50 tot 65 jaar	Ik wil verhuizen binnen Bleiswijk 26% (36 respondenten)	Ik wil kleiner wonen / minder ruimte 25% (35 respondenten)	Ik wil gelijkvloers wonen (zorg nodig) 25% (35 respondenten)
65 jaar en ouder	Ik wil verhuizen binnen Bleiswijk 32% (35 respondenten)	Ik wil kleiner wonen / minder ruimte 23% (25 respondenten)	Ik wil gelijkvloers wonen (zorg nodig) 23% (25 respondenten)

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

MARKTCONSULTATIE: LEVENSLOOPBESTENDIGHEID STEEDS VAKER EEN VERHUISMOTIEF

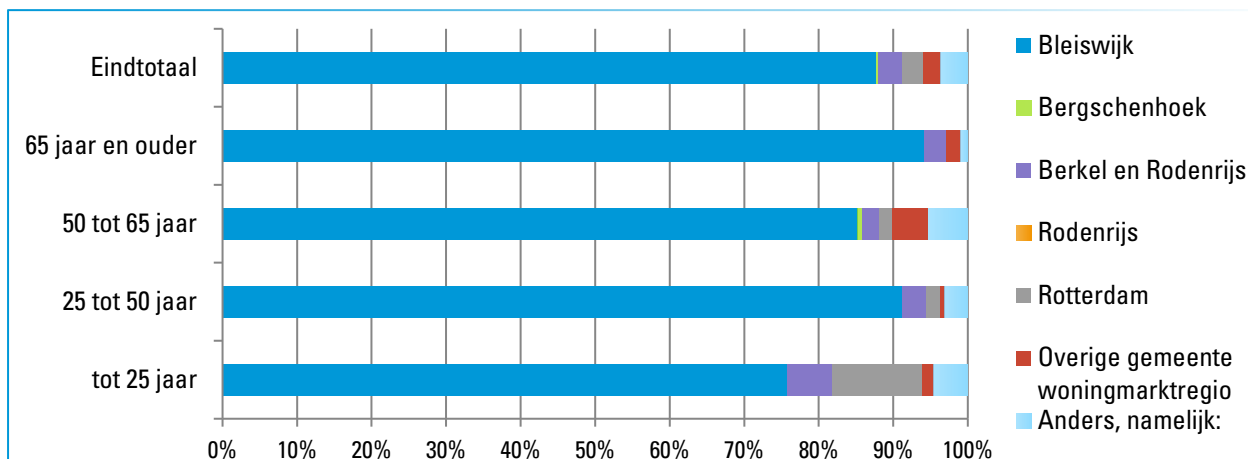
Makelaars en 3B Wonen zien dat steeds meer huishoudens in Bleiswijk hun grondgebonden woning willen inwisselen voor een levensloopbestendige woning. Er is interesse in appartementen en grondgebonden nultredenwoningen. De vraag naar deze woningtypen komt niet alleen vanuit senioren, maar ook zeker vanuit 'empty-nesters' (huishoudens van 50 tot 65 jaar). Deze huishoudens hebben geen thuiswonende kinderen meer, waardoor een ruime gezinswoning niet altijd meer in de woonwensen voorziet. Zij zoeken preventief naar een gelijkvloerse woning. Juist de oudere doelgroep (de 65-plussers) wil vaak zo lang mogelijk in hun woning blijven, ook omdat deze in een vertrouwde omgeving staat waar zij niet weg willen. Maar uiteindelijk (als de zorgvraag is opgetreden) willen zij ook vaker een onderhoudsarme woning, in plaats van een grote woning en tuin die onderhouden moeten worden. Dit beeld komt overeen met de verhuismotieven van deze doelgroepen op basis van de enquête.

Bleiswijk blijft voor 88% van respondenten de eerste keuze van kern (of gemeente) bij verhuizing

Door 88% van de respondenten wordt Bleiswijk op nummer 1 gezet als het gaat om hun gewenste woonplaats (na verhuizing). Daarnaast werd door enkele respondenten Berkel en Rodenrijs, Rotterdam en wat overige gemeenten (in de woningmarktregio) genoemd. Door respondenten tot 25 jaar werd Rotterdam bovengemiddeld vaak genoemd (door 14 respondenten). Dit heeft naar verwachting te maken met de wens om tijdens hun studie in Rotterdam (op kamers) te wonen.

Wat betreft de tweede en derde keuze werden voornamelijk Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs genoemd. Bergschenhoek is voor 43% van de respondenten de tweede keuze en voor 25% de derde. Berkel en Rodenrijs staat voor 27% van de respondenten op nummer 2 en voor 41% op nummer 3.

Figuur 12: Eerste keuze: stel dat u gaat verhuizen, waar vindt u dan bij voorkeur een woning?

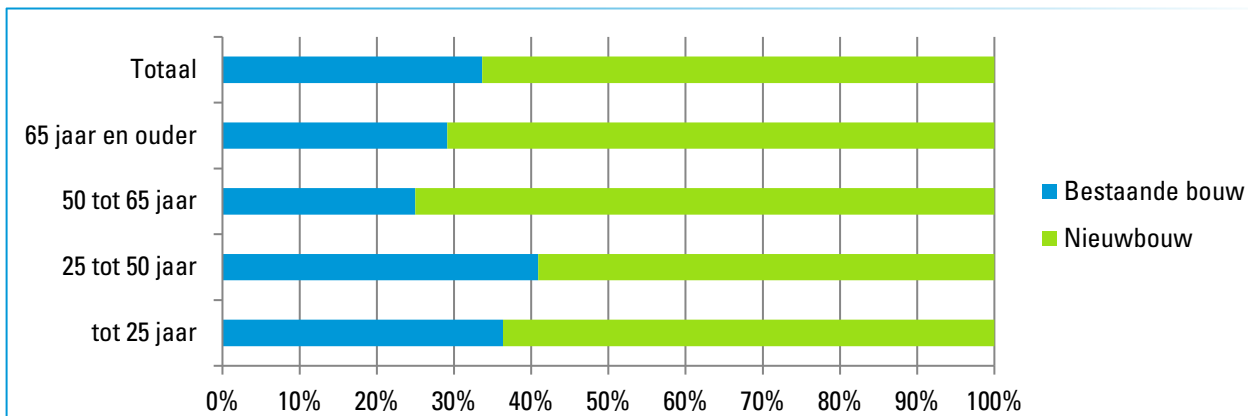
Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

4.2 Nieuwe woning: voorkeur voor nieuwbouw, koopwoningen en een toenemende vraag naar appartementen (tot 25 jaar en vanaf 50 jaar)

66% van respondenten geeft de voorkeur aan een nieuwbouwwoning

Aan alle respondenten werd de vraag gesteld of zij een voorkeur hebben voor een nieuwbouwwoning of een woning uit de bestaande woningvoorraad (stel dat er wordt verhuisd). Het merendeel van de respondenten gaf hierbij aan een voorkeur voor nieuwbouw te hebben, circa 66%. Van de respondenten tussen de 50 en 65 jaar heeft zelfs 75% interesse in nieuwbouw. De respondenten tussen de 25 en 50 jaar hebben juist een wat grotere voorkeur voor een woning uit de bestaande woningvoorraad, ongeveer 41%.

Figuur 13: Gaat uw voorkeur uit naar een nieuwbouwwoning of woning in de bestaande voorraad?

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

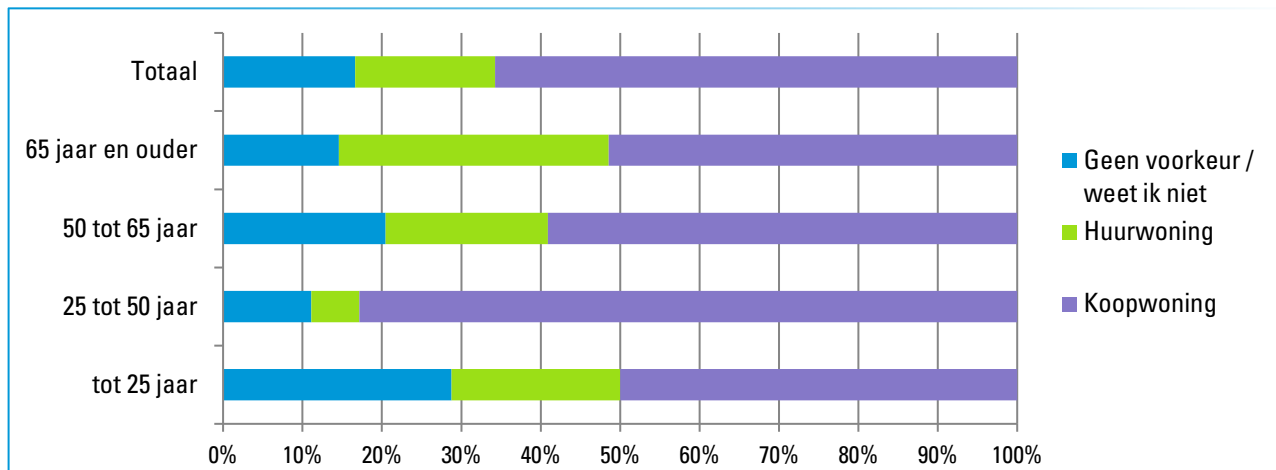
MARKTCONSULTATIE: WONINGEN VANAF 2010 ZIJN OP DIT MOMENT ERG GEWILD

Makelaars zien dat er in Bleiswijk een voorkeur bestaat voor 'niet te oude' woningen. Niet alle huishoudens zijn geïnteresseerd in nieuwbouw, maar woningen van na 2010 worden momenteel voor hoge prijzen verkocht. Bestaande woningen op een centrale plek in de kern doen het ook goed. De minste interesse gaat uit naar woningen van voor de jaren '90. Deze voldoen niet altijd aan de huidige wensen voor woningen, omtrent comfort en duurzaamheid. De verwachting is dat woningen uit de jaren '70 verminderd aantrekkelijk worden, omdat er relatief hoge investeringskosten nodig zijn.

66% van respondenten geeft voorkeur aan koopwoning, 18% aan huurwoning en 17% geen voorkeur

Aan alle respondenten werd de vraag gesteld of zij een voorkeur hebben voor een huur- of koopwoning (stel dat er wordt verhuisd). Circa twee derde (66%) van de respondenten heeft een voorkeur voor een koopwoning. Daarnaast heeft 18% een voorkeur voor een huurwoning. De overige 17% heeft geen voorkeur. Van de respondenten tussen de 25 en 50 jaar heeft 83% een voorkeur voor een koopwoning. Vanuit respondenten vanaf 65 jaar komt juist een bovengemiddelde voorkeur voor een huurwoning (34%).

Figuur 14: Stel dat u gaat verhuizen, gaat uw voorkeur uit naar een koop- of huurwoning?

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

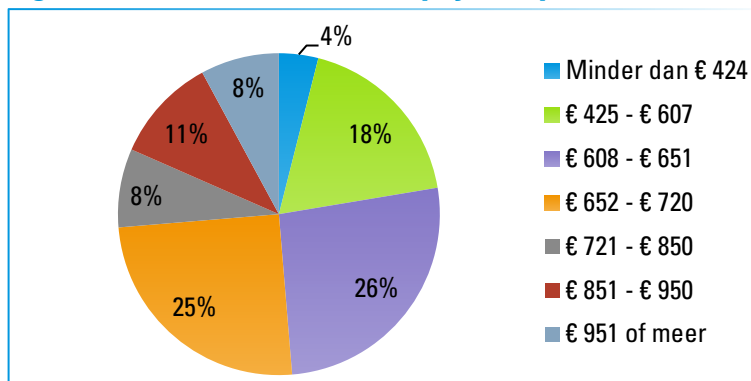
MARKTCONSULTATIE: JONGEREN WILLEN GRAAG KOPEN, MAAR DIT IS NIET ALTIJD MOGELIJK

Uit de marktconsultatie blijkt dat jongeren in Bleiswijk een relatief grote voorkeur hebben voor een koopwoning: *'zij zien huren nog steeds als weggegooid geld'*. Makelaars merken hierbij wel op dat het voor hen niet altijd mogelijk is om deze wens te verwezenlijken. Starters hebben te weinig eigen vermogen, huizenprijzen zijn hoog op dit moment en banken financieren eventuele verbouwingen niet (gemakkelijk). Hierdoor bestaat er toch een behoefte aan huurwoningen. Dit blijkt ook uit de enquête: respondenten tot 25 jaar en respondenten vanaf 65 jaar willen bovengemiddeld vaak huren.

Driekwart van respondenten heeft een voorkeur voor een woning in de sociale huur (tot € 720)

Onderstaand figuur toont de voorkeur voor huurprijsklassen, op basis van de respondenten die een voorkeur hebben voor een huurwoning (en weten wat zij hieraan uit willen en kunnen geven). Doordat het aantal respondenten per leeftijdsgroep beperkt is, kijken we naar de verdeling op totaalniveau. Het valt op dat ongeveer driekwart van de respondenten een woning in de sociale huur zou willen, met een huurprijs tot € 720 per maand. Bij de respondenten tot 25 jaar (11 respondenten) heeft iedereen een voorkeur voor een woning tot € 720 per maand. Van de respondenten die ouder zijn dan 65 jaar (23 respondenten) heeft circa 43% interesse in een vrijesectorhuurwoning (huurprijs boven de € 720 per maand).

Figuur 15: Voorkeuren voor huurprijzen (op basis van 76 respondenten met voorkeur voor huur)

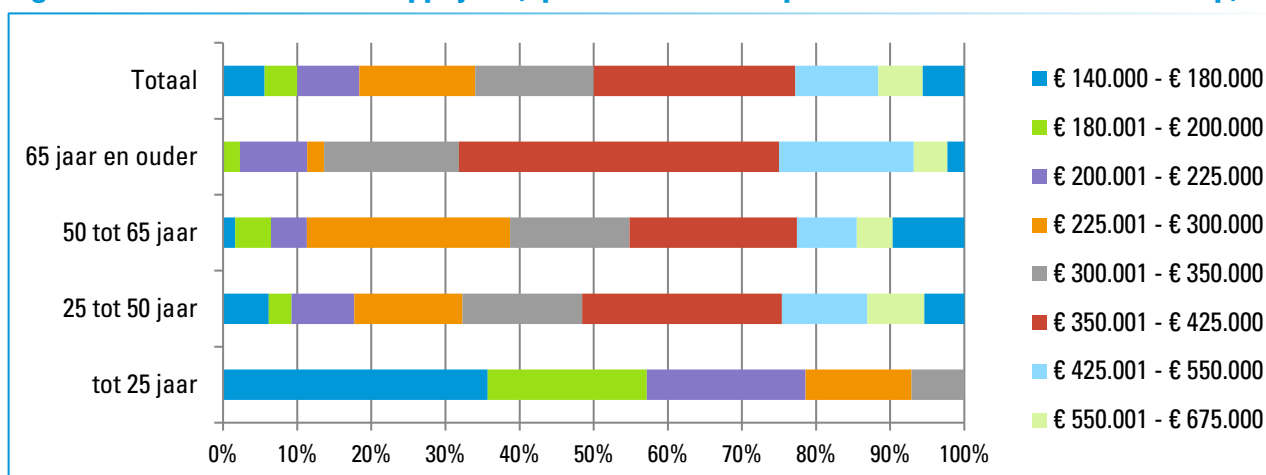

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

Veel interesse voor woningen vanaf € 225.000, maar starters (tot 25 jaar) hebben een lager budget

Onderstaand figuur toont de voorkeur voor kooprijsklassen, op basis van de respondenten die een voorkeur hebben voor een koopwoning (en weten wat zij hieraan uit willen en kunnen geven). Het valt op dat ongeveer 60% van de respondenten een koopwoning zou willen tussen de € 225.000 en € 425.000. De respondenten tussen de 50 en 65 jaar hebben een bovengemiddelde voorkeur voor woningen tussen de € 225.000 en € 300.000. De 65-plussers hebben juist een relatief sterke voorkeur voor woningen tussen de € 350.000 en € 425.000. Van de respondenten tot 25 jaar wil bijna 80% een woning tot € 225.000.

Figuur 16: Voorkeuren voor kooprijzen (op basis van 250 respondenten met voorkeur voor koop)

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

MARKTCONSULTATIE: OUDEREN DIE WILLEN HUREN BLIJVEN BIJ VOORKEUR IN HETZELFDE PRIJSSEGMENT, OUDEREN DIE WILLEN KOPEN ZIJN WEL BEREID OM HIERVOOR MEER TE BETALEN

Oudere huishoudens in een sociale huurwoning willen vaak doorstromen naar een appartement of nultredenwoning, zonder dat hun maandelijkse huurprijs stijgt. 3B Wonen zorgt er daarom voor dat huishoudens die doorstromen naar een levensloopbestendige woning geen hogere huurprijs betalen. Makelaars zien aan de andere kant het signaal dat oudere huishoudens met een koopwoning wel bereid zijn om meer te betalen voor een levensloopbestendige woning, wanneer dit een kwalitatief goede woning is op een geschikte locatie. Deze huishoudens hebben meer financiële mogelijkheden om een dergelijke stap te zetten dan huishoudens die afhankelijk zijn van een sociale huurwoning.

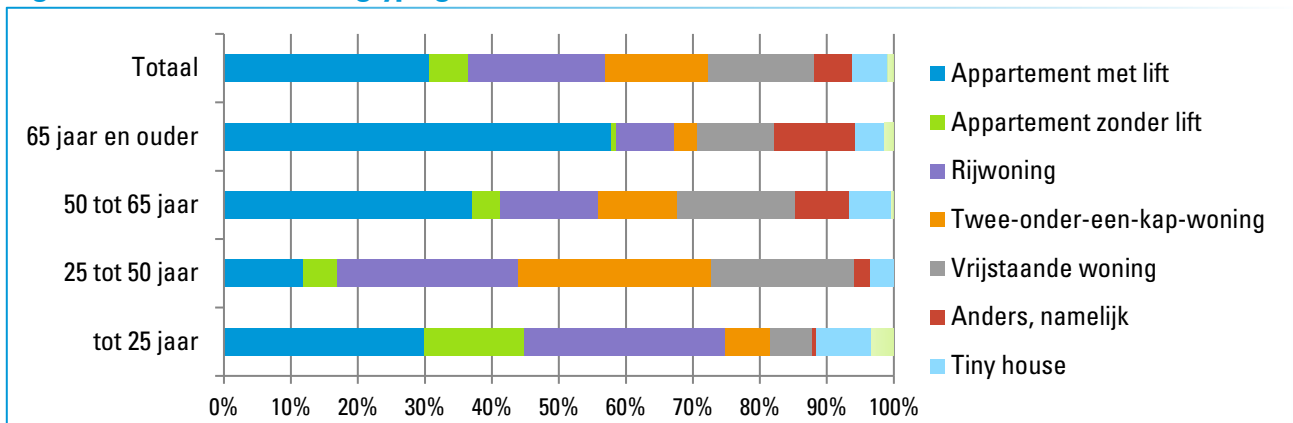
MARKTCONSULTATIE: GEWENSTE EN REALISTISCHE KOOPPRIJZEN LIGGEN VER UIT ELKAAR

Uit gesprekken met de makelaars is gebleken dat de aankoopprijs van de gewenste woning van veel woningzoekenden op dit moment tussen de € 250.000 en € 350.000 ligt. Op basis van de enquête zoekt circa een derde van de respondenten een woning in deze prijsklasse, voornamelijk respondenten tussen de 50 en 65 jaar oud. Een ander groot deel van de huishoudens zoekt een woning tussen de € 350.000 en € 425.000. Dit zijn voornamelijk de 65-plussers (zie ook vorig tekstkader over de bereidheid van ouderen om meer te betalen voor een woning). In de afgelopen vier maanden lag de gemiddelde transactieprijs van een woning in Bleiswijk op € 388.000 (op basis van 72 transacties op Funda). Hiermee ligt de daadwerkelijke koopprijs van een woning een stuk hoger dan de gewenste koopprijs.

Twee derde van de respondenten heeft een voorkeur voor grondgebonden eengezinswoning, maar respondenten vanaf 50 en 65 jaar hebben een toenemende interesse in appartementen

Wanneer we kijken naar de woningtypen waar respondenten interesse in hebben, dan valt op dat circa 37% interesse heeft in een appartement (31% met lift en 6% zonder lift). De overige respondenten hebben interesse in diverse typen grondgebonden eengezinswoningen. Met name de groep tussen de 25 en 50 heeft een bovengemiddelde interesse in grondgebonden woningen. In deze groep zitten veel gezinnen, of stellen met een kind(wens). Een eengezinswoning past goed bij deze huishoudenssamenstelling. Vanaf 50 jaar zien we een toenemende interesse in appartementen: 41% van de respondenten heeft hierin interesse. Van de respondenten die ouder zijn dan 65 jaar heeft zelfs 59% de voorkeur voor een appartement. Appartementen zijn doorgaans levensloopbestendig en sluiten daardoor goed aan bij deze doelgroep. Ook bij respondenten tot 25 jaar is interesse in appartementen, mogelijk vanuit betaalbaarheidsoverwegingen.

Figuur 17: Naar welk woningtype gaat uw voorkeur uit?

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

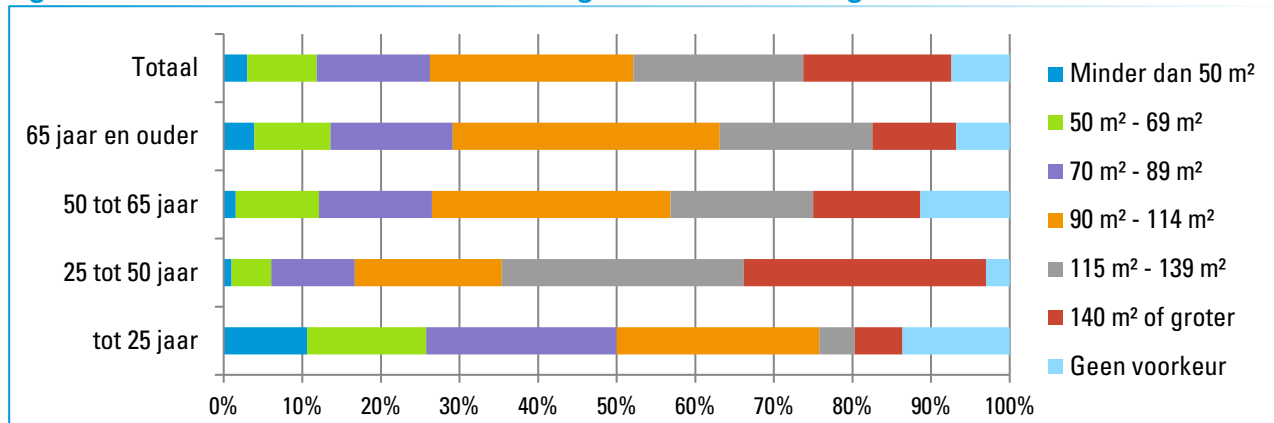
MARKTCONSULTATIE: BEHOEFTE AAN MEER RIJTJESWONINGEN EN APPARTEMENTEN

Makelaars zien een vraag naar eengezinswoningen met drie slaapkamers en een tuin. Dit zijn bij voorkeur rijtjeswoningen, zodat deze nog relatief betaalbaar zijn. Hiermee kunnen jongere huishoudens bediend worden. Van dit woningtype is momenteel onvoldoende aanbod. Er is ook een vraag naar tweekappers, maar deze zijn al veel aanwezig in de bestaande woningvoorraad. Daarnaast is er een grote vraag naar appartementen, maar een gebrek aan aanbod. Er is weinig dynamiek in de markt op basis van verkopen, omdat er weinig appartementen zijn die verkocht kunnen worden. Echter wanneer makelaars in Bleiswijk een appartement kunnen aanbieden, komen hier veel reacties op. De verwachting is daarom dat er wel behoefte is aan een groter aanbod van appartementen of grondgebonden nultredenwoningen.

Voornameijk respondenten tot 25 jaar hebben de voorkeur voor een kleinere woning

De respondenten tot 25 jaar zijn op zoek naar een relatief kleine woning: 50% zoekt een woning tot 90 vierkante meter. De respondenten tussen de 25 en 50 jaar zijn juist wel op zoek naar een wat grotere woning: 31% van deze groep heeft de voorkeur voor een woning tussen de 115 en 140 vierkante meter en ook 31% zou een woning groter dan 140 vierkante meter willen. De respondenten boven de 50 jaar geven meer de voorkeur voor een woning tussen de 90 en 115 vierkante meter (respectievelijk 30% en 34%).

Figuur 18: Wat is uw voorkeur wat betreft de grootte van de woning?

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

MARKTCONSULTATIE: MAKELAARS SCHATTEN GEWENST WOONOPPERVLAK GROTER IN

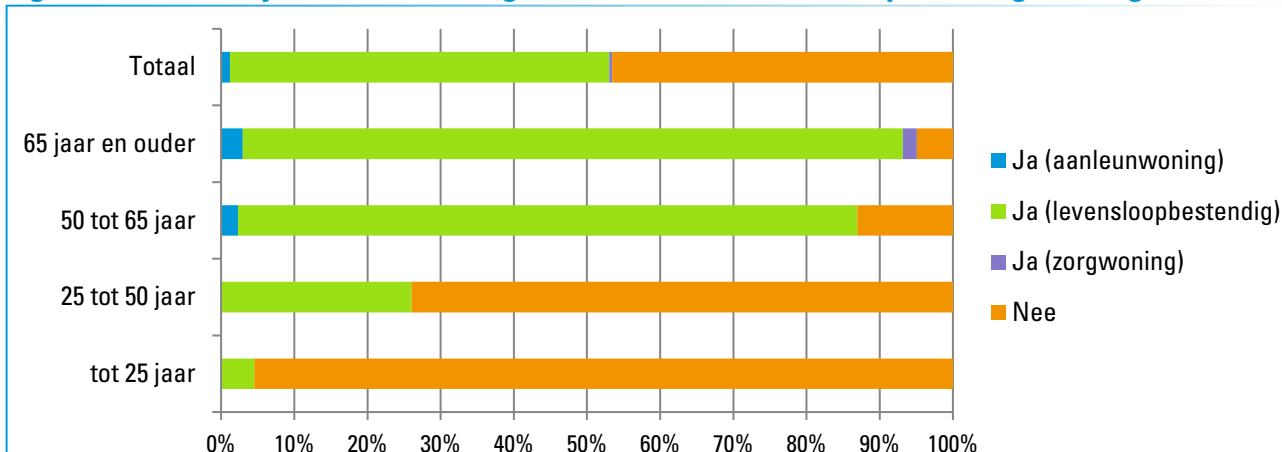
Makelaars nemen een vraag weer naar tussenwoningen en appartementen van 125 tot 150 vierkante meter. Ook is er een vraag naar vrijstaande woningen tot 175 vierkante meter. Op basis van de enquête zijn er echter ook veel respondenten, met name jongeren en 65-plussers, die behoefte hebben aan kleinere woningen tussen de 90 en 115 vierkante meter.

4.3 Er is behoefte aan meer levensloopbestendige woningen in Bleiswijk

95% van de 65-plussers zou een levensloopbestendige (zorg of aanleun) woning willen

Van alle respondenten zou ongeveer de helft (52%) interesse hebben in een levensloopbestendige woning. Van de respondenten tussen de 50 en 65 jaar heeft 85% interesse in een levensloopbestendige woning, van de 65-plussers zelfs 90%. Ook hebben enkele respondenten interesse in een zorg- of aanleunwoning.

Figuur 19: Heeft u bij uw nieuwe woning een voorkeur voor levensloopbestendige woning?

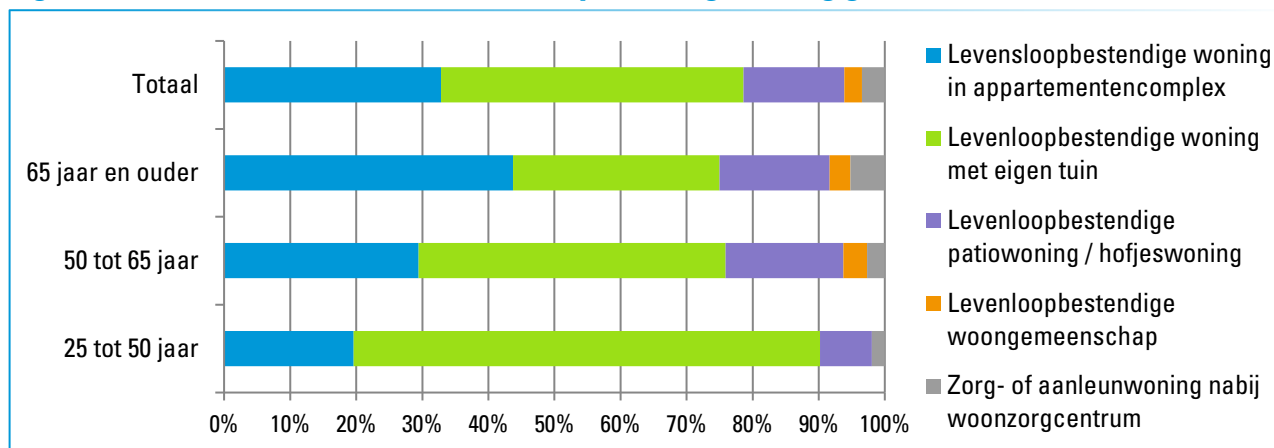

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

Zowel interesse in grondgebonden levensloopbestendige woningen als in appartementen

Van alle respondenten met interesse in een levensloopbestendige woning (263 respondenten) heeft 33% interesse in een levensloopbestendig appartement. Ongeveer 46% heeft interesse in een levensloopbestendige woning met een eigen tuin. Wat opvalt is dat jongere respondenten vaker interesse hebben in een levensloopbestendige woning met een tuin, terwijl 65-plussers vooral geïnteresseerd zijn in een levensloopbestendig appartement.

Figuur 20: Naar wat voor een soort levensloopbestendige woning gaat uw voorkeur uit?

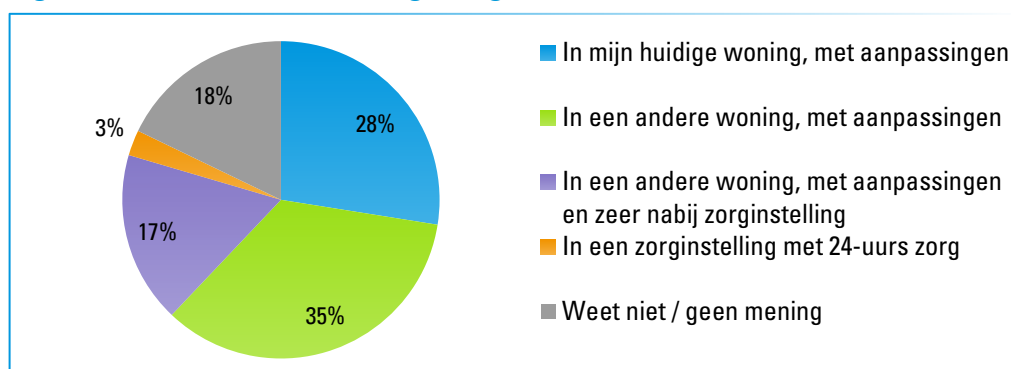

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

Meer dan de helft van de respondenten geeft voorkeur aan een andere levensloopbestendige woning

Van de respondenten met een voorkeur voor levensloopbestendig wonen heeft meer dan de helft aan dat zij dit in een andere woning dan hun huidige woning zouden willen. Voor 35% is een andere woning met aanpassingen voldoende, 17% zou een aangepaste woning nabij een zorginstelling willen en 3% zou zelfs in een zorginstelling willen wonen. Ongeveer 28% zou in hun huidige woning willen blijven, met aanpassingen. De overige 18% weet nog niet hoe zij willen wonen wanneer zij meer behoefte aan zorg zouden krijgen.

Figuur 21: Stel u heeft meer zorg nodig, hoe wilt u dan wonen?

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

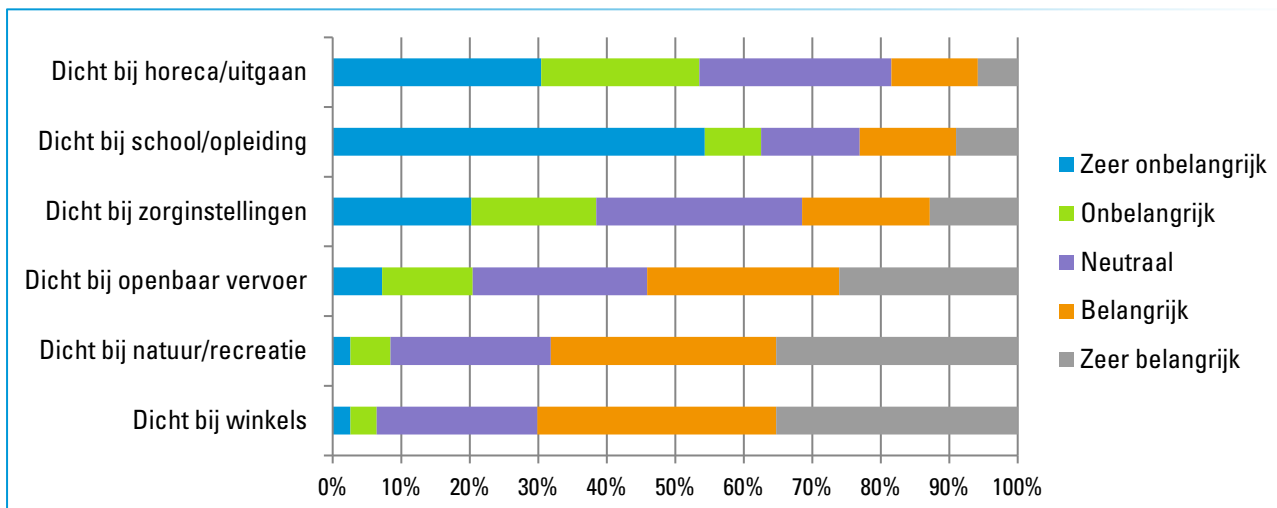
MARKTCONSULTATIE: AANBOD VAN LEVENSLOOPBESTENDIGE WONINGEN MOET OMHOOG

Zoals in paragraaf 4.1 beschreven zien makelaars en 3B Wonen een toenemende vraag naar levensloopbestendige woningtypen. Het aanbod is momenteel beperkt, waardoor doorstroming op de woningmarkt stukt. Zowel in de huur- als koopsector is ruimte voor toevoeging van dergelijke woningen.

4.4 Nabijheid van winkels en natuur/recreatie (zeer) belangrijk voor alle doelgroepen

Onderstaand figuur toont het belang van diverse omgevingskenmerken, op basis van alle respondenten. Circa 70% van de respondenten vindt de nabijheid van winkels en natuur en recreatie (zeer) belangrijk. De nabijheid van scholen en opleiding vindt 62% daarentegen (zeer) onbelangrijk, net als de nabijheid van horeca- of uitgaansgelegenheden (53%). De belangrijkste verschillen per doelgroep behandelen we hierna.

Figuur 22: Stel dat u gaat verhuizen, welke kenmerken van de woonomgeving zijn van belang?

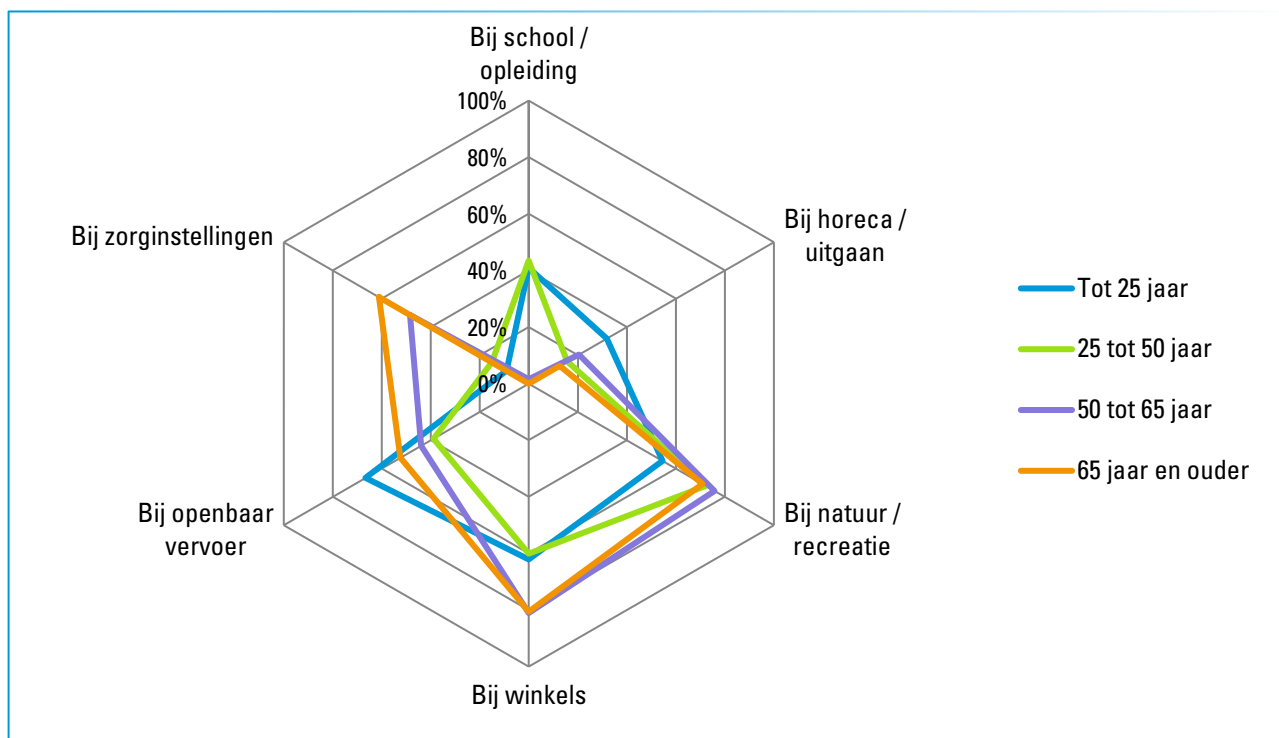
Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

Nabijheid van zorginstelling belangrijk voor 50-plussers, jongere huishoudens hechten meer waarde aan nabijheid van school of opleiding en de beschikbaarheid van openbaar vervoer

Onderstaande figuur toont de kenmerken van de woonomgeving die volgens de verschillende doelgroepen 'belangrijk' of 'zeer belangrijk' zijn. Het figuur toont het percentage van de respondenten wat dit kenmerk (zeer) belangrijk vindt. Het volgende valt op:

- De nabijheid van winkels wordt door zo'n 80% van de 50- en 65-plussers (zeer) belangrijk gevonden. Van de jongere respondenten vindt ook circa 60% de nabijheid van winkels (zeer) belangrijk.
- De nabijheid van openbaar vervoer is met name (zeer) belangrijk voor de doelgroep tot 25 jaar (67%), maar ook voor de 65-plussers (52%). De overige doelgroepen hebben doorgaans vaker een eigen auto en zijn daardoor minder afhankelijk van het openbaar vervoer om ergens te kunnen komen.
- De nabijheid van zorginstelling is (zeer) belangrijk voor 60% van de 65-plussers, maar ook 50% van de 50 tot 65-jarigen vindt dit een (zeer) belangrijke voorziening. Zij houden bij het uitzoeken van een woonomgeving mogelijk al rekening met een toekomstige zorgbehoefte.
- De nabijheid van school of opleiding wordt vooral (zeer) belangrijk gevonden door de doelgroep tot 25 jaar (naar verwachting voor henzelf) en de doelgroep tussen de 25 en 50 jaar (naar verwachting vanwege hun kinderen). Bij beide groepen vindt circa 40% dit een (zeer) belangrijk omgevingskenmerk.
- De nabijheid van horeca is voor de minste respondenten (zeer) belangrijk. Van de respondenten tot 25 jaar vindt circa 32% dit een (zeer) belangrijk kenmerk.
- Natuur en recreatie nabij de woning is voor bijna alle doelgroepen (zeer) belangrijk. Voor alle doelgroepen vanaf 25 jaar vindt 71% tot 76% van de respondenten dit een (zeer) belangrijk kenmerk. Tot 25 jaar ligt dit aandeel iets lager, namelijk op circa 55%.

Figuur 23: 'Belangrijke' of 'zeer belangrijke' kenmerken van de woonomgeving per doelgroep

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

MARKTCONSULTATIE: OUDEREN WONEN GRAAG CENTRAAL IN DE KERN, JONGERE HUISHOUDENS ZIJN BEREID OM VERDER VAN VOORZIENINGEN TE WONEN IN RUIL VOOR BETAALBAARHEID

3B Wonen en makelaars in Bleiswijk geven aan dat de meeste woningzoekenden een voorkeur hebben voor een woning centraal in de kern. De gewenste woning staat bij voorkeur dicht bij diverse voorzieningen. Voor oudere huishoudens zijn niet alleen winkels, maar ook de nabijheid van zorgvoorzieningen van belang. De verwachting is dat jonge huishoudens en gezinnen bereid zijn om verder van voorzieningen af te wonen, als zij dan een betaalbare woning kunnen betrekken.

5 Opgaven voor Bleiswijk

5.1 Gemeente groeit sterk, maar houdt in Bleiswijk rekening met vergrijzing

Het aantal gezinnen in Lansingerland neemt de komende jaren naar verwachting verder toe

Op basis van de prognoses groeit de gemeente Lansingerland nog sterk de komende jaren, van circa 23.300 huishoudens nu naar bijna 32.000 over twintig jaar. Momenteel zijn gezinnen de grootste doelgroep in de gemeente en deze groep zal de komende jaren verder in omvang toenemen. Uit de verhuisgegevens van de afgelopen jaren blijkt ook dat de gemeente Lansingerland vooral huishoudens tussen de 25 en 40 jaar aantrekt. We zien daarom voor de gemeente tot 2029 nog een grote uitbreidingsbehoefte van het aantal grondgebonden woningen, met name in het koopsegment (zie paragraaf 3.2).

Ook neemt het aantal 55- en 75-plushuishoudens in de gemeente toe, er is sprake van vergrijzing

Naast een toename van het aantal gezinnen, zien we een sterke toename van het aantal 55- en 75-plushuishoudens in de gemeente. Dit zijn niet allemaal oudere huishoudens die naar Lansingerland toe verhuizen, maar vooral huishoudens die er nu al wonen, die ouder worden. Hierdoor komen zij in een andere doelgroep terecht. Het aandeel 75-plussers neemt de komende twintig jaar toe van 11% naar 19%. Hierdoor zien we voor de gemeente tot 2029 ook een grote uitbreidingsbehoefte van het aantal appartementen en nultredenwoningen, zowel in het koop- als huursegment (zie paragraaf 3.2).

Bleiswijk sterkere vergrijzing en een woningvoorraad die vooral gericht is op gezinnen

Hoewel er voor de gemeente Lansingerland als geheel nog een grote uitbreidingsbehoefte aan woningbouw bestaat (circa 5.445 woningen tot 2029), lijkt deze uitbreidingsbehoefte voor Bleiswijk op basis van prognoses beperkt. Primos2019 verwacht een toename van circa 30 huishoudens tot 2029. Wel staat Bleiswijk voor een demografische transitie: het aantal gezinnen neemt af en het aantal 75-plushuishoudens neemt toe (zie paragraaf 2.4). Het grootste deel van de woningvoorraad is nu echter gericht op gezinnen, maar nog beperkt (levensloop)geschikt voor ouderen. Het aandeel appartementen en nultredenwoningen is lager dan gemiddeld in de gemeente (zie paragraaf 3.1). De grootste kwalitatieve opgave voor Bleiswijk ligt daarom voor de middellange termijn (10/20 jaar) op het realiseren van meer appartementen en nultredenwoningen, die ook geschikt zijn voor oudere huishoudens.

5.2 Toevoegen van zo'n 25 tot 40 woningen per jaar lijkt haalbaar op basis van enquête, mits gecompenseerd met andere kernen in Lansingerland

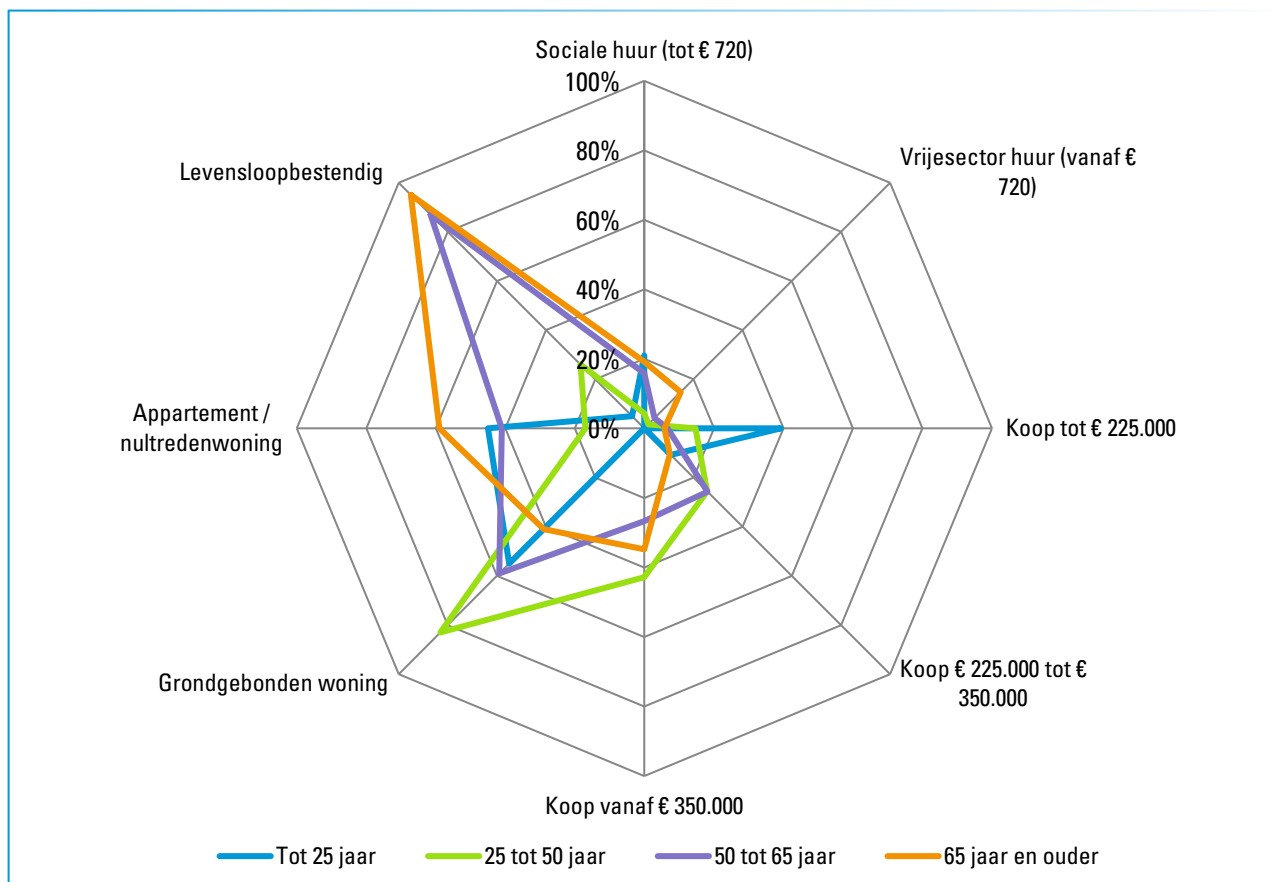
Huishoudens tot 25 jaar en tussen de 25 en 50 jaar willen vooral grondgebonden koopwoningen

Op basis van de enquête zien we dat een groot deel van de huishoudens in Bleiswijk een voorkeur heeft voor een reguliere grondgebonden koopwoning. Dit geldt met name voor de jongeren tot 25 jaar en de huishoudens tussen 25 en 50 jaar. Zie onderstaand figuur. De bestaande woningvoorraad bestaat echter al voor het overgrote deel uit grondgebonden koopwoningen (zie paragraaf 3.1). Deze woningen worden momenteel nog vaak bewoond door 50- en 65-plushuishoudens, die een stap willen zetten naar een (levensloopbestendig) appartement of grondgebonden nultredenwoning. Na verhuizing van deze 50- en 65-plushuishoudens komt dit type woning weer vrij voor andere huishoudens met een voorkeur hiervoor.

Huishoudens vanaf 50 jaar hebben een zeer sterke voorkeur voor levensloopbestendig wonen

Waar huishoudens tussen de 25 en 50 jaar aangeven groter te willen wonen, geven 50- en 65-plus huishoudens juist vaak aan dat zij kleiner of gelijkvloers willen wonen (zie tabel 4, paragraaf 4.1). Onderstaand figuur laat zien dat bijna alle 50 en 65-plussers een levensloopbestendige woning willen. De behoefte van respondenten tussen 50 en 65 jaar is relatief vergelijkbaar met de behoefte van 65-plussers. Een belangrijk verschil is dat 50 tot 65 jarigen vaker levensloopbestendig willen wonen in een grondgebonden woning, terwijl 65-plussers vaker een levensloopbestendig appartement willen. Ook willen 65-plussers vaker een vrijesectorhuurwoning, terwijl 50 tot 65 jarigen vaker een woning in het segment tussen € 225.000 en € 350.000 willen kopen.

Figuur 24: Kenmerken van de gewenste woning per doelgroep (op basis van resultaten uit enquête)

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

Onderstaande tabel geeft per doelgroep de grootste opgaven weer en daarbij een indicatie van de behoefte vanuit deze doelgroepen. Deze indicatie is vraag gestuurd, op basis van de enquête. De totale behoefte van de doelgroepen is daarom groter dan de uitbreidingsbehoefte van 30 huishoudens voor Bleiswijk (volgens Primos2019). We hebben voor de indicatie van de behoefte de omvang van de doelgroepen in 2019 als uitgangspunt genomen. Op basis van de enquête weten we per doelgroep welk aandeel binnen een jaar wil verhuizen⁴, welk aandeel in Bleiswijk wil blijven en welk aandeel hiervan een nieuwbouwwoning wil.⁵

⁴ Gecorrigeerd met resultaten uit WoON over daadwerkelijk verhuisgedrag van huishoudens (naar leeftijd).

⁵ Onder nieuwbouw verstaan we niet alleen nieuw te bouwen woningen, maar ook woningen die door huishoudens in Bleiswijk nog aantrekkelijk gevonden worden. Op basis van markconsultatie betreffen dit woningen na 1990. Circa 40% van de voorraad in Bleiswijk is na 1990 gebouwd (zie figuur 10). Het gaat dus om circa 1.900 woningen die nog relatief nieuw zijn.

Tabel 5: Opgaven en indicatieve vraag per doelgroep (op basis van resultaten uit enquête)

Doelgroep	Voorkeur woningtype	Voorkeur eigendom	Voorkeur prijsklasse	Indicatieve vraag tot 2029
Huishoudens tot 25 jaar	Zowel voor grondgebonden woning als appartement.	Vooraf koop (50%) Beperkt huur (21%)	€ 140.000 - € 180.000 (36%) € 180.000 - € 225.000 (42%)	20 tot 30
Huishoudens 25 tot 50 jaar	Grote voorkeur voor grondgebonden woning.	Vooraf koop (83%) Beperkt huur (6%)	€ 225.000 - € 350.000 (31%) € 350.000 - € 425.000 (27%)	Beperkt toevoegen
Huishoudens 50 tot 65 jaar	Levensloopbestendig, in grondgebonden woning	Vooraf koop (59%) Beperkt huur (20%)	€ 225.000 - € 350.000 (44%) € 350.000 - € 425.000 (23%)	150 tot 200
Huishoudens vanaf 65 jaar	Levensloopbestendig, in appartement	Vooraf koop (51%) Bovengemiddeld huur (34%)	€ 350.000 - € 425.000 (43%) Huur: 43% boven € 720	150 tot 200
Totaal	Circa 300 tot 400 (25 tot 40 per jaar)			

Bron: Enquête WBO Bleiswijk, bewerking Stec Groep (2019).

Beleidsoverweging om te kiezen voor meer woningen in Bleiswijk, mits compensatie binnen gemeente

Bovenstaande tabel is vraag gestuurd, gebaseerd op de korte termijn behoefte die uit de enquête is voortgekomen. De Primos2019 prognose laat een kleinere behoefte zien. We merken op dat prognoses op een lager schaalniveau sterker worden sterk gestuurd door het bouwprogramma. Volgens Primos2019 worden er de komende 10 jaar 17 woningen toegevoegd in Bleiswijk, van de 5.460 woningen die zij verwachten in heel Lansingerland. Dit verklaart deels waarom de uitbreidingsvraag zo laag is voor Bleiswijk. U kunt er als gemeente voor kiezen om te koersen op de toename van 30 huishoudens voor Bleiswijk zoals Primos voorspelt, of om meer woningen te programmeren in deze kern (op basis van de actuele vraag). Houd er wel rekening mee dat de totale uitbreidingsbehoefte voor de gemeente Lansingerland circa 5.445 woning bedraagt tot 2029. Meer woningen programmeren in Bleiswijk betekent dat er gecompenseerd moet worden in Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs.

Kortom: u heeft als gemeente de keuze om meer woningen toe te voegen in Bleiswijk, niet vanuit de prognoses op kernniveau, maar vraag gestuurd op basis van de enquête. Deze vraag betreft indicatief zo'n 25 tot 40 woningen per jaar. Als u hiervoor kiest, dan dienen deze aantallen gecompenseerd te worden met de rest van Lansingerland, omdat hier vanuit het planaanbod meer groei verwacht wordt. Huishoudens kunnen immers maar op een plek binnen de gemeente wonen.

5.3 Bouw voor oudere huishoudens: dit biedt kansen voor doorstroming

In tabel 5 benoemen we een beperkte behoefte aan toevoegen van woningen voor huishoudens tussen 25 en 50 jaar.⁶ Uit de enquête blijkt namelijk dat deze doelgroep een voorkeur heeft voor ruime, grondgebonden koopwoningen. Het grootste deel van de woningvoorraad in Bleiswijk bestaat hier al uit, waarvan circa 1.900 (relatief) nieuwe woningen (zie voetnoot 5). Ook de makelaars geven aan dat deze doelgroep woningen zoekt waar al veel (potentieel) aanbod van is, wat vrij kan komen middels doorstroming. Woningen toevoegen voor deze doelgroep lijkt ons daarom in beperkte mate noodzakelijk.

We adviseren u om nieuwbouw in Bleiswijk in te zetten als kwalitatieve aanvulling op de bestaande voorraad en om doorstroming te genereren. Dit sluit niet alleen aan bij de resultaten uit de enquête, maar ook bij de demografische transitie en kwalitatieve behoefte op de langere termijn (zie paragraaf 3.2). Door appartementen en nultredenwoningen te bouwen ontstaat er doorstroming op de woningmarkt. Hierdoor komen gezinswoningen vrij waar nu nog 50- en 65-plushuishoudens wonen. Andere doelgroepen die geïnteresseerd zijn in deze woningen kunnen dan in de bestaande woningvoorraad een gezinswoning kopen (of huren).

⁶ Op basis van de berekening zien we vanuit deze doelgroep een vraag naar circa 800 tot 900 woningen.

Nabijheid van winkel- en zorgvoorzieningen is belangrijk voor 50-plussers

Huishoudens vanaf 50 jaar geven aan dat zij graag wonen op een locatie nabij winkels en (zorg)voorzieningen. Hierdoor kunnen zij, ook wanneer zij in de toekomst minder goed ter been zijn, nog relatief zelfstandig blijven. De nabijheid van openbaar vervoer wordt ook belangrijker naarmate huishoudens ouder worden. Programmeer woningen voor deze doelgroep daarom bij voorkeur dicht bij dergelijke voorzieningen en op een centrale plek in Bleiswijk.

HUISHOUDENS IN BLEISWIJK ZIJN ZEER STERK GERICHT OP HUN EIGEN KERN

Uit de verhuisbewegingen, de enquête en de markconsultatie blijkt dat huishoudens in Bleiswijk een sterke verhuisrelatie met hun eigen kern hebben. De meeste verhuizingen vinden plaats binnen Bleiswijk en bijna 90% van de respondenten geeft aan dat zij in Bleiswijk willen blijven. Dit betekent dat er (gezien de bestaande woningvoorraad en de aankomende demografische transitie) meer woningen nodig zijn om de vergrijzende huishoudens in Bleiswijk zelf te kunnen blijven huisvesten.

5.4 Voeg enkele betaalbare starterswoningen (rijwoning of appartement) toe

Naast een toenemende behoefte aan levensloopbestendige woningen voor ouderen is er, zeker op korte termijn, behoefte aan betaalbare woningen voor starters. Hieraan is een tekort in Bleiswijk. Dit blijkt uit de enquête en dit wordt bevestigd door de marktpartijen en 3B Wonen. Dit tekort aan betaalbare woningen komt enerzijds door de hoge marktdruk op dit moment, maar anderzijds ook door de woningvoorraad in Bleiswijk. Er staan al relatief veel dure, ruime gezinswoningen. Deze komen vrij als oudere huishoudens doorstromen, dus meer van deze woningen toevoegen is geen aanvulling op de bestaande woningvoorraad. Zet woningbouw daarom in voor doelgroepen die tussen wal en schip vallen, zoals jonge tweeverdieners. Deze doelgroep verdient te veel voor een sociale huurwoning, maar te weinig om een woning van € 300.000 te kunnen kopen. Voeg daarom enkele starterswoningen toe (rijtjeswoningen of appartementen) Dit kan zowel in de vrijesectorhuur als in de koop, mits betaalbaar. Houd hierbij echter wel rekening met de prijs-kwaliteitverhouding: bij een lagere prijs hoort in de huidige markt ook een kleiner (woon)oppervlak.

MET (HUUR)APPARTEMENTEN KUNNEN MEERDERE DOELGROEPEN BEDIEND WORDEN

Uit de enquête blijkt dat 45% van de jongeren in een appartement zou willen wonen, ook is er een relatief groot aandeel jongeren dat zou willen huren. Door betaalbare (huur)appartementen toe te voegen aan de woningvoorraad kunnen deze jongeren een eerste stap zetten op de woningmarkt, voordat zij een gezinswoning kopen. Bijkomend voordeel is dat deze appartementen op de langere termijn ook geschikt zijn voor de toenemende groep oudere huishoudens. Daarnaast zijn de geschikt voor bijvoorbeeld woonurgente (zoals scheidingsgevallen) die snel en tijdelijk een woning zoeken.

5.5 Oriënteer op bestaande voorraadarrangementen: verduurzaming en transformatie

Bleiswijkers hebben een voorkeur voor nieuwbouwwoningen, zo blijkt uit de enquête en marktconsultatie. Maar het grootste deel van de toekomstige woningvoorraad in Bleiswijk staat er nu al. Er ligt dus ook een opgave in het aantrekkelijk maken en houden van de bestaande woningvoorraad.

We raden u dan ook aan om na te denken over instrumenten of arrangementen om de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad op peil te houden (leningen of subsidies voor investeringen in verduurzaming, levensloopbestendigheid) of het tegengaan van een overschot aan grondgebonden woningen op de langere termijn. Ga samen met investeerders in middenhuur, de woningcorporatie(s) en bewonersverenigingen (voor de particuliere eigenaren) in gesprek over hoe de woningvoorraad op de langere termijn ook haar kwaliteit en waarde kan behouden. Kijk hierbij niet alleen naar de investeringen die nu

noodzakelijk zijn, maar ook naar besparingen op de langere termijn en naar het maatschappelijke rendement wat niet altijd in geld is uit te drukken.

5.6 Houd uw woningbouwprogramma adaptief en flexibel, om bij te kunnen sturen

We raden u ook aan om zo flexibel mogelijk te blijven in toekomstige planvorming, zeker in Bleiswijk waar nog beperkte huishoudensgroei verwacht wordt. Dat kan door bestemmingsplannen zo laat mogelijk in procedure te brengen, als het plan helder is en zeker is dat het doorgaat. Of door plannen te verkleinen en op te knippen in meerdere deelfasen. Zo blijft u wendbaar, ligt er geen grote plancapaciteit op plekken te 'slapen' en houdt u grip op ontwikkelingen.

Ook uw toezeggingen aan initiatiefnemers, waaronder de anterieure overeenkomsten, kunnen regelmatig adaptiever. Enkele voorbeelden:

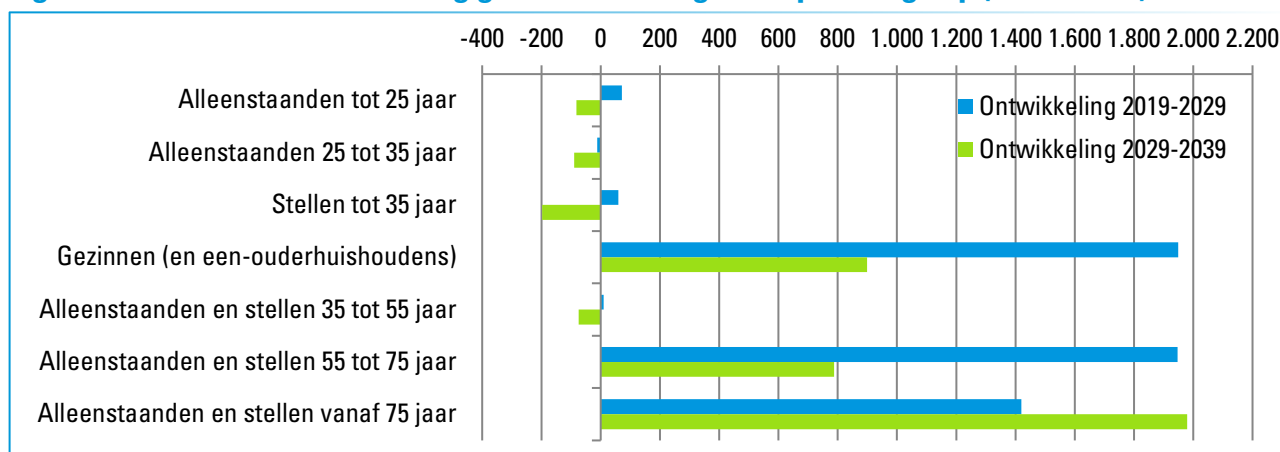
- Neem 'use it or lose it rights' op. Als de initiatiefnemer geen gebruik maakt van het bestemmingsplan binnen x jaar, kan de gemeente – zonder planschadeclaim – het bestemmingsplan wijzigen. Dit is een steeds vaker voorkomend contractonderdeel.
- Neem in het contract op hoe u samen plannen organisch, stedenbouwkundig en landschappelijk afrondt als ze niet meer geheel nodig zouden blijken, vooral bij grotere initiatieven aan de randen.
- Neem ook contracten op bij kleinere planologische procedures. Geef daarbij meer aan welk type woningen er komen vanuit de kwalitatieve behoefte. Als u bijvoorbeeld meer middeldure huurwoningen wilt, of woningen van een bepaalde omvang, kunt u dat ook hierin vastleggen.

Bijlage A: Figuren en analyses gemeente Lansingerland

Deze bijlage bevat een aantal figuren over de gemeente Lansingerland ter ondersteuning van hoofdstuk 2.

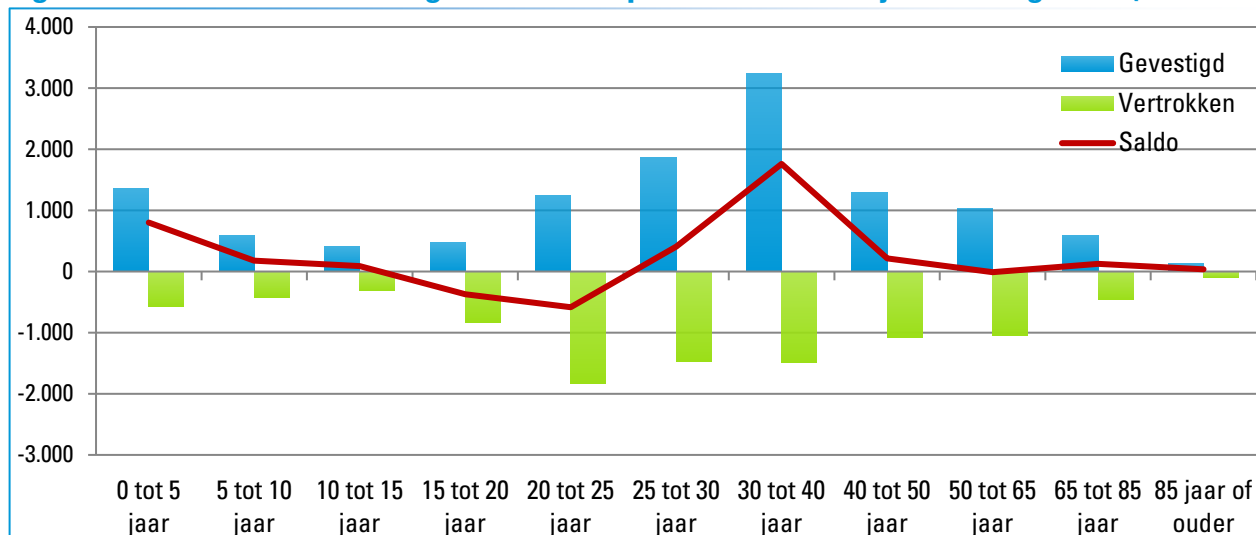
Onderstaand figuur toont de ontwikkeling per doelgroep, voor de komende tien jaar en de tien jaar daarna. Hierin is terug te zien dat zowel het aantal gezinnen als het aantal 55- en 75-plushuishoudens in omvang toenemen. De overige doelgroepen blijven relatief stabiel tot 2029, maar nemen daarna lichtelijk af.

Figuur 25: Huishoudensontwikkeling gemeente Lansingerland per doelgroep (Primos2019)

Bron: ABF (Primos2019). Bewerking Stec Groep (2019).

Figuur 26: In- en uitstroom en migratiesaldo van personen naar leeftijd in Lansingerland (2013-2018)

Bron: CBS (2019, maar cijfers over 2013 tot 2018). Bewerking Stec Groep (2019).

In totaal waren er tussen 2011 en 2018 zo'n 29.650 ingaande en 25.560 uitgaande verhuizingen in de gemeente Lansingerland (zie tabel 6 in bijlage A). Van de herkomstgemeenten van inkomende verhuizingen maakt Lansingerland circa 44% uit (de binnengemeentelijke verhuizingen). Daarnaast komt bijna een kwart van de inkomende verhuizingen uit Rotterdam. Ook Den Haag en Zoetermeer zijn goed voor ruim duizend inkomende verhuizingen. Bij uitgaande verhuizingen, blijft ongeveer de helft in Lansingerland (de binnengemeentelijke verhuizingen). Circa 16% vertrekt naar Rotterdam. Dit betekent dat Lansingerland meer personen vanuit Rotterdam aantrekt, dan dat er personen naar toe verhuizen. Wat opvalt is dat er meer dan twee keer zo veel personen de provincie uit gaan (2.967) vanuit Lansingerland, dan dat er naar Lansingerland toe gaan van buiten de provincie (1.196).

Tabel 6: Inkomende en uitgaande verhuizingen gemeente Lansingerland 2011 tot 2018

Herkomstgemeente Inkomende verhuizingen	Verhuizingen		Vetrekgemeente Uitgaande verhuizingen	Verhuizingen	
	Aantal	Aandeel		Aantal	Aandeel
Lansingerland	13.046	44%	Lansingerland	13.046	51%
Rotterdam	7.199	24%	Rotterdam	4.089	16%
's-Gravenhage	1.278	4%	's-Gravenhage	765	3%
Zoetermeer	1.038	4%	Zoetermeer	794	3%
Pijnacker-Nootdorp	891	3%	Pijnacker-Nootdorp	810	3%
Delft	531	2%	Delft	403	2%
Schiedam	442	2%	Schiedam	224	1%
Overig provincie	2.500	9%	Overig provincie	2.211	9%
Overig Nederland	1.196	4%	Overig Nederland	2.967	8%
Totaal	29.652	100%	Totaal	25.558	100%

Bron: CBS (2019, maar cijfers over 2011 tot 2018). Bewerking Stec Groep (2019). Afgerond op hele procenten.

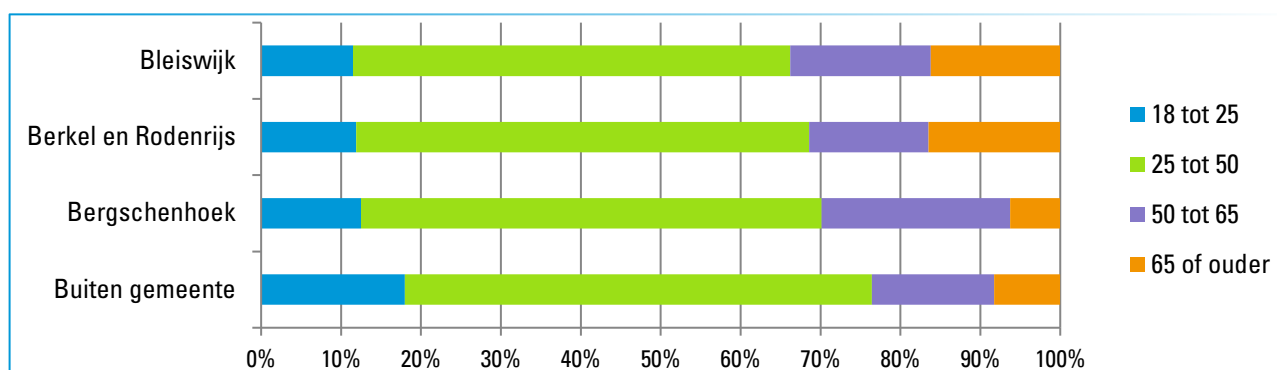
Bijlage B: Analyse verhuizingen

Verhuizingen Bleiswijk verdeeld naar leeftijdsgroepen

Relatief veel jongeren verhuizen de gemeente uit, relatief weinig 65-plussers verlaten Bleiswijk

In onderstaand figuur zijn de uitgaande verhuizingen van de kern Bleiswijk onderverdeeld naar leeftijdsklassen en kernen. Opvallend is dat vanuit Bleiswijk maar een klein aandeel ouderen (65-plussers) naar een andere gemeente of naar Bergschenhoek vertrekt. Daarentegen is het aandeel jongeren (18 tot 25 jaar) dat naar een andere gemeente verhuist juist groter dan de binnengemeentelijke verhuizingen. Circa 16% van de verhuizingen naar buiten de gemeente bestaat uit personen tussen de 18 en 25 jaar.

Figuur 27: Uitgaande verhuizingen Bleiswijk naar leeftijdsklassen (juni 2014 tot juni 2019)

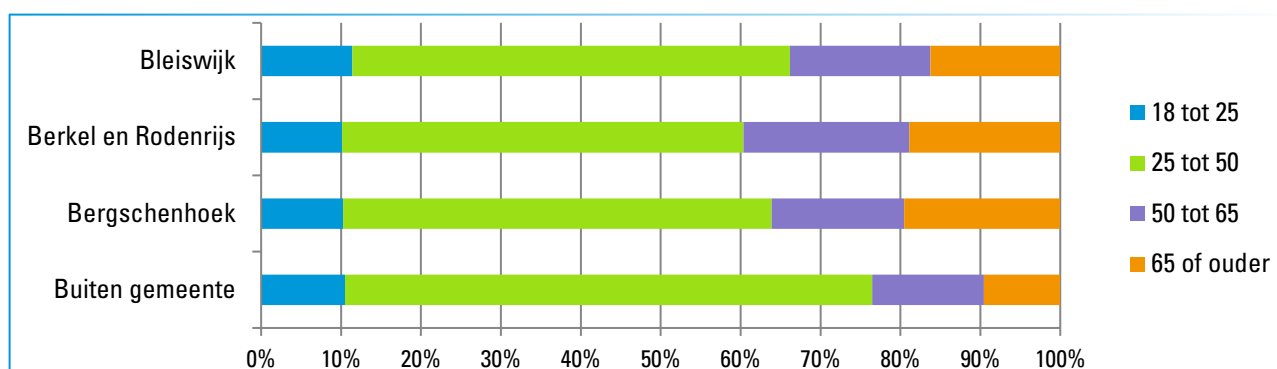

Bron: Ontvangen gegevens gemeente Lansingerland. Bewerking Stec Groep (2019).

Bleiswijk trekt relatief meer 65-plussers uit Bergschenhoek en overige gemeenten, dan er vertrekken

In onderstaand figuur zijn de uitgaande verhuizingen van de kern Bleiswijk onderverdeeld naar leeftijdsklassen en kernen. Vergelijken met de uitgaande verhuizingen is het aandeel personen tussen de 18 en 25 dat naar Bleiswijk verhuist van buiten de gemeente relatief laag (10%). Daarentegen komen er relatief meer 50- en 65-plussers van buiten de gemeente naar Bleiswijk toe (dan dat er vertrekken). Dit geldt ook voor de verhuisdynamiek met Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek.

Figuur 28: Inkomende verhuizingen naar leeftijdsklassen (juni 2014 tot juni 2019)

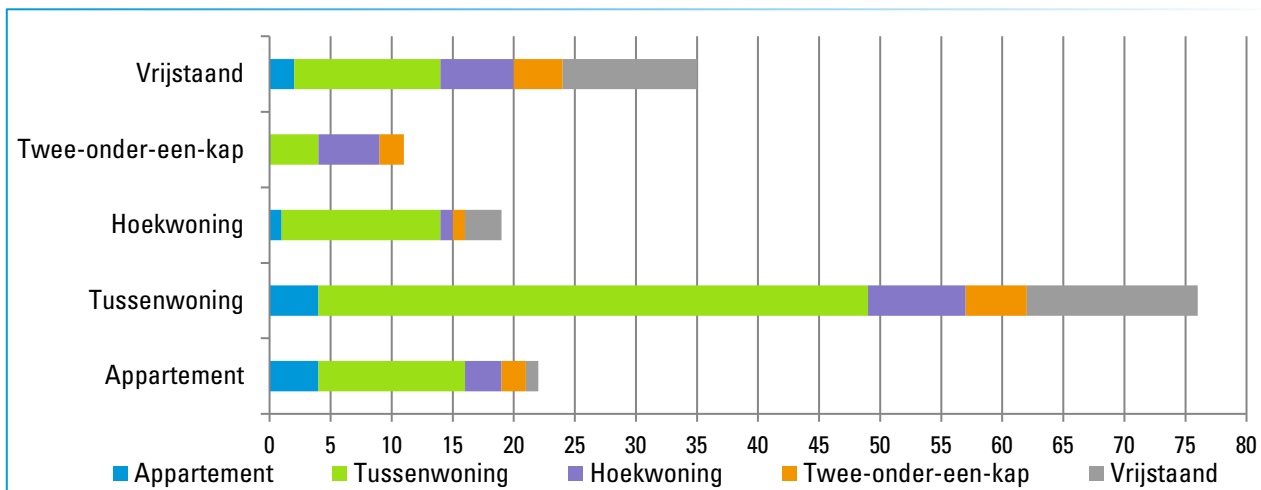

Bron: Ontvangen gegevens Lansingerland. Bewerking Stec Groep (2019).

Huidige en voorgaande woning personen tussen de 18 en 25 jaar

Van de personen die (binnengemeentelijk) naar Bleiswijk verhuisd zijn tussen de 18 en 25 jaar, verhuisden de meesten naar een tussenwoning (76 personen). Zie onderstaand figuur.⁷ Bij hun verhuizing lieten zij meestal ook een tussenwoning achter (45 personen). Wat opvalt is dat (na de tussenwoning) de vrijstaande woning het meest betrokken wordt door personen tot 25 jaar. Een mogelijke verklaring is dat zij niet zelfstandig een woning betrekken, maar mee verhuizen met hun ouders, naar de vrijstaande woning.

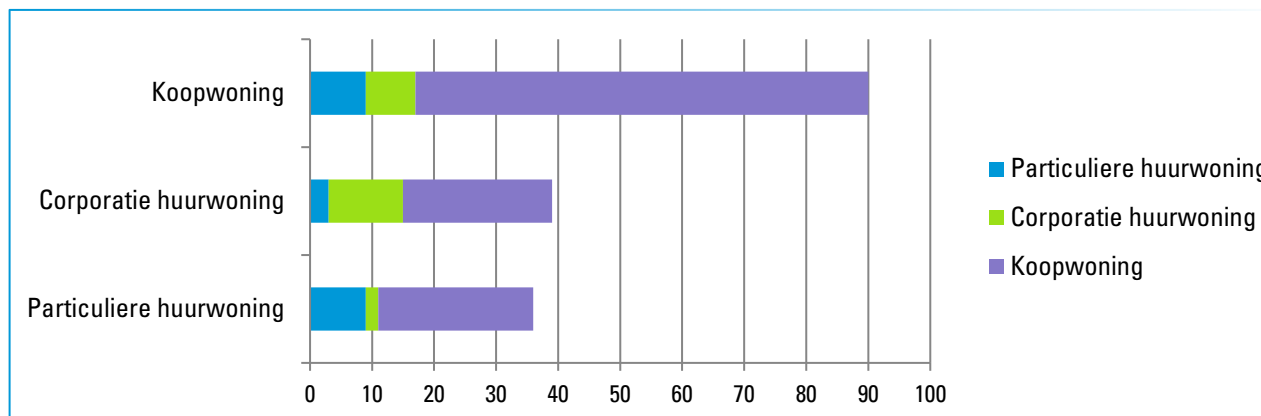
Figuur 29: Huidige woning (type) in Bleiswijk, onderverdeeld naar woning die verlaten is

Bron: Ontvangen gegevens Lansingerland. Bewerking Stec Groep (2019).

Van de personen die (binnengemeentelijk) naar Bleiswijk verhuisd zijn tussen de 18 en 25 jaar, verhuisden de meesten naar een koopwoning (55%). Zij kwamen ook grotendeels uit een koopwoning. Zie onderstaand figuur. Daarnaast huurden ook relatief veel jongeren een woning (45%), vergeleken met de andere leeftijdsgroepen: 36 personen huurden particulier en 39 huurden bij een corporatie. De meeste van hen verhuisde uit een koopwoning, naar verwachting het ouderlijk huis.

Figuur 30: Huidige woning (eigendom) in Bleiswijk, onderverdeeld naar woning die verlaten is

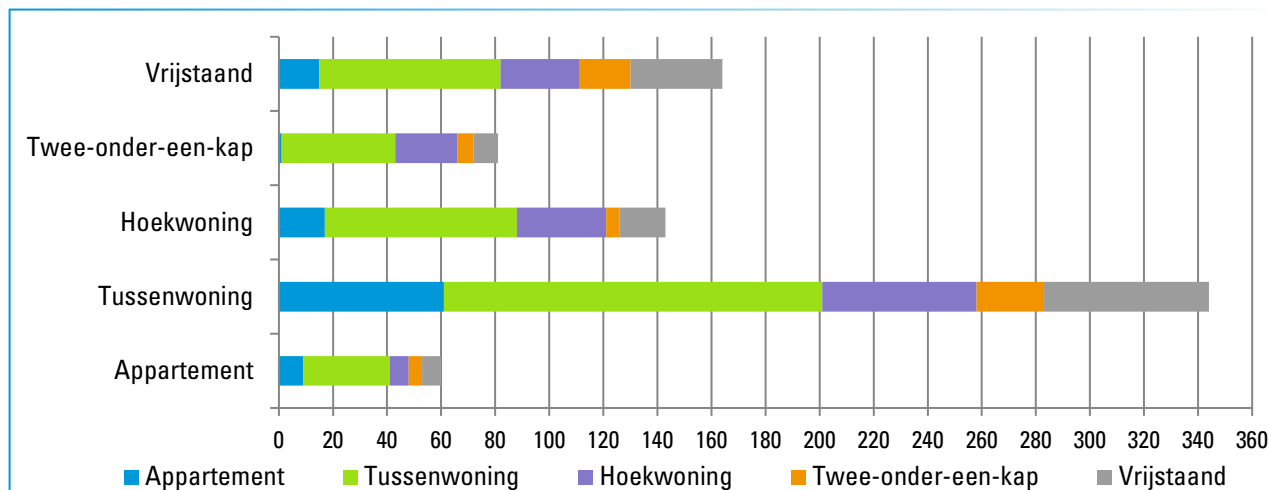
Bron: Ontvangen gegevens Lansingerland. Bewerking Stec Groep (2019).

⁷ Op de verticale as staan de huidige woningen van de verhuisde personen. Dit zijn dus de woningen in Bleiswijk waar zij naar toe zijn verhuisd. De kleuren in de figuur geven aan welk woningtype zij (in Bleiswijk of elders in de gemeente Lansingerland) hebben verlaten. Zeker bij de groep tussen de 18 en 25 jaar kan dit ook gaan om het ouderlijk huis. De woning die zij verlieten hoeft dus niet per definitie leeg gekomen te zijn.

Huidige en voorgaande woning personen tussen 25 en 50 jaar

Van de personen die (binnengemeentelijk) naar Bleiswijk verhuisd zijn tussen de 25 en 50 jaar, verhuisden de meesten naar een tussenwoning (344 personen). Zie onderstaand figuur.⁸ Bij hun verhuizing lieten zij meestal ook een tussenwoning achter (140 personen). Ook verlieten 61 personen daarvoor een appartement, dit aandeel is groter dan bij andere leeftijdsgroepen. Deze leeftijdsgroep verhuisde het minst vaak naar een appartement. Hieruit blijkt een duidelijke voorkeur voor grondgebonden wonen.

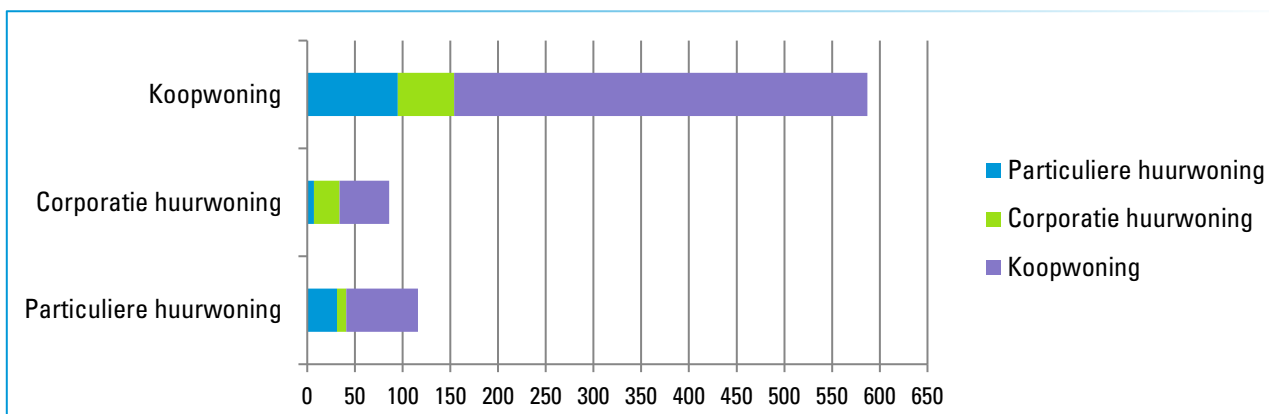
Figuur 31: Huidige woning (type) in Bleiswijk, onderverdeeld naar woning die verlaten is

Bron: Ontvangen gegevens Lansingerland. Bewerking Stec Groep (2019).

Van de personen die (binnengemeentelijk) naar Bleiswijk verhuisd zijn tussen de 25 en 50 jaar, verhuisden de meesten naar een koopwoning (74%). Voor hun verhuizing woonden zij vaak al in een koopwoning (433 personen). Zie onderstaand figuur. De minste verhuizingen binnen deze leeftijdsgroep vonden plaats naar corporatiehuurwoningen. Opvallend is wel dat veel verhuizers naar een (corporatie) huurwoning alleenstaanden zijn, die uit een koopwoning komen.

Figuur 32: Huidige woning (eigendom) in Bleiswijk, onderverdeeld naar woning die verlaten is

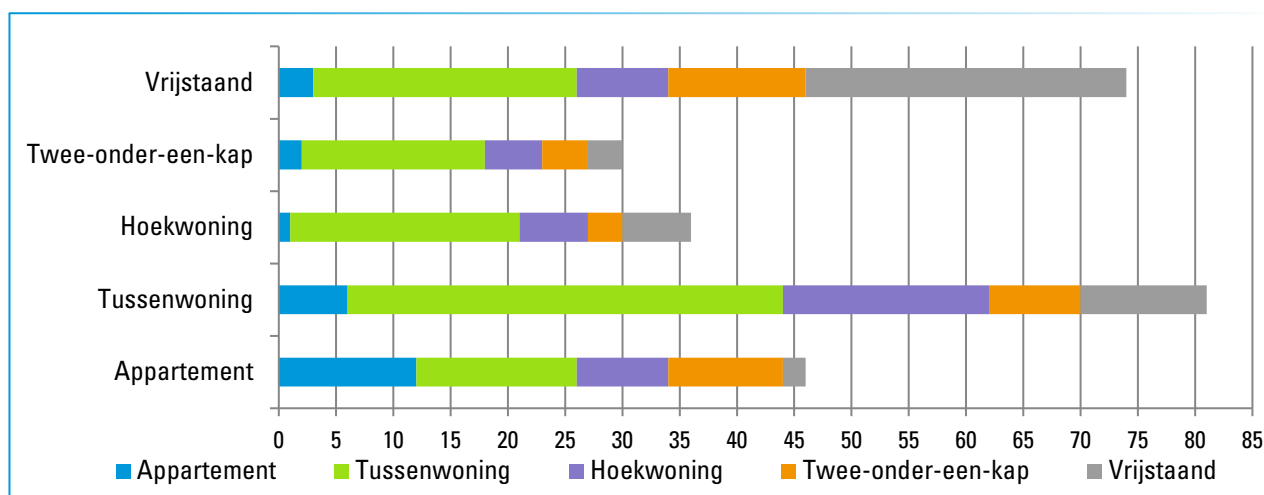
Bron: Ontvangen gegevens Lansingerland. Bewerking Stec Groep (2019).

⁸ Op de verticale as staan de huidige woningen van de verhuisde personen. Dit zijn dus de woningen in Bleiswijk waar zij naar toe zijn verhuisd. De kleuren in de figuur geven aan welk woningtype zij (in Bleiswijk of elders in de gemeente Lansingerland) hebben verlaten. De woning die zij verlieten hoeft dus niet per definitie leeg gekomen te zijn (uit huis gaan, scheiding, et cetera).

Huidige en voorgaande woning personen tussen de 50 en 65 jaar

Van de personen die (binnengemeentelijk) naar Bleiswijk verhuisd zijn tussen de 50 en 65 jaar, verhuisden de meesten naar een tussenwoning (81 personen). Bij hun verhuizing lieten zij meestal ook een tussenwoning achter (38 personen) Zie onderstaand figuur.⁹ Deze leeftijdsgroep verhuisde ook bovengemiddeld vaak naar een vrijstaande woning (74 personen), waarvan een deel (28 personen) al in een vrijstaande woning woonde.

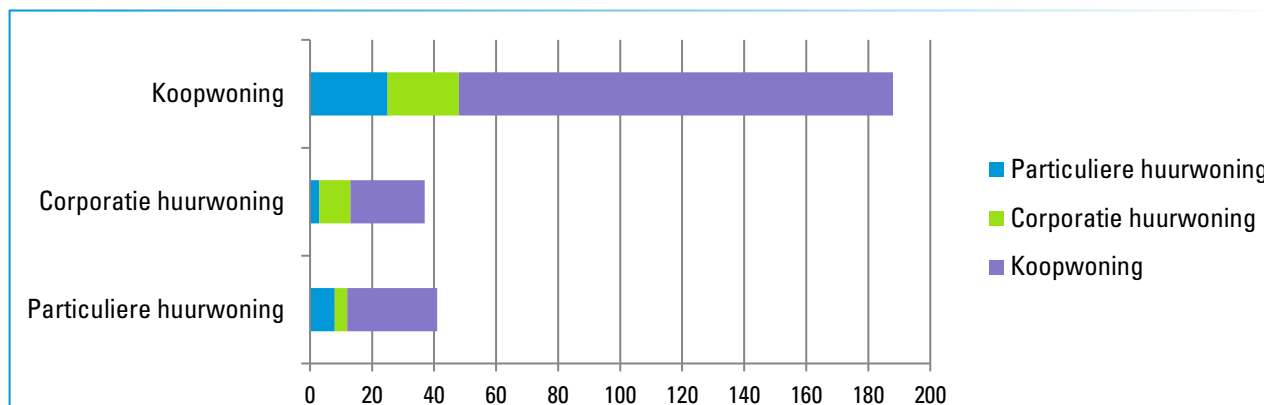
Figuur 33: Huidige woning (type) in Bleiswijk, onderverdeeld naar woning die verlaten is

Bron: Ontvangen gegevens Lansingerland. Bewerking Stec Groep (2019).

Van de personen die (binnengemeentelijk) naar Bleiswijk verhuisd zijn tussen de 50 en 65 jaar, verhuisden de meesten naar een koopwoning (71%). Bij hun verhuizing lieten zij meestal ook een koopwoning achter (140 personen) Zie onderstaand figuur. De minste verhuizingen binnen deze leeftijdsgroep vonden plaats naar corporatiehuurwoningen. Opvallend is wel dat veel verhuizers naar een (corporatie) huurwoning alleenstaanden zijn, die uit een koopwoning komen.

Figuur 34: Huidige woning (eigendom) in Bleiswijk, onderverdeeld naar woning die verlaten is

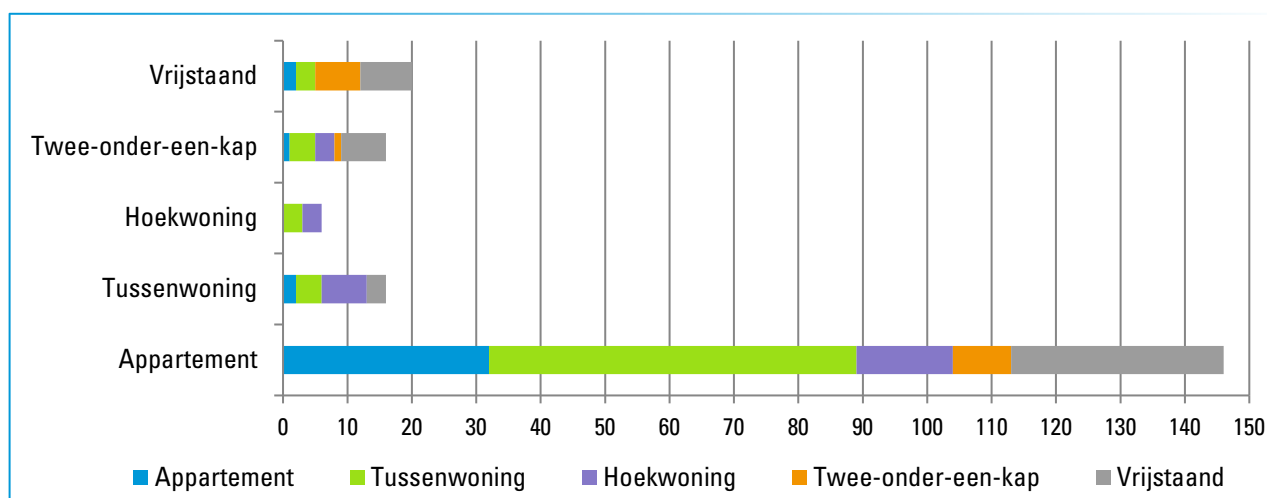
Bron: Ontvangen gegevens Lansingerland. Bewerking Stec Groep (2019).

⁹ Op de verticale as staan de huidige woningen van de verhuisde personen. Dit zijn dus de woningen in Bleiswijk waar zij naar toe zijn verhuisd. De kleuren in de figuur geven aan welk woningtype zij (in Bleiswijk of elders in de gemeente Lansingerland) hebben verlaten. De woning die zij verlieten hoeft dus niet per definitie leeg gekomen te zijn (uit huis gaan, scheiding, et cetera).

Huidige en voorgaande woning personen van 65 jaar en ouder

Van de personen die (binnengemeentelijk) naar Bleiswijk verhuisd zijn van 65 jaar en ouder, verhuisden de meesten naar een appartement (146 personen). Bij hun verhuizing lieten zij meestal ook een tussenwoning (38 personen) of vrijstaande woning (33 personen) achter. Zie onderstaand figuur.¹⁰ In deze verhuisbewegingen is de vergrijzing en behoefte aan levensloopbestendige woningen duidelijk te zien: 65-plussers kiezen vaker voor een appartement en minder vaak voor een reguliere grondgebonden woning. Hun verhuisbewegingen wijken relatief sterk af van de andere leeftijdsgroepen.

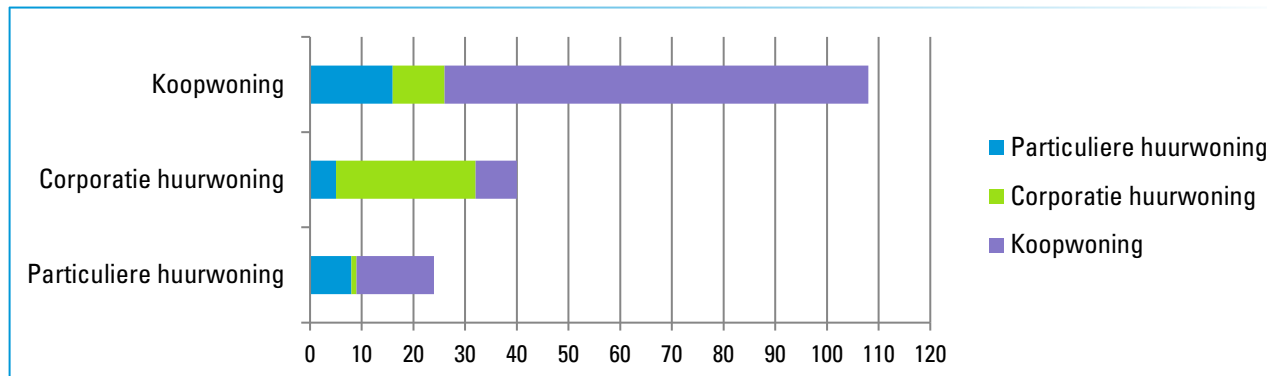
Figuur 35: Huidige woning (type) in Bleiswijk, onderverdeeld naar woning die verlaten is

Bron: Ontvangen gegevens Lansingerland. Bewerking Stec Groep (2019).

Van de personen die (binnengemeentelijk) naar Bleiswijk verhuisd zijn van 65 jaar en ouder, verhuisden de meesten naar een koopwoning (63%). Zij kwamen ook grotendeels uit een koopwoning (82 personen). Zie onderstaand figuur. Daarnaast huurden ook relatief veel 65-plussers een woning (37%), vergeleken met de andere leeftijdsgroepen: 24 personen huurden particulier en 40 huurden bij een corporatie. Van de particuliere huurders verhuisden de meeste uit een koopwoning. De meeste verhuizingen in de corporatiehuur vonden echter plaats tussen corporatiewoningen. Hierin is de vergrijzing terug te zien: huishoudens wisselden hun woning niet vanwege het eigendom, maar vanwege het woningtype.

Figuur 36: Huidige woning (eigendom) in Bleiswijk, onderverdeeld naar woning die verlaten is

Bron: Ontvangen gegevens Lansingerland. Bewerking Stec Groep (2019).

¹⁰ Op de verticale as staan de huidige woningen van de verhuisde personen. Dit zijn dus de woningen in Bleiswijk waar zij naar toe zijn verhuisd. De kleuren in de figuur geven aan welk woningtype zij (in Bleiswijk of elders in de gemeente Lansingerland) hebben verlaten. De woning die ze verlieten hoeft dus niet per definitie leeg gekomen te zijn (uit huis gaan, scheiding, et cetera).

Bijlage C: Markconsultatie

3B Wonen (Frans Schwiebbe)

Grootste acute vraag komt vanuit senioren die in Bleiswijk willen blijven wonen

De grootste vraag naar woningen komt volgens 3B Wonen vanuit senioren die in Bleiswijk willen blijven wonen. De meeste van hen willen in eerste instantie in de eigen woning blijven wonen, totdat hun omgeving verandert. Als burens verhuizen, winkels verdwijnen of een partner overlijdt is dit voor hen aanleiding om de stap naar een levensloopbestendige woning te zetten.

Deze senioren willen een levensloopbestendige woning (appartement), het liefst zo dicht mogelijk bij winkels en zorgvoorzieningen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de seniorenwoningen van 3B Wonen langs de groenstrook aan de Rottemeren die moeilijk te verhuren zijn, omdat de loopafstand naar het centrum te ver is. 3B Wonen verkent voor deze doelgroep daarom locaties relatief dicht bij zorg- en winkelvoorzieningen.

3B Wonen begeleidt huishoudens met 'Langer wonen in eigen woning' en doorstroommakelaar

3B Wonen heeft voor deze oudere doelgroep enkele hulpmiddelen ingesteld om passend te kunnen wonen. 'Langer wonen in eigen woning' is een project om bewoners zo lang mogelijk in hun eigen woning te laten wonen. Oudere huishoudens hoeven dan niet te verhuizen naar een levensloopbestendige woning, maar hun huidige woning wordt waar nodig aangepast. Het gaat hierbij om voorzieningen op individueel niveau. Denk hierbij aan het aanbrengen van beugels, douchezitje, verhoogd toilet, 2e trapleuning en het drempelvrij maken van de woning. De woning wordt door de aanpassingen maximaal rollator-proof.

Daarnaast is er een doorstroommakelaar beschikbaar voor empty-nesters die willen verhuizen van een eengezinswoning naar een levensloopbestendige woning. Hierbij worden eigenlijk twee typen empty-nesters onderscheiden. Ten eerste de 55-plussers, waarvan de kinderen uit huis gaan. Zij zijn preventief op zoek naar een gelijkvloerse woning. Daarnaast zijn er 75-plussers, waarbij de noodzaak voor gelijkvloers wonen vaak groter is, doordat er al een zorgvraag is opgetreden.

Voor de sociale doelgroep is de betaalbaarheid van hun woning een belangrijk kenmerk. Wanneer huishoudens hun grondgebonden woning verruilen voor een appartement gebeurt dit daarom op basis van horizontale doorstroming. Dit betekent dat de kale maandhuur voor de empty-nesters hetzelfde blijft als hun huidige woning. Zij hoeven dan voor hun appartement nooit meer te betalen dan voor hun eengezinswoning. Hiermee wordt doorstroming gestimuleerd.

Behoeft aan meer appartementen vanuit senioren, maar ook vanuit jonge huishoudens

3B Wonen ziet een behoefte aan (3-kamer) appartementen voor senioren, er is vooral vraag naar appartementen in het centrum van Bleiswijk. Op dit moment is nagenoeg alle hoogbouw in het centrum al gelabeld voor senioren. Hierdoor kunnen er geen andere doelgroepen gehuisvest worden, die ook een beroep op appartementen willen doen, zoals alleenstaanden of starters. 3B Wonen pleit daarom voor meer appartementen, maar zonder label voor senioren. 3B Wonen verhuurt ook appartementen aan jongeren op basis van tijdelijke huurcontracten. De Wet Doorstroming Huurmarkt wordt hierbij toegepast, waarbij huishoudens maximaal 5 jaar de woningen kunnen huren en daarna moeten verhuizen. Dit om te voorkomen dat de doorstroming aan het begin van de verhuisketen al stopt.

Locaties buiten het centrum zijn kansrijk voor grondgebonden gezinswoningen

3B Wonen ziet ook nog zeker een vraag vanuit (potentiële) gezinnen. De vraag naar sociale huurwoningen gaat voor 50% naar appartementen en 50% naar grondgebonden woningen. 3B Wonen zet in op 4-kamer woningen, naar 5- en 6-kamer woningen zien zij geen extra behoefte. Nieuwbouw in Bleiswijk, zowel huur als koop, zal naar verwachting wel veel belangstelling krijgen. Er is een tijd lang niet echt gebouwd in Bleiswijk, met uitzondering van woningen voor senioren (bijvoorbeeld de Terrastuin, Hazenweg en Crescent). Locaties verder van het centrum zijn geschikt voor doelgroepen met interesse in grondgebonden woningen, hierdoor komt er ook weer ruimte voor doorstroming.

De gemeenten Lansingerland en Zoetermeer onderzoeken de mogelijkheden om bij Bleizo-West nieuwe woningen te realiseren. Hierin zullen waarschijnlijk ook sociale huurwoningen gerealiseerd worden. Deze locatie heeft een goede bereikbaarheid (ov-knooppunt) en is een interessante locatie voor forenzen, maar ligt ver van de kern Bleiswijk af. De (sociale) woningen die hier gebouwd zullen worden voldoen daarom niet aan de behoefte en wensen van Bleiswijkers zelf. Zij willen in de kern wonen, nabij voorzieningen.

De (koop)woningmarkt is overspannen, maar er zijn kansen voor vrijesectorhuur

De woningmarkt is momenteel overspannen, er is geen aanbod van betaalbare koopwoningen (tot circa € 180.000) beschikbaar en er wordt alleen maar dure nieuwbouw gebouwd. De doelgroep starters, die samen een inkomen boven de € 42.000 hebben, vallen daardoor tussen wal en schip. Zij krijgen geen hypotheek, maar verdienen ook te veel voor sociale huur. Zij komen daardoor niet in aanmerking voor een woning in Bleiswijk. 3B Wonen raadt hen dan ook aan om zich niet samen bij ons in te schrijven voor een woning, maar afzonderlijk. Want samen ingeschreven staan met een inkomen boven die grens zorgt ervoor dat ze afhankelijk zijn van het middensegment (€ 720 - € 850).

Er liggen kansen voor vrijesectorhuur in Bleiswijk. Zo heeft Syntrus Achmea wel enkele vrijesector-huurwoningen gebouwd, deze worden goed verhuurd. 3B Wonen ziet nog te weinig wettelijke mogelijkheden om zelf woningen te realiseren met huurprijzen tussen de € 720 en € 850. Wel zouden ze graag eenpersoonshuishoudens met een inkomen tussen € 22.000 en € 38.000 en meerpersoonshuishoudens met een inkomen tussen € 30.000 en € 38.000 helpen. Voor deze doelgroepen is momenteel te weinig aanbod, waardoor zij tussen wal en schip vallen.

3B Wonen ziet geen transformatieopgave in de bestaande huurvoorraad, alleen verduurzaming

In de bestaande voorraad ziet 3B Wonen voor hun eigen bezit in Bleiswijk geen transformatieopgave. De bestaande voorraad is van goede kwaliteit en er is nog steeds vraag naar alle woningtypen die zij aanbieden. Er is wel een verduurzamingsopgave, maar dat pakken zij zelf op. Momenteel verduurzaamt 3B Wonen de bestaande woningen (onder andere) door het aanbrengen van zonnepanelen, zonder een huurverhoging toe te passen. Voor particuliere woningeigenaren is een dergelijke verduurzamingsopgave lastiger te realiseren.

Makelaarskantoor Schaefer (Hendrik Schaefer)

Makelaar Schaefer is 38 jaar actief in Bleiswijk (en Lansingerland), zowel in de koop- als huurwoningmarkt.

Prijzen in Bleiswijk staan onder druk door beperkt aanbod van koop- en huurwoningen

Momenteel is de aanbodkant van woningen in Bleiswijk te krap. Hierdoor kan aan twee vragen niet voldaan worden: de vraag vanuit oudere huishoudens naar een levensloopgeschikte woning en de vraag vanuit startende huishoudens naar een betaalbare woning. Zowel in de koop- als huurwoning markt staan prijzen onder druk doordat er onvoldoende woningen beschikbaar zijn om aan de vraag te kunnen voldoen.

Jongeren hebben een voorkeur voor een koopwoning, maar kunnen dit niet betalen

Jongeren in Bleiswijk kopen het liefst een woning, want zij zien huren nog steeds als 'weggegooid' geld. Maar eenvoudige eengezinswoningen kosten nu al rond de € 220.000, voordat de nieuwe eigenaren het opknappen. Hier hebben starters geen geld voor en banken financieren deze uitgaven niet, of niet gemakkelijk. Jongeren die niet aan de bak komen voor een koopwoning zullen dan toch moeten huren. Maar er is ook een tekort aan goedkope (sociale) huurwoningen. Hier kunnen ook huishoudens van buiten Bleiswijk op af komen, maar dan zou er bijvoorbeeld een goed toewijzingssysteem moeten zijn, waarbij bepaalde doelgroepen voorrang krijgen.

Voor ouderen zijn er onvoldoende onderhoudsarme, levensloopbestendige woningen

Ouderen geven steeds vaker aan dat zij de stap willen zetten van een grondgebonden eengezinswoning naar een onderhoudsarm, levensloopbestendig appartement. Een 'platje' met een tuintje zou ook mogen, maar deze zijn er nauwelijks in Bleiswijk. Er zijn ook niet zoveel levensloopbestendige appartementen, zowel in de huur als in de koop. Dus er is wel vraag naar deze woningen, maar het aanbod in al deze segmenten is kwantitatief niet beschikbaar. Voor de ouderen is de prijs van deze woningen iets minder van belang, maar dan moet er wel aanbod zijn.

Instroom van buiten Bleiswijk bestaat uit hoger opgeleiden die een gezinswoning kopen

Hoewel de kern Bleiswijk relatief op zichzelf gericht is, worden er ook veel woningen verkocht aan 'buitenstaanders'. Dit zijn dan voornamelijk hoger opgeleiden. Het gaat om jonge gezinnen of stellen, die werkzaam zijn in de steden, maar wel een grondgebonden eengezinswoning willen kopen. De huishoudens voor wie de woning verkocht wordt, die verhuizen vaak wel door binnen Bleiswijk. Deze huishoudens gaan dan duurder en/of comfortabeler wonen. Op dit moment hoeven zij niet bang te zijn dat zij hun oude woning niet kunnen verkopen.

Kansen voor vrijesectorhuur, zeker voor huishoudens met een acute woonbehoefte

Er is weinig vrijesectorhuur in Bleiswijk, terwijl hier wel markt voor is. Bijvoorbeeld jongeren (bij betaalbare prijzen), maar ook voor de huishoudens met een acute behoefte aan een woning. Het gaat dan bijvoorbeeld om verhuizingen door een scheiding, of vanwege een (tijdelijke) baan. Deze huishoudens zijn op zoek naar een woning waar zij snel in kunnen, maar ook weer uit kunnen. Bijkomend probleem is wel dat door de marktwerking de vrijesectorhuurprijzen erg hoog zijn.

Nieuwbouw is gewild, veel vraag naar eengezinswoning rond de € 250.000

In Bleiswijk bestaat een voorkeur voor 'niet te oude woningen', dus vanaf de jaren '90. Woningen die na 2010 gebouwd zijn worden momenteel voor flink hogere prijzen verkocht, dan waar ze voor gebouwd zijn. Toevoegen van nieuwbouw is kansrijk, zeker als het eengezinswoningen zijn rond de € 250.000, met drie slaapkamers en een tuin. Dit kan een groot tekort oplossen. Dure tweekappers bouwen is niet nodig, die voorzien niet in hun behoefte. Een geschikt locatie voor rijtjeswoningen zou het gebied tussen de Buizerdstraat / Lijsterlaan en de Merenweg zijn. Het is wel iets verder van het dorp en de voorzieningen af, maar dat is voor stellen of jonge gezinnen geen bezwaar.

Kansen voor doorstroming: meer appartementen nabij voorzieningen (in het centrum)

Mensen willen vaak zo lang mogelijk thuis wonen, maar er komt een moment dat dit niet meer kan. Als mensen 70 of 75 jaar zijn, dan willen ze van hun tuin af. En het onderhoud van een grote woning. Dan proberen ze naar een appartement te verhuizen, als er aanbod is. Dat kunnen ze ook betalen, Bleiswijk is een relatief rijk dorp. Er moet dan alleen wel aanbod komen. Voor de doelgroep senioren is er voldoende vraag naar koopappartementen, dus dat kan wel circa 20% huur zijn en 80% koop. Oudere huishoudens willen wel graag dicht bij voorzieningen wonen, dus bijvoorbeeld boven winkels. Overigens is hier al recent een realisatie van gemaakt (De Tuinen). Naar appartementen op die locaties is veel vraag. Misschien dat woningen in het centrum ontwikkelen probleem oplevert door parkeernormen of verontreinigde grond, maar het is wel een geschikte locatie om te wonen. Alle winkels zijn geconcentreerd in het centrum.

Verduurzaming van de bestaande woningvoorraad is nog een opgave voor de toekomst

Naast de noodzakelijke toevoeging van nieuwbouw, is verduurzaming een van de belangrijkste opgaven in de bestaande woningvoorraad. Dit geldt zowel voor duurzaamheidsmaatregelen, als voor aanpassen voor duurzaam (levensloopbestendig) wonen. De meeste mensen in Bleiswijk hebben wel voldoende financiële middelen om deze opgave(n) zelf te bekostigen.

Het is fijn wonen in Bleiswijk, er is wel veel goed geregeld

Volgens Schaefer, die zelf ook in Bleiswijk woont, is Bleiswijk is het meest 'gezellige' van de kernen in Lansingerland. Bleiswijk is het meest dorps. Bleiswijk heeft veel voorzieningen: er is een bus, een divers aanbod van voorzieningen, waaronder winkels, scholen en recreatievoorzieningen (Rottermeren). Ook zijn de andere kernen zijn net iets duurder om te wonen, dit maakt Bleiswijk aantrekkelijk.

Van Dullink NVM Makelaars (Constantijn Haslinger)

Van Dullink Makelaars is sinds 1976 actief in de gemeente Lansingerland. De meeste woningen verkopen zij in Berkel en Rodenrijs en daarna in Bergschenhoek. In Bleiswijk hebben zij een kleiner aanbod, omdat de markt hier ook kleiner en minder dynamisch is dan in de andere kernen.

Woningzoekenden zijn vooral babyboomers uit Bleiswijk zelf

De meeste woningzoekenden in Bleiswijk komen uit de kern zelf. Het gaat dan vaak om babyboomers die hun grondgebonden woning verkopen en een stap willen zetten naar een (levensloopbestendig) appartement. De instroom van buiten de gemeente is beperkt, zeker vergeleken met de andere kernen in de gemeente. Naar verwachting komt dit doordat er in Bleiswijk minder voorzieningen zijn en omdat de bereikbaarheid van Bleiswijk minder gunstig is. De mogelijkheden met het openbaar vervoer zijn beperkt en Bleiswijk ligt verder van Rotterdam. Wanneer huishoudens naar Bleiswijk verhuizen, gaat het veelal om dertigers die op zoek zijn naar een grondgebonden woning.

Starters in Bleiswijk komen niet in aanmerking voor een koopwoning

Er worden in Bleiswijk geen woningen aangeboden voor minder dan € 200.000, de gemiddelde verkoopprijs van een woning was € 388.000 (op basis van 72 transacties in de afgelopen vier maanden). Hierdoor is het voor starters bijna kansloos om een woning te kopen. Daarnaast verwacht de makelaar dat starters met voldoende financiële middelen (bijvoorbeeld steun van ouders) geen woning in Bleiswijk zullen kopen, maar bijvoorbeeld in Rotterdam of in een kern met meer voorzieningen.

Tussenwoningen en vrijstaande woningen rond de € 300.000 tot € 350.000 worden het meest gezocht

Op korte termijn is er behoefte aan tussenwoningen tussen de € 300.000 en € 350.000, met een oppervlakte van 125 tot 150 vierkante meter. Deze worden op dit moment veel gezocht in Bleiswijk. Ook is er een vraag naar vrijstaande woningen met een prijs tussen de € 475.000 en € 525.000 (tot circa 175 vierkante meter). Voor woningen met een hogere prijs in nauwelijks markt in Bleiswijk, hierin verschilt de markt met de rest van de gemeente. In Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek is nog wel een markt voor woningen met een verkoopprijs tussen de € 600.000 en € 700.000. Hier is een hogere bereidheid om dure woningen te kopen. Bleiswijk is daarmee de minst oververhitte kern van de gemeente Lansingerland. Daarnaast valt op dat er op dit moment beperkt twee-onder-een-kap woningen worden gezocht in Bleiswijk.

Markt voor appartementen staat door gebrek aan aanbod stil in Bleiswijk

De afgelopen vier maanden stonden er 2 appartementen te koop in Bleiswijk en zijn er 2 verkocht. Er waren circa 100 zoekers. Hierdoor lijkt het alsof er in Bleiswijk weinig markt is voor appartementen, het is begrijpelijk dat ontwikkelaars en beleggers op basis van deze cijfers niet investeren in appartementen in Bleiswijk. Als makelaar zien zij echter wel een markt voor appartementen, zeker vanuit oudere huishoudens. Zo verkochten ze recentelijk een appartement waar wel 15 reacties op kwamen. Dit waren allemaal hetzelfde type huishoudens: babyboomers die in de jaren '90 een eengezinswoningen hebben gekocht en die nu onderhoudsvrij willen wonen. Momenteel zijn er drie appartementencomplexen gevuld met Bleiswijkers en daar kan nog wel een complex bij, zeker ook door de aankomende vergrijzing op de middellange termijn. Er komt een moment dat oudere huishoudens moeten verhuizen, door bijvoorbeeld een zorgbehoefte. Voor deze doelgroep is er een markt in appartementen van circa 130 vierkante meter, zowel in de koop als vrijesectorhuur.

Kansen voor vrijesectorhuur zijn er zeker, maar bieden geen oplossing voor starters

Er zijn wel kansen voor vrijesectorhuur in Bleiswijk, zeker voor appartementen voor oudere huishoudens. In 2014 heeft Van Dullink Makelaars de verhuur gedaan van circa 70 woningen voor Syntrus Achmea. Deze hadden huurprijzen tussen de € 1.100 en € 1.300 per maand en werden vrij snel verhuurd. Deze woningen zijn echter niet toegankelijk voor starters vanwege de inkomenstoets. Huurders moeten maandelijks minimaal vier keer de huurprijs verdienen en dit is voor veel starters niet het geval. Zij zouden eerder een

studio kunnen huren, maar hiervoor zijn weinig kansen in Bleiswijk. Er zijn eerder initiatieven geweest om studio's te realiseren, maar deze zijn gesneuveld.

Verduurzamingsopgave in de bestaande voorraad treft woningen uit de jaren '70

De verwachting is dat de meeste woningzoekenden een voorkeur hebben voor nieuwbouwwoningen, of voor jaren '90 woningen op een centrale plek in de kern. Oudere woningen, met name jaren '70 woningen, zullen het zwaar gaan krijgen door de grote focus op duurzaamheid. Deze woningen hebben relatief grote duurzaamheidsinvesteringen nodig vergeleken met nieuwere woningen. Een groot deel van de woningvoorraad in Bleiswijk bestaat uit deze jaren '70 woningen. De gemeente hoeft hier niet in te grijpen, de markt lost dit uiteindelijk wel op.

Kansen voor nieuwbouw vooral nabij voorzieningen en in het zuiden van Bleiswijk

Woningbouw in Bleiswijk is het meest kansrijk nabij voorzieningen, zeker als het gaat om woningen voor oudere huishoudens. Voor gezinswoningen lijkt het zuiden van Bleiswijk meer geschikt, omdat dit dichterbij voorzieningen ligt. Locaties in het noorden zijn minder aantrekkelijk vanuit dit opzicht, want deze liggen verder van het dorp af en dicht bij het industrie- en bedrijventerrein.

Verbondenheid met de kern en inwoners biedt kansen voor particuliere ontwikkelingen in Bleiswijk

Bleiswijkers voelen zich thuis in hun kern en wonen daar prettig. Het is een dorpse kern, met relatief veel binding en betrokkenheid. Dit biedt kansen voor particuliere initiatieven. Met name de babyboomers in Bleiswijk zijn hiervoor een kansrijke groep. Zij hebben vaak tijd en ook de financiële mogelijkheden om bijvoorbeeld gezamenlijk enkele patiobungalows te ontwikkelen. Commerciële partijen zullen dit in Bleiswijk niet snel doen, omdat dit financieel niet haalbaar is. Een groep inwoners heeft daarom recentelijk, als gezamenlijke projectontwikkelaar, zelf hun gewenste woning gebouwd. Naar verwachting zullen dit soort initiatieven vaker tot stand komen.

Gemeente Lansingerland
Gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

Verzenddatum 5 maart 2020
Ons kenmerk U20.01912
Uw brief van

Ruimte & Economie
Ruimtelijk & Economisch beleid

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Tanja Dronkers

Telefoon

14 010

E-mail

tanja.dronkers@lansingerland.nl

Website

www.lansingerland.nl

Onderwerp **Maandelijkse voortgangsrapportage**
V&V, RTHA, HSL, A16 Rotterdam

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor de commissie Ruimte sturen wij u de maandelijkse voortgangsrapportage voor de onderwerpen verkeer en vervoer, Rotterdam The Hague Airport, de HSL en de A16 Rotterdam.

RTHA	
Luchtvaartnota	De publicatie van de ontwerp-Luchtvaartnota, met daarin het nationale beleid ten aanzien van de luchtvaart in Nederland, is wederom uitgesteld door het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Verwacht wordt dat de ontwerpnota met bijbehorende plan-MER op z'n vroegst begin april 2020 wordt gepubliceerd, waarna er 6 weken tijd is voor het indienen van een zienswijze. Indien daartoe aanleiding is, dient Lansingerland een zienswijze in. Deze wordt afgestemd binnen de BRR en ook aan de Commissie Ruimte voorgelegd.
Proces luchthavenbesluit RTHA	RTHA voert in het eerste kwartaal van 2020 verkennende gesprekken met alle leden van de Commissie Regionaal Overleg (CRO) om te inventariseren welke wensen en behoeften er zijn bij de CRO-leden ten aanzien van het proces om te komen tot een nieuw Luchthavenbesluit (LHB) voor RTHA. Deze verkennende gesprekken gaan alleen over het in te richten proces en niet over de inhoud van een nieuw LHB. Er wordt pas over de inhoud van een LHB gesproken als de betrokken partijen het eens zijn over het proces. Verwacht wordt dat

	het nog enige maanden duurt voordat er uitsluitend is over de inrichting van het proces. De luchthaven heeft aangegeven dat zij streeft naar een LHB met een breed draagvlak.
Nota van Antwoord op zienswijze NRD Luchtruimherziening	Lansingerland heeft in het najaar van 2019 een zienswijze ingediend op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het plan-MER voor de luchtruimherziening. Die luchtruimherziening betreft het hele nationale luchtruim. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft naar aanleiding van alle ingekomen zienswijzen een Nota van Antwoord opgesteld, waarin alle 180 zienswijzen gebundeld naar thema of onderwerp gezamenlijk worden beantwoord. U kunt de Nota van Antwoord vinden via deze link: www.luchtvaartindetoekomst.nl/herziening-luchtruim. Onze zienswijze had betrekking op de volgende onderdelen van de Nota van Antwoord: 1,3,4,7,10,16,30,42,53,60,61,62,64,70,74,75,83. Het ministerie werkt nu aan een concept voorkeursbeslissing Luchtruimherziening inclusief een plan-MER. Deze documenten worden naar verwachting na de zomer 2020 ter inzage gelegd, met de mogelijkheid van het indienen van een zienswijze.
Voortgang provinciale verkenning Burgermeetnet geluid RTHA	De provincie Zuid-Holland heeft opdracht gegeven om een verkenning te doen naar de wensen en verlangens van omwonenden voor een Burgermeetnet geluid RTHA. Daarvoor zijn interviews gehouden met een brede groep van belanghebbenden. De volgende stap is een provinciale bijeenkomst op 1 april, waarin belangstellende omwonenden kennis kunnen nemen van de resultaten van de interviews en waarin een stap wordt gezet naar een breed gedragen aanpak voor het inrichten van een burgermeetnet geluid. De gemeente Lansingerland zal ook ambtelijk vertegenwoordigd zijn op deze avond. De provincie betreft in hun proces ook de resultaten van het bij het ministerie lopende traject van 'meten en berekenen van (vliegtuig)geluid'.
Rotterdams onderzoek vliegroutes/hinder	De gemeente Rotterdam heeft, naar aanleiding van een toezegging daartoe in de Commissie EDEM, onderzoek uitgevoerd naar vliegroutes over Rotterdams grondgebied. Gezocht is naar de oorzaken van het toegenomen aantal meldingen van

	geluidhinder in 2018. De conclusie is dat zich een aantal omstandigheden hebben voorgedaan (waaronder meer warme zomerdagen, meer vluchten in de zomermaanden, meer lager uitgevoerde vluchten) die elkaar versterkten en zo aan de oostzijde van RTHA tot meer of ander geluid kan hebben geleid. Het volledige rapport kunt u vinden via deze link: https://rotterdam.raadsinformatie.nl/modules/1/ingekomenstukken/563906
Verkeer en Vervoer	
Mobiliteitsvisie	Op 1 april is er een beeldvormende avond over de Mobiliteitsvisie Lansingerland. Dit is een eerste, interactieve stap in het opstellen van een nieuwe visie.
Adviescommissie Vervoersautoriteit	Jan Pieter Blonk is nu voorzitter van de Adviescommissie Vervoersautoriteit. Zoals twee jaar geleden afgesproken neemt hij het stokje over van Jan Willem Schotel (raadslid Zoetermeer).
Rotondes Fietsveilig	Op woensdag 26 februari was er een (derde) inloopavond over de aanpak de rotondes Rodenrijseweg, Raadhuislaan en Weg & Land fietsveiliger te maken. De reacties op deze avond waren positief. Eind maart starten we met de rotonde Rodenrijseweg en Raadhuislaan, in de meivakantie rotonde Weg & Land. Het autoverkeer wordt omgeleid, fiets- en busverkeer kan grotendeels passeren.
HSL	
HSL testritten	Op het moment van schrijven is nog steeds niet bekend wanneer het testprogramma start. ProRail informeert bewoners voorafgaand per brief. Voor nadere info kan een informatielijn worden gebeld of kunnen bewoners in de hal van het gemeentehuis terecht. Op een nog te bepalen datum zijn daar vertegenwoordigers van het ministerie en NS aanwezig.
Svz geluidmaatregelen	Op 10 februari is de co-realisatiegroep bijeen geweest. Er is vooral gesproken over de planning van uitvoering van de maatregelen. In week 26 van dit jaar verwacht men te starten met het aanbrengen van raildempers. Uitvoering van de rest van het pakket aan geluidsmaatregelen is afhankelijk van het resultaat

	van overleg tussen het ministerie en Infraspeed. Het ministerie stuurt op start uitvoering in het vierde kwartaal 2020. Zodra definitief bekend is wanneer de uitvoering start worden bewoners geïnformeerd over de inhoud van het pakket, de planning en het proces.
A16	
Aangepaste bouwmethode damwanden Rottekade	De vergunning ten behoeve van het werken met de resonator is inmiddels verleend. Op woensdag 5 februari heeft De Groene Boog de werkzaamheden aan de damwanden bij de Rotte weer hervat en nu lukt het wel om de damwandplanken op een goede manier de grond in te krijgen. Het blijft een technische uitdaging waarbij de stabiliteit van de dijk en de veiligheid voor de omgeving nauwlettend in de gaten wordt gehouden door De Groene Boog.
Expo A16 Rotterdam	Op dinsdag 10 maart 2020 opent de Expo A16 Rotterdam haar deuren voor het brede publiek. De Expo is geopend van dinsdag tot en met zondag tussen 10.00 en 17.00. Na de opening zal voor de gemeenteraad van Lansingerland een bezoek aan de Expo met een rondleiding langs het tracé worden georganiseerd.
Informatie	Op de website www.a16rotterdam.nl is het laatste nieuws en informatie over de werkzaamheden aan de A16 Rotterdam te vinden.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester